

Australië in
vuur en vlam
PAGINA 5

Lubbers kan niet
zomaar weg
PAGINA 7

Nog veel onduidelijk
bij moord Valkenburg
PAGINA 15

Ritsma leider na
eerste dag
PAGINA 21

Martin Hendriks,
fietsend raadsel
PAGINA 22

Waarzegster belicht
sportjaar 1994
PAGINA 24

● Gina Gielissen,
'Madame Medusa'

Burgervader
Arcen
voelt geen
nattigheid
PAGINA 25

● Burgemeester Mooren

'Heerlen heeft
geen sloopimago'
PAGINA 29

Boekenpagina
PAGINA 31

Een baby op
bestelling
PAGINA 36

Stoelen in een
parkeergarage
PAGINA 37

Weer 'Kreatief
met Kurk'
PAGINA 39

Programma's voor
het weekeinde
PAGINA 43 EN 45

Hulp niet langer afhankelijk van bijdrage ondernemers

Extra steun voor bedrijven

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG - Het kabinet is gisteren in het spoed-overleg over de watersnood vooral het (Limburgse) bedrijfsleven tegemoet gekomen. De rijksbijdrage van in totaal zeven miljoen gulden voor directe noodhulp is niet meer afhankelijk van een even hoge gift van het bedrijfsleven zelf. Bovendien kan de bijdrage die ondernemingen krijgen voor de schade aan hun bedrijfsmiddelen enige malen hoger komen te liggen dan het noodhulp-bedrag van zeven miljoen.

Die bijdragen (a fonds perdu) voor niet verzekerbare schade aan de bedrijfsmiddelen zijn nog niet opgenomen in het bedrag van in totaal 30 miljoen dat het kabinet al voor steun aan getroffen ondernemingen heeft uitgetrokken. Verder zullen er nog wat belastingtechnische maatregelen worden getroffen.

Die toezeggingen deed het kabinet gisteren aan de Tweede Kamer in het door VVD en D66 gevraagde overleg. Wat de onverzekerbare schade voor particulieren betreft, kwam het kabinet de Kamer nog maar deels tegemoet, al herhaalde minister Andriessen van Economische Zaken de eerdere toezegging dat de rijksbijdrage veel hoger zal worden dan de al toegezegde vijftien miljoen.

Wat de schade voor de Limburgse gemeenten betreft, werden staatssecretaris Van Amelsvoort van Financiën en de Kamer het gisteren niet eens. De Kamer eist (zonnig) extra geld en wil niet dat zwaar getroffen gemeenten uiteindelijk de zogenoemde artikel 12-status krijgen als zij niet op eigen kracht de schade aankunnen: zij komen dan onder curatele van het Rijk.

Staten

Provinciale Staten vinden dat de provincie het eerder toegezegde bedrag van 1 miljoen gulden aan de slachtoffers van de watersnood-ramp moet verhogen. De fractie PNL pleit zelfs voor een financiële bijdrage van 10 miljoen. Gouverneur Van Voorst tot Voorst is ook van plan meer geld uit te trekken. De provincie wil wachten totdat de totale schade is vastgesteld.

De Maas bereikte gisteren als hoogtepunt bij Borgharen NAP +44,55 m, daarna trad een langzame daling in zodat de hulpdiensten niet in actie hoefden te komen.

Zie verder pagina 17
● Gemeenten teleurgesteld na debat over de eigen schade

● De oorlog in Bosnië maakt ook veel slachtoffers onder kinderen. Zoals het twee maanden oude jongetje Malena, dat donderdag ernstig gewond raakte tijdens een artillerie-aanval op Sarajevo. Malena is opgenomen in een ziekenhuis in de Bosnische hoofdstad, waar hij door zijn moeder wordt verzorgd. De Bosnische president Alija Izetbegovic heeft de VN opnieuw opgeroepen Sarajevo effectiever te beschermen tegen aanvallen van de Serviërs. In een brief aan de Veiligheidsraad verwijt de president de VN en Europa lijdzzaam toe te kijken bij het „inloze moorden en sterfden“.

Foto: REUTERS

Zie ook pagina 3
● Kamer eist Amerikaanse grondtroepen in Bosnië

Noodweer teistert Europa

Van onze redactie buitenland

LONDEN - Sneeuwstormen, gladheid en overstromingen hebben gisteren in delen van Europa een enorme chaos veroorzaakt. Het midden en zuiden van Engeland worden geteisterd door hevige sneeuw- en regenval, en ook in Frankrijk heerst koning Winter. Daar moesten na hevige sneeuwstormen en regens in het zuidoosten honderden mensen worden geëvacueerd. Meer dan 100.000 mensen zitten zonder elektriciteit en verscheidene auto's werden en spoorverbindingen werden geblokkeerd.

Het winterse weer, dat volgens meteorologen nog zeker enkele dagen zal aanhouden, kostte in West-Europa aan verscheidene mensen het leven. In Londen kwam een man om het leven toen hij tijdens een zware sneeuwval met zijn auto in een kanaal reed.

In het zuidoosten van Frankrijk verdween een 12-jarige jongen voor de ogen van zijn moeder in het water toen een gezwollen rivier hun auto meesleurde. Het is het zevende slachtoffer van het noodweer dat grote delen van Frankrijk treft sinds Kerstmis.

In Engeland ontwrichtten de sneeuw en stormen het weg- en vliegverkeer. Het verkeer moest op tal van wegen worden stilgelegd door gladheid of omdat er tot twintig centimeter sneeuw was gevallen. In Chichester (Sussex), waar het de afgelopen dagen onafgebroken heeft geregend, steeg het water in het centrum tot 1,20 meter. Voor 155 plaatsen langs rivieren hebben de Britse autoriteiten de alarmfase ingesteld.

Ook het water in de Rijn is als gevolg van sneeuw en regenval weer gestegen. De scheepvaart moest worden stilgelegd.

(ADVERTENTIE)

HALVE PRIJS

Zwarte leder veterbootes met imit. bongarniering. Maten 36 - 42. Normaal 49,95. Bristolprijs 35,-. Alleen vandaag

OPRUIMER
25%
BRISTOL

HEERLEN: Hogeweg 2-4
ROTTERDAM: 'Au Ciel' Kuitenstraat 75
SITTARD: winkelcentrum 'den Tempel'
KERKRADE: Nulanderstraat 102

(ADVERTENTIE)

Morgen

OPEN DAG

Advies- en Studiecentrum
12.00 tot 17.00 uur • Diepenbroekstraat 15, Heerlen

SUPER OPRUIMING!!

DE GEHELE KOLLEKTIE
TRAININGS-, VRIJETIJD-,
PARACHUTE- EN JOGGING PAKKEN

MERKEN: LEOPARD - ANTILOPE - CAMPRI - FONG LENG
YELLOWBIRD EN DIVERSE ANDERE MERKEN.
MATTEN 4 T/M 8

GEEN 139,50... 119,- OF 99,-

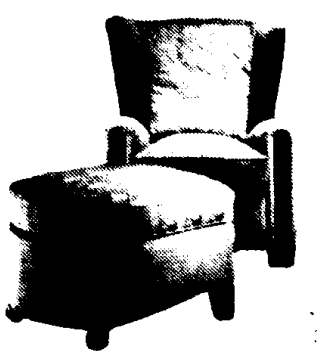
NU... 49,50

HENDRIKS
TEXTIEL

HEERLEN SCHELSBERG 88, TEL. 045-721124 (smaandags geopend vanaf 10.30 uur)
SITTARD BRUGSTRAAT 1, TEL. 046-515656 VAALS KERKSTRAAT 4, TEL. 04454-63636

TEXTIEL, SCHOENEN EN SPORTARTIKEL... NERGENS BETER, NERGENS GOEDKOPER!

INTERIEURVERZORGING
FRANS EURLINGS BV

VALKENBURGERWEG 47, VOERENDAL TEL. 045 731212

HOGESCHOOL KATHOLIEKE UNIVERSITEIT

SITTARD STUDIE- PROGRAMMA'S OP MAAT

Opleidingen voor instellingen en bedrijven op het gebied van:
■ beeldende vakken ■ exacte vakken
■ techniek ■ economie ■ talen
■ communicatie/PR ■ maatschappij vakken
Twee kansen in één studie
Onderwijs of bedrijfsleven
Je kunt zelf kiezen na de propedeuse.
Meer informatie: 046-599551.

Voorkom verdere vochtschade
m.b.v. een luchtdroger
☎ 030-769177

limburgs agblad

U LEEST DE KRANT VAN LIMBURG
MAAR U BENT NOG GEEN ABONNEE?

Vul de bon in en stuur hem op. Dan kunt u het Limburgs Dagblad elke dag lezen. De eerste 14 dagen zelfs gratis! En als u daarna automatisch betaalt, spaart u nog eens vele gulden per jaar en ontvangt u bovendien een leuk cadeau naar keuze. Ja, ik kies voor een abonnement op DE KRANT VAN LIMBURG.

Naam: .....

Adres: .....

Postcode/Plaats: .....

Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging) ..... (VEX)

De betaling gebeurt automatisch via acceptgiro:

f 29,00 per maand f 30,50 per maand

f 86,90 per kwartaal f 88,40 per kwartaal

Mijn bank-/gironummer voor automatische betaling is: .....

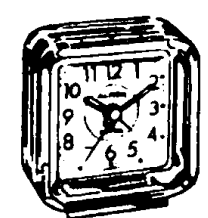
(Plaats hier uw handtekening)

Als beloning voor automatische betaling kies ik voor het volgende cadeau:

☐ parkeren ☐ memokubus ☐ luxe handdoek ☐ wekkertje

Stuur deze bon in een open envelop, zonder postzegel, op naar:

Limburgs Dagblad Antwoordnr. 46 6400 VB Heerlen

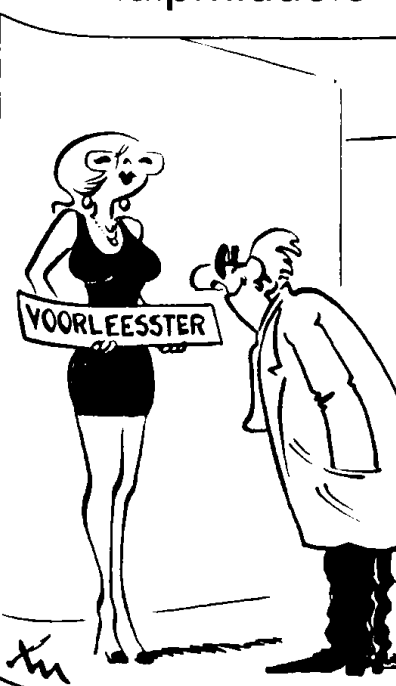

OF
BEL GRATIS
06-022 99 11

8 710404 400017

Expositie over
leeshulpmiddelen

Brugge viert Memlingjaar

BRUGGE - In Brugge wordt dit jaar herdacht dat de kunstenaar Hans Memling 500 jaar geleden in deze stad overleed. Hans Memling (1440-1494) wordt gerekend tot de zogenaamde 'Vlaamse primitieven' met een enorme productiviteit die altijd zeer tot de verbeelding heeft gesproken. Hij beeldde

het leven van zijn tijd en zijn omgeving indringend en waarheidsgetrouw af. Van 12 augustus tot 15 november 1994 wordt in het Brugse Groeningemuseum een grote tentoonstelling aan Hans Memling gewijd. Hoewel er om conservatorische redenen weinig originele werken van Memling in aanmerking komen om te worden vervoerd, zal er voor deze tentoonstelling toch nog een aantal retabels, portretten en devotieschilderijen bijeengebracht worden.

Koopman en Eötvös bij Radio Kamerkorkest

AMSTERDAM - Ton Koopman en Peter Eötvös zijn met ingang van het seizoen 1994-1995 benoemd tot chef-dirigent van het Radio Kamerkorkest. Dit is dinsdag bekendgemaakt tijdens een bijeenkomst in het Concertgebouw in Amsterdam.

Koopman is een oude bekende van het orkest en vervult ook in het lopende seizoen een aantal gastdirecties. In de taakverdeling van het dirigentenduo wordt Koopman belast met de muziek tot en met de negentiende eeuw; Eötvös krijgt de verantwoordelijkheid voor de twintigste eeuw. Frans Brüggen, de huidige leider van het Radio Kamerkorkest, legt zijn functie met ingang van de indiensttreding van Koopman en Eötvös neer. Hij was sinds 1991 aan het orkest verbonden.

K

niet meer functioneren. De gedachte aan doorspoelen is ongetwijfeld dom en platvoers. En het zou ook niet werken. Wie zal bovendien tegen de aanwezigheid van een blote en sierlijke dame met verwijzende betekenis in een van de lokaties bezwaar hebben en haar in plaats van een koude vloer niet graag een stoel aanbieden.

Zoals de disciplines gevarieerd zijn, zo zijn dat ook de voortbrengselen van de al een menselijke lang vigerende 'nieuwe' vorm van creativiteit. Er zijn er, zoals de door een scherp gepunte paal doorboorde stapel matrassen van de allochtone Akenaar Joseph Medved, die verwijzen naar enge en diep in het innerlijk verborgen dingen - er zijn er ook die aan de sfeer in hallen en trappenhuisen een zweem van humor en luchtigheid geven. Zo vindt men in de toiletten van de laagste verdieping zowel een ontroerend speeldoosje geplakt op de spiegel, als, elders, een hooggepolitoerde lijkstaf met veel goud. Een bijdrage uit Luik.

In zijn geheel is de manifestatie niet te zwaar op de hand: men mag lachen om door Desiree Palmen onbruikbaar gemaakte stoelen, en bewondering hebben voor de vindingrijkheid en ambachtelijke vaardigheid waarmee Yvonne Mostard haar op de wereld van het theater afgestemde en tot een ensemble gecomponeerde objecten maakte. Gij van der Kley verrieth een weinig inspanning vergende ingreep door een kabel duidelijk tot kunstwerk te bestempelen.

Andere ingrepen in de ruimte werden verkregen door diaprojectie en zelfs door projectie in een uiterst geavanceerde elektronische techniek die beelden van serviesgoed - het serviesgoed van de schoonmoeder van de kunstenaar, een ontroerende gedachte - ronddraaiend op het plafond werpt.

Het beeld van het met gehakt gevulde hoofd dat Monsieur Delmotte opstont als symbolisch voor zijn herinneringen aan 1993, wekt gedachten die zich al te snel aanpakken. Het valt te hopen dat het eind van 1994 een beter beeld oplevert van de bedoelde denkwereld, die wij uiteraard geenszins als exemplarisch willen zien voor het conceptualisme.

En zeker niet voor het initiatief om zoveel saamhorigheid en internationale verstandhouding tot lering ende vermaak bijeen te brengen op drie verdiepingen tot 22 januari.

Talent is aangeboren. Wel kan het verder worden ontwikkeld. Onder de noemer 'amateurschilders', die via de Wintersstichting in de exposities worden samengebracht, bevinden zich dan ook opgeleide kunstenaars zowel als autodidacten. Ook Alphons Winters wijst er op dat de status van amateurschilder niets met hobbyisme en dilettantisme te maken hoeft te hebben. Volgens Winters is een onafhankelijke kunstbeoefening door amateurs steeds belangrijker omdat de kunst groot gevaar loopt door overmatige commercialisering te overtuigen in een mode of een jacht op exorbitante en excentrieke vormen.

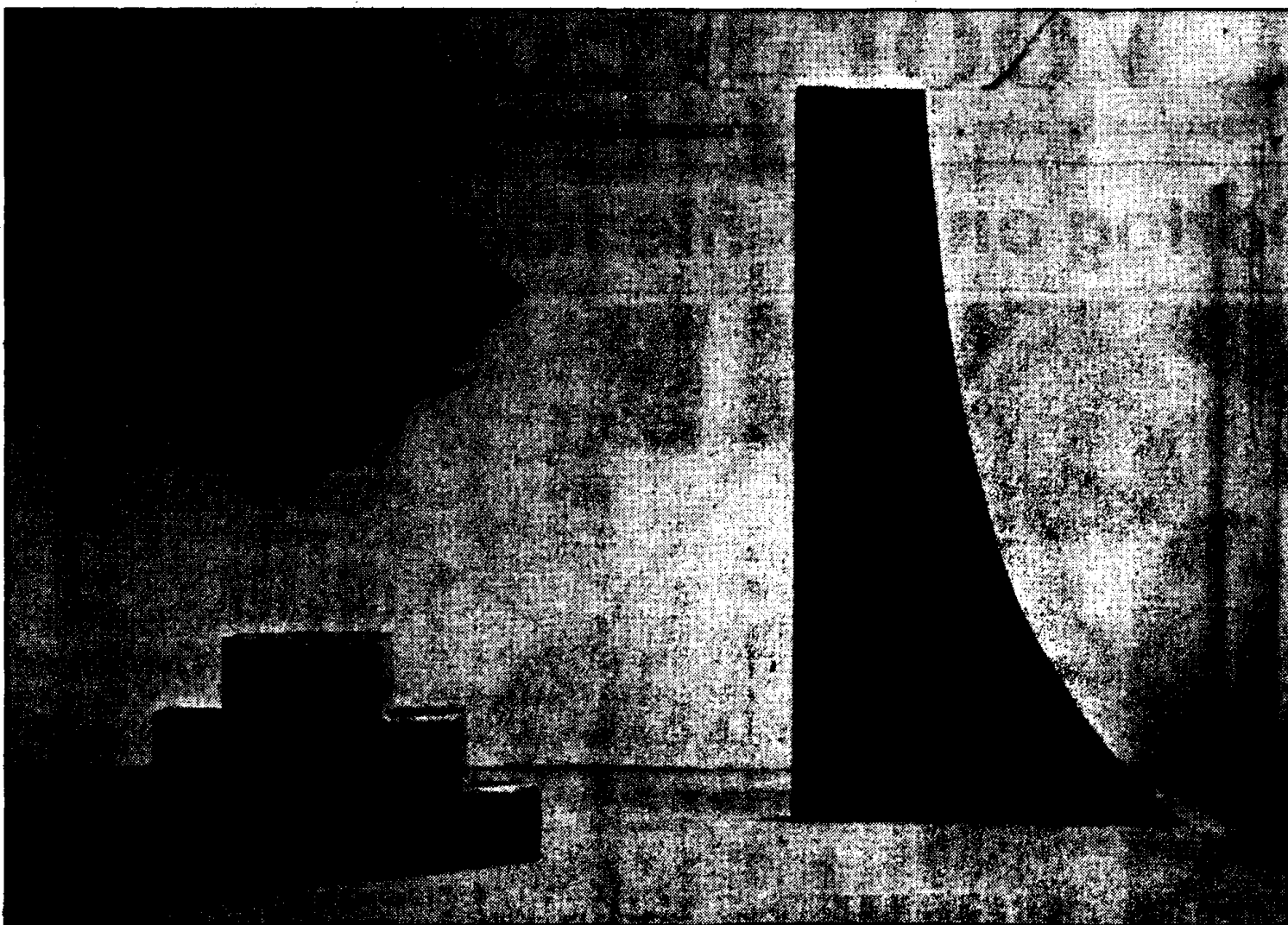
„Het belang van de totale organisatie ligt bovendien in de ontmoeting tussen mensen en kunstenaars en kunstenaars onderling”, aldus bestuurslid Wim Cremers.

Conceptuele kunst in Theater aan het Vrijthof 'Tweestromenland' tot lering ende vermaak

DOOR PIETER DEFESCHE

MAASTRICHT - Zoals onder de waarlijk progressieve kunstenaars algemeen wordt aangenomen, zijn de grenzen van de branches vervaagd, zelfs non-existent, en onderscheidt men geen schilders meer, tekenaars, beeldhouwers en grafici. Op creativiteit en rijkdom aan ideeën komt het aan. Zelf slaan zij zich succesvol door het leven met het huiselijke doe-het-zelf gereedschap. De kunst, zo verwoordt Gerhard Eppertz uit Aken op de achterzijde van het affiche van de manifestatie 'Tweestromenland' de opvattingen, bevindt zich in een situatie 'die overeenkomt met een reeds lang duidelijke situatie in de samenleving, die gekenmerkt wordt door het verdwijnen van bestaande waarden en beoordelings-systemen'.

Verdwijnen doen daarmee ook de verschillen in de wijze van presentatie: een museum is een ouderwets instituut en de kunst dient in de samenleving geïntegreerd. Een schouwburg, gezien de voorrang van creatieve activiteiten, waaronder variëteit, is een minstens zo geschikt podium. Dat was de opvatting van de directeur van het Thea-

● La Forza del Destino (1988) van Yvonne Mostard.

ter aan het Vrijthof en hij staat met zijn vooruitstrevende visie niet alleen. Hij had de medewerking van Marina Schoonmakers en Henk Hulstijn in Maastricht, die al vaker van ondernemingszin hebben blijk gegeven. Zij brachten een in het gemeentelijke 'internationaliseringsbeleid' passende tentoonstelling van zestien kunstenaars uit de

Euregio bijeen, allen van de conceptuele richting - al treft men in de collectie wel een enkel schilderij aan, dan bij voorkeur doorgezaagd.

Welke kunstmanager zou het ook ambiëren zich terzijde van het leger der avant-gardisten op te stellen of enige liefde voor laten we zeggen schilderkunst te bekennen. Of er

voor zo'n initiatief behalve ondernemingszin nog veel dapperheid nodig is buiten beschouwing latend, mag men het een positieve ontwikkeling noemen dat de kunst meer en meer in de samenleving doordringt, tot in de toiletten toe, die in het Theater aan het Vrijthof zodanig met de produkten van een hoge roeping zijn gevuld dat ze hier en daar

Eerste lustrum van Alphons Wintersprijs

MAASTRICHT - Voor de vijfde maal zal einde 1994 de tweejaarlijkse Alphons Wintersprijs voor amateurschilderkunst worden gehouden. Voor het eerst kunnen ook kunstenaars uit Belgisch Limburg aan de exposities meedoen.

De stichting Alphons Winters werd in 1988 opgericht op advies van Lei Albergs en draagt de naam van de nester van de Limburgse amateurschilders, de 87-jarige Alphons Winters uit Sittard. Elke keer sturen rond 300 amateurschilders een van hun werken in voor expositie en prijs.

Regionale exposities worden dit jaar gehouden in het gemeentehuis van Landgraaf (4 t/m 25 maart), het gemeentehuis van Stein (8 t/m 24 april). De Massapoort van Venlo (22 april t/m 8 mei), het gemeentehuis van Mar-

graten (9 t/m 21 mei), het Cultuurcentrum van Zutendaal (14 t/m 29 mei), de stichting Vrije Uren Weert (27 mei t/m 12 juni) en het Casino van Beringen (3 t/m 19 juni).

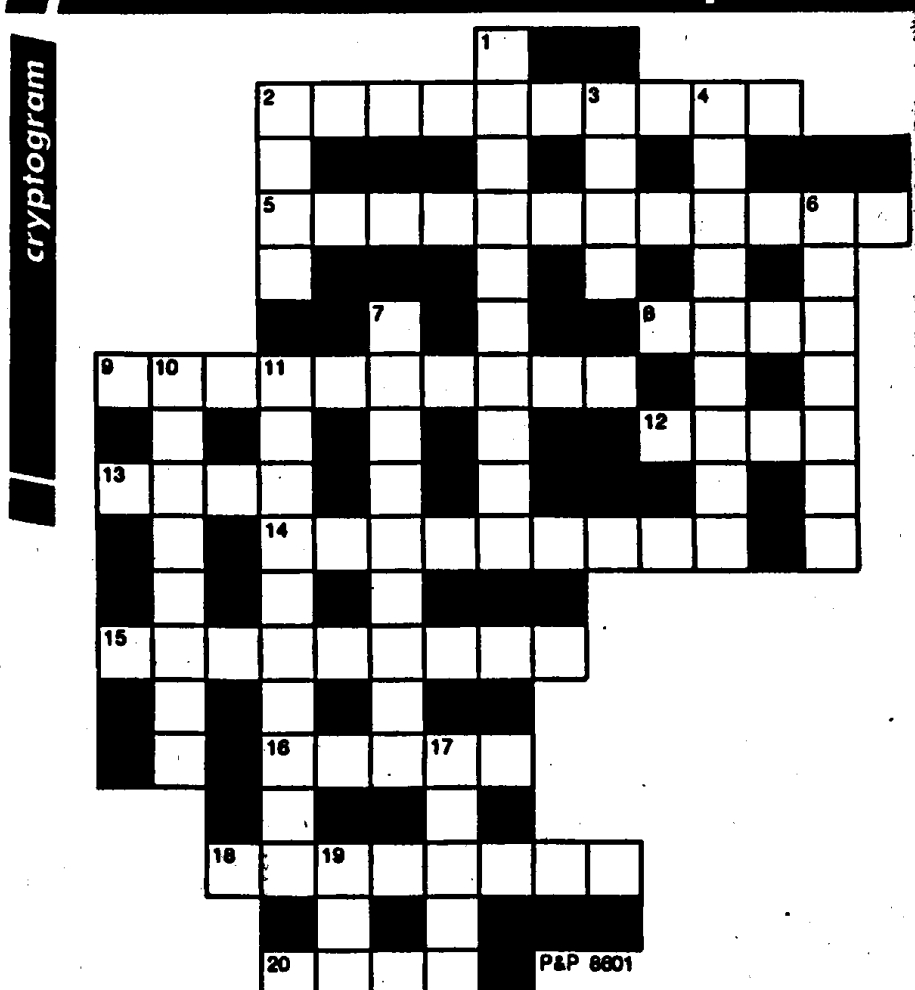
Een selectie van maximaal 90 stuks wordt van 18 november tot 16 december 1994 geëxposeerd in het Provinciehuis van Maastricht. Daaruit komen de prijswinnaars voort. De selectie gebeurt door een jury, die thans gevormd wordt door Annie Filet, stafmedewerker Cultureel Cen-

trum Hasselt, Ru van Rossum, oud leraar academie voor Beeldende Kunsten, Tilburg en Paul Wilms, directeur Academie voor Beeldende Kunsten te Sint-Truiden. De eerste prijs bestaat uit een bedrag van 500 gulden plus oorkonde, de tweede bedraagt 300 en de derde prijs 200 gulden. Voorts zijn er eervolle vermeldingen. Een catalogus van de geëxposeerde werken, in kleur, zal verkrijgbaar zijn voor de prijs van 25 gulden.

Doelstelling van de stichting,

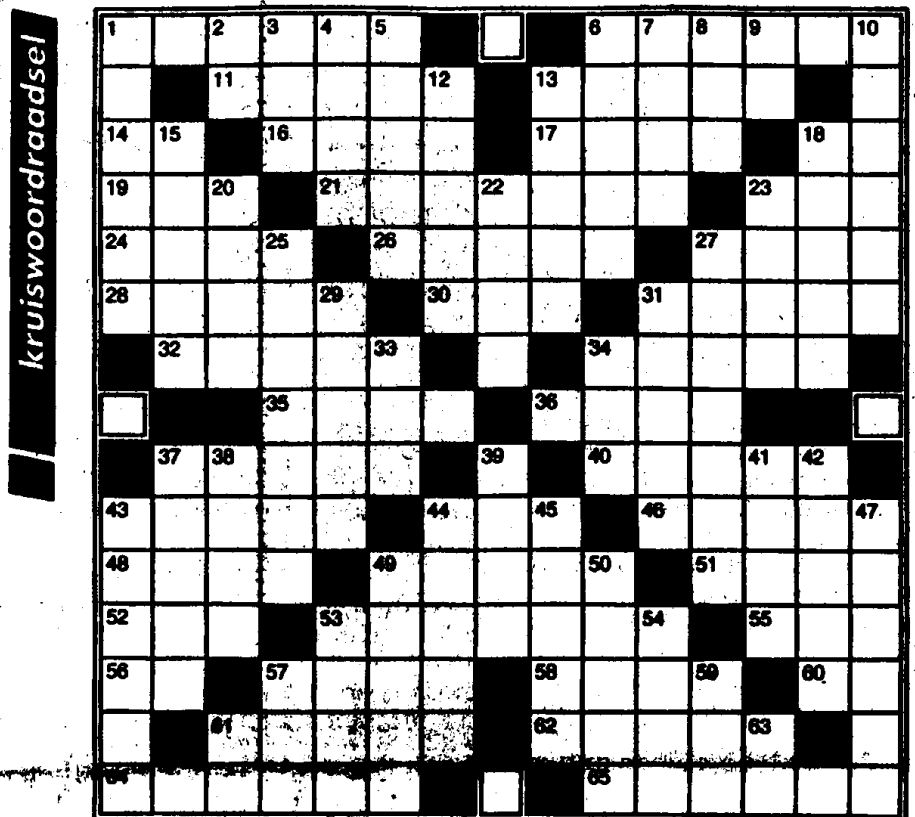
waarvan mr. Gerard Houtakkers, oud wethouder cultuur van Sittard, voorzitter is, is het bevorderen van de schilderkunst door amateurs in de beide Limburgen. De term 'amateurschilder' wekt nogal eens verwarring. Men kan zich afvragen of en welk verschil er is tussen het werk van een amateur en de beroepsbeoefende kunstenaar. „De grens daartussen is, op kwantiteit bekeken, vaak niet te trekken”, zegt Lei Albergs. „Talent heeft men of men heeft het niet.

puzzel

HORIZONTAAL: 2 Tweede keus fruit bestuiven (10); 5 Aanzien van een blanke (12); 8 Zacht voor de tijd van het jaar (4); 9 Testmateriaal (10); 12 Naar beest (4); 13 In de garantie ben je er tegen (4); 14 Vogels in de gymzaal (9); 15 Het naar voren brengen van een bezwaar (9); 16 Op een open plek en de vlek is weg (5); 18 Onder narcose kwijtraken (8); 20 Rokje dat in de war is (4).

VERTIKAAL: 1 Vogel- en vrouwendrank (10); 2 Herhaal het dieregeluid voor dat kleintje (4); 3 Gans beter (4); 4 Solozang op één manier (9); 6 Afkammen (7); 7 Wordt de inzet en verliezer in bewaard (9); 10 Voorspelbare vrouw (8); 11 Bloempje voor een prille liefde (10); 17 Het is anders een schat van een maand (5); 19 Het lag aan de lever (3).

WELK WINWOORD KOMT ER IN HET BALKJE?

HORIZONTAAL: 1 prikkel; 6 schaafdie; 11 soort auto; 13 sier; 14 legeronderdeel; 16 talent; 17 vrucht; 18 stop; 19 ledemaat; 21 moedergodin; 23 jongensnaam; 24 ellende; 26 staak; 27 media; 28 fietsonderdeel; 30 vordering; 31 zeldzaam; 32 mnl. dier; 34 boosaardige; 35 deel van de voet; 36 pantoffel; 37 strigfiguur; 40 strijperk; 43 zetel; 44 kluit; 46 helleveeg; 48 zacht; 49 vogel; 51 tocht; 52 godheid; 53 verhelpen; 55 uitroep; 56 knokploeg; 57 vijandschap; 58 rustoord; 60 reeds; 61 bedrijver; 62 schoon; 64 cijfer; 65 sticker.

VERTIKAAL: 1 Eur. taal; 2 boom; 3 wig; 4 pl. in N.-Holland; 5 keukenkruik; 6 dagblad; 7 kleur; 8 een zekere; 9 maanstand; 10 bemoeiding; 12 keuring; 13 Eur. taal; 15 fierheid; 18 pl. in het Ruhrgebied; 20 biergrondstof; 22 zuiver; 23 verdriet; 25 Europeaan; 27 ziener; 28 rij; 31 stengelknop; 33 hoedier; 34 groente; 37 pl. in N.-Holland; 38 denkbeeld; 39 ploegsnede; 41 weerd heerser; 42 wepeneidster; 43 ophouden; 44 doopvader; 45 studeren; 47 geraamte; 49 doopmoeder; 50 bloem; 53 verzoek; 54 onbep. vnm.; 57 afvalverw.m.; 59 neer; 61 decimeter; 63 wereldkampioenschappen.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 322
HORIZONTAAL: 1 meester; 6 kanteel; 12 gaai; 14 leed; 15 L.B.; 17 pantoffel; 20 dg; 21 aap; 23 dolaat; 24 pie; 25 naad; 27 Elias; 28 peer; 29 giet; 31 keg; 32 Joppe; 33 enen; 35 rose; 36 istmus; 37 katern; 39 Tiel; 41 gar; 43 puist; 45 tal; 47 meute; 49 pint; 50 salie; 52 nurk; 53 Lea; 54 telkens; 56 rak; 57 ar; 58 periodiek; 60 m.i.; 61 prei; 62 gier; 64 snooker; 65 genadig.

Winwoord: REKLAMETEKENAAR

UITGEVERSMATSCAPPIJ

Limburgs Dagblad a.v.

Directie: mr. F.A.M. van Hellemond
K.J. Verbeek
Hoofdredactie: In de Craner 37, 6411 RS Heerlen
Telefoon: 045-738881
Abonnementen: 045-738886
Advertenties: 045-738811
Pruis-advies: 045-719888
Fax: 045-738204
Advertenties: 045-738204
Algemeen: 045-738204
Redactie: 045-738204
Bankrekening: 57 75 35 636
Postbank: 10 35 100
Rayonkantoren:
Brunsum: 045-256883
Osloo: 045-746888
Kerkrade: 045-425832
Maastricht: 045-254777
Roermond: 0478-18484
Sittard: 045-515577
Abonnementenprijs: bij voorbetaling te voldoen.
bij automatische betaling:
per maand / 25,00
per kwartaal / 75,00
Per acceptatie:
per maand / 30,50
per kwartaal / 85,40
Leesnummers: 1,75
Bij 32

de pottenproever

de rechter

recept

Kipfilet à la Pompadour

Eigenlijk is dit recept strikt genomen niet de klassieke bereiding à la Pompadour omdat deze met champagne bereid wordt. Een uitgedeelde versie à la Pompadour dus. Een beroemde uitspraak van Madame de Pompadour was overigens dat champagne de enige drank was die een vrouw mooi laat blijven ook al heeft ze er niet iets te veel van gedronken!

Benodigdheden voor 4 personen: 4 kipfilets, peper en zout, ca. 75 g kippeleverjes, boter, 150 g champignons, 100 g oosterzwammen, 3-3,5 dl cider, allesbinder en fijngehakte peterselie.

Wrijf kipfilets in met peper en zout. Maak kippeleverjes schoon en snijd ze doormidden. Maak paddestoelen schoon en snijd ze in plakjes. Verdeel oosterzwammen in stukken. Verhit in koekenpan boter en bak hierin kipfilets rondom aan. Verhit in tweede koekenpan eveneens boter en schroei hierin halve leverjes dicht. Neem ze uit de pan en kruid met peper en zout. Voeg plakjes champignon en oosterzwammen toe (eventueel ook extra boter). Breng op smaak met peper en zout en voeg na 5 minuten samen met de leverjes bij de kip. Schenk hierbij cider en laat alles met gesloten deksel nog enkele minuten sudderen. Bind saus door er al roerend wat allesbinder in te strooien en strooi er voor serveren peterselie over.

Van onze redactie binnenland

Toch onderzoek naar bijwerking borstprothesen

verricht door de Erasmus Universiteit in Rotterdam. De onderzoekers zullen nagaan of het vrouwelijke lichaam zich verzet tegen de silico-

nen door het maken van anti-stoffen. Daarmee richt het onderzoek zich niet op de relatie tussen de borstprothesen en kanker. In de VS is daar veel ophef over ontstaan. Een direct verband is echter niet vastgesteld.

Het BBG bestaat sinds 1963 en onderzoekt bijwerkingen van geneesmiddelen. Men doet dat op basis van ontvangen klachten. Vorig jaar kwamen 1.500 meldingen bij het bureau binnen. Fabrikanten van medicijnen doen ook zelf tests op bijwerkingen. Het gaat dan vaak om proeven met een beperkte groep gezonde mensen gedurende een korte tijd. Daarbij komen vaak niet alle bijwerkingen aan het licht.

DEN HAAG - Er komt toch een onderzoek naar de bijwerking van siliconen borstprothesen. Het bureau bijwerkingen geneesmiddelen (BBG) vindt het nodig dat het onderzoek er komt. Aanleiding zijn klachten die het bureau recent over de borstprothesen heeft ontvangen.

Formeel moet staatssecretaris Simons (Volksgezondheid) nog over het onderzoeksvoorstel beslissen. Eerder heeft hij echter al laten weten daaraan zijn medewerking te zullen verlenen. Het onderzoek zal worden

FNV wil reizigers uit protest gratis vervoeren Acties op komst bij NS

Van onze redactie economie

UTRECHT - De Vervoersbond FNV overweegt publieksovername van de Nederlandse Spoorwegen. Een van de mogelijkheden is de controle van treinkaartjes achterwege te laten om het spoorwagennet flinke schade te berokkenen. De bond heeft zich daarmee op glad ijs, omdat die actie vorm door de rechter is verboden.

De eventuele acties richten zich tegen het voornemen van de NS om het reizigersbedrijf te reorganiseren. Met name de aanpassingen in de dienstroosters van machinisten en conducteurs zijn de vakbondsliden in het verkeerde keelgat geschoten. Zij vrezen dat de variatie uit hun werk verdwijnt, omdat de NS'ers nog maar in een beperkt gebied in een beperkt aantal treinstoorten zullen worden ingezet.

De Vervoersbond FNV heeft geleerd dat treinstakingen bepaald niet leiden tot begrip van het publiek. Daarom is de bond momen-

teel op zoek naar meer publieksovername van de NS. Het gratis laten reizen van passagiers is daarvoor een mogelijkheid, die volgens een vakbondsovervoerder serieus wordt overwogen.

"Misschien moeten we toch maar weer eens de moed opvatten om het te proberen," aldus de woordvoerder van de vervoersbond. "Het verbod dateert al weer van een groot aantal jaren geleden. Misschien denken de huidige rechters er anders over, want zoveel andere drukmiddelen hebben we niet."

Voor het tot acties komt, zullen de vakbonden eerst nog overleg voeren met de NS-directie. De kans dat daar iets uitkomt, wordt echter laag ingeschat.

Inkatha neemt niet deel aan verkiezingen

DURBAN - De Inkatha Vrijheidspartij neemt niet deel aan de eerste algemene verkiezingen in Zuid-Afrika. Het bestuur van de partij is tot dit besluit gekomen na bestudering van de nieuwe Grondwet. Ze zal derhalve niet haar intrede doen in het parlement of in de provinciale vergaderingen. Dat heeft de partij na een bestuursvergadering meegedeeld. De verklaring komt niet onverwacht. De partij is een coalitie aangegaan met enkele rechtse partijen die zich tegen de verkiezingen verzetten, en neigde al langer tot een negatieve houding.

De verkiezingen, die op 27 april worden gehouden, zullen leiden tot de eerste niet-rationale regering in Zuid-Afrika. Alom wordt ervan uitgegaan dat Inkatha's grootste rival, het ANC, de meeste kans heeft op de overwinning.

Onderzoek 'vrije' verstrekking aan drugsverslaafden

DEN HAAG - Het ministerie van WVC stelt een werkgroep in, die onder meer gaat bekijken welke verdovende middelen er in de toekomst voor 'vrije' verstrekking in aanmerking komen. "Zo wordt bijvoorbeeld onderzoek of methadon aanvulling behoeft, of dat er iets anders voor in de plaats kan komen," zegt drs. A. Kok, inspecteur verslaafdenzorg van het ministerie. De nieuwe werkgroep, met daarin ook artsen en psychiaters, zal uiteindelijk advies naar staatssecretaris Simons (Volksgezondheid) sturen.

De Rotterdamse korpschef Hessing drong deze week aan op het snel starten van een experiment in de Maasstad, waarbij aan selecte groepen drugsverslaafden op 'gecontroleerde wijze' drugs worden verstrekt.

om op dit punt iets te bereiken, zelfs niet onder president Clinton." Volgens Van Traa draait het om de geloofwaardigheid van de NAVO.

Minister Ter Beek liet de Kamer weten dat de Nederlandse regering nog steeds bereid is het bataljon van de luchtmobiele brigade dat op de nominatie staat naar Bosnië te gaan, te legeren in de moslim-enclaves Srebrenica en Zepa. Het bataljon had daar al moeten zitten, maar kreeg tot op heden geen toestemming van de Bosnische Serviërs. De VN onderhandelen nog steeds met hen over het stationeren van Nederlandse militairen in dit gebied.

Premier Lubbers liet tijdens het spoedoverleg weten dat de voormalige Oostblokstaten (Polen, Hongarije, Tsjecho-Slowakije) tijdens de NAVO-top een "helder uitzicht" op volwaardige toetreding tot het militair bondgenootschap wordt geboden. De geleidelijke samenwerking onder de noemer 'Partnership for peace' is geen wassen neus, zo benadrukte de premier.

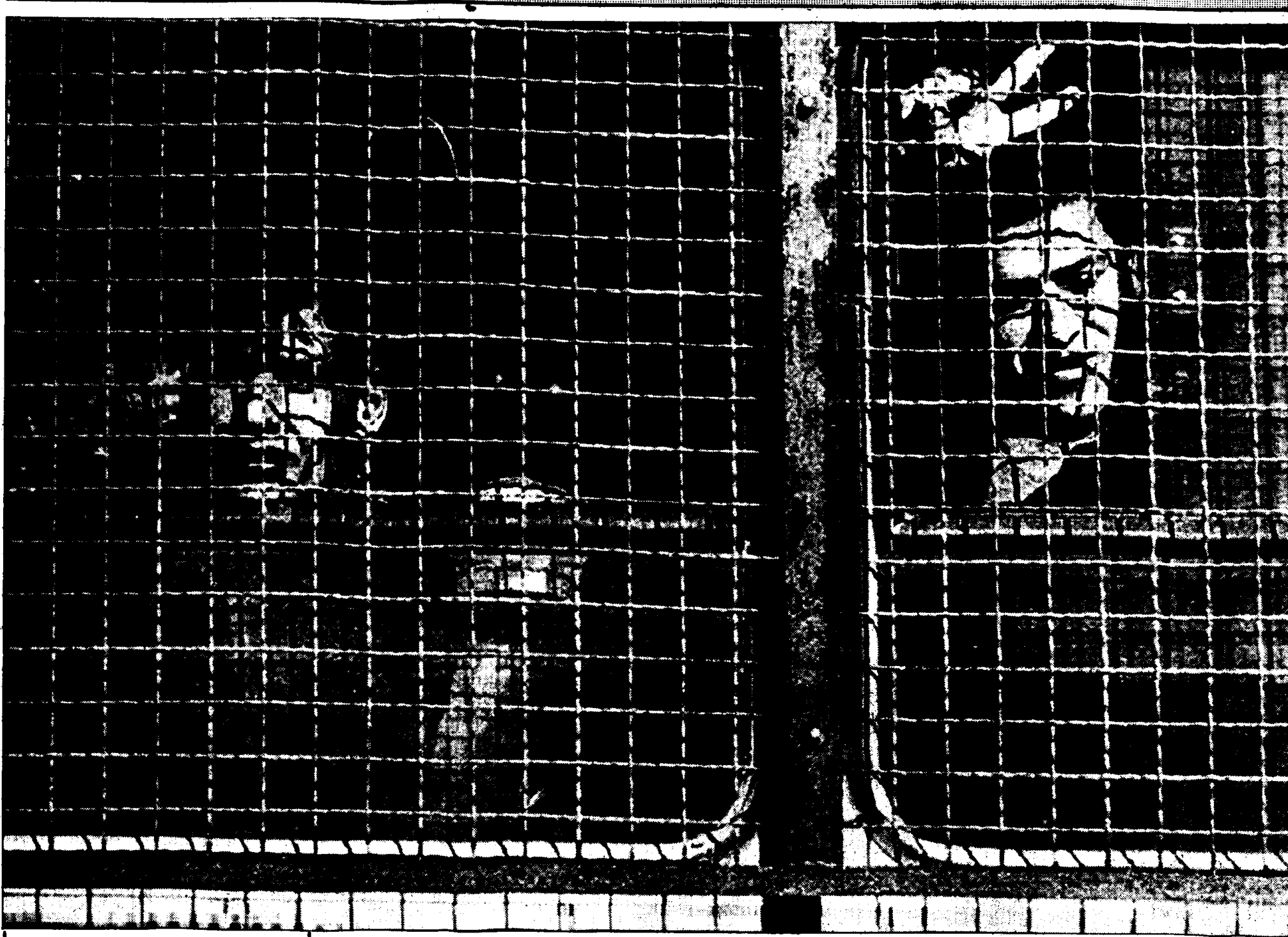
Zie verder pagina 5
● Havel: Tsjecho's hoort bij NAVO

De Vereniging Vluchtelingen-Werk is ontstemd over de zaak. Zij wijst op de regel dat minderjarigen alleen mogen worden uitgezet als zij een begeleider hebben, en als zij in het land van herkomst worden opgevangen.

De Stichting voor Kerkelijke en Sociale Arbeid heeft ook bij Kosto aan de bel getroffen. Volgens deze organisatie geeft het geen pas een klein kind alleen in het vliegtuig te zetten. "Gaan wij op Schiphol zo om met vluchtelingenkinderen?" aldus woordvoerder J. Visser.

Volgens het ministerie was het de bedoeling om het meisje met een eveneens uitgezette Zairese vrouw te laten terugreizen. Zelf had zij al toegestemd om haar naar Kinshasa te begeleiden. De Afrikaanse heeft het kind echter in de Zwitserse stad achtergelaten, waarop de vluchtlingenschipper het meisje alsnog naar Zaire heeft gevlogen. Of zij daar is opgevangen, is niet bekend.

Terug naar huis

● Israël is gisteren begonnen met de vrijlating van 101 Palestijnse gevangenen als teken van goede wil, voorafgaand aan de hervatting van de vredesgesprekken met de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO). Het gaat om 47 Palestijnen uit de Gazastrook en 54 van de Westoever, die niet veroordeeld zijn voor moord en die voorstanders zijn van het Palestijns-Israëlisch vredesakkoord. Op de foto enkele Palestijnen uit de Gazastrook die in militaire busjes naar huis werden teruggebracht. Foto: EPA

Lubbers moet Frans plan steunen tijdens Navo-top Kamer eist Amerikaanse grondtroepen in Bosnië

Van onze redactie buitenland

DEN HAAG - De regering moet op de komende Navo-top (aanstaande maandag en dinsdag) een klemmend beroep doen op de Verenigde Staten nu al grondtroepen in te zetten in Bosnië. Amerikaanse bemoeienis met de oorlog moet niet wachten totdat er een vredesregeling is. Premier Lubbers en minister Kooijmans (Buitenlandse Zaken) hebben die boodschap meegerekend van de Tweede Kamer.

De Kamer vroeg de bewindslieden gisteren tijdens een spoedberaad van de Kamer over de Navo-top minder afstandelijk te doen over het Franse pleidooi de Verenigde

Staten nu al nauwer te betrekken bij het Bosnische conflict. Lubbers en Kooijmans vinden ook dat er meer VN-militairen nodig zijn in Bosnië en dat er voor de VS een belangrijke rol is weggelegd in Bosnië. Maar zij achten het in de eerste plaats de plicht van de Europese landen zelf om extra-troepen te leveren.

De Fransen hebben deze week diverse malen de noodzaak onderstreept dat de Navo-top een "krachtig standpunt" inneemt over voormalig Joegoslavië. Er zou een toereikende troepenmacht moeten komen om de VN-resoluties over hulpverlening en bescherming van de bevolking uit te voeren. In de

praktijk betekent dit deelname van de Amerikanen.

Lubbers en Kooijmans hebben deze week in Washington te horen gekregen dat de Amerikanen pas bereid zijn mee te doen aan een vredesmacht als de strijdende partijen zich hebben gebonden aan een akkoord. Minister Kooijmans noemde het Franse beroep op Amerikaanse betrokkenheid tamelijk hypocriet, omdat de Europese landen zelf allerlei toezeggingen over troepenversterkingen niet hebben kunnen waarmaken.

De Tweede Kamer wees gisteren op het belang dat de Navo-top duidelijke taal spreekt over ex-Joegoslavië. PvdA-Kamerlid Van Traa: "Er komt niet zo gauw meer een kans

Mensenrechten-commissie buigt zich over lot Francine Nsona

Staat aangeklaagd wegens uitzetting Zairees meisje

den, die Justitie vorig jaar ook alleen heeft laten terugvliegen.

CDA en PvdA hebben gisteren aangekondigd dat zij na het parlementaire kerstecrues met de bewindsman van Justitie in debat willen over de kwestie. GroenLinks heeft Kosto inmiddels schriftelijk om tekst en uitleg gevraagd.

Woordvoerder Krajenbrink van het CDA vindt het nogal verschillend uitmaken van de marechaussee op Schiphol een kleuter van drie of een puber van zestien jaar geheel alleen op het vliegtuig zet.

Het is hem bekend dat kinderen uit ontwikkelingslanden, met valse papieren en tantes naar Nederland komen zonder uitzicht op asiel. Hij vindt het niet billijk dat zij dan met hetzelfde vliegtuig weer teruggaan onder verantwoordelijkheid van de overheid moet wel een leeftijds-grens stellen aan de onbegleide terugreis, aldus de CDA'er.

Het PvdA-Kamerlid Van Traa vindt een kind van negen te jong om te behandelen zoals Justitie heeft gedaan. "Volgens mij zit het echt fout," zei hij gisteren.

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - De zaak rond het uitgezette Zairese weesmeisje Francine Nsona - dat begin deze week zonder begeleiding van een volwassene met een vliegtuig naar haar land werd teruggevoerd - wordt aangekaart bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens in Straatsburg. De Rotterdamse advocaat van het meisje, mr. W. Venema, dient bij de commissie een officiële aanklacht tegen de Nederlandse Staat in omdat "het meisje geen toegang tot de rechter heeft gehad". Verder overweegt Venema de Nationale Ombudsman in te schakelen.

De Tweede Kamer heeft gisteren hevig verontwaardigd gereageerd op de uitzetting van het Zairese meisje. De Kamer eist van staatssecretaris Kosto (Justitie) volledige opheldering. De fracties willen ook weten wat precies is gebeurd met 23 andere kinderen uit verre en arme lan-

punt uit

● Hartkleppen

De Amerikaanse fabrikant Pfizer zal alle fabricagegevens van Björk Shiley-hartkleppen doorgeven aan de stichting van de Nederlandse Vereniging van Thoraxchirurgie, die deze hartkleppen onderzoekt. Een bepaald type van de Shiley-hartkleppen vertoont mogelijk een defect. De gegevens zijn nodig om mede te kunnen bepalen welke patiënten in Nederland in aanmerking komen voor een heroperatie.

● Overbodig

Als de gemeenten Enschede en Hengelo fusen zijn ontslagen in het ambtenarenkorps niet uitgesloten. Volgens verschillende onderzoeken zijn in de gemeentehuizen straks ongeveer 250 en mogelijk zelfs 300 mensen overbodig. De ambtenarenorganisaties Abvakabo, CFO en NVO maken zich zorgen over en hebben garanties gevraagd dat niemand gedwongen de deur uit moet.

● Steun

Akkerbouwers in het noorden des lands die vorig jaar zware regenschade hebben geleden krijgen ook schadevergoeding. De 150 gedupeerde aardappelboeren kunnen rekenen op een rentesubsidie voor het extra krediet dat zij vanwege de mislukte oogst hebben moeten opnemen. In totaal is voor 700 hectare aan aardappelverbouw verloren gegaan.

● Bestand

De strijdende partijen in Afghanistan hebben gisteren ingestemd met een staakt-het-vuren dat vanochtend van kracht wordt. Zij geven daarmee gehoor aan oproepen van Pakistan en de Verenigde Naties. Die hadden gevraagd om een 24-uursbestand dat diplomaten en VN-medewerkers de kans moet geven de hoofdstad te verlaten.

● Conflict

Het conflict tussen Togo en Ghana is opnieuw opgelaaide. De nacht van donderdag op vrijdag is volgens het Togolese ministerie van Buitenlandse Zaken vanuit Ghanese grondgebied op de belangrijkste grensovergang tussen beide landen aan de rand van Lomé geschoten. Woensdag mislukte een aanval op de residentie van de Togolese president Gnassingbé Eyadema, waarbij veertig mensen het leven verloren. Volgens de Togolese regering kwamen de aanvallers uit Ghana.

● Denktank

Een groep zogeheten wijze mannen wil in Nederland een nationaal landbouwdebat opstarten om de agrarische sector uit het dal te halen. De denktank zal zich volgende week presenteren onder de naam Terzake. Tot die tijd willen de betrokkenen geen nadere mededelingen doen. Zeker is in ieder geval dat de voorzitter van de hoofddirectie van de Rabobank, H. Wijffels, zitting heeft in de groep.

● Gedood

De politie van Zuid-Afrika heeft in het zwarte woonoord Guguletu met geweld een vergadering van het Panafrikaans Congres (PAC) opgebroken en daarbij een 13-jarige jongen gedood. Gestemd door het leger verstoort de politie donderdagavond de vergadering omdat die zou zijn bijgewoond door vermoedelijke daders van een aanslag op een bank café in Kaapstad op 30 december, waarbij vier doden vielen.

● Afzenders

Met de aanhouding van vijf jongens in de leeftijd van 17, 18 en 19 jaar heeft de politie van Waalwijk de daders opgespoord die in november onder de naam 'White Power Waalwijk' dreigbrieven verstuurden naar buitenlanders in Waalwijk en omgeving. De verdachten zouden "een grap" hebben willen uithalen. Er zou niet zijn gehandeld uit racistische motieven.

(ADVERTENTIE)

Licht-Studio
2000

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Gedeeltelijk arbeidsongeschikten zonder werk hebben niets aan de reparatie van het wao-gat, dat in vrijwel alle cao's is verongekomen is. De aanpak op hun uitkering wordt namelijk afgetrokken aan hun ww-uitkering.

De Federatie van Bedrijfsverenigingen (FBV) heeft hierover op 20 oktober al een brief gestuurd naar het ministerie van Sociale Zaken, zo heeft een woordvoerder van het Genootschappelijk Administratiekantoor (GAK) - dat voor veel bedrijfsverenigingen de administratie verricht - gisteren bevestigd.

Vorig jaar zijn de wao-uitkeringen voor werknemers die na 25 januari 1993 ziek zijn geworden, verlaagd. Zij ontvangen na een overgangssperiode, waarin ze nog recht hebben op 70 procent van het laatstverdiende loon, een uitkering waarvan de hoogte afhankelijk is van hun leeftijd. Voor werknemers onder de 32 geldt geen overgangssperiode. Zij krijgen meteen een lage uitkering.

De cao-onderhandelingen is dit gebieden wao-gat massaal gerepareerd, zodat nieuwe arbeidsongeschikten toch 70 procent van hun laatstverdiende loon blijven ontvangen.

Volgens de FBV profiteren echter alleen volledig arbeidsongeschikten van deze reparatie. Deels arbeidsongeschikten, die naast hun wao-uitkering ww ontvangen, hebben er niets aan. De Werkloosheidswet bepaalt namelijk dat inkomsten weliswaar loonderving in mindering worden gebracht op de ww-uitkering. Tot die inkomsten behoren de bedragen die worden uitgekeerd om het wao-gat te dichten.

Gedeeltelijk arbeidsongeschikten dus hun aanvullende uitkering van de kas van het Algemeen Werkloosheidsfonds verdwijnen. Deze groep zal steeds groter worden, omdat door de scherpere wao-regels veel minder werknemers volledig arbeidsongeschikt worden verklaard.

Het probleem wordt zeer binnenkort actueel. Op 25 januari treedt namelijk de nieuwe regeling in werking. Op die dag komt de eerste groep arbeidsongeschikten nieuwe uitkering na hun ziektejaar in de wao.

De woordvoerder van het ministerie van Sociale Zaken laat weten dat de behandeling van de wao in de Tweede Kamer al op zijn geweten is. Bovenwettelijke uitkeringen in de wao in mindering worden gebracht op ww-uitkeringen. Het kabinet heeft er ook steeds op aangehouden het wao-gat niet te repareren. Volgens de woordvoerder is het aan de uitvoeringsorganen (de werkloosheidsverenigingen en de toezichtende Sociale Verzekeringsinstellingen) om te bepalen hoe met de wettelijke regeling wordt omgegaan.

ook pagina 5

Grote verwarring over aanvulling van wao-gat

(ADVERTENTIE)

"Rustgenieters
Verpozen
komende Zomer
in Ierland..."

Haal onze vakantiebrochure Ierland '94
nu bij uw Reizbureau
→ vanaf Maasrecht
046-374711

(ADVERTENTIE)

INDONESIË

Speciale 15-daagse aanbieding
geldig tot 31-3-1994.
Queen of the South Yogyakarta -AVA
Bali Beach Bali f 2495,-

TC reizen

Waliteitsreizen

Buwalstraat 10 postbus 46
330 AA Hoensbroek
045-211527

Limburgs Dagblad
piccolo's
 In de Cramer 37; Heerlen
 Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
 Postbank: 1035100
 Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
 Fax: 045-738204 of 739364

Piccolo's
 Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: f 1,40.
 Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden f 1,25 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,90.
Reclamepiccolo's
 Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: f 1,90.
 Afwijkende tarieven: Kontakten/Klubs en 06-lijnen: f 2,35. Advertenties onder nummer: f 7,50. Bewijzen op aanvraag: f 4,75.
 Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
 Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
 Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
 Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Met Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Bron: Circula Bureau Scanner)

Personeel aangeboden

Heeft U bewijzen nodig. Bel dan 045-453878

Detective-buro Eurode

Voor binnen- en buitenland, bedrijven en particulieren.

Jonge vrouw zoekt werk als hulp in de HUISHOUDING tel. omg. Heerlen 045-453878. Par. week. 045-216514.

Vrouw biedt zich aan voor in de HUISHOUDING. Tel. 045-253940.

Jonge man i.v.v. dipl. vakbekwaamheid AUTOBEDIJF in ruime erv. in autobedr. zkt. passende baan. Br. o.n.r. B-5014, Limb. Dagbl., Postb. 2610, 6401 DC Hrn.

VRACHTWAGENAUF- FEUR, ruimschoots ervaring met internationale vrachtwagen, silo-verv. zkt. werk in regio z.d.-Limburg/gransgebied inf. 09.49.240.660.44.

Jongeman (24) zoekt vaste baan in commerciële/administratieve. Opl. Mavo, MOS, rijbew. B. Tel. 045-313990.

ORGANISATIE-TALENT i.v.v. alle horecaprofielen, g.b. de referentie en veel leidinggevende ervaring zoekt een nieuwe uitdaging. Telefoon 043-436091.

Personeel gezocht

Diversen personeel

Taxi-Centrale Breko B.V.

vraagt

Centralist M/V

* in bezit van typediploma
 * enige ervaring met PC
 * communicatieve vaardigheden
 * enige ervaring met moderne telefooncentrale
 * variabele werktijden

Schriftelijke sollicitaties naar: Taxicentrale Breko B.V. Alsterstraat Noord 132, 6431 HR Honsbroek.

Bergkapel Hillensberg

zoekt

muzikanten

- saxofonist / klarinetist
 - baritonspeler / trombonist
 - keyboardspeler / accordeonist.
 Voor info: P. Heugens 04493-4337.

MOTO PARTS

SCHINEN TEL. 04493-4266

Wij zijn een jonge dynamische

Motorfietszaak

ter versterking van ons team, zoeken wij op korte termijn een

Motorfietsmonteur M/V

Wij vragen:
 - ervaring
 - klantvriendelijke instelling
 - zelfstandigheid.

Belangstellenden kunnen hun schriftelijke sollicitaties, met referenties richten aan:
 J.M.D. Moto-parts, Breinder 98, 6365CX Schinnen.

Limburgs Dagblad

vraagt

Bezorg(st)ers voor Simpeld

Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen. Limburgs Dagblad, in de Cramer 37, 6411 RS Heerlen. 045-739330.

Gastouder gezocht

Welke vrouw, woonachtig in omgev. Kerkrade is bereid om vanaf april '94 op onregelmatige tijden KINDEROPVANG te geven aan ons dochtertje van 4 maanden. Opvang p.m. 5 en/of v.m. volgens min. verzoeken, evt. bij Uzelf thuis. Verdiensten f 8,- p.m. Huish. werk niet gev. Ook hebben wij twee handen. Br.o.n.r. B-05019, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen. Voor 18 januari.

Wij zijn ook graag werken als MANNEQUIN/actrice.

Wij doen nu onze avondopvoeding. Bel voor informatie tijdens kantooruren. Nieuw Lijne Modelbouw, Ophoven 158, 6133 KM Sittard, tel. 046-524433 / 528574.

Gevr. VRACHTAUTOMONTEUR voor reparatie Mercedes LP 1113, overdekte ruimte aanwezig. Telefoon 045-21976/253024.

Schoonheidsinstructrice in Kerkrade. Hulpkracht v. middag of avond p. week. 045-352044.

Limburgs Dagblad
 vraagt
Bezorg(st)ers voor Nuth en Vrieheide
 Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen. Limburgs Dagblad, Rumpenerstr. 81, Brunssum. 045-256363.

Wegens uitbreiding van onze werkzaamheden hebben wij met onmiddellijke ingang ruimte voor enkele ERVAREN free-lance:

advertentie-acquisiteurs (m/v)

op full- of part-time basis voor het blad 'De Politie' van de Nederlandse Politiebond.

Wij bieden een uitstekende provisie-regeling en bij gebreke geschiktheid is vast dienstverband mogelijk. Kandidaten dienen uitsluitend schriftelijk te reageren naar: K. Ruyter, Postbus 23086, 6367 ZH Voerendaal.

Kraamverzorgingsburo Marlies Schellings-Van kan vraagt

enthousiaste kraamverzorgsters/ verpleegkundigen A

part-time op oproepbasis.

* alle regio's in Zuid en Midden Limburg.

* goede verdiensten

* eigen vervoer noodzakelijk

* ervaring vereist.

Bel voor inlichtingen: 04405-2170.

Gevr. met onmiddellijke ingang FYSIOTHERAPEUT voor 20 a 25 uur in Ned. praktijk in Duitsland (40 km. v. Heerlen). Inl.: 00-49.24.74549, b.g.g. 04405-3926.

Landelijk ochtendblad vraagt BEZORGER/STER voor Kerkrade-Tarwinsele. Info 045-425447 of tijd. kant. uren 040-121775.

Bouwvak personeel

Opgelet!!

aannemers en bouwbedrijven

circa 400 woonwoningen in OOST-DUITSLAND (sleutelklaar) naar Europeanom aangeboden.

In de voorplanning kan nog meegewerkt worden.

Bouwprojecten zijn eengezinswoningen en flats in omgeving MAGDEBURG en LEIPZIG.

De aanvang van de bouw is gepland begin 1994 t/m 1998.

Voor inl. telef. 045-322747 maandag tot donderdag van 9.00 tot 13.00 uur of fax: 045-322800. u wordt teruggebeld.

Horeca pers.

Gevraagd: part-time SERVEERSTER m/v bartender (1 of 2 dgn.) en bartender m/v. Trim Bourgogne, Landgraaf, 6401 GA Heerlen.

Wolff Europabouw vraagt voor langdurige projecten in Duitsland erv. BETONTIMMERLIEDEN. 0499-4899. Na 13.00 u. 04499-4479.

Bouwbedrijf Nieuwsteijn vraagt METSELAARS en handlangers p.m. 20 jaar voor Duitsland en Nederland. Ned. verzekerd. Tel. 045-455763, na 18.00 uur.

BAUWERKERS gevraagd voor pizza-service te Kerkrade. Looftijd tot 21 jaar. Inl. 045-454700.

BARDAME gevraagd voor bar in Heineke. Tel. 045-708921 na 17.00 uur.

SERVEERSTER gevraagd voor woensdags. Schrift. reacties Whizz Croissanterie, Promenade 2, 6411 JK Heerlen.

Technisch personeel

Wilt u weer snel aan de slag?

Laat u inschrijven of vraag een sollicitatieformulier aan bij de:

Van Daal-Dieteren Groep

Wij zoeken op korte termijn: Zelfstandige pipelitters

Lassers Argon & Elektrisch, in bezit van geldige certificaten.

Constr. bankwerkers, constr. monteurs, c.v. monteurs en loodgieters.

Bellen tijdens kantooruren: VAN DAAL-DIETEREN GROEP

Oud Roosteren 33, 6116 AB ROOSTEREN. Tel. 04499-3182

Winkelpersoneel

Sacha

Een modisch schoenenfabriek zoekt voor een nieuw te openen vestiging in Dusseldorf (Dld)

* Bedrijfsleider (m/v)

Leeftijd vanaf 23 jaar

* Verkopers (m/v)

Full-time en part-time. Leeftijd vanaf 18 jaar

Zij hebben ervaring in de verkoop, veel doorzettingsvermogen en gevoel voor mode.

Voor de functie van bedrijfsleider(ster) is een opleiding in de commerciële richting gewenst, ervaring een absolute must.

Uiteraard is een perfecte uitspraak en beheersing van de duitse taal noodzakelijk

Schriftelijke sollicitaties richten aan: TERMEER SCHOENEN B.V.

L.v. Dir. R. Verhoeven

Sal van Zwamburgweg 10

5026 RN Tilburg.

Huish.pers./Oppas

VERKOOPSTER gev. slagerij Schouteten, Versland Sittard. 046-518279.

Medisch pers.

Rijkskeurde kuuroord (100 km van Heerlen) zoekt per direct voor revalideren/rehabiliteren

2 Fysiotherapeuten m/v

Sollicitaties: Therapiehuis, E. Heischen, D-53489 Bad-Bodendorf

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieter. Abdisseboch. Landgraaf. Tel. 045-314122

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Serva-straat 2, Treesebeek-Brunsum. Tel. 045-231340.

PC of AMIGA defect? Erkend reparateur E+E Electronica, Servastraat 2, Brunssum. Tel. 045-231340.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441568/461658.

Poppen Cursussen: BOETSEREN en keramiek, aanvang 2de week jan. Inl. f 1. Winkelle, Steenweg 58, Sittard. Tel. 046-523911.

Te k. MODELBOUWVLIEGTUIG met zender compl. f 500,-. 045-241849.

Kantoormeubelen

TEGEN FABRIEKSPRIJZEN

NIEUW: grote partijen kantoor- en directie-meubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen o.a. brandkasten, dossierkasten, tekentafels, flip-overs, white-borden enz. enz.

NIEMANS GOEDKOOPER !!

Inruil inventaris: palletstelling, magazijnstelling, broekkasten, burekasten, bureau's enz. enz. Alles tegen kostprijs.

ALLES UIT VOORRAAD !!

Voor de goedkoopste prijs met de meeste service naar de grootste van Zuid-Nederland: Rockmart KANTOORMEUBELN. Kessel 46a, Heerlen. 045-723142, geopend van ma. t/m vr. 09.00-18.00 uur, za. 10.00-16.00 uur.

Meezitter!

2 1/2-zitsbank Scala f 1.495,-
 Leverbaar in diverse leerkleuren.
 3-zits f 1.740,-
 2-zits f 1.415,-
 Fauteuil f 1.145,-

SIJBE ROERMOND

Openingstijden:
 Ma. 13.00-18.00 u.
 Di. t/m vr. 9.00-18.00 u.
 Za. 9.30-17.00 u.
 Do. koopavond.

Masssneiderweg 33, Roermond. Tel.: 04750-16141

Copieerapparaten v.a. f 500,-
 Tevens ook verkoop van Type-machines, Rekenmachines, Kasregisters, Telefax. Eigen service-dienst.
 Spoor kantoorapparaten, Bochtotz. Tel. 045-443961.

Aanbieding Kantoorstoelen

Rock II Za f 185,-
 Armleghers f 50,-
 Steeds 5000 stuks op voorraad, tegen fabrieksprijzen

Rockmart
 kantoormeubelen
 Kessel 46a, Heerlen.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn grot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Te koop TEKENTAFEL 100x150, l.z.g.st., vr.pr. f 350,-. Tel. 04454-62594.

GELDENING een probleem? Particulieren willen helpen. Duur 1 jr. Bedrag max. f 5.000,-, vast inkomen vereist. Reclames: Postbus 3029, 6093 ZG Heijhuysen.

Administratie automatiseren? Counterpoint Software Adviesbureau Automatisering voor EXACT, ontwikkeling van betrouwbare techn./adm. software, advisering MKB. Nuth 045-244841.

Wegens omst. TAPITZAAK te huur in Duitsland, voor overname eigen kapitaal vereist. Direct te aanvaarden. Br.o.n.r. B-04995, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te k. FRITURE met grote parkerpl. in Oost. Minstr. met ged. inv. (4-pans oven, au-bain-marie, magnetron en aanverw. art.) f 95.000,-. Evt. met woonh. (verhuurd), f 195.000,-. 046-333227.

Te k. p.m. 1.0 hect. beste landbouwgrond te HULSBURG aan openbare weg, met hoge verwachtingen waarde, pachtvrij. Br.o.n.r. B-05008, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop gevraagd Landbouwgronden met agrarische bouwavel, opervlakte 2 a 3 Ha. Rentmeesterskantoor van Oopen, Sint Rochusstraat 6-8, 6241 CD BUNDE. 043-641271, buiten kantooruren 04406-16968.

Te k. Bedford VEEWAGEN diesel, kl. rijbewijs, 2-paars van 4 pony's, '81, veterinair + APK gekend. 043-254800.

Te k. MESTVERSPREIDER 2,5 ton; 1 wals; Vicon ch 300 cirkelharischudder, als nieuw. Pijnsweg 15, Heerlen. Telefoon: 045-727169.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

Te koop ALFETTA '82, APK '95, pr.n.o.l.k. Tel. 046-520843.

Alfa ROMEO 75 1800, grootmet. n. 90, nieuwstaat. Tel. 045-750531.

'Beleid van minister Dales strookt niet met haar verwijten'

Politiebond steunt korpschefs

Van onze parlementaire redactie

is van plan vanaf 1996 de korpsen volledige vrijheid te geven over de besteding van de gelden. De huidige regeling dat maximaal 5 procent van het geld dat beschikbaar is voor personeel kan worden omgeleid voor materieel, komt dan te vervallen. De korpsen zijn dan niet meer aan een heldere grens gebonden. Wie deze minister nog begrijpt, mag het zeggen.

Bedroevend

De NPB pleit de korpschefs overigens niet helemaal vrij. „Er is afgelopen jaren inderdaad nogal wat geld verspild aan weinig effectieve automatisering. De samenwerking tussen de korpsen op dat punt is vaak bedroevend geweest. Daarnaast kan de politie best nog wel wat effectiever functioneren als de individuele kwaliteit van elke politiemedewerker beter wordt benut.”

en automatisering. Als de minister zegt dat zij in de afgelopen jaren vele miljoenen in de politie heeft gestopt, wil dat nog niet zeggen dat korpsen dat geld ook konden besteden aan nieuwe werkgelegenheid,” stelt de NPB.

De politiebond vindt het verder vreemd dat Dales niets heeft gezegd over haar beleidsvoornemens. „En die staan haaks op haar verwijt aan de korpschefs,” meent de NPB. „Zij

RECHT - „De korpschefs hebben gelijk. Zij hebben onvoldoende middelen om een goede politiezorg te kunnen bieden. De missen in dit land een door de Tweede Kamer vast te stellen minimum aantal politiemensen per x-duizend inwoners.” zei de Nederlandse Politie Bond (NPB) gisteren in een reactie op de nieuwjaarsrede van minister Dales van Binnenlandse Zaken.

pareerde donderdag in krasse woorden klachten van korpschefs, die vinden dat zij te weinig financiële middelen krijgen om hun taken aan te trekken.

„Het geld (ruim 3,5 miljard gulden) dat de politie krijgt, gaat volgens de NPB uit van een rekenkundige toename van 1,5 procent per jaar. „Daarbij wordt helemaal geen rekening gehouden met de feitelijke situatie op het terrein van de politie, zoals huisvesting, verhuur van auto's, communicatie

President Mexico denkt aan gratie voor Indianen

Van onze redactie buitenland

CRISTOBAL DE LAS CASAS - President Carlos Salinas de Gortari van Mexico heeft donderdag bekend gemaakt dat de regering overweegt voor een deel van de Indianen die in de zuidelijke deelstaten in opstand zijn gekomen, gratie te geven. Tegelijk heeft hij de leiding van de opstandelingen ervan bedwongen dat die „de naam van Mexico in diskrediet brengen.”

„De mensen die van geweld beroep maken, Mexicanen en anderszins, de gewapende opstandelingen hebben ontkend. De president heeft voor radio en televisie een toespraak voor de televisie gemaakt dat het conflict tot rust is gekomen ondanks de financiële inspanningen.”

van de regering om „achterlijkheid en armoede” in dat deel van het land te verhelpen. Maar tegelijk maakte hij een verzoenend gebaar door de mogelijkheid van gratie niet uit te sluiten. „Wij zullen proberen lankmoedig te zijn. Wij overwegen zelfs gratie te verlenen aan hen die, uit wanhoop, misdrijven of gedwongen werden mee te doen, en die nu ophouden met hun gewelddadige gedrag,” aldus de president.

De regering had eerder aangeboden met de opstandelingen te onderhandelen, maar de toespraak van de president bevatte voor het eerst de noot van amnestie. De opstand, die Salinas beschreef als „een pijnlijke klap voor Chiapas en voor het hart van alle Mexicanen,” heeft tot dus-

ver zeker 102 mensenlevens getoed, zo blijkt uit cijfers die het regeringspersbureau Notimex heeft gepubliceerd. Maar bronnen binnen de Rooms-Katholieke Kerk spreken van 400 doden.

De Mexicaanse strijdkrachten hebben gisteren opnieuw zware beschietingen uitgevoerd op stellingen van het Zapatistisch Bevrijdingsleger. De gevechten concentreren zich rond het militaire steunpunt Rancho Nuevo op tien kilometer ten zuidoosten van de voormalige koloniale stad Cristobal de las Casas. De opstandelingen bieden volgens ooggetuigen hevige verzet. Naar schatting 12.000 militairen zijn in het gebied ingezet. Dat komt neer op een vijfde van het Mexicaanse leger.

Bedrijfsverenigingen weten niet waar ze aan toe zijn

Grote verwarring over aanvulling van wao-gat

Van onze parlementaire redactie

HAAG - Er heerst grote onzekerheid over de collectieve verzekering tegen het 'wao-gat'. De vakbonden FNV houdt het erop dat werknemers niet mogen worden gecompenseerd vanwege deze verzekering. Maar de bedrijfsverenigingen willen van de minister weten waar ze aan toe zijn. Zij vrezen dat ze naar de letter van de wet aanspraak zullen moeten toepassen.

Minister heeft al in een eerder verzoek verklaard dat zulks inderdaad het geval is. De bewindsvaarders vorig najaar aan de Eerste Kamer laten weten dat de wet schrijft dat er moet worden gecompenseerd aanvullende maatregelen die een soepele houding van de werkgevers worden afgeleid door de minister. Het slepen van de zaak over enkele weken de eerste 'nieuwe stijl' aankloping voor een uitkering.

Op 25 januari is het precies een jaar na de invoering van de verscherpte wetgeving en hebben dus de eerste er - onder de nieuwe regels - een jaar ziektewet op zitten. Als ze arbeidsongeschikt blijven, dan worden ze op die datum overgeheveld naar de wao. Krijgen die mensen de uitkering waarvoor zij zich verzekerd waaarden?

De vakbonden beweren van wel. Zij zeggen dat de verzekeringen tegen het wao-gat in orde zijn. Maar ze houden inderdaad een ruime slag om de arm, met verwijzing naar de „juridisch-technische ingewikkeldheid” van artikel 34 van de Werkloosheidswet. In dat artikel is geregeld dat ww-uitkeringen gekort moeten worden met andere loondervings-uitkeringen.

Het argument van de FNV dat de uitkering van dit artikel nieuw is, lijkt vreemd. Er is immers al eens een brief over verstuurd door de mede door de vakbeweging bestuurd Fe-

deratie van Bedrijfsverenigingen. Het antwoord van de minister luidde dat alleen werknemers met een individueel gesloten verzekering niet worden gekort. Wellicht heeft de formulering 'antecumuleren van inkomsten wegens loonderving' in de tekst van de minister bij de FNV onduidelijkheid gezaaid. Gewoon 'kortten' of 'in mindering brengen' was helderder geweest.

Nadat de bonden en de werkgevers in de nazomer een akkoord hadden bereikt over aanvulling van het wao-gat, bleek al snel dat die regeling niet waterdicht is. Juristen van de Federatie van Bedrijfsverenigingen ontdekten dat de tekst van de werkloosheidswet de collectieve wao-aanvulling nagenoeg ongedaan zou kunnen maken.

Vakbonden en werkgevers zijn het er nog steeds over eens dat zulks alermindst de bedoeling is. De bedrijfsverenigingen overwegen dan ook 'naar de geest' en niet naar de letter van de wet te handelen. Maar of de Toezichtkamer van de Sociale Verzekeringsraad of het ministerie kan dan verplichten de wet wel precies na te leven. De politiek zou er bij de minister dan ook op moeten aandringen dat de aanvulling van de wao probleemloos kan verlopen, vinden de bedrijfsverenigingen.

PRAAG/ZAGREB - Tsjechië wil lid van de NAVO worden omdat Praag het lidmaatschap van de westerse militaire alliantie beschouwt als de erkenning dat het de westerse democratische waarden deelt. Pas in de tweede plaats gaat het om de veiligheid van het land. Dit heeft president Václav Havel gisteren gezegd.

De leider van de Fluwelen Revolutie, die in 1989 de communisten de macht ontnam en van dissident president werd van Tsjechië, vindt dat de NAVO 'misschien wel te pragmatisch' is als die niet te veel haast wil maken met toetreding van jonge democratieën in Midden-Europa.

Hierop komt het 'Partnerschap voor Vrede' neer, het concept voor toenadering tot Midden-Europese landen dat de Verenigde Staten komende week op tafel denken te leggen tijdens de NAVO-top in Brussel. Belangrijkste agendapunt is de wens van Oost-Europese landen om toe te treden tot de organisatie. Rusland verzet zich tegen een uit-

Nathouden

● Een brandweerman spuit een huis nat in een buitenwijk van Sydney om het zo te behoeden voor het oprukkende vuur. In het getroffen gebied ligt de zon al dagenlang verscholen achter een dikke en verstikkende mist van rook.

Foto: AP

Bosbranden bedreigen woonwijken van Sydney

SYDNEY - De op zeer grote schaal in de Australische staat New South Wales woedende bosbranden bedreigen nu ook de buitenwijken van Sydney, de grootste stad van het land. De kranten in het land spreken al van 'Zwarte Vrijdag'.

Als er de komende drie dagen geen ingrijpende verandering in het weer plaatsheeft, verwoest het vuur zeker 3000 woningen, zo heeft een minister in de staat New South Wales verklaard. Het weer is uitermate ongunstig: een temperatuur van circa 40 graden Celsius in combinatie met een harde wind.

Tot dusver zijn ongeveer tien huizen door de vlammen verwoest en vonden drie mensen de dood. Twee van hen waren leden van de vrijwillige brandweer.

Met man en macht proberen 7000 brandweerlieden het hoofd te bieden aan zeker 130 branden. Driekwart ervan is aangestoken. De staat heeft een beloning van 130.000 gulden uitgelooft voor inlichtingen die leiden tot de aanhouding van brandstichters. Een jongen van dertien moet volgende week voor de rechter verschijnen in verband met een brand die donderdag is aange-

stoken in een noordelijke buitenwijk van Sydney.

De bosbranden in New South Wales hebben tot dusver 400.000 ha bos en kreupelhout in de as gelegd. De autoriteiten hebben verklaard dat alleen wonderen en de onvermoeibare inzet van de brandweer tot dusver een grote ramp hebben afgewend. De hulpdiensten zijn niet langer bezig met het blussen van branden, maar concentreren zich op het redden van levens en eigendommen.

In een aantal buitenwijken van Sydney is de stroom afgesneden. Het gebruik van vaatwassers en van wasmachines is verboden om water te sparen. Uit het hele land zijn 'verse' brandweerlieden onderweg naar New South Wales om te helpen in de strijd tegen het vuur.

(ADVERTENTIE)

Een echte ouderwetse

BOEKEN-OPRUIMING

bij

Winants Witte Boekenhal
Geleenstraat
Heerlen

(Direct naast de algemene boekhandel)

Jordanië sluit verdrag met PLO

TEL AVIV - Jordanië heeft gisteren een verdrag voor economische samenwerking gesloten met de PLO. Jordaanse commerciële banken kunnen nu hun bijkantoren in de Westelijke Jordaanoever heropenen. De Jordaanse regering is hiernaarover al eerder eens geworden met Israël. In de praktijk krijgt Jordanië de supervisie over de Palestijnse monetaire politiek tijdens de vijf jaar durende periode van Palestijns zelfbestuur.

De PLO had de overeenkomst willen tekenen wanneer het zelfbestuur in de Gazastrook en Jericho een feit was. Maar problemen in de onderhandelingen met Israël hebben voor vertraging gezorgd. Koning Hoessein heeft de Palestijnen de afgelopen weken herhaaldelijk gewaarschuwd dat ze snel moesten zijn met het tekenen van het economische akkoord omdat Jordanië anders de zaak alleen met Israël zou afwikkelen.

Het is nog niet duidelijk wat precies de rol van de centrale bank van Jordanië zal zijn. Een Jordaan-Palestijnse commissie moet de financiële politiek op de Westoever gaan coördineren.

(ADVERTENTIE)

In Valkenburg wordt de bal knap rondgespeeld.

Als de bal ergens knap in het spel wordt gehouden, dan is het wel in de sfeervolle speelzaal van Holland Casino Valkenburg. Waar u aan de bank kunt aan maar liefst 10 verschillende Roulette tafels. Maar u kunt uw geluk natuurlijk ook beproeven aan één van de 4 Black Jacktafels. Of aan de Multi Punto Banco-tafel. En ook de Jackpotclub met zijn 130 direct geld uitkerende speelautomaten en de aparte Holland Casino Bingo-zaal zijn natuurlijk geweldige trekpleisters.

U komt overigens ook op een bijzondere manier aan uw trekken in ons specialiteitsrestaurant 'Le Jardin' en in de brasserie. Terwijl u voor de meest uiteenlopende drankjes uitstekend terecht kunt in één van de bars.

Bedenk wel dat een minimum leeftijd van 18 jaar, correcte kleding en een geldig legitimatiebewijs voorwaarden zijn om binnen te lopen.

Bij deze bent u iedere dag vanaf 13.30 uur uitgenodigd.

In de Holland Casino's kom je ogen tekort.

HOLLAND CASINO
VALKENBURG
ODAPARK, TEL. 04406-15590

VERBOUWINGS-OPRUIMING

KORTING KORTING KORTING
10% 20% 30% 40% 50%

blauw groen geel oranje rood

LETOERDE KIEUVAANDE PRINSKVAART

EXTRA WEEKSPECIAALS!

350,-
250,-
200,-
200,-

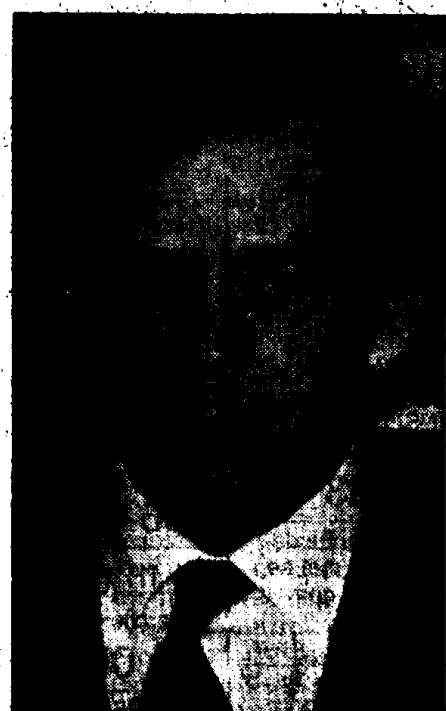
70 jaar geleden van 50,- tot 80,- per stuk

Kurnig

Zicht Op Licht

De Eerste van de Eerste

Havel: Tsjechië hoort bij Navo

● Václav Havel

breiding van het bondgenootschap in oostelijke richting.

Havel is niet bang voor een uit-

verkoop van Oost-Europa door de Westerse landen. „Ik denk dat het democratische Westen zich voldoende bewust is van het gevaar van een nieuw 'appeasement', een nieuwe verdeling van Europa, een nieuw Jalta”. Hiermee verwijst de Tsjechische president naar de bedriftingen aan de Zwarte Zee, waar de Russische dictator Josef Stalin, de Amerikaanse president Franklin Roosevelt en de Britse premier Winston Churchill na de oorlog Europa opdeelden in invloedssferen.

Het concept 'Partnerschap voor Vrede' bevat waarborgen voor de veiligheid van Oost-Europa. Deze boodschap bracht de Amerikaanse VN-ambassadeur, Madeleine Albright, gisteren over aan president Lech Walesa van Polen. Op de luchthaven van Zagreb, vanwaar ze samen met de Amerikaanse opperbevelhebber generaal John Shalikashvili naar Warschau vertrok, zei Albright: „Wij zullen uitleggen dat de veiligheid van Polen en andere landen van materieel belang is voor

de Verenigde Staten en de NAVO. Het is ons zeer veel waard dat er stabiliteit en veiligheid bestaat in dat gebied.”

De secretaris-generaal van de NAVO, Manfred Wörner, meent dat het bondgenootschap op zeker moment in staat zal zijn de Oost-Europese landen als lid op te nemen zonder zich de woede van Rusland op de hals te halen. Geen enkel land krijgt een veto-recht over uitbreiding van de NAVO, zo zei Wörner gisteren tegen journalisten. Alleen de NAVO zal beslissen over het hoe en wanneer van uitbreiding. De toetreding van Oost-Europese landen „kan plaatshebben in een zorgvuldig gepland tijdsplan”. Wörner zei dat de zestien lidstaten van de NAVO tegemoet moeten komen aan de wensen van de landen in Oost-Europa en tegelijkertijd moeten zorgen voor een Europees veiligheidssysteem dat ook garanties biedt aan Rusland, Oekraïne en andere landen. „Daarin zit geen interne tegenspraak,” aldus de secretaris-generaal.

Honda

Te koop MERCEDES 230 C
in nieuw staat, bwj. '86
Telefoon 045-752259.

MERCEDES 190 D 2.3
blauwmet., div. extra's, bwj.
'87, f 24.750,- Tel. 046-
528336 b.g.g. 046-581841.

standings

Opel Kadett 1.4i LS, '81, km.st. 63.000, nw. banden, 5-gang, in nw.st., prijs f 12.750, ruil mog., Tel. 046-527379.

Te k. Opel COMMODORE '81, automaat, AP, moeie auto, v.pr. f 11.000, Tel. 043-630871.

Opel ASCONA B 1.9, '79, LPG, APK gek., f 750,-. Tel. 045-322547.

Te koop Opel REKORD 1700, '86; VW Kever, bwj. 74, Tel. 045-23137.

dev
B.D.

irgen
ocentrum

W	02-'91
net.	08-'91
.....	02-'85
W	11-'87
vermet.	06-'88

1

PEUGEOT 205 GR,
'84, 5-drs., APK '7
st. f 3.950,-. 046-524669.

PEUGEOT 205 XE,
rood. Tel. 045-750531.

Te koop **PEUGEOT** 10
groenmet., i.m. velgen,
sept. '82, km.st. 30.000.
st. Tel. 045-412862.

Pontiac

PONTIAC Transport S6
automat, alle extra's
pers. groenmetalic,
km. bwj. '83. Inruil en

partmetallic	05-'86
metmetallic	04-'89
metallic	11-'91
.....	06-'87
.....	08-'87
uw	04-'91
.....	01-'89
autom., bornitmet.	11-'91
autom., antracietmet. ...	06-'88
zilvermet.	07-'85
zwartmetallic	06-'86

den garantie.
van nationale autopos.

32-40, Kerkrade
n Dentsgenbach

_____

Te koop PORSCHE 944
pe 2, bouw '88, veel af-
/ 19.950,- ■ 046-526887

Te k. PORSCHE 928,
'82, l.z.g.st., div. af-
/ 19.950,- 046-582602

Te k. PORSCHE 928S
/ 22.900,- Porsche 944
/ 13.900,- Porsche 928
/ 8.500,- inruil mo-
■ 045-317802

PORSCHE 911 Targa,
16" Fuchs velgen, 13
Taxi-aanpak

MA
ale

Subishi

Te k. MITSUBISHI Lancer wagon, '87, i.z.g.st., p
f 7.800,- 04499-3355.

Te koop Mitsubishi LANCER autom. b.w. 78, 73.000 kn
APK '94, mooie gave auto
v.r.p. f 1.250,- Telefoon
045-245399.

Datsun

Te k. PRIMERA 1.6 LX, b.w.
'92 diverse extra's. Tele

51. Hulse

Weg. leeftijd aanscher-
nere auto ALPINE V6
'86, km.st. 65.000, rood,
derde auto gereden, f.
te staaf, f. 55.000,-. M.
642173 / 648278 / 641406

RENAULT Clio RT 14
drs. Sedan m. '91, alle
tra's, stuurbek. sport
kanteleak enz., met op
boekjes. Verkeert in ste
splinternieuw, f. 13.
Telefoon: 043-254462

Weg. omst. RENAULT

500

Oldtimers

Te k. **PERCEPS** 170 D.A.
Inv. 40, 50% **MAIR**, N.L. auto
w. w.o. 2 mont. I.e.s.b. Telex
04709-10000

Te koop **TRIUMPH** Dolomite
APK, 1.2 cc, 13.550,- Tel
045-720220, nu 10.000 uur.

Te koop **AUTOSTALLING**
v. 33, per maand. Telex
045-720220.

Te koop **M.G.A.** 1959, 1600

Heerle

zonier. 38, Bruesum.
Te k. RENAULT 21 GT
LPG, i.z.g.st, b.wj 7-87
pr. f 7.900,-. ☎ 04492-59
Te k. RENAULT Clio 51
b.wj 3-92. N. 1000.
f 22.000,-. ☎ 045-215377
Te koop RENAULT E
turbo diesel '86, vrs
f 19.900,-. Tel. 043-4363
Te k. RENAULT 1.6
combi, b.wj '83, APK
vraagprijs f 2.600,-. ☎
410463.

1000,- von
Tafel

Homo-Kontakt
Direct apart met een hete
 knul uit Limburg!
 Bel nu: 06-9614 - 75 opm.
 Hete meisjes uit de regio
Limburg
 06-350.230.47 - 100 opm.

Anonieme
 afspraakjes in Nijmegen

94. 12
Telephone

Moniek
en STEPHANIE ontv. d.
dagel. in jaretsels of laids
Telefoon: 045-4251000

Volslelank knappe Sene
Cup DD een heél uur
Top Body-massage

f 75,-
Frans en intern ook mog.
Telef. 045-4251000

1

direct apart met deze
vrouwen uit Limburg!!
06-320.322.11 - 75 cpm.

Sandy
gymt naakt
2 gluurders komen-plots in
actie....
06-320.323.65 - 1 gpm

Een blond tennismeisje ont-
deed door 2 plots knullen.
06-350.250.05
1 gpm

Niemand hoort je hier. Opa

Disc

dansen, lussen en vrijen
legen licht vergoed
Info: 045-425100.

---

jongen/meisje
privé wv escort 045-425100

- Brigitte Marquis, Grijp

045-254598.

Claudiva
w 10 uur, 045-721750.

Lady Escort
Charmant en discreet

11

* Griekse Sex *
Lina draait z. om 100 cpm
06-320.325.55

Hete Sex
Ik word van alle kanten
gepakt, wil je weten hoe
BEL.06.(75 c.p.m.)
320.320.20.

Nymf Linda
Draait z. om 100 cpm
06-320.325.55

Genus A

Delight Escort
 Nissan boys/girls w. 16
 Japanese girlfriends; 10
 whips/m. # 045-32815
 WE LOVE KNUBBEL
 # 045-70015
 Private Ilona
 # 045-70015: Nissan W/rt
 Arends near bang!!
 f 50 - all in

10

!!! CHIRKS !!!
Marcha v. adler 100 cpm
06-96.18
... TIENERSEX .... 18 jr.
06-320.320.10
06-320.323.10 .... 100 cpm
Claudia ouders ervaren
dame
Pak mel.1 gpm
06-320.320.38

...and

ROMANTICA
Bel 045-41974

Privé Iona
Ambleding, LESBIA-les
Tel. 045-709952

Patricia Escor
0652-98051

Lubbers kan nog helemaal niet weg

DOOR RIK IN 'T HOUT

Novapresentator Charles Groenhuijzen zat woensdagavond zichtbaar te glimmen. De opiniepeiling die het bureau Inter/View elke maand verricht in opdracht van de NOS, bevatte weer opzienbarende nieuws. Als er nu Kamerverkiezingen zouden worden gehouden, zou het CDA zestien (!) zetels verliezen en terecht komen op 38.

achtergrond

De interviewer Maurice de Hond, die zoals gewoonlijk de vragen toelichtte, toonde zich eens echt verbaasd. Hij riep op dat het CDA al een tijdje terrein verliest. Alleen gaat het nu wel erg hard. De belangrijkste oorzaak van de achtergrond is volgens de Hond ook is in de peiling van kiezersvoorkeuren, aan zijn uitlegkunde lijkt het een ander te ontbreken. Natuurlijk is het kabinet-Lubbers-Kok niet erg populair, maar dat is al jaren zo en was voor een maand of zes gelede nog van geringe invloed op de omvang van het CDA. Het kabinet kan het gewoon geen kwaad zijn dat de christen-democraten zijn gaan afslanken precies vanaf het moment dat zij Elco Brinkman aanwezen als (beoogd) lijsttrekker.

Op dat moment immers trad Lubbers terug als de eerste christen-democraten en verloor het CDA een stemmen-leider van het allergruotste. De Wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat de Rotterdamse economie bij vorige twee verkiezingen bijzonder goed was voor tien punten. Het Lubbers-effect wordt genoemd. En heel veel politiciologen zijn ervan overtuigd dat het Christen-Deemocratisch Appèl in 1986 al dankzij Lubbers de race van de PvdA, die toen nog geleid werd door Den Uyl, glanswist te winnen.

De Haag - Op een warme zaterdag in juni vorig jaar voerde de Nederlandse Poolse minister van Buitenlandse Zaken, Onyskiewicz, het woord op een internationale conferentie in Washington. De conferentie behandelde onder andere de vraag of de NAVO moest worden uitgebreid met landen in Oost-Europa. Onyskiewicz, 'veiligheids-garant' heeft Polen niet zo nodig. Het voert zich niet bedreigd. Het jaar geleden hadden we drie keer Oost-Duitsland, Tsjecho-Slowakije en de Sovjetunie. Alleen bestaan niet meer.

De NAVO is het enige land ter wereld dat al zijn buuren zal veranderen. Het is dat we zelf zijn veranderd.

DOOR HENK GLIMMERVEEN

De NAVO is het enige land ter wereld dat al zijn buuren zal veranderen. Het is dat we zelf zijn veranderd.

De NAVO is het enige land ter wereld dat al zijn buuren zal veranderen. Het is dat we zelf zijn veranderd.

volgens hen automatisch van de man (Lubbers) die door de kiezers in hoge mate met dat beleid wordt vereenzelvigd. „De praktijk heeft mij geleerd dat dat niet handig is,” aldus Biesheuvel.

Niet alleen de oudjes in het CDA zijn ongerust. Minister De Vries van Sociale Zaken en staatssecretaris Heerma van Volkshuisvesting maakten er in het Kerstnummer van Vrij Nederland geen geheim van dat zij niet gegermeerd waren van de stijl van de nieuwe CDA-leider. Het optreden van Brinkman in tv-programma's van Joop van den Ende en John de Mol en in reddemagazines als Privé en Weekend kan alleen maar tot gevolg hebben, menen zij, dat de traditionele achterban van het CDA, die veel meer in de inhoud dan in de vorm geïnteresseerd zou zijn, kopschuiv wordt.

● Ruud Lubbers, stemmentrekker van het allergrootste kaliber.

Foto: DIJKSTRA

Jacques Wallage, 'the new kid on the PvdA-block', maakte handig van de gelegenheid gebruik om de CDA-voorman nog een trapje te geven. Het is niet de vraag hoe lang Brinkman het zal uithouden als premier maar of hij het wordt. Volgens Wallage zou Brinkman er goed aan doen zich te realiseren dat er maar één manier is om als politicus succes te boeken hebben en dat is doen wat Lubbers deed:

investeren in samenwerking met anderen en verbreden van het draagvlak van de eigen partij. Hans Wiegel is nog een stapje verder. In de donkere dagen voor Kerstmis verklaarde het Orakel uit Ljouwert in een radioprogramma dat het hem niet zou vertagen als het CDA straks een busje zou doen op Lubbers om toch nog maar één keer te trekken. Dat laatste lijkt niet erg waar-

schijnlijk, al was het alleen maar omdat Lubbers naar Europa wil en hij niet zal willen meewerken aan een smadelijke afgang van de door hemzelf geselecteerde kroonprins. Maar het hoeft geen verbazing te wekken als Lubbers straks toch een flinke rol blijkt te spelen in de verkiezingscampagne. Als lijstduwer van zijn partij, zoals Wiegel deed in 1989, in de toen zogenaamd door Voorhoeve geleide VVD.

Navo diep verdeeld over toekomst

zich bedreigd en de verkiezingswinst in Rusland van de reactionair Zjirinovski heeft hen in die angst gesterkt. In feite gaat het om de vraag of de NAVO zijn oude taak moet opgeven (het garanderen van de veiligheid van de lidstaten) en moet vervangen door het verschaffen van de veiligheid aan anderen. En als er over zo'n fundamentele vraag onenigheid bestaat binnen het bondgenootschap, dan is er sprake van een crisis. Een crisis, die dieper gaat dan tijdens de kwadraketten-

De voormalige Warschaupact-landen werd in het vooruitzicht gesteld dat men in het vervolg kan rekenen op NAVO-bijstand bij het herinstellen van de eigen verdedigingsmacht. Maar die hele specifieke 'garantie-bepaling' uit het NAVO-verdrag die voorziet in wederzijdse bijstand in geval van agressie, bleef weloverwogen buiten het 'partnerschap'-aanbod. De Europese NAVO-partners schikten zich in die Amerikaanse zienswijze maar de Oost-Europese waren woedend.

dingen wel zijn. Maar de belangrijkste vraag blijft onbeantwoord: is de Europese-Amerikaanse NAVO in zijn oorspronkelijke vorm nog wel nodig?

Rapallo

Als het aan de Britten ligt wel. Maar Londen legt onvoldoende gewicht meer in de schaal. Veel belangrijker is hoe de Duitsers reageren.

Tot voor kort gold in Bonn het uitgangspunt dat Warschau, Praag en Boedapest zo snel mogelijk tot de NAVO moesten worden toegelaten. Maar dat standpunt is verouderd. In het Duitse weekblad Die Zeit noteerde de Poolse commentator, Adam Krzeminiski deze dagen dat ook Bonn zijn Oostpolitiek heeft herzien. Een verzoek van Warschau aan kanselier Kohl om zijn reizen naar Jeltsin eens te onderbreken voor een tussenstop in Polen werd door de Duitse ambassadeur in Polen op onthutsend on-diplomatieke wijze beantwoord met de opmerking: Geen tijd, alleen Moskou telt. De conclusie van Krzeminiski luidt, dat Bonn kennelijk een nieuw Rapallo-spel aan het spelen is. Het Verdrag van Rapallo zorgde er in 1922 voor, dat Duitsland en Rusland, destijds beide paria's in de internationale poli-

tie, in één klap uit hun isolament werden verlost door steun bij elkaar te zoeken. De redenering van Krzeminiski volgens zou dus zelfs Zjirinovski gelijk hebben met zijn speciale aandacht voor Duitsland.

Voortbestaan

Het slagveld overzien, komt het volgende beeld naar voren: Amerika en - sinds kort - Duitsland wensen het Atlantisch bondgenootschap vooral aan te wenden voor hun eigen specifieke relatie met Moskou; Engeland is mordicus tegen en kan ondanks getuigend gezag nog voor de nodige herrie zorgen; de rest neemt een middenpositie in of houdt zijn mond. En iedereen verschuilt zich achter het 'partnerschap voor vrede'-plan dat wisselend wordt bewierookt als het El van Columbus of wordt afgebrand als zijnde een klap in het gezicht van de nieuwe democratieën in Oost- en Midden-Europa.

De NAVO zal de top in Brussel ongetwijfeld overleven. Maar hoe lang kan het voortbestaan nog worden gerekt? Het begint er zo langzaamhand verandert veel op te lijken dat de lidstaten zelf met terugwerkende kracht het PSP-verkiezingsprogramma aan het uitvoeren zijn.

nieuws analyse

kwestie, een crisis ook die versterkende gevolgen kan hebben voor de veiligheids situatie in geheel Europa. Er staat dus wel het een en ander op het spel, komende maandag en dinsdag in Brussel, op de speciale NAVO-top.

Kernwapens

Geheel conform naoorlogs gebruik waren het de Amerikanen die in oktober vorig jaar probeerden het dilemma op te lossen. Defensie-minister Les Aspin introduceerde op een bijeenkomst in Travemünde het idee van partnerschap voor vrede.

Achtergrond van de Amerikaanse stellingname is de nadruk die de nieuwe regering in Washington wenst te leggen op, in die volgorde, de verhouding Washington-Moskou en de relatie met Oekraïne. Niet onlogisch gezien de enorme hoeveelheid kernwapens die zich nog op Russische en Oekraïense bodem bevinden. Alle andere 'Europese kwesties' worden daaraan ondergeschikt gemaakt. Dat is voor oude, betrouwbare partners niet leuk om te horen. Vandaar dat men in Washington deze dagen niet moe wordt te benadrukken hoe belangrijke de Amerikaanse Europese verhou-

lezers schrijven

Wateroverlast 4

In verband met de schadevergoeding van gedupeerden door watersnood in Limburg mag ik het navolgende opmerken. Ik zou in dit verband het gemeentewetsartikel 21 willen citeren. Dit artikel staat onder het hoofdstuk 1 van de grondwet regende de grondrechten.

Het betreffende artikel luidt als volgt: „De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land etc.”

Voorts citeer ik enige handboeken staatsrecht, Akkermans (pag 335) commentaar op Grondwet art.21: „Bewoonbaarheid van het land: de zorg hiervoor uit zich op het terrein van de waterbeheersing en de waterstaat.” Verder Van der Pot Donner Staatsrecht pag 358: „Wat de bewoonbaarheid aangaat hebben wij te denken aan waterstaatswetgeving.”

Het is overduidelijk dat gegeven de aan ons allen bekende feiten, de staat te weinig zorg voor de bewoonbaarheid van het land in acht genomen heeft: de waterstaatswerken waren ten enen male onvoldoende de stroom tegen te houden. Hier is dus sprake van een onrechtmatige daad ex 6311 NBW en dat de geschonden norm ingevolge 6312 NBW tot bescherming van de gelaedeerden strekt, behoeft geen betoog; indien dan daardoor schade ontstaat dient deze schade geheel vergoed te worden.

Gewenst ware alle claims te bundelen en de overheid voor het totaalbedrag aansprakelijk te stellen en bij gebreke van voldoende schade in rechte af te dwingen.

WASSENABE
G.R.A. van Randwijk

Wateroverlast 5

Naar aanleiding van de watersnoodramp die Limburg getroffen heeft en de daarna traag op gang gekomen politieke belangstelling, bij deze mijn reactie. Ja tegenstelling tot de aardbeving speelt deze ramp zich af tamelijk kort voor de verkiezingen. Dit kan een voordelige opklimmer voor de getroffen bewoners. Immers, nu zal de politiek met miljoenen gaan wappert en met beloften moeten komen. De Limburgers misschien vergeten, dat dit kabinet de schuld is van een ramp die zich de afgelopen jaren in Nederland voltrokken heeft. Vele bevolkingsgroepen staat nu ook het water tot aan de lippen, terwijl voor hen geen oplossing uit de politiek komt te verwachten is. Bovendien, in de toekomst zal nog meer gekapt worden in het flink uitgedunde bos van sociale zekerheid. Laat deze verkiezingscaravaan gerust langs de getroffen gebieden trekken, maar vergeet niet met de verkiezingen wat zij zijn de kiezers niet direct na de verkiezingen te vergeten.

HEERLEN, A. Mayer.

Wateroverlast 6

Hoe durft een partij als de VVD van alle burgers een loonoffert te vragen? Burgers die wel in staat zijn om een geldbedrag te geven of over te maken aan de gedupeerden van de watersnoodramp hebben daar geen VVD voor nodig.

Kerstman Van Rey is gul in het verkiezingsjaar, een vrijwillige gave is prima. Hopelijk doorziet iedereen deze verkiezingsstunt. De VVD moet nu niet doen of ze openen een boelal voelende partij is, zoals Jos van Rey doet voorkomen. Als de VVD solidariteit wil kweken, moet ze eerst zorgen niet over nivellering te praten van de bijstand, WAO en minimumloon. Want VVD staat nog steeds voor Veel-Verdieners. Doorstaan in plaats van Verleend Voor Dun-Incasseerders.

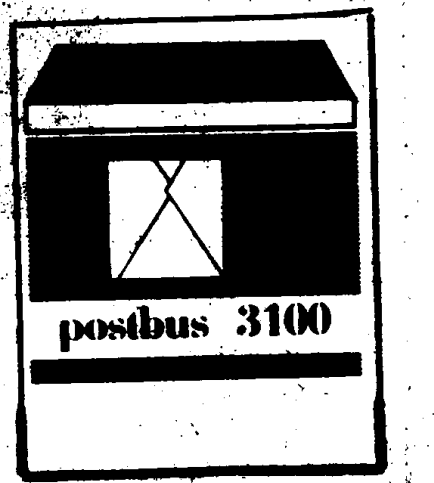
HEERLEN, B.A.M. van Gesteelaar.

Wateroverlast 7

Het is weer zo ver, oproep tot nationaal loonoffert! VVD-er Jos van Rey wil weer voor Sinterklaas gaan spelen. De bevolking wil hij het nodige geld bijeen laten brengen door een eenmalige verhoging van loon- en inkomstenbelasting. De solidariteitshoofding.

Wij zijn al solidair met deze getroffen mensen, mijnheer van Rey, en als het nodig mocht zijn dan kunnen ze op ons rekenen want zo zijn wij Nederlanders. De bevolking wordt al genoeg bedrogen en uitgezogen door het kabinet Lubbers/Kok, want er zijn nog reserves (geld) genoeg. Het is juist de taak van dit kabinet om de schade van de kosten te vergoeden aan deze mensen die te maken hebben gehad met de watersnood in Limburg. Daarbij is het onrechtvaardig dat Van Rey de bevolking aanspreekt. Hij moet ervoor zorgen dat het 'kabinet' deze miljoenen voor haar rekening neemt! Want hij is tenslotte een volkvertegenwoordiger.

Het kabinet is in gebreke gebleven door het niet tijdig verhogen van de dijken en verbreding van de Maas in Limburg. Het kabinet moet ervoor zorgen dat deze mensen in de getroffen gebieden de zekerheid krijgen dat dit in de toekomst nooit meer zal gebeuren!

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie heeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geresonneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of oproepen tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwettig gebruik van beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

Het leed en verdriet dat deze mensen hebben moeten meemaken is de schuld van dit kabinet en zij zullen deze 300 miljoen bijdragen! Want dat is solidair zijn met de getroffen gebieden. Verder hoort Limburg echt bij Nederland. Tenslotte heeft minister Kok nog 1,2 miljard ter beschikking uit belastinggeld!

HEERLEN, A.J. Kindermann

Wateroverlast 8

Beste familie Kusters uit Spaubeek, als men ver weg zit, trekt men snel foute conclusies. Daarom wil ik even één en ander rechtzetten. Men kan er natuurlijk ook niks aan doen dat men alleen maar hoort en leest hoeveel vee er verdrinken is door het te laat reageren van de boeren. Maar men zal toch moeten toegeven dat er meer boeren zijn dan die in het nieuws komen! Hier in Roosteren is ook veel verdrinken, maar dat was niet omdat de boeren het zien als wegverpartikel. De dijk is, naar men zegt om drie uur 's ochtends middags ging de sirene, toen het water al in de huizen en stallen stond.

De boeren uit Roosteren en omgeving waren al de hele ochtend bezig vee te evacueren en zijn er de hele dag tot in de nacht mee door gegaan tot er geen levende dieren meer waren. Hoeveel trekkers zijn hier kapot gegaan om de inkomstenbron van een ander te redden?

In Oud-Roosteren was 's avonds ook alarm. Een boer heeft al zijn varkens en biggetjes geëvacueerd, waar hij tot na middernacht mee bezig was; een ander is de hele nacht opgebleven om op tijd zijn 'wegverpartikelen' te kunnen evacueren. (Oud-Roosteren is overigens droog gebleven). Misschien helpt deze brief om het verknipte beeld dat men in de afgelopen dagen van de boeren heeft gevormd, te veranderen. Ook over de gebeurtenissen bij de boer in kwestie mag men mijns inziens niks zeggen, want niemand kent de diepere gronden van zijn late reactie. Mijn mening is dus als iets een schandte is, dan is dat wel de brief van de familie Kusters!

OUD-ROOSTEREN, R. Kusters

Janmaat 2

Bij deze wil ik reageren op een ingezonden stuk van Ben Tarich op 25 december jl.

Het is inderdaad waar dat velen de persoon Janmaat en de Centrum Democraten in algemene zin niet goed zien. Eveneens is het waar dat Janmaat een trouwe steunpilaar is van Lubbers en Kok. Het is treurig maar waar dat hij de kabinetsoverstelingen van Lubbers-Kok betreffende afschaffing van de WAO steunde. Protesten tegen huurverhogingen hoorden wij ook niet. Verder laat hij de gehandicapten en anderen van dagen in de kou staan. Heel juist gezien dus van Ben Tarich!

Janmaat is een gewaardeerde meeloper die erop uit is om stemmen te vergaren van mensen die op hem stemmen uit ontevredenheid met de huidige gang van zaken in dit kabinet. Hij gebruikt hiervoor nationalistische slogans die bij mensen snel aanpakken. Als men hem en zijn achterban eens goed zouden bekijken, zou men zeker tot andere conclusies komen. Janmaat en de zijnen zijn alleen uit op machtsverlies en zelfverrijking. Om aan de macht te komen gebruikt hij erg discutabele argumenten betreffende de buktenland. Bijvoorbeeld: hij houdt dat Janmaat doet het wel zal slinken; onvrede is de voedingsbodem van wanbeleid en hierop groeien fascisme en communisme als onkruid.

HOENSBROEK, H.J.M. Holman

Suzuki

SUZUKI

DEALER

Suzuki HLM
officieel dealer
Rijksweg Zuid 212A, Sittard
Tel. 046-52 12 15

SUZUKI Vitara Cabrio J1X
autom. met vele extra's, b.w.
88, inv. mog. 045-243007.

Te k. SUZUKI SJ 410V, b.w.
83, v.p. 7.600,-. Tele-
foon 045-229524 na 13.00 u.

Suzuki CARRY Van, High
roof, kl. wit, 28.000 km, in
nieuwstaat. 045-414890.

Te koop Suzuki ALTO, b.w.
88, kl. blauwmet, 13.000
km, p.r.o.l.k. 044-479109.

Te k. SUZUKI Alto automaat,
12-84, kl. wit, i.z.g.st.,
f. 4.600,-. 045-742576.

SUZUKI Vitara metal top
J1X '91; Suzuki Alto auto-
maat 3- en 5-deurs '85
'88 '89; Suzuki Alto 3-deurs
'88 '89; Suzuki Swift 1.0 5-
deurs '88; Opel Kadett 5-
deurs automaat '83; Nissan
Cherry 5-deurs '83. Auto-
bedrijf BODILIER 045-441721.

Wat VERKOPEN? Adver-
teer via: 045-719966.

Rover

ROVER

DEALER

Autobedrijf
Balt BV
Kasteellaan 1, Heerlen.
Tel. 045-72 15 41.

Seat

SEAT

Volkswagen Groep

DEALER

Autosport
Brouns BV
Schelsberg 175, Heerlen
Tel. 045-72 55 07.

Seat Ibiza 1500 GLX, rood,
veel extra's, nieuwstaat, b.w.
88. Telefoon 045-750531.

Toyota

TOYOTA

DEALER

Mengellers BV
Klasse
Occasions
Oirsbeek tel. 0492-1814
Schaarsburg tel. 045-318888
Sittard tel. 046-521000

Swentibold
Officieel agent
Oude Rijksweg Noord 54,
Susteren. Tel. 0449-3300.

Weg. startgeval te k. Toyota
Carina II, b.w. '87, APK, Bo-
tag en autopas aanwezig, p.
r.o.l.k. Telefoon 045-232244,
b.g. 219586.

Volkswagen

Te k. GOLF GTI 16V, b.w. '87,
met 92.000, donkergrise-
metall., boordcomp., schuld,
en sporty, i.z.g.st., v.p. 13.950,-. 04754-65676.

Te koop GOLF 1600 GTS,
b.w. '83, kl. wit, extra's, p.r.o.
l.k. Telefoon 045-312743.

VW GOLF, type '81, APK 9-
84, i.z.g.st., v.p. 1.850,-.
Telefoon 045-721474.

Te koop VW PASSAT GT
16V Sedan b.w. '89, i.z.g.st.
Tel. 045-241104.

POLO 1.3 i.ni, b.w. '89, in-
v. mog., v.p. 8.500,-. 045-
28602.

VW GOLF 1.6, b.w. '84, zi-
vermet, alle extra's, schuld,
f-bek, 115.000 km, inv. mog.,
p.r.o.l.k. 045-411905.

Te k. VW GOLF, APK 1-95,
v.p. 1.400,-. Zien is ko-
pen! Vignonestr. 32 Heerlen.

Volkswagen

Te koop VW JETTA turbo
diesel, b.w. '91, div. opties,
verlaagd sporty,
metmetall., 045-316890.

GOLF GTI, type G 60, m. '92,
alle opties, ABS, 1 DS, ledere-
nen bek, etc., topconditie,
inruil mogelijk. 045-256722.

VW PASSAT, b.w. '78, APK
'84, voor liefhebber, v.p. 9.000,-. 043-630871.

Te koop GOLF 1.3 b.w. '79,
APK '95, extra's, sportspijer
f.1.550,-. 045-272468.

Te koop GOLF GTI, b.w. '84,
ster mooi, v.p. 8.250,-.
Tel. 045-328818, inruil en
financiering mogelijk.

VW PASSAT (Santana), i.
n.v. mog., veel extra's. 045-
725447.

GOLF GTD, b.w. '84, schuld,
grommetall., i.z.g.st., v.p.
8.750,-. 04405-1338.

Te koop VW GOLF, b.w. '81,
92, i.z.g.st., 34.915.

Te k. VW GOLF, div. benzine,
v.p. 1.400,-. Zien is ko-
pen! Vignonestr. 32 Heerlen.

Volvo

VOLVO

DEALER

Autobedrijf
Volvo Klijn
Strijthagenweg 123
Kerkrade. Tel. 045-45 80 00.

VOLVO 480 Turbo 180 km.
schadewijl, sept. '93 wegens
schade. Autobedrijf Ed
Brouns BV, Sittardseweg 10,
Sittard. Tel. 0498-53434.

Te k. VOLVO 340 1.4, b.w.
88, p.r.o.l.k. Tel. 045-
258719.

Te k. VOLVO 240, LPG, b.w.
88, in prima staat, APK '95,
schade, rood, f.3.500,-. 045-
214076 na 18.00 uur.

Te k. VOLVO 360 3.0, i.z.g.st.,
b.w. '85, APK 4-94, i.z.g.st.,
p.r.o.l.k. 045-442068.

Te k. VOLVO 440 GL Grand
Luxe 2.3, LPG, alle extra's,
1988, i.z.g.st. Te bev. 045-
9858-1986.

Volvo

volvo KLIJN

Een greep uit de voorraad van Volvo Klijn:

Volvo 850 GLE alarm cruise-control in-velgen
Volvo 940 GL 2.3 airconditioning alarm
Volvo 740 GL 2.3 blackline in-velgen alarm
Volvo 460 DL 1.8i port. vergr. deurbare a.bank
Volvo 440 GLT 102 pk sturbekr. electr. ramen
Volvo 440 GLT in-velgen kuipstoelen a. spoiler
Volvo 440 GL port. vergr. stoelhoogte verst.
Volvo 440 DL 1.8i achterspoiler
Volvo 440 DL
Volvo 440 DL deurbare achterbank

Ander merk:

Mercedes 190 D schuldalarm alarm port. vergr.
Toyota Corolla 1.3i sedan zilver-metall.
Ford Escort 1.4i schuldalarm getint glas
Fiat Panda 1000 L IE wit
Nissan Sunny 1.6 SLX Coupé getint glas

Stationcars:

Volvo 245 DL 2.0 blauw honderd
Volvo 245 DL 2.3i zilver get. gl. niveau regeling
Volvo 240 Polar 2.3i roth. trekh. suurv. in-velgen

VOLVO KLIJN HEERLEN, de Koumen 7, Hoensbroek.
Tel. 045-220055.
VOLVO JAC KLIJN CV, Strijthagenweg 123, Kerkrade.
Tel. 045-458000.

Te koop VOLVO 244 GL 2.3, 5-
LPG motor, 60.000, i.z.g.st.,
APK f.3.750,-. 043-
430283 van 11 tot 13.00 uur.

VOLVO 360 i.ni, Sedan, b.w.
'87, licht. schade, v.p. 3.950,-. Tel. 045-7521.

Een PICCOLO in het Lim-
burgs Dagblad helpt u op
weg naar snel succes. Bel:
045-719966.

"Bedrijfswagencentrum Echt"
Keuze uit 100 bestelbussen, personenbussen en
Pick-Up's. Inkoop-verkoop-export.
Garantie 3 mnd. tot 1 jaar, inruil mogelijk.
Amperweg 2, Echt. Tel.: 04754-87455 of 87933.
"Industrie De Berk"

Limburgs Dagblad

PUZZELAARS HELPEN BIJ WATERSNOOD!

f5,- voor een dijk van een puzzel!

Vanaf a.s. zaterdag start de Limburgs Dagblad Puzzelactie.

De netto opbrengst gaat naar het
Nationale Rampenfonds van het Rode Kruis.

15 weken lang, iedere zaterdag in het Limburgs Dagblad.
Totaal f50.000,- aan prijzen en als EXTRA HOOFDPRIS...
VW Golf 1.4 CL*

Spel mee want voor f5,- per week, laten we elkaar toch niet in de steek!

Bedrijfswagens

Iveco TurboStar 190.36 trekker
Iveco 49.10 chassis cabine Daily n.w. model
Iveco 35.8 chassis cabine Daily n.w. model
Iveco 35.8 chassis cabine Daily n.w. model
Iveco 35.10 Daily meubelbak n.w. model
Iveco 30.8 Daily bestel lang laag
Mercedes 609 D 60.000 km chassis cabine
Mercedes 307 D bestel lang hoog
Magirus 90M13FL chassis en bak
Dodge Pick-Up bestel 4x4
Toyota Lite-Ace bestel
VW Caddy grijs kenteken
Mercedes 310 D bestel lang hoog

LEASING - IN- en VERKOOP
Sebregts & Co
Lindelaufgawende 8, Voerendaal. Tel. 045-752888.

Aanhangwagens

Te koop DODGE vrachtwagen
10 ton tevens Michelin
banden, 1000-20 en 800-20.
Telefoon: 0449-1371.

Te k. VRACHTWAGEN, b.w. '89,
met laadpomp, in best.
staat v. onder. merk Ley-
land, APK 1-95, prijs
f.5.500,-. tevens Schamel
aanhanger met laadverm. v.
3,5 ton te k. gevraagd. Tel. 045-252892.

Motorpak

Leren MOTORPAK (Richa),
aparte kiel, combi, 3 mnd.
oud, 2 helmen, laarzen, 2 p.
handschoen, 2 riemgordels, etc.,
p.r.o.l.k. 046-741874.

Te k. KAWASAKI Zephyr
550, b.w. '91, 19.000 km,
vraagprijs f.10.000,-. Netel-
straat 48, Heerlen.
Tel. 045-210717.

Te koop HONDA CR 500
kent. '90, b.w. '86, i.z.g.st.,
inruil Honda XR mog. p.r.o.l.k.
Tel. 045-459889.

MOTOR en zijspan 750 CC,
b.w. '54, p. f.2.450,-. Royal
in Field 500, p. f.3.950,-.
Ardie 500, b.w. '35, p.
42 v.a. f.7.250,-. Harley
b.w. '56, f.2.500,-. los zij-
span f.600,-. 013-340384.

Te koop gew. sloop- en
schade AUTO'S. Auto-
sloperij Manzer. 045-720418.

Te koop gew. SLOOP- en
schade auto's, inv. in- en
verkoop gebr. auto-onderd.
A. Körfer. 045-229045.

Te koop gew. schade- en
schade sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KÖR-
FER. 045-227377, Indus-
triestr. 7, Hoensbroek.

Te koop gew. sloop- en
schade AUTO'S en
auto-onderdelen te koop 045-
451963.

Te k. gew. SCHADE- en
sloopauto's, en verkoop
gebr. auto-onderdelen. Joep
Wolters. Tel. 045-411480.

Volvo

VOLVO

DEALER

Autobedrijf
Volvo Klijn
Strijthagenweg 123
Kerkrade. Tel. 045-45 80 00.

VOLVO 480 Turbo 180 km.
schadewijl, sept. '93 wegens
schade. Autobedrijf Ed
Brouns BV, Sittardseweg 10,
Sittard. Tel. 0498-53434.

Te k. VOLVO 340 1.4, b.w.
88, p.r.o.l.k. Tel. 045-
258719.

Te k. VOLVO 240, LPG, b.w.
88, in prima staat, APK '95,
schade, rood, f.3.500,-. 045-
214076 na 18.00 uur.

Te k. VOLVO 360 3.0, i.z.g.st.,
b.w. '85, APK 4-94, i.z.g.st.,
p.r.o.l.k. 045-442068.

Te k. VOLVO 440 GL Grand
Luxe 2.3, LPG, alle extra's,
1988, i.z.g.st. Te bev. 045-
9858-1986.

In- en verkoop schade-auto's

Autodemontage Deumens

Verkoop gebruikte en nieuwe onderdelen van
alle recente merken auto's. Tevens nieuwe trekkers.
Haefland 20 (industrialterrein) Brunssum, 045-254482.
Geopend dag v. 9.00-18.00 uur, zaterdag 9.00-15.00 uur.

MOTORBLOK BMW 323i,
'86, 5-bak, f.1.800,-, motor-
blok Dodge Vg 5.4 L met al-
tum-bak, voor bus-pick-up,
f.2.500,-. 04760-77000.

Te k. motorblok GOLF GTI
16V, 68.000 km, incl. bedra-
ding, p.r.o.l.k. 045-211194.

Te koop IMPERIAL voor
Suzuki Swift. Tel. 045-
438282.

Piccolo's in het Limburgs
Dagblad zijn groot in RE-
SULTAAT! Bel: 045-719966.

Diversen

Autobedrijf Jasper BV
Windraak 29, Munstergeleen, 046-521944.
Off. Peugeot dealer.
Grootste occasionshow van 6 t/m 15 januari

10% extra korting
Keuze uit meer dan 80 leeuwkeure gebruikte auto's.

AUTO'S. U belt, wij koppen!
Ook 's avonds, met vrijwa-
ringbewijst! 045-427871.

Suzuki Swift GXI '88; Suzuki
Swift GL '88; Suzuki Alto '87;
Suzuki Alto autom. '85; Su-
zuki Alto autom. '83; Suzuki
Alto '83-84; Mazda 323 F
GLX '87; Mazda 626 '88; Toyota
Corolla 1.3 GL '89; Seat Fu-
ra '85; Volvo 360 GLT '85;
Subaru '81; BMW 315 '85;
Mitsubishi Pajero '85; Da-
hatsu Forza '90; Mercedes
190D '88; BMW 316i '90;
Suzuki Swift '91. Autobedrijf
Reubens. Groeneyker-
straat 17, Geleen. Tel. 046-
757777. Uw adres APK-
keuring. Alle autorep. Te-
vens DHZ Carr. Wash.

Te koop BMW 316i b.w. '89
met 82.000 km, z.n. v.p.
f.21.000,-. Ford Escort 1.6
CLX b.w. '90 rood veel ex-
tra's. 43.000 km, v.p.
f.20.500,-. Tel. 045-459235.

Te k. gev. AUTO'S/bedrijfs-
auto's, schade/defect ge-
bezw. 045-727747/723076.

F. v. OPHUIZEN autohandel
biedt aan: Porsche 944 i.z.g.st.
'83; Nissan Micra DX '84;
BMW 316i '83; Opel Kadett
1.2S combi '83; Volvo 340
'84; Ford Escort 1.6 L 5-deurs
'84; Fiat Ritmo 60 L 1e eig.
'85; Opel Rekord 20S LPG
'84; Renault 9 TL '1-84;
Mitsubishi Cordia 16 GS!
'83; Honda Civic autom. '81;
Ford Fiesta 1.3 S '80; Ford
Capri 2.0 GLV6 '79; Citroën
eend '82; Mitsubishi Colt 1.2
EL '83; Ford Transit Cam-
per; Peugeot 305 GLD
Break '84; Lancia Beta 2.0 i
'81; Opel Kadett 1.2S '79;
Ford Taunus 20L 1e eig.
f.950,-. Inkoop, verkoop, fi-
nanciering. Div. inruil-
akkers. Nrd. 52C, Hoens-
broek. Tel. 045-224425.
Geopend van 10.00-18.00
uur, zat. 10.00-17.00 uur.

Te koop gevraagd AUTO'S
'79 v.m. '86. Ook met schade
en reparaties. Tevens be-
drijfsauto's. Incl. wettelijk
geldig vrijwaringsbewijs. Bel
046-385809. Ook 's avonds.

Autobedrijf
John Koulen
biedt aan ANWB gekeurde
auto's met bovengarantie
en nationale autopas
BMW 520i rood v.a.c. '89
Hyundai Lantra 16V '92
Hyundai Pony 1.5 '88
Opel Vectra 2.0i GL '90
Opel Corsa 1.3i GL '89
Opel Kadett 1.3 '87
Pontiac Trans sport '91
BMW 316 1.8D blauw '87
Fiat Panda 1000 CL '91
Ford Scorpio 2.0i CLX '91
Ford Sierra 2.0i CLX '91
Ford Sierra Turbo '91
Ford Escort 1.6 Sport '87
Honda Civic 1.3 GL '86
Mazda 626 GLX dies. '91
Mercedes 230E '88
Mitsubishi Galant GL '91
Mitsubishi Colt 1.5 GLX '89
Peugeot 605 SLI '90
Peugeot 205 Look '92
Peugeot 205 Mini '90
Peugeot 309 XL wit '91
Peugeot 405 GR 1.9i '88
Porsche 944 Targa '85
Renault Chamade TR '91
Renault 25 Monaco '87
Renault 20i bruin '88
Seat Malaga 1.5 i.ni '90
Subaru Legacy GL 1.8i '91
Subaru Mini Jumbo '92
Toyota Carina 2.0i '89
Toyota Corolla 1.2i '89
Toyota Corolla 1.6i '88
Volvo 440 autom. '84

4 x 4

Mitsubishi Pajero TD '91
Mitsubishi Pajero Benz '88
Nissan Patrol TD '87
Nissan Patrol 3.30 Benz
Daihatsu Rocky Benz '87

Bestellers

VW Transpick-up '90
Seat Terra dies. '91
Opel Corsa Van wit '85
Kom vrijblijvend kijken en
vergelijken op ons verkoop-
terrein en in onze showroom.
ANWB gekeurde auto's met
bovengarantie en nationale
autopas. Autobedrijf John
Koulen, Beitel 114, Heerlen.
(200 mtr. naast Disco Peper-
permi) 045-426995/424268.

Autobedrijf
John Koulen
biedt aan ANWB gekeurde
auto's met bovengarantie
en nationale autopas
BMW 520i rood v.a.c. '89
Hyundai Lantra 16V '92
Hyundai Pony 1.5 '88
Opel Vectra 2.0i GL '90
Opel Corsa 1.3i GL '89
Opel Kadett 1.3 '87
Pontiac Trans sport '91
BMW 316 1.8D blauw '87
Fiat Panda 1000 CL '91
Ford Scorpio 2.0i CLX '91
Ford Sierra 2.0i CLX '91
Ford Sierra Turbo '91
Ford Escort 1.6 Sport '87
Honda Civic 1.3 GL '86
Mazda 626 GLX dies. '91
Mercedes 230E '88
Mitsubishi Galant GL '91
Mitsubishi Colt 1.5 GLX '89
Peugeot 605 SLI '90
Peugeot 205 Look '92
Peugeot 205 Mini '90
Peugeot 309 XL wit '91
Peugeot 405 GR 1.9i '88
Porsche 944 Targa '85
Renault Chamade TR '91
Renault 25 Monaco '87
Renault 20i bruin '88
Seat Malaga 1.5 i.ni '90
Subaru Legacy GL 1.8i '91
Subaru Mini Jumbo '92
Toyota Carina 2.0i '89
Toyota Corolla 1.2i '89
Toyota Corolla 1.6i '88
Volvo 440 autom. '84

4 x 4

Mitsubishi Pajero TD '91
Mitsubishi Pajero Benz '88
Nissan Patrol TD '87
Nissan Patrol 3.30 Benz
Daihatsu Rocky Benz '87

Bestellers

VW Transpick-up '90
Seat Terra dies. '91
Opel Corsa Van wit '85
Kom vrijblijvend kijken en
vergelijken op ons verkoop-
terrein en in onze showroom.
ANWB gekeurde auto's met
bovengarantie en nationale
autopas. Autobedrijf John
Koulen, Beitel 114, Heerlen.
(200 mtr. naast Disco Peper-
permi) 045-426995/424268.

Autobedrijf
John Koulen
biedt aan ANWB gekeurde
auto's met bovengarantie
en nationale autopas
BMW 520i rood v.a.c. '89
Hyundai Lantra 16V '92
Hyundai Pony 1.5 '88
Opel Vectra 2.0i GL '90
Opel Corsa 1.3i GL '89
Opel Kadett 1.3 '87
Pontiac Trans sport '91
BMW 316 1.8D blauw '87
Fiat Panda 1000 CL '91
Ford Scorpio 2.0i CLX '91
Ford Sierra 2.0i CLX '91
Ford Sierra Turbo '91
Ford Escort 1.6 Sport '87
Honda Civic 1.3 GL '86
Mazda 626 GLX dies. '91
Mercedes 230E '88
Mitsubishi Galant GL '91
Mitsubishi Colt 1.5 GLX '89
Peugeot 605 SLI '90
Peugeot 205 Look '92
Peugeot 205 Mini '90
Peugeot 309 XL wit '91
Peugeot 405 GR 1.9i '88
Porsche 944 Targa '85
Renault Chamade TR '91
Renault 25 Monaco '87
Renault 20i bruin '88
Seat Malaga 1.5 i.ni '90
Subaru Legacy GL 1.8i '91
Subaru Mini Jumbo '92
Toyota Carina 2.0i '89
Toyota Corolla 1.2i '89
Toyota Corolla 1.6i '88
Volvo 440 autom. '84

4 x 4

Mitsubishi Pajero TD '91
Mitsubishi Pajero Benz '88
Nissan Patrol TD '87
Nissan Patrol 3.30 Benz
Daihatsu Rocky Benz '87

Bestellers

VW Transpick-up '90
Seat Terra dies. '91
Opel Corsa Van wit '85
Kom vrijblijvend kijken en
vergelijken op ons verkoop-
terrein en in onze showroom.
ANWB gekeurde auto's met
bovengarantie en nationale
autopas. Autobedrijf John
Koulen, Beitel 114, Heerlen.
(200 mtr. naast Disco Peper-
permi) 045-426995/424268.

Autohandel O.K. CARS:
Opel Kadett Club HB '88
Kadett Sedan '86; Corsa TR
'84; Corsa HB '84; Ascona
'86; Fiat Ritmo '85/83;
Panda 34 '82; Ford Sierra
'86; Fiesta 1.1 '84/82; BMW
320 '81; Toyota Corolla HB
'84; Nissan 1.5 Sedan '85;
FSO Prima 1.5 SLX '89; Su-
zuki Jeep Cabrio 410 SJ
geel kent. '82; Golf diesel '86.
Verlengde Lindelaan 23,
Oirsbeek. 0449-5782.

Te koop gew. alle merken
AUTO'S. Bel. hoogste prijs!
045-416239 tot 21 uur open.

Met bovengarantie en
ANWB gekeurde auto's:
Opel Astra stationcar Club
'92 f.9.950,-; Opel Omega
2.0i als nw., '90 f.23.750,-.
Opel Astra 1.4i '92;
Opel Vectra 1.8 5-deurs automaat
'89 f.20.750,-; Ford Sierra
1600 '87 f.8.900,-; Opel
Corsa 1.3 '87 f.9.750,-; O-
pel Omega 2.0i '87
f.11.950,-; Opel Kadett 1.3
'88 f.12.500,-; Skoda Rapid
coupé '86 f.2.900,-; Merce-
des 190E automaat '86
f.22.750,-; Peugeot 305 '82
f.12.500,-; Volvo 340 GL '87
f.6.500,-; Ford Escort '84
f.3.250,-; Mazda 323 '84
f.3.900,-; Opel Kadett 1200
'84 f.3.900,-; Opel Escort
'84 f.3.250,-; Opel Vectra
1800i '89 f.15.950,-; Opel
Kadett GT 1800 '85
f.8.500,-; Peugeot 305 sta-
tioncar '86 f.5.950,-; Kadett
1400i '90 f.15.950,-. WE-
BER, Autobedrijf, Baan-
straat 38, Schaarsburg. 045-
314175.

Audi 80 2.0 '93; BMW 316i
'91; Astra 16i Combi grijs
kent. '93; Omega Combi 2.0i
kent. '93; Vectra 2.0 GL '92 nieuw
model; Astra Combi 16i '92;
VW Passat 1.8i autom. '91;
Toyota Corolla 1.8 '85; Vec-
tra 1600i '93; Passat 2.0E
combi '92. Garage BUIS-
MAN, Stenen Brug 6, Land-
graaf (ind.terrein Strijthagen-
weg), 045-323800. Inruil en
financiering mogelijk, 1 jaar
garantie.

Autohandel O.K. CARS:
Opel Kadett Club HB '88
Kadett Sedan '86; Corsa TR
'84; Corsa HB '84; Ascona
'86; Fiat Ritmo '85/83;
Panda 34 '82; Ford Sierra
'86; Fiesta 1.1 '84/82; BMW
320 '81; Toyota Corolla HB
'84; Nissan 1.5 Sedan '85;
FSO Prima 1.5 SLX '89; Su-
zuki Jeep Cabrio 410 SJ
geel kent. '82; Golf diesel '86.
Verlengde Lindelaan 23,
Oirsbeek. 0449-5782.

Te koop gew. alle merken
AUTO'S. Bel. hoogste prijs!
045-416239 tot 21 uur open.

Met bovengarantie en
ANWB gekeurde auto's:
Opel Astra stationcar Club
'92 f.9.950,-; Opel Omega
2.0i als nw., '90 f.23.750,-.
Opel Astra 1.4i '92;
Opel Vectra 1.8 5-deurs automaat
'89 f.20.750,-; Ford Sierra
1600 '87 f.8.900,-; Opel
Corsa 1.3 '87 f.9.750,-; O-
pel Omega 2.0i '87
f.11.950,-; Opel Kadett 1.3
'88 f.12.500,-; Skoda Rapid
coupé '86 f.2.900,-; Merce-
des 190E automaat '86
f.22.750,-; Peugeot 305 '82
f.12.500,-; Volvo 340 GL '87
f.6.500,-; Ford Escort '84
f.3.250,-; Mazda 323 '84
f.3.900,-; Opel Kadett 1200
'84 f.3.900,-; Opel Escort
'84 f.3.250,-; Opel Vectra
1800i '89 f.15.950,-; Opel
Kadett GT 1800 '85
f.8.500,-; Peugeot 305 sta-
tioncar '86 f.5.950,-; Kadett
1400i '90 f.15.950,-. WE-
BER, Autobedrijf, Baan-
straat 38, Schaarsburg. 045-
314175.

Audi 80 2.0 '93; BMW 316i
'91; Astra 16i Combi grijs
kent. '93; Omega Combi 2.0i
kent. '93; Vectra 2.0 GL '92 nieuw
model; Astra Combi 16i '92;
VW Passat 1.8i autom. '91;
Toyota Corolla 1.8 '85; Vec-
tra 1600i '93; Passat 2.0E
combi '92. Garage BUIS-
MAN, Stenen Brug 6, Land-
graaf (ind.terrein Strijthagen-
weg), 045-323800. Inruil en
financiering mogelijk, 1 jaar
garantie.

Autohandel O.K. CARS:
Opel Kadett Club HB '88
Kadett Sedan '86; Corsa TR
'84; Corsa HB '84; Ascona
'86; Fiat Ritmo '85/83;
Panda 34 '82; Ford Sierra
'86; Fiesta 1.1 '84/82; BMW
320 '81; Toyota Corolla HB
'84; Nissan 1.5 Sedan '85;
FSO Prima 1.5 SLX '89; Su-
zuki Jeep Cabrio 410 SJ
geel kent. '82; Golf diesel '86.
Verlengde Lindelaan 23,
Oirsbeek. 0449-5782.

Te koop gew. alle merken
AUTO'S. Bel. hoogste prijs!
045-416239 tot 21 uur open.

Met bovengarantie en
ANWB gekeurde auto's:
Opel Astra stationcar Club
'92 f.9.950,-; Opel Omega
2.0i als nw., '90 f.23.750,-.
Opel Astra 1.4i '92;
Opel Vectra 1.8 5-deurs automaat
'89 f.20.750,-; Ford Sierra
1600 '87 f.8.900,-; Opel
Corsa 1.3 '87 f.9.750,-; O-
pel Omega 2.0i '87
f.11.950,-; Opel Kadett 1.3
'88 f.12.500,-; Skoda Rapid
coupé '86 f.2.900,-; Merce-
des 190E automaat '86
f.22.750,-; Peugeot 305 '82
f.12.500,-; Volvo 340 GL '87
f.6.500,-; Ford Escort '84
f.3.250,-; Mazda 323 '84
f.3.900,-; Opel Kadett 1200
'84 f.3.900,-; Opel Escort
'84 f.3.250,-; Opel Vectra
1800i '89 f.15.950,-; Opel
Kadett GT 1800 '85
f.8.500,-; Peugeot 305 sta-
tioncar '86 f.5.950,-; Kadett
1400i '90 f.15.950,-. WE-
BER, Autobedrijf, Baan-
straat 38, Schaarsburg. 045-
314175.

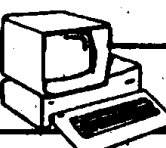
Audi 80 2.0 '93; BMW 316i
'91; Astra 16i Combi grijs
kent. '93; Omega Combi 2.0i
kent. '93; Vectra 2.0 GL '92 nieuw
model; Astra Combi 16i '92;
VW Passat 1.8i autom. '91;
Toyota Corolla 1.8 '85; Vec-
tra 1600i '93; Passat 2.0E
combi '92. Garage BUIS-
MAN, Stenen Brug 6, Land-
graaf (ind.terrein Strijthagen-
weg), 045-323800. Inruil en
financiering mogelijk, 1 jaar
garantie.

Autohandel O.K. CARS:
Opel Kadett Club HB '88
Kadett Sedan '86; Corsa TR
'84; Corsa HB '84; Ascona
'86; Fiat Ritmo '85/83;
Panda 34 '82; Ford Sierra
'86; Fiesta 1.1 '84/82; BMW
320 '81; Toyota Corolla HB
'84; Nissan 1.5 Sedan '85;
FSO Prima 1.5 SLX '89; Su-
zuki Jeep Cabrio 410 SJ
geel kent. '82; Golf diesel '86.
Verlengde Lindelaan 23,
Oirsbeek. 0449-5782.

Te koop gew. alle merken
AUTO'S. Bel. hoogste prijs!
045-416239 tot 21 uur open.

Met bovengarantie en
ANWB gekeurde auto's:
Opel Astra stationcar Club
'92 f.9.950,-; Opel Omega
2.0i als nw., '90 f.23.750,-.

Flink herstel in het vierde kwartaal

Winst Océ daalt met 29 procent

Van onze redactie economie

WENLO - De nettowinst van Océ in 1993 bedroeg f 62 miljoen, een daling van 29 procent ten opzichte van 1992, toen 87,3 miljoen werd verdiend. Toch doet Océ het op dit ogenblik niet slecht. In het vierde kwartaal steeg de winst met circa 10 procent tot ruim 21 miljoen gulden. Dat vertelde de voorzitter van de raad van bestuur, dr. H. Pennings gisteren in zijn nieuwjaars toespraak tegen de verzamelde medewerkers.

Het krachtige herstel komt volgens directeur H. Pennings op het conto van een paar nieuwe grote apparaten voor de tekenkamermarkt, de Oct 7600 en 9500. Ook een nieuw apparaat voor de kantoormarkt, de Oct 7475 groeide in korte tijd uit tot een groot succes.

het afgelopen jaar goed weten aan te passen aan de moeilijke economische omstandigheden. „Daarmee is een uitstekende uitgangspositie gevormd voor betere resultaten zodra de markt weer aantrekt.”

Omzet

De omzet over 1993 is met circa 5 procent gedaald tot ruim f 2,5 miljard. Zonder koersinvloeden zou de omzet met twee procent zijn gedaald. In het vierde kwartaal lag de omzet weer op het niveau van 1992. Overigens was 1992 voor Océ ook al een tegenvallend jaar door de fluctuerende wisselkoersen.

Efficiency

In zijn speech wees Pennings ook op het duidelijk gunstige effect van de efficiency-maatregelen die in 1998 zijn doorgevoerd. In de Verenigde Staten verbeterden de resultaten verder.

Volgens Pennings heeft Océ zich in

Straatmakers houden last van rugklachten

Van onze redactie economie

ROTTERDAM - De meeste straatmakers vinden de werkdruk te hoog en hebben last van lichamelijke klachten. De arbeidsomstandigheden in de straatmakerij laten daarom nog veel te wensen over en moeten derhalve sterk worden verbeterd. Tot die conclusies komt de Houtbond FNV na een enquête onder tachtig straatmakers van verschillende bedrijven.

len hebben gezien de enquête blijkbaar nog niet veel baat gehad. Want of het nu om zware trottoirbanden, inritblokken, groot formaat tegels of straatmeubilair gaat, ze worden in 90 procent van de gevallen nog steeds met de hand verwerkt. Het is volgens de bond dan ook niet vreemd dat 65 procent van de ondervraagden nog steeds met rugklachten te kampen heeft. Een derde heeft geregeld last van zijn knieën en schouders en één op de vijf staatstimmer heeft pijn in de polsen, heupen en ellebogen. Mede daardoor is volgens de ondervraagden het bereiken van de uitgerekte leeftijd dan ook maar voor 40 procent van de straatmakers weggelegd. Ruim de helft van de ondervraagde straatmakers bevestigt de werkzwaarste tijd. Bijna 40 procent is niet zeker van zijn baan en is vaak in de wintermaanden werkloos.

Defensie dubt over order legerhelmen

Defensie zal nog deze maand een besluit nemen over een voor 45.000 tot 60.000 nieuwe helmen. Dat moet een bedrag van vijftien gulden gemeeld. De strijd gaat tussen Alko en het Ameri-bedrijf Du Pont. Beide chemieconcerns kunnen een sterke vezel die het hoofdbestanddeel van de helm moet vormen. DSM is in de gelegenheid. Naar verluidt, maakt Alko de beste kans op de over-neming. Het zou de eerste keer zijn dat een Nederlandse firma de slechte namelijk enige tijd geleden al de order binnen voor de van een sterke vezel voor kogelvrije vesten. Ook toen was er van een concurrentiestrijd tussen Du Pont, Alko en DSM. Het is nu Alko en DSM veel kwaad bloed geeft dat het ministerie van de-fensie voor Du Pont. Men vond dat de keuze op ten Nederlands niet moesten vallen.

Rabobank voorop met verlaging hypotheekrente

UTRECHT - Een dag na de verlaging van de voorschotrente door De Nederlandsche Bank met een kwart procent tot 5,5 procent heeft Rabobank Nederland de aangesloten banken het advies gegeven de rente voor de meest gangbare hypotheken met ingang van maandag 10 maart flink te verlagen. Andere hypotheeknemers beraden zich nog op wijziging van hun tarieven.

Het advies tarief voor de goedkoopste hypotheekvorm van de Rabo - waarvoor een rentevaste periode van drie jaar, maandbetaling en gemeentegarantie gelden - is 0,4 procent naar beneden, bijgestemd naar 6,2 procent. Voor leningen met een rentevaste periode van vijf tot tien jaar wordt het tarief 0,3 procent verlaagd, terwijl het advies tarief voor hypotheeken met variabele rente 0,5 procent daalt.

Onzeker lot brug

● Een deel van de Heusdensse brug wordt op een ponton geplaatst. De provincie Noord-Brabant verkocht in 1991 de stalen kolos voor het symbolische bedrag van één gulden aan Suriname, maar Paramaribo kan het transport niet betalen. Het Rotterdamse sleepbedrijf Smit Tak, dat de brug naar Paramaribo

moet slepen; heeft de brug gisteren weggehaald bij Mercon Montage in Kinderdijk. Dit constructiebedrijf heeft het gevaarte al die tijd opgeslagen, maar verlengde dat 'bewaar'-contract met Smit Tak niet. De brug zal voorlopig op pontons ter hoogte van de Lek worden afgeleid.

Foto: ANP

Foto: ANI

Havenarbeiders hervatten werk

ROTTERDAM - De werknemers van het Rotterdamse havenbedrijf Multi Terminals Waalhaven (MTWV) zijn gistermiddag weer aan het werk gegaan, nadat zij losgeslagen bundels hout met containers hadden afgezet. Zo willen zij voorkomen dat de directie van buiten ingehuurd personeel inzet om het hout opnieuw te bundelen.

Daarmee zit het conflict bij het stukgoedoverslagbedrijf over het inkopen van personeel nog muurvast. De directie zegt geen belemmeringen te zien personeel van het sjordersbedrijf Oceana hout te laten bundelen, terwijl de werknemers van MTW vinden dat dat door henzelf of door de arbeidspool van de SHB moet gebeuren.

Het conflict spitst zich toe op een partij hout die in een storm is losgeslagen op het Cypriotische zeeschip 'Katherina M'. Het hout ligt nu als mikado op de kadé en er is grote heibel over de vraag wie het opnieuw mag bossen.

Bemiddelingspogingen van de Vervoersbond FNV zijn tot nog toe op niets uitgelopen. De bond zal voorlopig geen initiatief nemen te bemiddelen in het conflict. „Alle gesprekken zijn op niets uitgelopen. Het is nu aan de directie om met voorstellen te komen,” zegt bestuurder P. Gouw.

Eén boot is al naar Antwerpen uit-
geweken. Bij het bedrijf liggen nu
nog zes schepen, die niet kunnen
worden gelost.

Bij Multi-Terminals, onderdeel van het Pakhoedconcern, zijn na de jaarwisseling 35 oudere werknemers vervroegd uitgetreden. Daardoor wreekt het tekort aan personeel in de haven zich zodanig, dat volgens FNV-kaderlid B. Voogt direct nieuw personeel moet worden aangenomen. De directie besteedt dat liever uit. De havenwerkgeversorganisatie de SVZ is het met de directie eens.

Onrein vlees

ROTTERDAM - UVQ in Oss, een volledige dochter van Unilever, heeft een partij van 'enkele honderd-duizenden' blikken rundvlees van het merk Zwan teruggenaald uit de Verenigde Arabische Emiraten (VAE). In de conserven zijn eiwitten verwerkt die abusievelijk afkomstig waren van varkens. Volgens het Islamitisch geloof is een varken een onrein dier.

Pil uit Oss bestormt Amerikaanse markt

business-unit Organon, de grootste van de vijf farmaceutische dochters van het concern.

„De procedure kost ook veel geld”, zegt Brons. „Het voorbereiden van een omvangrijk dossier van tachtigduizend pagina's, ook nog in vijfvoud, kost je gewoon geld aan researchers, medici en juristen. Daarnaast is er ook nog het enorme risico. Voor hetzelfde geld keurt de FDA je geneesmiddel niet goed. Dan ben je je geld kwijt.”

Marge
Vorig jaar werd in Oss de vijf-
honderd miljoenste strip Marve-

lon geproduceerd. De anti-conceptieil heeft zich daarmee voor Alko ontwikkeld tot een winstmaker van formaat. Uitspraken over de winstmarge doet Brons niet. Verhalen over rendementen van dertig tot veertig procent wijst hij van de hand. „En vergeet niet: een groot deel van de winst wordt geïnvesteerd in research, in 1993 toch weer 250 miljoen gulden”. De omzet van Marvelon en het modernere zusje Mercilon bedraagt een derde van de totale omzet van Organo. Dat is op zijn beurt weer goed voor de helft van de hele farmaceutische Alko. 2,5

beurs

Handprint

AMSTERDAM - De Amsterdamse beursbezoekers stonden gisteren het grootste deel van de dag in de minste drukte. Het draait om de beursprijs, ingegeven door een belangrijke opening van Wall Street en de koerswinst in Londen, deed de AEX-index tegen het slot van de dag alsnog iets hoger eindigen. De beursbarometer weesde uiteindelijk 424,05 tot 424,82 punten. De Beursplein 5 was de handel gesloten. Er werd voor f. 6,7 miljard aandelen gehandeld, waarvan f. 1 miljard in aandelen. Recordhandel was Koninklijke Olie met een omzet van f. 235 miljoen (dubbeltelling).

De belangrijkste waarden gaven op beurs terrein prijs. ING moest terug op f. 90.10, terwijl ABN op zaterdag f. 1,10 daalde tot f. 10,18, vier dubbeltjes verder op f. 11,70. Amev was daarop f. 1,10 is de plus op f. 86,70. De andere waarden die dit weekend behoorde zeker Op de Grachten, Océ verbeterde op f. 2,70 op f. 69 vooruitlopend op de volgende jaarcijfers die na de balans vrijgegeven. Océ zag de winst 1993 dalen van f. 87,3 tot 84,9 miljoen. Daar stond echter tegenover verbetering in het vierde kwartaal. Andere conglomeraat waarden die zich voorloopte belangstelling vertoonden waren: Hago op f. 1,20 verder door naar f. 1,20. KLM wonst f. 1,50 op f. 44,60. VNU f. 4,70 op f. 182,20.

A-B		u.k.	uk	B-M		125.00	127.00	M-H		2.00	1.50	Reno RentSel		64.40	64.40	RG Europe F		135.40	136.10	Fitcher		40.10	40.20	Advantage		Optishare		u.k.	uk	u.k.	uk
ABN Amro	72.10	71.70		Banque	142.00	141.50		Naef	415.00	430.00		Bever Holding	4.00	4.10	RG Netentrie F	102.20	102.20		Siron Hold.	12.00	12.00			amw dollar	1.05	2.05	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
ABN Amro A.M.F.	81.00	81.00		Banque	127.50	127.50		NAGRON	87.00	87.50		CL Andersonfunds	105.50	106.00	RG Pacific F	147.00	145.30		Siron Tech	11.00	11.00			amw dollar	1.37	1.37	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
ABN Amro G.L.F.	171.20	171.20		Banque	31.00	31.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
ABN Amro G.L.F.	210.50	210.50		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Agos	100.00	100.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	40.70	40.50		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00			amw dollar	1.53	1.53	amw euro	72.50	72.70	1.30	1.30
Alcoa	200.00	200.00		Banque	323.00	325.00		Nat. Inv. Bank	104.00	104.20		CLN Orl. Div. F	123.00	123.00	RG SP Group	65.00	65.00		Suez Gr. Fund	56.70	56.00										

Van onze verslaggever

Presentatie beleidsnota na jaren van discussie

Aandacht voor homo's op Heerlense scholen

De nota stelt dat de normen doorbroken moeten worden die gebaseerd zijn op een heteroseksueel georganiseerde samenleving. Daar dient ook op de Politie Opleidingsschool en de Bestuursacademie aandacht aan te worden besteed. Seksuele geaardheid of relatie-

vorm mogen voor de gemeente geen enkele rol spelen in de benadering van burgers. Daarom moet, naar het voorbeeld van Weert, partnerregistratie worden ingevoerd. Uitnodigingen voor festiviteiten mogen niet beperkt blijven tot gehuwde partners. De gemeente dient ook ruimtes van

de culturele instellingen (bijvoorbeeld schouwburg of Thermenmuseum) ter beschikking te stellen voor homocultuur.

Een politieke werkgroep heeft over al deze punten overeenstemming bereikt met de homobelangenvereniging COC. Burgemeester en wethouders nemen geen standpunt in. Als de raad met de nota instemt, zullen B en W de aanbevelingen nader uitwerken.

Zie ook pagina 35
● Jong, homo en ... Heerlenaar

Actiecomité eist snelle afhandeling silicoseproblemen

Van onze verslaggever

HEERLEN - De Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers moet extra mensen aantrekken voor de afhandeling van aanvragen voor een uitkering door oud-mijnwerkers. De afhandeling van de aanvragen van kompels met silicose verloopt veel te traag.

Dat stelt het Actiecomité Ereschuld Mijnwerkers. Het actiecomité dringt bij de Stichting aan meer vaart te zetten achter de afhandeling. Het comité reageert daarmee op uitspraken die Jef Pleumeekers van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers afgelopen donderdag in een televisieprogramma deed. Pleumeekers deelde in die uitzending mee dat pas vierhonderd tot vijfhonderd oud-mijnwerkers zijn gekeurd. Tussen de drieduizend

tot vierduizend aanvragen zijn echter ingediend door oud-mijnwerkers. Het zal zeker nog twee maanden duren voordat duidelijk is hoeveel mensen in aanmerking komen voor een uitkering.

Jan de Wit van het actiecomité: „De oud-mijnwerkers en de weduwen van oud-mijnwerkers wachten al zo lang op het inlossen van de ereschuld. Hopelijk wordt niet bewaarheid wat een voormalig kompel opmerkte: Dat straks de eenmalige uitkering naar Petrus gestuurd moet worden.”

Het actiecomité neemt tevens opnieuw contact op met staatssecretaris J. Wallage van Sociale Zaken. De Wit wil hem houden aan de toezegging dat alle oud-mijnwerkers die aan de criteria voldoen een uitkering moeten krijgen. De Wit vindt dat Wallage zijn toezegging moet nakomen en dat de Tweede Kamer daar geen stokje voor mag steken. Volgens het actiecomité gaat het in totaal om een bedrag van zeker vijftig miljoen.

Geen stortverbod voor Ikeagrond

DEN HAAG/LANDGRAAF. Het provinciebestuur mag de vervuilde grond van de voormalige autosloperij aan In de Cramer in Heerlen storen op vuilnisbelt Abdisbosch in Landgraaf.

Dit heeft rechter M. van Wolferen van de Raad van State bepaald. De Kreis Heinsberg en het Verbands-waasserwerk Gangelt vroegen dinsdag om een stortverbod.

Het gaat om 55.000 kubieke meter grond verontreinigd met olie en tienduizend kubieke meter puin. Op de plaats waar de grond vandaan komt wil Ikea eind dit jaar de poorten openen. De Duitse drinkwaterbeheerders vrezen dat de gifstoffen uit deze verontreinigde grond uitlozen naar het grondwater in Duitsland. Dat is eerder ook gebeurd.

Volgens de provincie is er van uitlozen van gifstoffen deze keer geen sprake. De woordvoerder van de provincie zei vorige week op de zitting ook dat er in het verleden op Abdisbosch zoveel giftig afval is gestort dat de grond van In de Cramer daarbij in het niet valt. Ook rechter Van Wolferen maakte de opmerking dat de stortplaats bijna is volgestort en dat een stortverbod nu weinig zin meer heeft.

Duitse waardering voor samenwerking

Miljoenen voor Euregio-plannen

AKEN - De minister van Economische Zaken van Noordrijn-Westfalen, Gunter Einert, heeft deze week in Kleef een bedrag van vijftien miljoen mark (bijna zeventien miljoen gulden) ter beschikking gesteld voor de financiering van grensoverschrijdende samenwerking met Nederland en België. De minister deed deze toezegging op een bijeenkomst van de voorzitters en vertegenwoordigers van vier Euregio's.

Deze interregionale projecten gelden volgens Einert in heel Europa als voorbeeld. Volgens hem hebben deze initiatieven aanzienlijk bijgedragen aan het verbeteren van de mobiliteit van burgers en ondernemers. Tevens is daardoor het besef

dergelijke samenwerkingsverbanden ook in andere plaatsen mogelijk zijn. De provincie heeft nog zestien andere gemeenten op het oog.

Meer dan de helft van de 32.500 hectare bos in Limburg is particulier eigendom. Eenderde van het particuliere bosbezit is eigendom van grote eigenaren die voor het merendeel lid zijn van de Bosgroep Limburg, een samenwerkingsverband van beseigenaren. Daarin zijn ook een aantal kleinere eigenaren vertegenwoordigd, met een bosbezit dat kleiner is dan vijf hectare. Zo'n zeventien procent van het kleine bosbezit is op die manier gebundeld. De meeste samenwerkingsverbanden zijn in Midden- en Noord-Limburg te vinden.

Dief gewond bij inbraak

HEERLEN - Bij een inbraak in een tankstation aan de Frankenaan in Heerlen is een 36-jarige dief donderdagavond gewond geraakt aan zijn hand, toen hij een ruit intakte. De buit van de inbraak bestond uit zeven blikjes bier. De gewonde dief werd gistermorgen rond half zeven aangehouden op de Douvenrader Allee. De inbreker kon worden getraceerd door een bloedspoor. Eerder op de ochtend had een patrouille de bloedende man bovendien zien lopen op de Valkenburgweg.

Expositie medische boeken in AZM

MAASTRICHT - In de Serrehal van het Academisch Ziekenhuis Maastricht is van zaterdag 8 januari tot en met donderdag 27 januari een expositie te zien van oude medische boeken, afkomstig uit de Jezuitencollectie. De expositie bevat tien vitrines met boekwerken uit de zeventiende en achttiende eeuw. De selectie stamt onder meer uit de bibliotheek behorend bij het klooster van de Jezuitencollectie aan de Tongersestraat in Maastricht. De tentoonstelling is gratis toegankelijk.

Man uit Landgraaf valt in Maas

MAASTRICHT - Een 29-jarige inwoner van Landgraaf leunde gistermiddag iets te ver over de reling langs de Maas waardoor hij een duik in het water maakte. Voorbijgangers hoorden hem aan de Maaspuntweg om hulp roepen, maar ze konden het geluid niet lokaliseren. De gealarmeerde politie ontdekte de drenkeling ter hoogte van het waterpoortje en hielp de man, die tot aan zijn knieën in het water stond, weer aan de kant.

Nep-PTT'er belt café

BRUNSSUM - Een cafehouder in Brunssum heeft bij de politie melding gemaakt van een telefoontje van een nep-PTT'er. Een vrouw meldde dat vanaf 1 januari 14,50 gulden voor vermeldingen acht de naam in het telefoonboek moet worden betaald. Dat geldt zou persoonlijk worden geind. De cafehouder vertrouwde de zaak niet en informeerde bij de PTT. Die ontkennde dat de vermelding niet meer gratis zou zijn. De politie houdt er rekening mee dat het hier een poging tot oplichting betreft.

KS op zoek naar compost

HOUTHALEN - Kempische Steenkolenmijnen (KS) in Belgisch-Limburg heeft de producenten van compost een offerte gevraagd voor de levering van enkele tienduizenden tonnen compost voor de sanering van de mijnsterreinen. Voor de aanleg van een golfsterrein op de steenberg van Waterschei, in het kader van het Fenix-project, zou alleen al 70.000 ton compost nodig zijn.

Bank in Bilzen int vals geld

BILZEN - De rechter in Tongeren heeft een 31-jarige veekooppman uit Hoeselt veroordeeld in verband met een vals-geldaffaire die zich eerder deze week voordeed in Bilzen. Daar wisselde een onbekende Engelstalige man (een klant van die veekooppman) in het filiaal van het Gemeentekrediet in Bever van 14.000 Britse ponden tegen 750.000 Belgische frank (ongeveer 42.000 gulden). Pas drie dagen later merkte het hoofdkantoor van de bank in Brussel dat het Brits geld vals was. Hoewel het om een hoog bedrag ging, hadden de bankbedienden in het plaatselijk kantoor geen argwaan omdat de veehandelaar een goede klant is.

Kinderopvang vanaf 1996 bij gemeenten

MAASTRICHT - Gemeenten zullen met ingang van 1996 zelf verantwoordelijk worden voor de kinderopvang. Het Rijk trekt de handen daar vanaf. De gemeenten blijven echter voor deze taak wel geld van het Rijk ontvangen, zo heeft minister D'Ancona (WVC) de Tweede Kamer laten weten. Voor de kinderopvang heeft het Rijk dit jaar 234 miljoen gulden uitge trokken.

Meer werklozen Belgisch-Limburg

GENK - De werkloosheid in Belgisch-Limburg is in december jongstleden gestegen met vier procent tot 41.550 werklozen. Ten opzichte van de overige Vlaamse provincies steeg het werkloosheidsverschot zelfs met 19,8 procent op jaarbasis. Belgisch-Limburg doet het dus op alle vlakken slechter dan de rest van Vlaanderen.

'Opstelling minister Ter Beek getuigt van onwil'

Platform Rijksdiensten is woedend op Defensie

Van onze verslaggever

HEERLEN - De opmerking van Defensie-minister Ter Beek dat hij geen vervangend werk in Kerkrade kan en wil scheppen voor het personeel van het Defensiekantoor, getuigt van onwil.

Dat stelt het Platform Rijksdiensten Zuid-Limburg, dat onder voorzitterschap staat van de Heerlense burgemeester Jef Pleumeekers. Het platform eist dat de Tweede Kamer instand neemt van het Defensiebeleid. Het zegt blij te zijn met de eerste afwijzend reacties van CDA en PvdA.

Het platform vindt dat eerst het totale probleem van de aantasting van de werkgelegenheid bij rijksdiensten in Zuid-Limburg moet worden besproken. Verwezen wordt naar uitspraken van de fractievoorzitters Nico Brinkman (CDA) en Thijs Woltgens (PvdA). Die vinden dat bezuinigingen niet mogen leiden tot een onevenredige aantasting van de werkgelegenheid in een bepaalde regio.

Het platform is het spuwgat dat telkens weer oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de constatering dat het spreidingsbeleid is afgevoerd. Ze wordt als argument gebruikt voor onverantwoord snijden in de werkgelegenheid in Zuid-Limburg," stelt het platform.

De redenatie van Defensie wordt vergeleken met een harttransplantatie. „Als die geslaagd is, zegt men ook niet: nu kunnen we het donorhart wel verwijderen.”

Eind deze maand presenteert het platform een rapport waarin wordt aangegeven dat het mogelijk is om vervallende werkgelegenheid te compenseren. De huidige aantasting van ruim dertig procent zou dan kunnen worden teruggebracht tot het landelijk gemiddelde van tien procent.

Onderzoek bij boer Urmond loopt door

URMOND - Het onderzoek naar boer Waelen in Urmond is aangehouden. Politie en Algemene Inспекция (AID) moeten volgende week nog getuigen horen over de vraag of de boer tijdig is gewaarschuwd voor de overstroming van zijn boerderij in de week voor Kerstmis.

Dat heeft overleg tussen politie en justitie gistermiddag uitgewezen. Ook van boer Waelen zelf moet de politie nog een schriftelijke verklaring vastleggen. De andere getuigen die nog worden gehoord zijn mensen die waren betrokken bij de reddingsoperatie van het vee.

Volgens woordvoerder L. Knez van de politie Stein konden de betrokkenen niet worden gehoord doordat de feestdagen aanbraken. Inmiddels zijn de nodige afspraken gemaakt met een zevental getuigen.

onwetendheid

zou ons voor veel stomiteiten behoeden

punaise

Landgraaf schenkt ton

● Pater Kleikers houdt trots de Landgraafse cheque omhoog. Links deken Van Galen, rechts Pierre Michiels. Foto: DRIES LINSSEN

Recordopbrengst voor missieproject in Mozambique

Van onze verslaggever

LANDGRAAF - Nog nooit bracht een missie-inzameling in Landgraaf zo veel geld op. Gistermiddag maakte Hub Simons, voorzitter van het inza-melcomité, bekend dat 109.661 gulden en negen cent naar Mozambique kan worden overgemaakt. Voor montfortaan Sjaak Maas en zijn ziekenhuis in de plaats Monte Puez.

Aanleiding voor de hulp aan de

missionaris was de videofilm die Maas in mei van vorig jaar bij zich had. De vermoeide pater, met vakantie in Landgraaf, toonde aan enkele kennissen beelden van afgruiselijke toestanden in zijn ziekenhuis. Geen stromend water en geen sanitair is aanwezig.

Hub Simons, Pierre Michiels en Harry Maas besloten daarop de helpende hand te bieden. Tegen de 150.000 gulden die eigenlijk nodig was voor het op

orde brengen van het ziekenhuis zagen ze wel een beetje op.

Het drietal toog aan het werk, schreef 1700 brieven en benaderde alle missiecomités in Landgraaf. Bedrijven, instellingen, politieke groeperingen en de basisscholen beloofden ook hun best te doen.

Tijdens een lokale tv-uitzending op 19 november bleek al gauw dat de Landgravenaren warm liepen voor het initiatief van het trio. De opbrengst van bijna 110.000 gulden betekende een bijdrage van ongeveer acht gulden per gezin. En dat is volgens deskundigen een record-bedrag. „Landgraaf herdrukke bedankt,” zei Hub Simons gisteren in het parochiehuus van Waubach dan ook uit grond van zijn hart.

Provincie streeft naar samenwerking eigenaren

Versnippering bezit leidt tot verwaarlozing bossen

kingverbanden. Op die manier hoopt de provincie de verwaarlozing van bosgebieden tegen te gaan.

In Stramproy start binnenkort een proefproject, waarvoor de provincie

een bedrag van 50.000 gulden heeft uitgetrokken. De bedoeling is dat een samenwerkingsverband wordt opgezet, waarin behalve eigenaren van bosgebied in Stramproy, ook de Bosgroep Limburg uit Roermond,

de gemeente, de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen en de provincie zijn vertegenwoordigd. Aan de hand van de ervaringen in de Middenlimburgse gemeente bekijkt de provincie of

Maatregelen tegen vervuiling Maas noodzakelijk

Waterbedrijven willen uitspraak Europese Hof

HEERLEN - Het Europese Hof in Luxemburg moet een einde maken aan de aanhoudend vervuiling van de Maas. De Nederlandse regering zal daartoe een procedure bij het Hof moeten aanspannen. Dat is de mening van de Vereniging van Exploitanten van Waterleidingbedrijven in Nederland (Vewin), waartoe ook de Waterleiding Maatschappij Limburg behoort.

De Vewin constateert in haar blad Waterspiegel dat wel internationaal overleg plaatsvindt, maar dat er geen bindende afspraken gemaakt worden. Met name België zou zich weinig gelegen laten liggen aan de protesten vanuit Nederland. Volgens de Vewin mag Den Haag dat niet blijven duiden. De vereniging noemt de houding van de Nederlandse regering een van 'pappen en nathouden'.

De Maas was eind november sterk verontreinigd door di-isopropyleter en pyridine. Het was overigens de achtste maal in 1993 dat deze stoffen in het water werden aangetroffen. Maar de vervuiling van november bedroeg dertig maal de maximaal toegestane waarde.

Daardoor moest de waterwinning stopgezet worden. Vooral in de Brabantse Biesbosch, een van de belangrijkste watergebieden in Nederland, lag inname erg lang stop. In totaal tien dagen. De waterleidingbedrijven zeggen zwaar gedupeerd te zijn en achten dan ook de tijd rijp om juridische stappen te nemen tegen de vervuilers.

Bovendien heeft het Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch (WBB) bij minister Bukman van Landbouw aangedrongen om het chemische bestrijdingsmiddel Diuron te verbieden. Dat wordt voornamelijk gebruikt in het Nederlandse deel van het stroomgebied van de Maas. Behalve landbouw en tuinbouw gebruiken ook gemeenten en de NS het middel om paden en baanvakken onkruidvrij te houden.

Ongerustheid

Het WBB heeft zijn ongerustheid ook uitgesproken tegenover de provinciebesturen van Limburg en Noord-Brabant en de ministeries van Vrom en Verkeer en Waterstaat.

Eeuwige trouw

● Wethouder Raymond Leenders van onder andere 'homo-zaken', zoals hij zichzelf voorstelde, feliciteert Henk en Pieter met hun inschrijving in het gemeentelijk register.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - „Pieter en Henk, beloven jullie de afspraak na te komen?” vroeg de ambtenaar van de burgerlijke stand gistermiddag in de Princenkamer van het Maastrichtse stadhuis aan het homo-duo. Zowel Pieter als Henk gaven luid hun ja-woord, waarmee de registratie in het gemeentelijk register was bezegeld. Vervolgens schoven zij elkaar de ring van trouw aan de vinger, waarna de aanwezige familie, vrienden en

Ja-woord van eerste homo-paar Maastricht

bekenden hartelijk applaudis- seerden. Pieter van den Kieboom en Henk Hendrickx zijn het eerste homo-paar dat officieel in het Maastrichtse samenlevingsregister werd ingeschreven. Al in 1989 lieten beide mannen een samenlevingscontract opstellen bij

de notaris, waardoor ze een juridische eenheid vormden. De inschrijving in het gemeentelijk register schept geen extra rechten en plichten, maar is meer een emotionele bekrachtiging van een relatie, zo onderstreepte de ambtenaar van de burgerlijke stand de waarde van de ceremonie.

De ambtenaar hield het homo-paar tevens voor dat zij niet de eerste 'heren' zijn die in dit stadhuis een dergelijk contract tekenden. „Eeuwenlang hebben twee heren de dienst uitgemaakt in Maastricht. Dat waren de prins-bisschop van Luik en de hertog van Brabant, die elk zelfs hun eigen opgang hadden en die, zoals een archivaris heeft ontdekt, goede afspraken maakten in de vorm van een statuut.” Het homo-paar heeft jarenlang in Ulustraten gewoond en is enkele weken geleden verhuisd naar Gulpen.

Landbouw wil intrekken tarieven noodslachtingen

ROERMOND - Het Landbouwschap wil dat staatssecretaris Gabor (Landbouw) de deze maand ingevoerde hogere keuringstarieven voor noodslachtingen intrekt. Volgens het schap moet de Tweede Kamer de bewindsman om intrekking vragen omdat er sprake is van een onhoudbare situatie. Het Produktschap voor Vee en Vlees (PVV) toonde zich al eerder voorstander van opschorting van de tariefverhoging.

Nederlandse noodslachters weigeren al een week ziek of zwak vee te slachten. Ze kunnen naar eigen zeggen niet meer rendabel werken omdat ze de veehouders te hoge kosten in rekening moeten brengen. Voor sommige dieren is de noodslachting nu duurder dan

wat het beest nog opbrengt. Vooral de Dierenscherming is bezorgd dat de actie van de slachters leidt tot veel onnodig leed. Ook het Landbouwschap is die mening toegedaan.

Het ministerie van Landbouw voelt er vooralsnog niets voor de tarieven in te trekken, aldus een woordvoerder gisteren. Het stelt zich op het standpunt dat dieren in nood zo snel mogelijk, op humane wijze moeten worden gedood. Daar kan ook een dierenarts of een gewoon slachthuis aan te pas komen. De woordvoerders van de VVD- en PvdA-fractie in de Kamer hebben al laten weten dat de kwestie in eerste instantie een zaak is van het bedrijfsleven en de staatssecretaris.

Bewoners Valkenburgse Kerkstraat ongerust

Motief voor moord en gijzeling onbekend

Van onze verslaggever

VALKENBURG - De politie heeft nog geen duidelijkheid kunnen scheppen in de moord, schietpartij en gijzeling afgelopen woensdag in Valkenburg. Vooral het motief is nog in nevelen gehuld. Bekend is wel dat de hoofdpersonen in het Valkenburgse drama elkaar ken-

den, aldus een woordvoerder gisteren. Het stelt zich op het standpunt dat dieren in nood zo snel mogelijk, op humane wijze moeten worden gedood. Daar kan ook een dierenarts of een gewoon slachthuis aan te pas komen. De woordvoerders van de VVD- en PvdA-fractie in de Kamer hebben al laten weten dat de kwestie in eerste instantie een zaak is van het bedrijfsleven en de staatssecretaris.

Overlast

Volgens de buurtbewoners is er regelmatig sprake van overlast door drugsgebruikers bij hen in de buurt. Kinderen worden binnen gehouden omdat ouders bang zijn ze op straat te laten spelen. „Wij voelen ons beperkt in onze vrijheid.

Wat nu 's nachts gebeurd is, kan evengoed overdag gebeuren. Ik vind dat het hoog tijd wordt dat er iets aan gedaan wordt,” zegt een van de onthutste Kerkstraatbewoners.

Brieven naar gemeentebeestuur en woningvereniging zijn onderweg.

De voorzitter van de woningvereniging Valkenburg-Houthem wijst de kritiek van de buurtbewoners af. „Het is niet ons beleid mensen die problemen hebben daar te huisvesten. Sinds een jaar zijn wij eigenaresse van het complex, voorheen was het eigendom van de gemeente.” Hij ontkent niet dat er problemen zijn met het appartementencomplex aan de Kerkstraat.

Maatregelen

Naar aanleiding van de recente gebeurtenissen heeft de woningvereniging besloten maatregelen te nemen. „In eerste instantie zal met grote zorgvuldigheid gekeken worden naar nieuwe bewoners, zodra een woning vrijkomt. Op verdere maatregelen beraden wij ons nog,” aldus de voorzitter.

Burgemeester Nuytens van Valkenburg is niet van plan op korte termijn met de buurtbewoners te gaan praten. Hij heeft de initiatiefnemers van de Kerkstraat laten weten dat hij eerst wil overleggen met de commandant van politie.

(ADVERTENTIE)

LIASS
ZIEKENKOSTENVERZEKERINGEN

AANVULLENDE VERZEKERING LIASS UITGEBREID

Per 1 januari 1994 is de aanvullende verzekering voor ziekenfondsverzekerden van LIASS alweer uitgebreid.

- De vergoeding voor alternatieve geneesmiddelen en geneeswijzen gaat omhoog. Voor geneesmiddelen wordt de vergoeding 100% tot een maximum van f 200,00. Voor consulten wordt de vergoeding 100% tot een maximum van f 300,00.

- Voor acne-behandeling, camouflage-therapie, elektrische epilatie en podotherapie wordt de vergoeding 100%, de maximum vergoeding voor deze behandelingen en therapieën blijft gehandhaafd.

- Nieuw is de vergoeding voor balneo-therapie. De vergoeding is maximaal f 1.100,00 voor de behandeling en f 800,00 voor de reis- en verblijfskosten (toestemming vooraf vereist).

Onlangs deze uitbreidingen en de stijping van de kosten is de premie vastgesteld op f 18,60 per verzekerde per halfjaar.

- Bij onze servicekantoren en mobiele kantoren kunt u een nieuwe folder aanvullende verzekering 1994 ophalen.

EIGEN BIJDRAGE HULPMIDDELEN AWBZ

Per 1 januari 1994 is door de overheid een eigen bijdrage voor hulpmiddelen ingevoerd. De eigen bijdrage is meestal 15% van de kosten met een maximum van f 200,00 per verzekerde per jaar. Dit geldt voor alle hulpmiddelen samen. Deze eigen bijdrage wordt niet door LIASS vergoed. Naast de eventuele eigen bijdrage kent de AWBZ soms ook een wettelijke maximum vergoeding of een specifieke eigen bijdrage. Soms wordt hiervan een deel door LIASS vergoed.

NOMINALE PREMIES 1994

Per 1 januari 1994 zijn de nominale premies voor de ziektenfonds- en AWBZ verzekering als volgt vastgesteld:
Nominale Premie ziekenfonds: f 16,50 p/mnd
Kinderen f 8,25
(voor maximaal 2 kinderen)
Nominale Premie AWBZ: f 12,45 p/mnd
Kinderen f 4,15

LIASS
ZIEKENKOSTENVERZEKERINGEN
onderdeel van de CZ-LIASS groep

GELUKKIG HEBBEN WE LIASS.

Geen nieuwe bezuinigingen nodig

Ziekenhuis Kerkrade uit de rode cijfers

Van onze verslaggever

KERKRADE - Het Sint Jozefziekenhuis in Kerkrade is uit de rode cijfers. De extra bezuinigingsmaatregelen die in februari vorig jaar werden afgekondigd, hebben resultaat gehad, zo liet ziekenhuisdirecteur F. van der Wiel weten in zijn gisteren uitgesproken nieuwjaarsrede. In 1994 zijn in tegenstelling tot eerdere verwachtingen geen ingrijpende bezuinigingen nodig.

„We wijken hiermee sterk af van de situatie in andere ziekenhuizen en kunnen hier trots op zijn.” Begin 1993 luidde het Sint Jozefziekenhuis de noodklok omdat de bodem van de schatkist pijnlijk zichtbaar was en alle reserves opgesoupeerd waren. „In de tweede helft van het jaar werd duidelijk dat deze maatregelen effect hadden en we richting sluitende begroting gingen. Nu blijkt dat we voor 1993 een praktisch sluitend exploitatiejaar hebben gehad. Ook de personeelsbegroting wordt bijna niet overschreden,” aldus Van der Wiel.

De ziekenhuisdirecteur ging kort in op de organisatorische problemen en wijzigingen in de afgelopen jaren zonder man en paard te noemen. „In 1991 heb ik gezegd dat er een nieuwe wind moet gaan waaien in het ziekenhuis. We moeten niet de buitenwereld de schuld geven, maar ons onderwerpen aan een kritisch zelfonderzoek en dienen ons te richten op de middellange en lange termijn, waarbij de trap van boven naar beneden moet worden schoongeveegd. Ik denk te kunnen stellen dat we hierin zijn geslaagd. De neuzen in de organisatie wijzen bijna allemaal dezelfde richting uit en de bereikte resultaten spreken voor zich.”

Van der Wiel, voorheen medisch directeur, kreeg het in april 1993 alleen voor het zeggen in Kerkrade.

Economisch directeur Jo Sistermanns moest toen aan interne strubbelingen het veld ruimen. Ook het hoofd klinische dienst werd uit zijn functie ontheven. Van der Wiel kreeg vervolgens de opdracht het ziekenhuis weer financieel gezond te maken. In april van dit jaar zal waarschijnlijk duidelijkheid komen over de toekomst van het Kerkrade ziekenhuis. Van der Wiel heeft steeds laten weten een fusie met Heerlen en Brunsum op termijn onontkoombaar te achten.

(ADVERTENTIE)

OPRUIMING

NEPAL PERZISCHE INDIA TAPIJTEN

UIT OUDE COLLECTIES

MET AANTREKKELIJKE KORTINGEN

HUB, DOLS & CO

Staat sinds 1905
Garant voor kwaliteit!
SITTARD MARKT 31

046-512605

● Bij een Turkse stand wrijft een traditioneel geklede schoenpoetser schoenen van bezoekers tot ze blinken als een spiegel.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Exotische sferen op vakantiebeurs Mecc

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - In het Mecc in Maastricht klinken dit weekeinde de exotische klanken. Een Cubaanse zangeres zingt de fado, Braziliaanse danseressen laten hun lijven kronkelen. Gisteren is de zevende editie van de Vakantie Info Beurs (VIB) geopend.

Op de VIB proberen 120 reisorganisaties, verkeersbureaus, VVV's en luchtvaartmaatschappijen bezoekers voor hun reizen, plaats of land te interesseren. Gemiddelde Belgische ma-

dammen van de steenkolenmijn in Blegny staan naast koele Scandinavische. Indonesië en de Caribische bieden tegen elkaar op met levensgrote foto's van palmenstranden. Bij een Turkse stand wrijft een traditioneel geklede schoenpoetser schoenen van bezoekers tot ze blinken als een spiegel, de standhouder van het Schwarzwald schenkt rode wijn. Mannen in Tiroler klederdracht sjouwen met een boomstrond rond, Lambada-danseressen laten hun rokjes wapperen.

Bij de stand van het Kroatisch verkeersbureau is het rustig.

Vlodropse achtbaan-fabrikant Jac Houben verlaat Vekoma na 37 jaar 'De wereld stelt zijn eisen'

Een topman van Disney belde hem een paar weken geleden. Of de geruchten die hij in Amerika had gehoord echt waar zijn? Ze zijn waar. Jac Houben (57) verlaat de achtbanen-fabriek Vekoma in het Middenlimburgse Vlodrop waarvan hij 37 jaar lang directeur is geweest. „Vertrekken moet je doen op een moment dat je dat als kampioen kunt doen. Je moet je niet laten wegsturen. Dat lijkt me verschrikkelijk.”

De kampioen-achtbaanbouwer viert zijn afscheid zaterdag 15 januari met een receptie en een besloten gala-avond. In het Mecc in Maastricht, met een paar chique hotels in de directe omgeving. Want de gasten komen uit de hele wereld.

DOOR JOS VAN DEN CAMP

VLODROP – Lopend door de grote productiehallen blijft hij hier en daar aan wat krom gebogen stalen pijpen en buizen staan. „Leken zien dat niet,” beklagt hij zich. „Maar als je deze lasnaden bekijkt, moet je constateren dat hier de beste lassers ter wereld werken,” prijst hij zijn medewerkers de hemel in. Zijn naderende vertrek gaat hem duidelijk aan het hart. Maar daarom blijft hij ook een tijdje in de luwte actief. Als een soort creatieve geest die steeds weer nieuwe varianten zal uitdenken op de oer-uitvinding: de achtbaan.

„Het is niet goed voor mezelf en niet goed voor het bedrijf als ik er meteen mee zou ophouden,” zegt hij. „Ik blijf ook nog aan als adviseur en 'ambassadeur'. Alleen in die gevallen,” voegt hij er snel en slim aan toe, terwijl Roger Houben instemmend knikt.

Zijn 29-jarige zoon, die de laatste vijf jaar al als manager aan het bedrijf verbonden is, wordt een van zijn twee opvolgers. De ander is Wim van 't Hullenaar. Houben junior wordt directeur commerciële zaken, Van 't Hullenaar, die jarenlange ervaring heeft bij het bruggenbouwersbedrijf Bailey, wordt president-directeur van de firma die de

● Jac Houben en zoon Roger in de fabriekshal waar de stalen constructies voor achtbanen gemonteerd worden. Roger Houben zal straks de directie vormen samen met W. van 't Hullenaar die op deze foto ontbreekt. Foto: JEROEN KUIT

laatste jaren zijn omzet heeft zien stijgen van zo'n dertig miljoen eind jaren tachtig naar zestig miljoen gulden vorig jaar.

„Voor de buitenwereld komt het misschien raar over. Maar ik heb gemeend Roger niet meteen aan mijn vertrek volledig te moeten belasten,” verklaart Jac Houben de toekomstige tweehoofdige directie. „Ik heb bij andere familiebedrijven gezien wat daarvan kan komen.” Vekoma, waar momenteel 210 mensen werken, verkocht eerder al een breed aandelenpakket aan een consortium van financiële instellingen om risico's zo veel mogelijk te beperken en de continuïteit van het bedrijf te waarborgen.

Concurrentie

Maar alleen daarmee is er geen garantie afgegeven voor het voortbestaan van een bedrijf als Vekoma. „De wereld stelt tegenwoordig zijn eisen,” weet Jac Houben als geen ander. „Alles moet beter, sneller, groter en deugdelijker.” Los van het verder professionaliseren van de eigen innovatie-afdeling waar ideeën worden gelanceerd en uitgewerkt, neemt Vekoma binnen afzienbare tijd een belangrijk aandeel in een nog niet nader genoemd technisch ingenieursbureau.

Vekoma

Vekoma werd in 1926 opgericht door Hendrik op het Veld. Het bedrijf hield zich in die tijd louter bezig met de verkoop van huishoudelijke artikelen. Vier jaar later werd begonnen met de productie van landbouwapparatuur. De fabriek werd in de oorlog gebombardeerd, werd in 1948 weer opgebouwd en zette zijn activiteiten voort onder de naam: 'Eerste Nederlandse Staalploeg en Pompenfabriek'. Vanaf 1954 legde het bedrijf zich toe op de productie van staalconstructies en was het bedrijf bekend onder de naam: 'Machinefabriek Vekoma bv'.

Tot 1961 werkte Vekoma voor de nooit in exploitatie genomen mijn Beatrix in Vlodrop. Voordat Vekoma zich in 1986 voor honderd procent ging toewijden op de productie van achtbanen en 'evergreens' als carroussels, was het bedrijf zeer actief voor de chemische en petrochemische industrie.

„En dat allemaal om de concurrentie in de wereld voor te blijven. We denken hier vijf jaar vooruit. Alleen als je dat permanent volhoudt, kun je die positie blijven behouden,” aldus Houben sr. die zijn eigen bedrijf op de zelfde hoogte stelt als nog drie andere 'wereldleiders' op het gebied van de achtbanenbouw.

De praktijk wijst uit dat hij dat met recht en rede doet. De wereld weet Vlodrop te vinden. Opdrachten uit Bangkok, Tokyo, Caracas, New York en tal van andere plaatsen over de hele wereld worden al sinds jaar en dag

in Vlodrop verworven. Disney – en niet alleen het noodlijdende Eurodisney bij Parijs – is een belangrijke en naar Houbens zeggen 'prachtige' opdrachtgever waar kwaliteit, creativiteit en inzet heilig verklaard zijn. „Maar we hebben de zaak zo georganiseerd dat we nooit voor meer dan twintig procent van opdrachtgevers afhankelijk zijn,” merkt Roger Houben, mede gezien de actuele situatie van Eurodisney op.

Qatar

Een paar weken geleden was een Vekoma-delegatie onder leiding

van Houben sr. in de golfstaat Qatar om een order van vier miljoen gulden voor een splinternieuwe achtbaan te bevestigen. Houben had sjeik Hamad bin Jassim bin Ali al-Thani nog gewezen op de mogelijkheid een tweedehands baan aan te schaffen, maar die wees hij af. Net als de opdrachtgevers uit Oezbekistan die ook alleen genoegen nemen met splinternieuw materiaal uit de Vlodropse lossen. „En toch ligt er een nieuwe markt in de verkoop van tweedehands achtbanen,” weet Houben. „Die markt moet aangeboord. Ik denk dan aan Afrika, maar ook verder richting oosten en zelfs verre oosten.”

Desondanks blijven de nieuwe producten natuurlijk de belangrijkste bouwsteen voor een voortbestaan van het bedrijf. De Houbens denken met de 'Suspended Looping Coaster' een nieuwe generatie achtbanen in het leven te roepen. Aan de productie van zo'n baan (loopings via de buitenkant in plaats van aan de binnenkant) wordt momenteel hard gewerkt. Komend voorjaar moet de baan in Walibi van start gaan. „We hebben nog vier van dezelfde miljoenenorders liggen. En dan staan er nog een stel aan de deur te dringen,” licht Houben tenslotte toe. „Vertrekken, moet je doen als kampioen.”

Sociale problemen groeien keizerstad boven het hoofd

Van onze correspondent

AKEN – De sociale problemen in keizerstad Aken nemen zo langzamerhand grote vormen aan. Op de laatste dag van vorig jaar telde de stad bijvoorbeeld 12.485 werklozen. Dat betekent 13,2 procent van de beroepsbevolking. Volgens het arbeidsbureau in Aken is de toestand 'dramatisch', vooral ook tegen de achtergrond van de weinig rooskleurige economische verwachtingen voor de komende jaren. De huidige cijfers worden door het Arbeidsbureau vele malen ernstiger geacht dan tijdens de geweldige recessieperiode in het begin van de jaren '70.

In vakbondskringen is men er zelfs van overtuigd dat de situatie nog catastrofaler zal worden als er niet meer geld komt voor maatregelen. In toenemende mate wordt, zo is de redenering, door Bonn bezuinigd op bijscholing, omscholing en vooral op het realiseren van werkvoorzieningsmaatregelen. Volgens DGB-chef W. Jentgens is de situatie nog net niet te vergelijken met de slechte tijden aan het einde van de Weimar-republiek. „Maar dat onderscheid zal snel kleiner worden als Bonn niet ophoudt de arbeidsbureau's alle mogelijkheden voor tegenmaatregelen weg te nemen.”

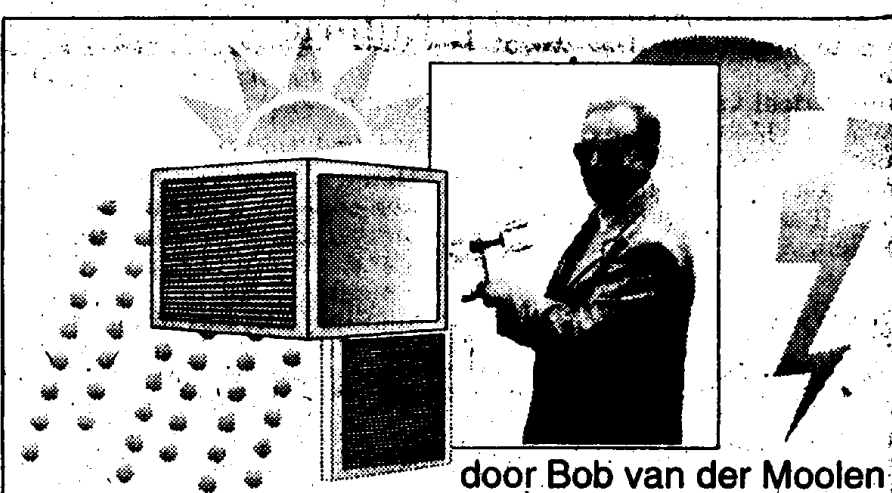
Sommige lokale politici verwijten 'het leger van bureaucraten' ieder project dat zich aandient onnodig lang laat wachten op uitsluit. Zij vinden dat bedrij-

ven die tot investeringen bezig zijn ook veel soepeler tegemoetgetreden moeten worden als om nieuwbouw of uitbreiding gaat. Als voorbeeld wordt genoemd dat een industriebedrijf Richterich-Horbach nu veel beter zou zijn als een groot industriegebied Richterich-Horlen in het jaar 2000. Volgens andere politici zal de stad voorop moeten staan bij scheppen van voorwaarden voor nieuw werk. Daarbij wordt vooral gedacht aan nieuwe dellen voor de verdeling van arbeid.

Ook op andere terreinen scherpen de problemen de keizerstad. In Aken zou bijvoorbeeld 1800 huishoudens een woning in de sociale sector krijgen. Daarbij zijn ruim 300 gezinnen met kinderen. Volgens H. Körfer van het Wohnungsamt de doorsnee huur in Aken mark per vierkante meter. „gezin met twee kinderen heeft 92 vierkante meter wo-ruimte nodig. Dat betekent maandelijkse huur van mark.”

De meeste woningzoekenden zijn op ondersteuning aangewezen. De groep mensen die een uitkering in aanmerking komt wordt alleen maar groter. De stad Aken geeft op dit ogenblik rond de 2 miljoen mark aan sociale voorzieningen. „V menschen met een uitkering de huidige huren in Aken een gelrechte ramp,” vindt Körfer. Er bestaan vage plannen om jaar met de bouw van 200 nieuwe woningen te starten. „Voor 1995 zijn deze woningen echter niet klaar,” aldus de bijna hopelose leider van het Wohnungsamt, „bovendien is het meer dan een druppel op gloeiende plaat.”

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Herfst in hartje winter

De start van 1994 leek veelbelovend, op nieuwjaarsdag kwam de er zowaar ruim aan te pas. Maar al spoedig daarna hernam het de trend van eind 1993 wat opnieuw zonnige dagen met elke neerslag betekende. In Limburg is daarbij een nieuw, maar triest, cord gevestigd. Gisteren moest de regenmeter namelijk voor de maal in succesvolle worden geleid. De opgevangen hoeveelheden waren niet gering. De helft van de normale hoeveelheid voor jaar is nu al afgetapt, terwijl de winter, nog niet eens halverwege, na aan de natte kant is.

Er zijn diverse theorieën voorhanden om het abnormale natte van de laatste tijd te verklaren. De koudgolf die de Verenigde Staten momenteel teistert, heeft daar indirect mee te maken. De koude lucht stroomt namelijk nabij New Foundland richting oceaankant daar in contact met de warme subtropische lucht. Deze ontmoeting werkt de ontwikkeling van stormen sterk in de hand. De huidige straaltroom worden de bijbehorende regengebieden ras tempo naar West-Europa getransporteerd, waarbij het elke tot neerslag van betekenis is gekomen. Zowel de nachtelijke minimum als de maxima overdag liggen momenteel zo ver boven normaal, het eerder herfst is dan winter.

Op de laatste dag van het jaar werden de hemelstrijken nog eens genijgd geopend en met een etmaal van bijna 30 mm werd de natste dag van december. De totale hoeveelheid neerslag kwam daardoor boven de 160 mm en daarmee werd december de natste decembermaand sinds 1965. Landelijk koploper is het Gelderse met een nieuw neerslagrecord voor december van 209 mm (oud record was 244 mm in 1965 te Beekbergen bij Apeldoorn). Deze insane cijfers vallen echter in het niet vergeleken met neerslagcijfers die uit de Ardennen kwamen.

Een absoluut nieuw Belgisch record werd gevestigd in het plaats Libramont waar 427 mm regen werd opgevangen. Nog veel meer decemberregen viel in Freudenstadt in het Zwarte Woud waar 636 mm werd afgetapt, 40 procent van de jaarsom van bijna 1600 mm. Nu over het afgelopen jaar de definitieve cijfers bekend zijn, kunnen dus nog even terugblikken. Onderstaand is naast een cijfermatig, een vergelijkend overzicht ten opzichte van voorgaande jaren afbeeld.

JAAR	1990	1991	1992	1993	NORMAAL
gem. etmaaltemperatuur	11.0	9.9	10.8	10.2	9.5
hoogste temperatuur	36.5	34.8	32.8	31.8	—
laagste temperatuur	-0.4	-4.5	-1.1	-4.9	—
vorstdagen	31	67	37	60	65
warme dagen	107	108	116	103	77
neerslag in mm	735	666	811	883	799

Weekendweer

Sommige meteorologen, waaronder tv-weerman Kroll, voorzien eerder deze week een koud(er) weertype met nachtvorst en afnemende neerslagkansen. Inmiddels is deze verwachting bijgesteld. Vandaag even een adempauze, maar vanaf morgen opnieuw een terugkeer van het wisselvallige, zachte en natte weer.

weerspreuk:

'Als in januari de vorst niet komen dan komt hij zeker in april.'

(ADVERTENTIE)

VIB
vakantie Info Beurs

De grootste en gezelligste vakantiebeurs in de gehele Euregio. Presentatie van ruim 120 exposanten. Alle brochures en informatie voor uw vakantie '94.

VRIJDAG 7 JANUARI '94 10.00-21.00 uur
ZATERDAG 8 JANUARI '94 10.00-18.00 uur
ZONDAG 9 JANUARI '94 10.00-18.00 uur

MECC Maastricht

Entree: • VOLWASSENEN FL. 7,50 Organisatie: • 65+ ERS FL. 6 • KND. TM 11 JR. GRATIS

relebur Schepmuntmakers

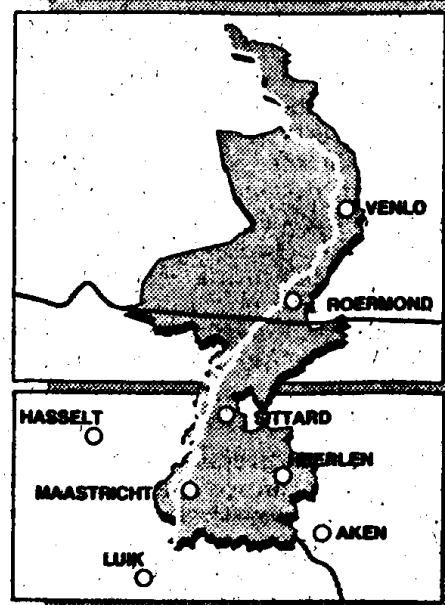
Gemeente voor honderdduizenden guldens de boot in Nederlanders betalen boetes in Aken niet

Van onze verslaggever

HEERLEN – Nederlandse automobilisten hebben in Aken en omgeving voor zeker honderdduizenden guldens aan onbetaalde boetes voor verkeersovertredingen openstaan. Volgens Elmar Rosen van het 'Strassenverkehrsamt' gaan van de 300.000 parkeerbonnen, die in de stad Aken jaarlijks worden uitgedeeld, er 60.000 naar buitenlanders. De meeste daarvan zijn voor Nederlanders. Maar in veel gevallen worden ze nooit betaald en heeft de Duitse justitie geen enkele mogelijkheid om sancties te treffen.

Door de Wet Mulder is er een hiaat in de wetgeving ontstaan die het mogelijk maakt om geen verkeersboetes te betalen. In Duitsland valt een parkeerbon of een proces verbaal voor te hard rijden onder het zogenoemde 'Ordnungsgewidrigkeit'. Dat is een zaak die administratiefrechtelijk wordt afgedaan en dus geen strafrechtelijke zaak. In Nederland was dat wel het geval, waar-

over de grenzen

door de Duitse justitie de wettelijke mogelijkheid had om geveerbaliseerden over de grens op te sporen en te vervolgen. Sinds in juli 1992 de Wet Mulder van kracht is, zijn genoemde overtredingen in Nederland eveneens administratiefrechtelijk. Daardoor is het voor de Duitsers niet meer mogelijk bij de Nederlandse Rijksdienst voor het Wegverkeer op te vragen wie de eigenaar van de geveerbaliseerde auto is.

Het verzoek daartoe moet namelijk eerst naar het Bundeskriminalamt in Wiesbaden. Alleen via inschakeling van Interpol kan de boete bij de Nederlandse justitie terecht komen, die op haar beurt de informatie bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer moet opvragen. Indien besloten wordt om de gegevens ter beschikking te stellen, volgen die precies dezelfde route terug. Daar kunnen jaren over heen gaan, waardoor de boete verjaard is. Degene die de parkeerbon onder de ruitwissel nooit uit eigen beweging betalen, zullen dan ook geen gevolgen ondervinden.

Overigens zouden de gegevens van Duitse automobilisten, die aan de Nederlandse zijde bekeurd worden, wel direct opvraagbaar zijn. Bij de oosterburen gaat dat namelijk niet via een rijksdienst.

Volgens Elmar Rosen is deze rechtsgang de afgelopen anderhalf jaar zo snel bekend geraakt dat nu duizenden boetes niet meer betaald worden. Voornamelijk pendelaars lappen snelheids- en parkeergeboden aan hun laars. Hoe aan deze situatie een einde gemaakt kan worden, is het Strassenverkehrsamt nog onduidelijk.

Voor de tweede maal in zijn bestaan heeft Omroep Limburg zich gewaagd aan een grootscheepse inzamelingsactie. Na de actiedag voor de slachtoffers van de aardbevingsramp in 1992 hield de radio-omroep gisteren opnieuw een marathon-uitzending om zoveel mogelijk geld bij elkaar te brengen. Een krachtproef, waarvoor alle medewerkers werden gemobiliseerd. Met succes, want de voorzichtige prognose van twee miljoen werd ruimschoots overtroffen. De teller bleef uiteindelijk staan op 3.568.906 gulden. Zelfs premier Lubbers deed een greep in zijn portemonnee. Nu de politiek nog.

in het nieuws

DOOR ROEL WICHE

MAASTRICHT - De zon heeft zich nog nauwelijks aan de horizon laten zien of directeur E. van der Vlist van DSM meldt zich al in de studio aan de Bankastraat. Hij overhandigt gouverneur B. van Voorst tot Voorst een kwart miljoen gulden. Twee ton voor het rampenfonds en vijfduizend voor de actie 'ondernemers voor ondernemers'.

Een goede start die de medewerkers van Omroep Limburg inspireert om er stevig tegenaan te gaan. Het hele team, van de koffievrouw tot de radiotechnicus, is gemobiliseerd om deze uitdaging tot een vruchtbaar eind te brengen. Twee miljoen moet toch zeker mogelijk zijn, zo luidt de voorzichtige prognose.

Al tijdens de ochtendsessie blijkt dat dit streefbedrag ruimschoots gepasseerd wordt. In de middag door PTT-Telecom beschikbaar gestelde centrale aan de Noormannensingel stromen voortdurend telefoontjes binnen van gulle gevers. Vijftien telefoons hebben hun handen meer dan vol aan het doorspelen van de giften aan de radio-studio waar een speciale zaal is ingericht voor het publiek.

De presentatoren Hans op de Coul en Tilly Maessen praten het programma aan elkaar, geflankeerd door notaris Frans Grouwen die nauwlettend de totaalstand in de gaten houdt. Zelfs premier Lubbers wordt tijdens een rechtstreekse lijn met het Binnenhof een uurloos afgetroefd. Meneer Lubbers, we bieden U onze watersnood-CD aan

voor het speciale bedrag van vijfentwintig gulden. Alvast bedankt voor uw gift. Wilt U onze luisteraars ook nog even oproepen om een gulle gift in het zakje te doen?"

Benefietconcert

De premier heeft zijn woorden nauwelijks uitgesproken of Radio Drenthe hangt aan de lijn. „Beste collega's, wij kunnen jullie melden dat binnenkort in Hogeveen een benefietconcert wordt gegeven voor de gedupeerden. Bovendien zijn verschillende bandjes bezig met een speciale CD waarvan de hele opbrengst richting zuiden gaat." Spontaan applaus klinkt in de inmiddels volgelopen zaal. Solidariteit bestaat dus toch nog. Nog harder gaan de handen op elkaar als even voor twaalfen het miljoen wordt gepasseerd.

Met een brede grijns noteert Grouters de mijlpaal op een flap-over naast het podium.

Administrateur Jos Thijs kijkt van een afstand toe. Hij houdt de giften bij die per fax binnenkomen. „Het loopt boven verwachting goed," zegt hij voldaan. „We hadden niet echt een scherpe prognose gemaakt. Maar zoals het er nou voorstaat komen we daar ruim boven uit. En dan komt er ook nog eens de opbrengst van de muziekcassettes en de CD's bij. De aardbevingsactie in 1992, die zo'n anderhalf miljoen opbracht, verslaan we in ieder geval met gemak."

Euforie

Met groot gemak, zo blijkt in de namiddag. Enige vorm van euforie

Inzamelingsactie overtreft prognoses ruim

Succesvolle krachtproef van Omroep Limburg

● Burgemeester Kaiser van Roermond (rechts) zingt onder andere samen met Gé Reijnders (tweede van links) voor de gedupeerden van de watersnoodramp.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

rie maakt zich zelfs van de zaal meester als om kwart voor drie acteur en meisesidol Reinout Oerlemans zich telefonisch meldt. „Beste mensen, ik kan jullie met genoegen meedelen dat de Nationale Postcode Bingo

een bedrag van een miljoen gulden aan het Rampenfonds schenkt. Veel succes verder."

Notaris Grouters krijgt er een kleur van. De grens van drie miljoen komt langzaam in zicht.

De Mastrecht Staar brengt enige rust in de opgewonden stemming met een live-optreden.

Uiteraard klinkt 'Wie sjoun us Limburg is' door de kelen. Niet een, niet twee, maar drie keer.

Als het zoveelste applaus geklonken heeft maakt presenter Hans op de Coul het eindbedrag bekend: 3.568.906 gulden heeft de marathonzitting opgeleverd. Buiten begint de Maas langzaam weer te zakken.

Geen toezeggingen van staatssecretaris Van Amelsvoort Gemeenten teleurgesteld na debat over de eigen schade

Vervolg van pagina 1

HAAG - Andriessen heeft vijf miljoen uitgetrokken voor hulp aan (levensvatbare) bedrijven die door de watersnood over de kop dreigen te gaan, minister Bukman van Landbouw twee miljoen. Het kabinet koppelde echter tot gisteren de voorwaarde aan dat het bedrijfsleven een even groot bedrag in het noodfonds moest storten. Totnu toe lukt dat echter van geen kant.

De fracties in de Tweede Kamer verklaren zich gisteren echter teleurgesteld over de eigenlijke hulp. Het kabinet heeft de door het kabinet gelegde koppeling: het Rijk moet hoe dan ook zeven miljoen storten. Andriessen zwichtte gisteren voor die Kamerbrede wens.

merkte echter wel op dat het Rijk op het noodfonds vermoedelijk mee zal vallen. Enige tientallen bedrijven zullen zeven tot tien miljoen gulden nodig hebben om een snel faillissement te ontlopen. Bukman meldde dat circa 15 tot 20 agrarische ondernemingen in de provincie drie miljoen nodig hebben om dat lot te ontlopen.

Landbouwminister schatte het schadebedrag voor het agrarische bedrijfsleven op 30 tot 35 miljoen gulden. Bukman overlegt momenteel met de belangenorganisaties over de vorm die de eigenlijke hulp moet krijgen. Hij denkt aan tegemoetkomingen bij het betalen van rente en aflossingsverplichtingen.

Risico

Andriessen waagde zich gisteren niet aan voorspellingen over schadebedragen, ook niet over die van particulieren. Om die reden wil hij ook niet vooruitlopen op het eigen risico en de maximale vergoeding waar gedupeerde particulieren mee te maken krijgen.

De bewindsman wilde ook niet zeggen of de schade tussen dat 'drempeel- en plafondbedrag' volledig vergoed zal worden. Zolang de totale schade niet bekend is, wil hij zich daar niet over uitlaten, terwijl de

kwestie ook nog in het voltallige kabinet aan de orde moet komen. Andriessen zegde de Kamer wel toe dat voor mensen met een klein inkomen extra geholpen zullen worden.

De minister zegde spoed toe bij de schade-aanpak. Hij verwacht dat volgende week al de meeste schadeformulieren zullen zijn ingeleverd. Het kabinet hoopt dat in maart begonnen kan worden met de betalingen.

Kamer en staatssecretaris Van Amelsvoort botsten gisteren over de schade voor de Limburgse gemeenten. Het kabinet vindt dat de gemeenten zelf voor de schade aan de miljoenschade aan de infrastructuur moeten opkomen. Is dat niet mogelijk, kunnen de gemeenten proberen de artikel-12 status te

krijgen. Dat levert extra geld op - ten koste van de andere gemeenten - maar men komt tevens onder curatele van het Rijk.

De Kamer vindt dat het kabinet de gemeenten ruimhartiger moet behandelen en zonodig daarvoor extra geld moet uittrekken. Van Amelsvoort ging gisteren, in afwachting van de schademeldingen van de gemeenten, niet verder dan te zeggen dat hij 'goed nota' had genomen van de opvattingen van de Kamerwoordvoerders.

De Limburgse gedeputeerde M. Lodewijks, en de burgemeesters P. Houben van Maastricht en H. Kaiser van Roermond toonden zich ook teleurgesteld na het debat. Kaiser was ronduit verbolgen. De totale schade voor Roermond bedraagt zeven miljoen, waarvan vijf miljoen aan de infrastructuur.

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De provincie Limburg zal voor de slachtoffers van de watersnoodramp meer geld uittrekken dan de eerste instantie toegezegde 1 miljoen gulden. De belofte deed gouverneur Van Voorst tot Voorst gistermiddag aan de vaste staatscommissie financiën en algemene zaken.

Maar de gouverneur wilde niet zeggen welk bedrag uiteindelijk op tafel wordt gelegd. Van Voorst wil eerst weten hoeveel schade de Maas in Limburg precies heeft aangericht.

Bovendien is de provincie door het wassende water zelf ook op kosten gegaan. Enkele provinciale wegen hebben fors te lijden gehad onder de overstromingen en ambtenaren van de provincie hebben veel overuren gemaakt om de hulpacties te coördineren. De gouverneur schatte al

Alle Statenfracties vinden miljoen te weinig

Extra geld provincie voor slachtoffers Maas

leen de extra loonkosten al op ruim twee ton.

Alle fracties waren het er over eens dat de provincie haar financiële bijdrage moet verhogen. CDA, D66 en PNL pleitten er zelfs voor om dat met onmiddellijke ingang te doen. De eerste twee partijen dachten aan een bedrag van drie miljoen, PNL aan tien miljoen.

Verhogen

PvdA, GroenLinks en VVD steunden de gouverneur. Zij vonden de eerdere toezegging voorlopig voldoende. „We moeten nu niet gaan opbieden. Het bedrag kunnen we later

nog altijd verhogen," zeiden de fractievoorzitters M. Eurlings (CDA) en W. Wijnen (VVD).

Maar de grootste bijdrage zal toch het Rijk moeten leveren, betoogden de zes fracties in koor. „De overstroming is door Den Haag erkend als nationale ramp. Het Rijk is daarom verplicht bij te springen," vertolkte Eurlings de algemene mening. Vrijwel alle fracties hamerden erop zo snel mogelijk te beginnen met het schade-loos stellen van gedupeerden. In spoedeisende gevallen moeten desnoods maar voorschotten worden uitgekeerd, zeiden ze.

Ook zwaar getroffen bedrijven moeten volgens de Statenfracties op zeer korte termijn worden geholpen. CDA'er Eurlings pleitte ervoor er bij het Liof op aan te dringen gedupeerde ondernemers renteloze of in ieder geval goedkope overbruggingskredieten te verstrekken.

M. Kusters (D66) maakte zich zorgen over de financiële gevolgen van de watersnoodramp voor een aantal gemeenten. „Het mag niet gebeuren dat bepaalde gemeenten in een klap in de rode cijfers terecht komen en de artikel-12 status krijgen," aldus Kusters.

Weer overval op wisselkantoor in Eijsden

MAASTRICHT - Het grenswisselkantoor (Patiel) langs de autosnelweg A2/E9 ter hoogte van Eijsden is gisteravond rond 20 uur door een nog onbekende man overvallen. De omvang van de buit is niet bekend. Kort nadat een cliënte het kantoor was binnengekomen rende ook een man met bivakmuts binnen en zwaaiende met een vuurwapen. Hij stopte de twee bankbedienenden die zich achter kogelwerend glas bevonden, een plastic zak toe en eiste geld. Omdat de cliënte in gevaar dreigde te komen haalden zij geld uit de wissellade en stopten dat de overvaller toe. Die nam met de buit geen genoegen en eiste meer geld. Om zijn woorden kracht bij te zetten loste hij met een vuurwapen een schot. De kogel trof het plafond in de bezoekersruimte. Het kantoorpersoneel maakte de overvaller echter duidelijk dat er niet meer geld was. Daarop rende de overvaller naar buiten en verdween in het veld achter het kantoor. Met een speurhond is gezocht naar de overvaller. Het spoor eindigde op een plek waar verspreide bandensporen werden aangetroffen. Vermoedelijk is de overvaller daar in een auto gestapt. Het grenswisselkantoor is in het verleden al vaker overvallen.

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Beethoven's 2nd, do t/m zo om 14.30, 16.45, 19 en 21 uur, ma t/m wo om 18.15 en 20.30 uur, wo ook 14 uur. Rivoli: Aladdin, do t/m zo om 14.00, 16.15 en 18.30 uur, ma t/m wo om 18.15 uur, wo ook 14 uur. Little Buddha, do t/m zo om 20.30 uur, ma t/m wo om 20 uur. Maxia: Jurassic Park, do t/m zo om 15.15 en 21.00 uur, ma t/m wo om 18.15 en 20.30 uur. H5: Aladdin (Ned), dag, 14 en 16.15 uur. Robin Hood men in tights, dag, 18.30 uur. A perfect world, dag, 21 uur. Aladdin (Engels), dag, 14.15, 16.30, 18.45 en 21.15 uur. The Muppets Christmas Carol, dag, 14.30, 16.45 en 19 uur. Hard Target, dag, om 21.30 uur. Jurassic Park, dag, om 14.30 en 17.30 uur. The house of the spirits, dag, 20.30 uur. Filmhuis De Spiegel: Abracadabra, zo 21 uur.

● KERKRADE

Wijagrattheater: The piano, wo 20 uur.

● SCHAESBERG

Antekine: Jurassic park, vr za 20 uur, zo ook 18.30 uur. In the line of fire, vr en za 22.15 uur, zo 21 uur.

● MAASTRICHT

Mahl: Beethoven 2nd, do t/m zo om 13.45, 16.15, 18.30 en 21.15 uur, ma t/m wo 21.15 uur, wo ook 14.30 uur. The muppets christmas carol, do t/m zo 13.15, 15.45 en 18.30 uur, wo ook 14.30 uur. Hard Target, dag, om 21.15 uur. Little Buddha, dag, om 14.15, 17.45 en 21 uur, ma t/m wo 21 uur, wo ook 14.15 uur. Aladdin (Ned), do t/m zo om 13.15 en 15.45 uur, wo ook 14.30 uur. Aladdin (Engels), do t/m zo om 13.30 en 21.15 uur, ma t/m wo ook 21.15 uur. Clock: The House of the Spirits, dag, 20.30 uur. Cinema-Palace: A Perfect World, dag, om 20.45 uur. Sleepless in Seattle, dag, 14.00, 18.30 en 21.30 uur, beh ma en di 18.30 en 21.30 uur. Aladdin, dag, om 13.30, 16.00 en 18.15 uur, beh ma en di 18.15 uur. Jurassic park, dag, om 14.00 en 17.30 uur, beh ma en di 17.30 uur. Farewell to my concubine, dag, 20.15 uur. Landmark: Wedding-banquet, dag, 20 uur. Belle van Zuylen, dag, 20.30 uur. Florie, dag, 22 uur. Night on earth, do t/m za 23 uur.

● GELEEN

Rexy: Beethoven 2nd, do t/m zo om 14.30 en 20.30 uur, ma en di 20.30 uur, wo ook 14 en 20.30 uur. A Perfect World, do t/m zo om 14.30 en 20.30 uur, ma en di 20.30 uur, wo ook 14 en 20.30 uur.

● SITTARD

Ferrari: Aladdin (Ned), do t/m zo om 14 en 18.45 uur, wo ook 14 uur. Sleepless in Seattle, do t/m zo om 14.45 en 21 uur, ma en di 21 uur, wo ook 14 en 21 uur. The House of the Spirits, dag, om 21.00 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Beethoven's 2nd, do t/m zo om 14.30 en 20.30 uur, ma t/m di 20.30 uur, wo ook 14.30 uur. Jurassic park, do t/m zo en wo 14.30 uur. A perfect world, 20.30 uur.

● ROERMOND

Royal: A Perfect World, dag, om 20.30 uur. Aladdin, dag, om 14.30 uur, vr za en zo ook 18.30 uur. Royaline: Beethoven's 2nd, dag, 14.30, 20.30 uur, vr t/m zo 14.30 uur.

in de theaters

● HEERLEN

di, 11/1: cabaret: The Shooting party met V.S.O.P.
di, 11/1: cabaret: The Es Dols met Wat doen ich hey? (20.30 uur)
wo, 12/1: cabaret: The Es Dols met Wat doen ich hey? (20.30 uur)

● KERKRADE

se, 9/1: muziek: St Petersburg Quartet

● SITTARD

se, 9/1: show: Jeans 4 met Music in motion
wo, 12/1: musical: Bubbling Brown Sugar

● MAASTRICHT

se, 9/1: toneel: Het Zuidelijk Toneel met De bedelaarsopera (20.15 uur)
se, 9/1: toneel: Spectateer Gent met Achter glas (14.30 uur)
di, 11/1: show: Andre Rieu in Wenen (20.15 uur)
wo, 12/1: muziek: Frank Boeyen in concert (20.15 uur)

● VENLO

se, 9/1: muziek: Studium Chorale (16 uur)
di, 11/1: muziek: Sandra Reaves-Philips met The late great ladies of blues and jazz
di, 11/1: cabaret: Purper 10
wo, 12/1: cabaret: Hans Dorresteyn e.a. met Noorder

● ROERMOND

se, 9/1: muziek: nieuwjaarsconcert (19.30 uur)
di, 11/1 en wo, 12/1: cabaret: Herman Vinck met Dat heeft zo'n jongen toch niet nodig
Tenzij anders aangegeven beginnen de voorstellingen om 20.00 uur.

(ADVERTENTIE)

ALUMINUM
HOUT
WATER
WARMTE
WARMTE
WARMTE
WARMTE

ALKUBOL
VERANDA'S
RAVEN
DEBET

telefoon 045-24 19 17
Dorpestraat 7
NUTH

(ADVERTENTIE)

ALFA 155
TEST ZIJN
HARTSTOCHT

v.a. f 37.950,-

Cuore Sportivo

Autocentrum Sanders b.v.
Akerstraat 128, Brunssum, tel. 045-251644

In de Cramer 37. Heerlen

De Directie

Piccolo's en het Limburgs
Dagblad zijn groot in RE
SULTAAT! Bel 045-714306

Oranje Nassaustraat 27 **HEREN**

SPIRA

 Vrij maken plaats want
 onze nieuwe collectie komt eraan.
 Dus profiteer nu van
 onze speciale kortingen.

VEGERS MEUBELN

Slaapkamers
Woonkamers 235
keukens

Moderne meubelen
Licht 2
Kerkkrade

[illegible]

Van onze verslaggever

HEERLEN - In Heerlen sterven het afgelopen jaar ruim de helft minder verslaafden aan een overdosis dan in 1992. In dat jaar telde de politie negen heroïnedoden, het afgelopen jaar slechts vier. De overige criminaliteitscijfers in de gemeente Heerlen blijven redelijk stabiel. Het afgelopen jaar was het aantal misdrijven in de gemeente vrijwel gelijk aan 1992. Politiewoordvoerder H. Naberhuis spreekt van 'acceptabele cijfers voor een grote stad als Heerlen'.

Heerlen is blij met de vermindering van het aantal verslaafden

Criminaliteitscijfers gemeente redelijk stabiel

Heerlen heeft helft minder heroïnedoden

dat sterft door een overdosis. Naberhuis kan de daling echter slechts gedeeltelijk verklaren. „De politie heeft het afgelopen jaar flink wat preventieve acties gevoerd, dat heeft hier waarschijnlijk aan bijgedragen.”

In '93 kwamen in Heerlen negen

mensen om het leven bij zeven verschillende aanrijdingen. „Wij hebben vrij weinig grip op aanrijdingen. Natuurlijk kunnen we wel kruispunten beveiligen en zovoorts, maar dat soort dodelijke ongevallen vindt toch plaats, bijvoorbeeld door andere omstandigheden op de weg.”

Toch zijn dit drie slachtoffers minder dan het jaar daarvoor, toen in Heerlen twaalf mensen omkwamen in het verkeer. „Ook dat is verklaarbaar,” weet Naberhuis. „In 1992 vond een zware botsing plaats op de Ruys de Beerenbroucklaan tussen een taxi en een brandweerwagen.” Bij dit ongeluk vielen twee doden plus een groot aantal gewonden.

De Heerlense politie kreeg in '93 te maken met vier moorden c.q. doodslagen. In '92 waren dit er respectievelijk zes. Branden in Heerlen eisten dit jaar een dodelijk slachtoffer. In '92 kwamen twee mensen om in de vlammen.

Zoektocht alternatief gaat verder na uitspraak

Café De Nor moet voor 1 juli weg zijn

Van onze verslaggever

HEERLEN - Collectief café De Nor in Heerlen heeft nog tot uiterlijk 1 juli de tijd om alternatieve huisvesting te vinden. Door een uitspraak van de kantonrechter moet De Nor aan de Stationsstraat nu definitief voor die datum ontruimd zijn. Stichting De Nor die het café runt heeft enkele panden in de binnenstad op het oog die mogelijk als alternatief dienst kunnen doen. Welke panden dat zijn wil de stichting niet zeggen.

Heerlen kreeg gisteren het gelijk aan haar zijde van de kantonrechter. Eind vorig jaar verloor de gemeente een kort geding tegen stichting De Nor. De kantonrechter verklaarde de huuropzegging toen nietig, omdat Heerlen procedureel de zaken niet helemaal in orde had. De gemeente wil het gebouw slopen. Op die plek zijn nieuwe kantoren gepland.

Woordvoester Corry Bovy van De Nor sluit niet uit dat de stichting

nog in beroep gaat tegen de gerechtelijke uitspraak. In de tussentijd gaat de zoektocht naar een vervangende huisvesting voor het collectief café onverdroten voort. Bovy: „Het glaspaleis lijkt ons echter niet zo'n realistische optie. Het vertimmeren ervan om het geluidsdicht te maken kost geld.” De gemeente heeft als alternatief een ruimte in een nieuw Muzisch Centrum achter de Heerlense schouwburg aangeboden. De meeste medewerkers van De Nor zien dat niet zitten.

Afcentflat verkocht

BRUNSSUM - De Woningvereniging Brunssum gaat de Afcentflat aan de Florence Nightingalestraat verkopen aan Stienstra. Stienstra verkoopt de 84 huurwoningen vervolgens aan belangstellende particulieren. Na het vertrek van Britse Afcenters in de flat deed in Brunssum het gerucht de ronde dat er ontheemden of asielzoekers gehuisvest zouden worden. Dat is door de Woningvereniging tegengesproken.

Kraak bij juwelier

HEERLEN - Een onbekende man heeft donderdagnacht met een bijl de ruit van een juwelierszaak in de Sarolestraat vernield. De dader stal 25 horloges uit de etalage met een waarde van 35.000 gulden. De man had voordien eerst het rolhek voor de etalage vernield.

Dronken bestuurder veroorzaakt botsing

KERKRADE - Een 45-jarige dronken automobilist uit Kerkrade heeft donderdagnacht een botsing veroorzaakt toen hij met zijn auto de parkeerplaats op de Maas wilde verlaten. Bij het achteruit rijden raakte de man met zijn auto de zijkant van een andere auto. Toen de politie een proces-verbaal opmaakte, bleek dat de man teveel had gedronken. Hij had een alcoholpromillage was 2,6. Hij moest zijn rijbewijs inleveren en kreeg tevens een rijverbod van veertien uur opgelegd.

Hans Timmermans lijsttrekker van Hart voor Heerlen

HEERLEN - De 36-jarige Hans Timmermans is donderdag tegen middernacht gekozen als lijsttrekker van de nieuwe partij Hart voor Heerlen. Timmermans is leraar aan de politie-opleidingsschool en voorzitter van de stichting New Wave Café.

Plaats twee is voor Helene Habets. Op nummer drie staat Alphonse Puls, organisator van het Cultureel Café. Reinhilde van de Hiden en Marco van de Wetering bezetten de plaatsen vier en vijf. Veel kandidaten van Hart voor Heerlen zijn dertigers. De nummers zes en zeven zijn echter veel jonger: Hugo Hanssen (6) is 24 en Marc Scheelen (7) is middelbare scholier.

Verzakking talud door regenval

BRUNSSUM - De provincie heeft een klein deel van de N276 tussen Brunssum en Sittard afgezet wegens uitspoeling en verzakking van een deel van de taluds. De taluds zijn door de overvloedige regenval van de laatste maanden met water verzadigd. Dagelijks controleren medewerkers van de provincie de toestand op en langs deze weg. Van een totale afzetting van de weg is volgens een woordvoerder van de provincie vooralsnog geen sprake. De beschadigde taluds zijn te nat om met herstelwerkzaamheden te kunnen werken. De politie heeft de provincie gewezen op het gevaar van verzakking.

Huurders krijgen geld terug

LANDGRAAF - Veertig huurders van een complex op het Terwaerdveldje in Landgraaf hebben in 1992 teveel servicekosten betaald aan woningvereniging Ubach over Worms. De verhuurder heeft in dat jaar vijf procent administratiekosten geteld over van stroom en water, terwijl hiervoor volgens het ministerie van Volkshuisvesting een percentage geldt van maximaal 2,5 procent.

In een brief aan de Landgraafse SP erkent de woningvereniging haar fout. Volgens directeur J. Debie verrekent de woningvereniging de verschillen - per huis variërend van 23 cent tot zeven gulden - in de afrekening van de servicekosten '93. Woningvereniging Ubach over Worms houdt ook de komende jaren rekening met het lagere percentage, zo schrijft Debie.

Kastelein gerustgesteld

● Werner Heyenrath kan voorlopig zijn pilsje blijven tappen in A Jenne Sjaagboom

Foto: DRIES LINSEN

Zaakwaarnemers Kleijnen vinden opschudding overdreven

Kerkraadse jongeren erven bekende cafés

DOOR DANNY VALEN

KERKRADE - Het overlijden van P. Kleijnen zorgde voor een vreemde situatie in Kerkrade. Opeens waren zijn twee kinderen van zestien en achttien jaar eigenaar van café A Jenne Sjaagboom en koffiehuis Brandpunt. Die twee uitgaansgelegenheden zaten in De Kleine Horizon Kerkrade bv die Kleijnen achterliet.

Het geruchtencircuit draaide direct op volle toeren. Wat zou er met de koffiehuis en het café gebeuren? Zouden ze verkocht worden? Of zelfs gesloten? Zou er een nieuwe beheerder komen? Maar voor uitbater Werner Heyenrath van café Sjaagboom en Nico Gerardus, die koffiehuis Brandpunt huurt, verandert er voorlopig niets.

Voorlopig, want accountant Waltmans van de ZR-groep in Maastricht en G. Kleijnen, de broer van de overleden eigenaar, die de belangen voor de kinderen Kleijnen behartigen, willen eerst alles op een rijtje zetten. Het tweetal is er al wel uit dat er geen nieuwe cafés in De Kleine Horizon worden ondergebracht.

Koffiehuis

Maar wat er op lange termijn met de Sjaagboom en Brandpunt gaat gebeuren is nog onduidelijk. „Wij beheren nu het vermogen van de kinderen. We zullen het overzichtelijk maken, maar we gaan ons niet met het beheer van Brandpunt en de Sjaagboom bemoeien. Dat is nu in goede handen,” aldus accountant Waltmans.

„We weten bijvoorbeeld niet hoe het met de inkomsten staat. Het

loopt nu goed dus waarom zouden we iets veranderen. Maar als mensen zich melden om het café of de koffiehuis te kopen, is dat altijd bespreekbaar,” vult G. Kleijnen aan.

Bij Werner Heyenrath was er echter twijfel gerezen over de toekomst van zijn Sjaagboom. „Ik weet niet wat de erfenamen van Kleijnen willen. Ik ken hun voorwaarden niet. Als ze het café willen verkopen, weet ik niet of ik het over kan nemen. Ik heb de kroeg opgebouwd tot de beste van Kerkrade en omgeving. Daardoor ligt de prijs hoog, maar ik ga niet mijn eigen goodwill betalen.”

Heyenrath overlegt over de kwestie met de Brand Bierbrouwerij. „Deze week heb ik een gesprek met de directie en dan zien we wel weer verder. Hoe de onderhandelingen met de erfge-

namen van Kleijnen zullen lopen, weet ik niet.”

Brouwerij

Directeur M. Jaminon van de Brand Bierbrouwerij levert al jaren aan de koffiehuis en het café. Hij kan nog niet zeggen of zijn brouwerij de koffiehuis en het café's gaat overnemen als die mogelijkheid zich voordoet. „Wij wachten eerst tot de familie contact met ons opneemt over hun toekomstplannen. Wij kunnen nu nog niets beslissen. Wij hebben geen juridische en economische zeggenschap. De beslissing wat er met het café en de koffiehuis gebeurt, ligt niet bij ons, maar bij de erfenamen van Kleijnen. Dat ligt buiten onze verantwoordelijkheid. Wij zijn nog niet geïnformeerd door de familie. We leveren de drank, maar verder weten we nog van niets.”

Waltmans en G. Kleijnen begrijpen niet dat er zoveel commotie is ontstaan. „Wij zullen binnenkort met de betrokkenen gaan praten, maar voorlopig verandert er toch niets. Waarom de mensen zich zo druk maken is mij een raadsel. Hier in Maastricht gaan iedere week vier kroegen plat en komen er vijf bij. De opschudding over Brandpunt en de Sjaagboom vind ik daarom een beetje overdreven.”

lichtingsfilmpje van AVL is te zien dat de deuren van de overslaghal gesloten moeten zijn nadat het afval gedeponereerd is. In Venlo was daar geen sprake van. De stank was enorm en we praten nog niet over de geur bij zomere temperaturen.”

AVL Maastricht heeft tijdens gesprekken met de buurtbewoners beloofd de plannen voor het overslagstation tijdig ter inzage en voor discussie vrij te geven. Zodra deze informatie in bezit is van de buurt raadt volgt een openbare vergadering.

Eygelshoven wil geen stankoverlast afval

zullen stankoverlast niet tolereren,” zegt secretaresse Franssen van de buurtraad. In een gesprek met AVL op 27 december kreeg de buurtraad te horen dat bij de inrichting en het gebruik van het overslagstation niet afgeweken zal worden van de voorschriften.

ten zoals die opgelegd zijn door de overheid. Mieke Franssen, die samen met medebuurtenbewoners een soortgelijk bedrijf in Venlo bezocht, heeft twijfels over het strikt in acht nemen van de voorschriften. „Op een voor-

Verbouwing klooster voor huisvesting verenigingen

Nu definitieve oplossing

Unitasgebouw Brunssum

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - De verenigingen die van het Unitasgebouw in Brunssum gebruik maken, worden nu definitief ondergebracht in het klooster aan de Kloosterstraat. Het klooster moet daarvoor voor twee ton worden verbouwd. De gemeente Brunssum heeft het Unitasgebouw gekocht van het kerkbestuur van de Gregoriusparochie voor een bedrag van 180.000 gulden.

Unitas zal zoals verwacht gesloopt worden. Op de plaats van het Unitasgebouw zullen woningen worden gebouwd, maar eerst zal er een archeologisch bodemonderzoek plaatsvinden. De activiteiten in het Unitasgebouw zullen tijdelijk en uiterlijk tot 1 januari 1997 worden ondergebracht in het klooster aan de Kloosterstraat. De gemeente neemt de kosten voor de verbouwing van het klooster voor haar rekening. De verbouwing moet voor het einde van dit jaar afgerond zijn omdat dan met de verhuizing van het Unitasgebouw naar het klooster wordt begonnen.

Het bestuur van Unitas stopt in het nieuwe onderkomen met de heavy metalconcerten. Het is niet bekend waar die concerten nu plaats kunnen vinden. Daarnaast mag de stichting delen van het gebouw onderverhuren. Daarvoor heeft het echter wel de toestemming nodig van de gemeente omdat die daarover moet overleggen met de zusters uit het daarnaast liggende klooster.

Het muziekcollectief en de opvang van Rozengardjongeren kunnen eveneens in het klooster terecht. Die maakten nu nog gebruik van Sheltur. Na het drie maanden durende experiment met de begeleidde opvang van methadongebruikers komt dan het Shelturgebouw vrij. Het is nog niet bekend wat er met dat gebouw gebeurt.

Het stichtingsbestuur Unitas wil in de toekomst een nieuw gemeenschapshuis in 'oud Brunssum' bouwen. Daarbij krijgt het de hulp van de gemeente.

De gemeenteraad moet op dinsdag 25 januari in de raadsvergadering wel nog officieel haar fiat geven aan de aankoop van het Unitasgebouw.

Pijnstillers vermist

KERKRADE - Een 43-jarige inwoner van Kerkrade is gistermiddag een doosje met zware pijnstillers verloren. Volgens apotheker Maassen, waar zij de tabletten had gehaald, kunnen deze tabletten voor kinderen levensgevaarlijk zijn. De politie van Kerkrade verzoekt de finder of vindster het doosje in te leveren op het bureau aan de Kerkraadersteenweg.

Snorfietser valt in gat na waterlek

BRUNSSUM - Een 63-jarige Brunssummer tuimelde gistermiddag met snorfiets en al in een gat van twee bij drie meter. De onfortuinlijke man kwam tot aan zijn schouders onder water te staan. Het gat ontstond door een lek aan een hoofdwaterleiding op de kruising Pastoor Hagenstraat/Schinveldersstraat. Nadat de kledernatte man naar huis was gebracht takelde de Waterleidingmaatschappij Limburg (WML) de snorfiets uit het gat. Het water stroomde richting woningen aan Op gen Hoes. Voordat het water de woningen daadwerkelijk bereikte had WML het gat gedicht. De schade bleef beperkt tot enkele ondergelopen tuinen. Het is niet bekend hoe het lek is ontstaan.

Van onze verslaggever

KERKRADE - Buurtbewoners van Baan, De Kom en Waubacherveld in Eygelshoven zullen de komst van het overslagstation op het industrieterrein Julia met argusogen blijven volgen. Onlangs werd bekend dat Afval Verwijdering Limburg (AVL) grond op het terrein heeft gekocht voor de vestiging van het station. „Wij staan niet direct afwijzend tegen de komst van het overslagstation, want tenslotte zal ons afval verwerkt moeten worden. Maar wij

Strijd

● De verkiezingsstrijd is in alle hevigheid losgebarsten. Dat bleek begin deze week bijvoorbeeld al in Landgraaf. De borden die de plaatselijke PvdA afdeling 31 december bij wijze van Nieuwjaarsgroot her en der in de gemeente liet plaatsen vallen onder de noemer 'verkiezingsstunt'. En daarvoor zorgen alle partijen natuurlijk graag. Dat ook de andere deelnemende fracties aan de gemeenteraadsverkiezingen zich na de stunt van de PvdA niet onbetuigd zouden laten, was van meet af aan duidelijk. De SP neemt het voortouw. Ze plaatsen geen eigen borden, maar beplakken die van de waarde collega's. En leggen de link tussen Thei Gybels en corruptie Limburgse bestuurders. „Niet leuk,” aldus Gybels.

Strijd 2

● Septici zeggen natuurlijk dat de PvdA hierom heeft gevraagd; moet je maar niet zulke joekels van borden plaatsen. Maar wij koffiedrinkers vragen ons eigenlijk af of de SP zelf geen borden kan betalen, want een beetje kinderachtig is deze stunt (streek) toch wel. Of hoopt de partij erop dat de eveneens rode PvdA-borden voldoende indruk maken voor twee?

Gedupeerd

● De honk- en softbalclub Samacols in Kerkrade is zwaar gedupeerd nu al voor de derde maal honkbal- en softbalknuppels zijn gestolen. Ook ander sportmateriaal werd meegenomen uit het clubgebouw. De ongenode gasten richtten tijdens hun bezoeken ook vernielingen aan. De knuppels zijn herkenbaar omdat aan de onderzijde de naam van Samacols staat. De vereniging zit in zak en as en doet een beroep op gulle gevers. Sponsors kunnen terecht bij penningmeester Marcel Snijders. ☎719574.

Watersnood

● Drumband Prinses Margriet uit Hombroek sluit zich aan bij de enorme rij acties voor de getroffen van de watersnood. De carnavalsafdeling van Margriet zet vandaag een collectiebus in het clublokaal aan de Ridder Hoenstraat. Die blijft daar tot het einde van de carnavalsstijd een collectiebus. De opbrengst gaat naar gronuwonder 777. Een carnavalspilsje minder drinken biedt de kans op extra hulp aan onder meer Borgharen, Ifteren, Geulle, Roosteren, Acren, Gennep. Prinsesselijke steun.

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Chef editieredactie Wim Dragstra

KANTOEN

Heerlen

Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.

Kerkrade

Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.

Brunssum

Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CB Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.

Servicepunten

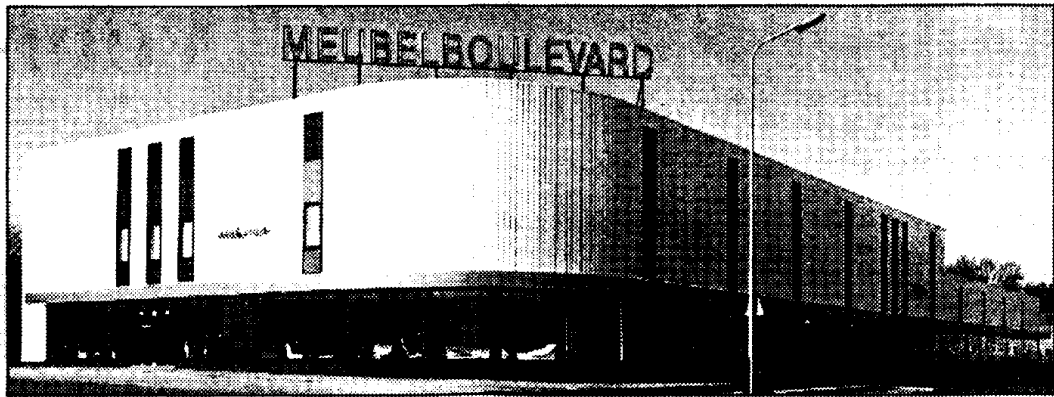
VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322929

MORGEN EXTRA KOOPZONDAG

VAN 11.00 TOT 18.00 UUR

**10-20-30
40-50%
KORTING**

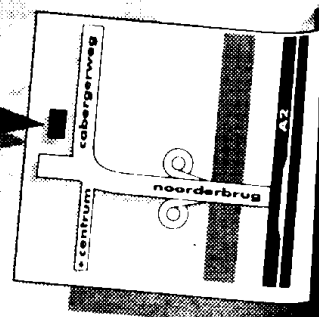
• 400 merken onder één dak.
• Binnenhuisarchitect en kleurencounselant aanwezig.
• Diverse Italiaanse en Spaanse merken exclusief voor Limburg.

RENE PANS
MAASTRICHT

MEUBELBOULEVARD

**OPRUIMING
TOT 50%
KORTING**

Het beste bereikbaar via de Noorderbrug, richtingborden
Bosscherveld wijk 17 volgen, Noorderbrug helemaal
afrijden tot aan het stoplicht, dan rechts.
(Dus niet de slinger naar het centrum volgen).
Ook te bereiken met stadsbuslijn 10.

TEL. 043-215585

design o.a.:
Minotti
Leolux
Brunati
Pastoe
Castellijn
Gallina Design
Moroso
Fasem
Young international
SDB
Brinkman
Jan des Bouvrie
Molinari
Metaform
Rolf Benz
Creation, Inspiration,
Forum en A.K.

modern o.a.:
Topform
Wagner
Wischel
Hummel

exclusief klassiek o.a.:
Charm Classic
Raanhuis
Spakman
3B
Walraven
Ghyzzy
Belgo Chrom

slaapkamers o.a.:
Tresco
Moser
Reuser
Luimes en Wiggers
Poseidon Waterbedden

10.000 m2, meer dan 400 geselecteerde, internationaal
bekende merken. Top-design, exclusief en stijlvol, tijdloos
klassiek en slaapkamerinrichting.
Met trots tonen wij u de ontwerpen
die de tijd weerstaan.

CABERGERWEG 10

Studie over reuzereservoirs en natuurlijke reiniging

Regenwater moet langer bewaard kunnen blijven

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Het in ons land vallende regenwater zouden we langer moeten vasthouden. Een deel van dit water zou als reserve en ter zuivering de grond in moeten en een ander deel zou moeten worden opgevangen in reuzereservoirs. Een projectgroep van de Rijks Planologische Dienst (RPD) in Den Haag onderzoekt momenteel de mogelijkheden daartoe en hoopt nog dit jaar een uitgebreid rapport uit te brengen.

Volgens Yvonne van der Laan, hydroplanoloog van de dienst Landshapsvorming van de RPD, zijn we in ons land teveel bezig met het zo snel mogelijk afvoeren van de regen. In tijttempo jagen we de redelijk schone watervloed door ons land, van de oost- en zuidgrens naar zee. Dat is niet alleen zonde van de verspilling aan grote hoeveelheden water, maar vooral van kwalitatief goed water.

Het gevolg is, dat we een land met waterdood dreigen te worden in droge perioden en dat steeds meer waterleidingmaatschappijen een beroep moeten doen op oppervlaktewater, omdat de grondwatervoorraden ontoereikend zijn.

Reservoirs

De oplossing zou zijn om in tijden van veel neerslag of overvloedige aanvoer vanuit het buitenland via de Rijn en de Maas, zoals deze zomer, herfst en winter het geval is, water langer vast te houden en op te slaan in reservoirs. Dat kan door het water de grond in te leiden of grote reservoirs voor oppervlaktewater aan te leggen. Ook zouden wellicht veel meer sloten en wettingen afgedamd kunnen worden om snelle afvoer tegen te gaan.

De RPD werkgroep van milieudeskundigen, is nu aan het bestuderen waar gebuffeld kan worden en waar water de grond in kan voor natuurlijke reiniging en opslag.

Volgens ir. Gerrit Jan Doedens van het Waterleidingbedrijf Midden Nederland (WMN) biedt de overvloed van vorige zomer, herfst en nu deze winter tot dusver, wel enig soulaas voor de reserves aan zuiver grondwater. Wat in onze polders valt, gaat grotendeels verloren aan snelle afvoer en lozing in zee. Wat op de zandgronden van de Heuvelrug en de Veluwezoom valt verhoogt wel onze grondwatervoorraad, maar voor niet meer dan twee à drie jaar.

Grootgebruikers

We hebben, zegt Doedens voor het gebied van het WMN wel een stevige voorraad om te voorzien in drinkwater, maar steeds meer grootgebruikers putten uit die voorraad. Hij doelt daarbij op boeren, maar ook op organisaties voor natuurbescherming, die om schoon water vragen voor natuurontwikkeling en particulieren die hun tuintje sproeien, auto wassen of stoep schrobben met het zuiverste water dat we in ons land hebben.

De nu gevallen overvloedige neerslag, is een grote, maar niet uitzonderlijke fluctuatie waarmee voor korte tijd de voorraad op peil is gebracht. Maar voor de lange termijn is dit geen oplossing voor de verdroging, die door steeds groter gebruik gaat optreden.

Grootste aardappel

● Landbouwer Henk Klompe uit Biddinghuizen heeft het afgelopen seizoen, voor zover de informatie van de Producten Terminmarkt Makelaars strekt, de grootste pieper van Nederland geteeld. De aardappel moet in oorspronkelijke staat meer dan drie kilo zwaar zijn geweest. Tijdens het rooien werd er een stuk afgesneden. Volgende week mag Klompe er een prijs voor in ontvangst nemen (de Proter-

maprijs), met daaraan verbonden een bedrag van duizend gulden. Heel zorgvuldig heeft Klompe de afgelopen maanden zijn bijzondere pieper gekoesterd. De aardappel wordt in het zand in de koelcel bij de wistlof bewaard. Momenteel weegt die nog 2620 gram. Het gewicht loopt onvermijdelijk iets terug. Lang wist de landbouwer de pieper op een gewicht van rond de 2800 gram te houden.

Foto: NPA

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De Nederlandse Hartstichting heeft het Amerikaanse Pfizer-concern dat kunstmatige hartkleppen maakt, opgeroepen om de fabriekgegevens uit de periode 1979 en 1985 beschikbaar te stellen. Hierdoor kunnen de Nederlandse dragers van de twee omstreden hartkleptypen van het merk Björk-Shiley worden opgespoord. Het gaat om 2100 Nederlandse patiënten met een speciaalhartklep, de zogeheten 60 en 70 graden 'concave' Björk-Shiley. Deze klep wordt vanaf 1987 niet meer gemaakt.

Volgens hartchirurg K. Prenger van het Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM) is er voor hartkleppatiënten die in het AZM zijn geopereerd, geen gevaar. „Wij hebben de

Opsporingsactie hartklepdragers

Björk-Shiley-klep nooit gebruikt,” aldus Prenger.

Naar aanleiding van een recent onderzoek van de Technische Universiteit Delft en de Universiteit van Amsterdam zijn 24 patiënten met deze hartklep geopereerd. Hieruit bleek dat zeven van de 24 omstreden hartkleppen, levensgevaarlijk zijn voor de patiënt. Tevens ontdekten zij breuken en tekenen van metaalmoeheid bij de kleppen.

Volgens een woordvoerder van het Amsterdam Medisch Centrum R. Korevaar is het aantal 24 schrikbarend hoog.

Het onderzoek is 1 januari dit jaar gepubliceerd in het Engelse vak-tijdschrift The Lancet. Hierdoor laat de discussie weer op over de omstreden hartkleppen.

Tussen 1979 en 1985 zijn in totaal 2100 hartkleppen van het omstre-

den type ingebracht bij patiënten. In die periode waren er nog geen gegevensregistraties van hartkleppatiënten, waardoor fabricagegegevens van Pfizer noodzakelijk zijn.

De consumentenbond in Den Haag kreeg in 1985 de eerste klachten binnen over de kunstmatige hartkleppen. „Sinds twee jaar is er soort vergoedingsregeling (Settlement) voor dragers van dit type hartklep,” aldus beleidsmedewerker Consumentenbond Den Haag, P. de Klerk. „Maar het zal nog jaren duren, voor wij hier uit zijn,” aldus De Klerk.

De Hartstichting hoopt dat Pfizer alle onduidelijkheid wij wegnemen, door open kaart te spelen over de fabriekgegevens van de overige 2100 kleppen, aldus de woordvoerder Y. van der Doelen van de Hartstichting.

Politieagent gewond bij betrappen van inbrekers

waarin nog twee andere personen zaten. De agent wierp zich op de motorkap maar werd daar even later weer vanaf gegooid door een bruuske manoeuvre van de chauffeur. De politieman kwam met zijn voet onder een achterwiel terecht en werd daarbij zwaar gewond. Andere agenten

namen de vluchtwagen onder vuur, maar de auto kon ontkomen. In de loop van de nacht slaagden de politiediensten erin vijf personen te arresteren: een 19-jarige man uit Hoeselt, drie 21-jarigen uit Genk en een 26-jarige man uit Diepenbeek. Vier van hen zouden worden voorgeleid. De vlucht-

auto werd gisteren in Genk teruggevonden. De eigenaar, een van de verdachten, had bij de rijkswacht een valse aangifte van diefstal ingediend en zijn voertuig opzettelijk beschadigd.

De inbrekers moesten 23 dozen sterke drank, die ze uit het entrepot hadden gehaald, achterlaten. Het was de derde maal op korte tijd dat in het gebouw werd ingebroken.

Op Rabobanken in Montfort, Posterholt en Herten

Eis van 18 jaar na bankovervallen

DEN HAAG – Tegen de twee hoofdverdachten van de roofovervallen op Rabobanken in Montfort (tweemaal), Posterholt en Herten, is gisteren in hoger beroep voor het Haagse gerechtshof achttien jaar cel geëist. De overvallen maakten deel uit van een reeks van twintig door het hele land. Het waren op een na allemaal Rabobanken. Een van de verdachten had een hekel aan de Rabobank omdat hij ooit 'slecht zou zijn behandeld' in een filiaal te Nunspeet.

De 31-jarige verdachte uit Nunspeet en de 33-jarige verdachte uit Den Haag werden in juli door de Haagse rechtbank tot respectievelijk 20 en 18 jaar cel veroordeeld, terwijl de officier tegen beiden 16 jaar had geëist. De mannen gingen in beroep omdat zij hun straffen 'exorbitant hoog' noemen. In maart dit jaar werd het tweetal

gearresteerd nadat in Montfort voor de tweede maal dezelfde Rabobank overvallen werd. In september hadden zij daar al eens 56.000 gulden buitgemaakt. In Posterholt werd 5000 gulden buitgemaakt terwijl een aanwezige klant 4700 moeafst aan het met Riottgun gewaarde tweetal. In Herten bedroeg de buit 76.000 gulden. De buit van alle twintig overvallen tezamen bedroeg ongeveer een miljoen.

Net zoals de rechtbank destijds meende, vond ook aanklager van het gerechtshof, mr. H. den Os, dat de 'maximale beveling van de maatschappij in deze zaak voorlop moet staan'. Een medeplichtige Hagenaar (29) hoorde gisteren eveneens in hoger beroep vier jaar eisel. De rechtbank had hem die straf opgelegd. Het hof doet op 21 januari uitpraak.

Nog geen akkoord schade noordelijke akkerbouwers

Van onze verslaggever

DEN HAAG – Minister Bukman (landbouw) hoopt over twee weken met een voorstel te komen voor een regeling voor akkerbouwers in de noordelijke provincies die door de overvloedige regenval van afgelopen najaar schade hebben geleden. Tijdens overleg dat donderdag op het ministerie werd gevoerd met vertegenwoordigers van de akkerbouwers, bleek dat nog geen overeenstemming bestaat over de omvang van de oogstschade.

Van een vergelijking tussen de situatie in het Noorden vorig najaar en Limburg nu, wil het ministerie niet weten. De kritiek van noordelijke boeren dat hun Limburgse collega's sneller en beter geholpen worden, wijst een woordvoerder van LNV dan ook van de hand. „In Limburg hebben we te maken met de gevolgen van een natuurramp, in het Noorden was sprake van oogstschade door bijzondere weersomstandigheden”. Ook de aard van de schade is niet vergelijkbaar, aldus het ministerie. In Limburg zijn naast akkers en weilanden ook gebouwen en landbouwmachines aangetast, in het Noorden gaat het om gedeelde inkomsten doordat de oogst niet of in slechte conditie kon worden binnengehaald. „Alleen al vanwege de regels die de Europese Unie stelt, moeten we beide situaties afzonderlijk beoordelen”. De aardappelboeren ramen de gelede oogstschade op meer dan 70

miljoen gulden, maar het ministerie is nog niet genegen die becijfering over te nemen. „De omvang van de schade moet nog nader worden berekend. Op dit moment kunnen we alleen nog maar zeggen dat er een schaderegeling komt. In welke vorm dat zal zijn, wordt nog bekeken”. De akkerbouwers willen het liefst een directe uitkering, maar nu toe blijkt Bukman slechts een rentesubsidieregeling te willen bieden.

Opleidingen DSM uitbesteed aan stichting LCB

HEERLEN – De bedrijfsschool van DSM gaat fuseren met het Limburgs Centrum voor Bedrijfsopleidingen (LCB). Dat houdt in dat DSM de technische opleidingen gaat uitbesteden aan de nieuwe organisatie, die per 1 april van start gaat als 'Bedrijfsopleiding Service Limburg'. Die organisatie zelf blijft vijf medewerkers. Gisteren daar in principe overeenstemming over bereikt. De ondernemingsraad en de Stichting LCB moeten het nog goedkeuren. Sinds DSM besloot zich te concentreren op kernactiviteiten, is gekken naar mogelijke partners voor het technisch opleidingsinstituut. LCB is een stichting die de arbeidsmarkt in de regio wil stimuleren door vakopleidingen en bijscholing.

Prinsen: geen beveiligers mee

DEN HAAG – De zoons van koningin Beatrix en prins Claus en van prinses Margriet en mr. Pieter van Vollenhoven krijgen voortaan geen beveiligers mee als zij naar het buitenland gaan. De zes prinsen worden wel weggebracht door een Nederlandse veiligheidsagent, maar tijdens hun verblijf worden zij bewaakt door de veiligheidsdienst van het betreffende land. De nieuwe regeling is op 1 januari ingegaan. Volgens een woordvoerder van de Rijksvoorlichtingsdienst is deze manier van beveiligen efficiënter. De maatregel geldt niet voor kroonprins Willem-Alexander.

Rintje Ritsma legt stevige basis voor Europese titel

Krachtpatser haalt uit

HAMAR – Drie jaar geleden voelde Rintje Ritsma zich nog de Jan Doedel van de kernploeg. Het vijfde wiel aan de wagen, die werd bestuurd door rijders als Leo Visser, Bart Veldkamp en Ben van der Burg. Zelfs zijn derde plaatsen op de grote toernooien leverde de spierbonk uit Lemmer niet de gewenste status op. Alle aandacht ging naar ploeg- en provinciegenoot Falko Zandstra. Daar lijkt echter verandering in te komen. Was het een kwarteeuw geleden Ard Schenk, die met lange klappen uit de schaduw stapte van Kees Verkerk, zo is Rintje Ritsma dit seizoen bezig om Falko Zandstra te verdringen als de onbetwistbare nummer één.

Het eerste grote succes in zijn sportcarrière kan 'RR' dit weekeinde nauwelijks meer ontgaan. De 23-jarige Fries won op de eerste dag van het Europees kampioenschap in Hamar zowel de 500 als 5000 meter. Het moet wel heel gek lopen, wil hij morgen niet worden gehuldigd als Europa's beste.

Zandstra

Dat weet Zandstra ook. „Jongen, je bent nog niet van me af,” riep de Heerenveense titelverdediger, die op de 1500 meter ruim twee seconden moet goedmaken, gisteravond tegen zijn vriend. Erg serieus was die opmerking echter niet bedoeld.

Zandstra gunt Ritsma bovendien wel een succesje. Tijdens de vijf kilometer moedigde hij zijn vermoedelijke troonopvolger ook fel aan. „Natuurlijk baal ik een beetje, dat ik mijn titel kwijtraak, maar dat moet je niet afreageren op degene, die wel kampioen wordt.”

Ritsma legde een stevige basis voor zijn eerste internationale titel op de 500 meter. Zijn 37.30 was voor een allrounder formidabel en slechts eentiende boven de olympische limiet. Hij knabbelde dik een halve seconde van zijn persoonlijk record af en mag zich nu de snelste Nederlander op de sprint in dit seizoen noemen.

Specialist Gerard van Velde kwam tot dusverre niet verder dan 37.46. Ritsma staat nu achter Ykema (36.76) en Van Velde (37.13) derde op de Nederlandse sprintlijst aller tijden.

Binnenbocht

Ritsma had gisterochtend extra geoefend op het goed doorkomen van de laatste binnenbocht. Desondanks kwam hij er erg ruim uit. „Maar dat doen race-auto's, die de ideale lijn volgen, ook.”

De Noorse favoriet Johann Olav Koss leverde ondanks een persoonlijk record flink in op de 500 meter. Hij hoopte zijn achterstand weg te kunnen werken op de vijf kilometer, de afstand, waarop de wereldrecordhouder zich net zo thuisvoelt als een ouderling in een kerk.

Koss had de pech in het laatste paar voor de eerste dwelimpauze te moeten rijden, waardoor hij relatief slecht tjs voor zijn kiezen kreeg. De schaatsende medicijnstudent kwam niet verder dan een voor hem teleurstellende vierde plaats. Koss: „Het ging waardeloos. Mijn techniek deugde van geen kanten. Na twee ronden voelde ik al, dat het niks zou worden. Het was elke ronde vechten. Nee, de vorm is er niet. Een verklaring heb ik daar niet voor.”

Niet gezond

Zandstra en Ritsma waren niet verrast dor het tegenvallende optreden van hun belangrijkste concurrent. Ritsma: „Ik vond hem er 's ochtends al niet gezond uitzien. Ik dacht toen meteen: dat wordt niks met Koss.”

Falko Zandstra dook meteen na de dwelimpauze net onder Koss' tijd. Verrassender was dat de Pool Radke zijn Heerenveense opponent voorbijging. Zandstra: „Ik was wel verbaasd, ja. Ik schrok, toen ik op het rondobord van de Poolse coach zag, dat Radke op een gegeven moment sneller reed dan ikzelf. Ik dacht in eerste instantie, dat ze de verkeerde tijd doorgaven.”

Rintje Ritsma realiseerde als enige een tijd onder de 6.40-grens. Het Nederlandse record van Bart Veldkamp bleef net buiten bereik, maar zijn 6.39.46 was wel een persoonlijk record. Bovendien passeerde Rits-

● Wissel op de 500 meter. Rintje Ritsma (rechts) tijdens zijn race tegen Johann Olav Koss.

Foto: ANP

ma Koss en Zandstra op de wereldranglijst aller tijden.

Leuk

„Dat is een leuke bijkomstigheid,” aldus de man uit Lemmer, die klaagde over het ijs, dat van mindere kwaliteit was dan tijdens de World Cup, begin december. Toen werden drie wereldrecords naar de geschiedenisboeken verwezen. Ritsma en consorten ontkwamen er

ditmaal niet aan, dat de tijden tegen het einde opliepen.

Ritsma: „Vooral in de bochten leek het of mijn benen vastliepen.” Volgens Ab Krook was de conditie van het ijs super voor de sprint, maar minder geschikt voor de lange afstanden.

Progressie

In de schaduw van het door Ritsma

ontketende geweld deed Ids Postma het erg goed. De 20-jarige 'coming man' uit Deersum verbeterde op de 500 en 5000 meter zijn toptijden en staat na de eerste dag vierde. De progressie, die de pupil van Pfrommer dit seizoen doormaakt, is amper bij te houden. Op de eerste dag van het EK passeerde hij met zijn 37.78 en 6.48.35 op respectievelijk de 500 en 5000 meter onder anderen Schreuder, Van der Burg, Kemkers en Visser.

● Sportdrama. Op deze van de tv genomen foto betast Nancy Kerrigan haar gewonde knie.

Foto: REUTERS

DETROIT – Nancy Kerrigan heeft zich teruggetrokken uit de Amerikaanse kampioenschappen kunstrijd die gisteren in Detroit zijn begonnen. Ze deed dat op advies van haar doktoren. Donderdag was de nationale kampioene het slachtoffer geworden van een aanslag. Een nog onbekende dader ging haar na de training met een metalen voorwerp te lijf.

De winnares van olympisch brons bij de vorige Winterspelen werd net boven de knie geraakt.

Kunstrijdster uit titelstrijd na aanslag

Onderzoek moet uitwijzen hoe ernstig de blessure is. Ook is onmiddellijk de hulp ingeroepen van een deskundige om Kerrigan psychisch bij te staan.

Officials van de Amerikaanse schaatsbond verklaarden deson-

danks optimistisch te zijn over de kansen op deelname van de 24-jarige Kerrigan aan de Winterspelen van Lillehammer volgende maand.

Los van de medische gevolgen van de klap doet zich ook een nominatieprobleem voor. De Amerikaanse titelstrijd geldt tevens als kwalificatie voor de Spelen. Sportbonden in de Verenigde Staten houden normaal gesproken vrij strikt vast aan voorafgestelde eisen voor uitzending naar grote toernooien.

Niemann houdt schade beperkt

HAMAR – Gunda Niemann zal de verhoudingen in het vrouwenschaatsen niet meer zo scheef laten groeien als een jaar geleden bij het EK in Heerenveen. Door een tuimeling op de 500 meter verloor de Duitse destijds de titel aan Emese Hunyady. Gisteravond hield Niemann op de eerste dag van het EK in Hamar de schade op de sprintafstand beperkt. Zelf finishte ze als derde in 40.99. Hunyady zegevierde in 40.51.

Omdat Hunyady op de langere afstanden te kort komt tegen Niemann, hoeft de Duitse niet te vrezen voor een nieuw débacle. „Onwille-

keurig denk je nog aan die val in Heerenveen,” zei de wereldkampioene later. „Je hebt angst om weer onderuit te gaan.”

Thomas

De Nederlandse Annamarie Thomas reed in Hamar een sterke sprint. De Friezin knabbelde ruim een halve seconde van haar persoonlijk record op de 500 meter af: 41.26. Ook de twee andere Nederlanders, debutante Tonny de Jong (41.84) en Carla Zijlstra (43.19), reden sneller op de sprint dan ze ooit hadden gedaan.

Eaters onderuit in verlenging

TILBURG – Meetpoint Eaters heeft het eerste duel in de reeks play-offs van de nationale ijshockeycompetitie met 6-5 verloren. De beslissing in Tilburg tegen de Trappers viel in de verlenging. Na de reguliere speeltijd was de stand 5-5 (1-1, 2-0, 2-4).

tweede wedstrijd thuis tegen Flame Guards Nijmegen. Aanvang 18.00 uur. De spelers van Flame Guards delen overigens niet in de recette van die wedstrijd. Dat financiële soelaas is alleen van toepassing op de thuisduels van de bijna failliete titelverdediger.

In de eerste perioden waren de Eaters nauwelijks onder de indruk van het Tilburgse geweld, maar naarmate het duel vorderde, kwamen de Trappers steeds beter in hun spel.

Mét vier treffers sleepten zij er een verlenging uit die winnend werd afgerond.

Morgen speelt Meetpoint Eaters de

● **HANDBAL** – De dames van Stock Control/SVM verloren het bekerduel tegen Internos/Etten-Leur met 18-15.

ek schaatsen

VROUWEN

500 meter: 1. Hunyady 40.51, 2. Dascalu 40.97, 3. Niemann 40.99, 4. Hordobetu 41.19, 5. Thomas 41.26, 6. Barzanova 41.41, 7. Adeberg 41.46, 8. Wasilewska en De Jong 41.84, 10. Yttredal 41.85, 11. Tonsberg 42.31, 12. Trapeznikova 42.33, 13. Langli 42.49, 14. Krohn 42.77, 15. Schon 43.02, 16. Zijlstra 43.19, 17. Pizio 43.26, 18. Warnicke 43.27, 19. Yla-Sulkava 43.50, 20. Konstantinova 43.62, 21. Luse 44.39, 22. Berko 44.47, 23. Rogulska 45.22.

MANNEN

500 meter: 1. Ritsma 37.30, 2. Carta 37.53, 3. Postma 37.78, 4. Zandstra 37.78, 5. Anoefrienko 37.94, 6. Koss 37.98, 7. Kumm 38.20, 8. Johansen 38.28, 9. Zygmunt 38.46, 10. Pavlov 38.51, 11. Hadschieff 38.68, 12. Sjoelga 38.72, 13. Baroni 38.82, 14. Szafranski 38.87, 15. Oevarov 39.17, 16. Zakarias 39.19, 17. Schon 39.45, 18. Dolp 39.53, 19. Baumgartel 39.65, 20. Dietrich 39.74, 21. Novitsjenko 39.88, 22. Eminger 39.91, 23. Storelid 39.96, 24. Bengtsson 40.15, 25. Jarvinen 40.23, 26. Kynel 40.25, 27. Radke 40.54, 28. Feigenwinter 41.17.

5.000 meter: 1. Ritsma 6.39.46, 2. Radke 6.40.79, 3. Zandstra 6.41.64, 4. Koss 6.41.75, 5. Storelid 6.44.34, 6. Postma 6.48.35, 7. Johansen 6.48.60, 8. Sjoelga 6.51.49, 9. Schon 6.51.84, 10. Bengtsson 6.52.25, 11. Eminger 6.52.29, 12. Dietrich 6.52.56, 13. Zygmunt 6.53.31, 14. Kunn 6.55.29, 15. Baumgartel 6.55.96, 16. Feigenwinter 6.56.60, 17. Hadschieff 6.56.79, 18. Pavlov 6.56.88, 19. Oevarov 6.57.82, 20. Anoefrienko 6.59.55, 21. Szafranski 7.04.63, 22. Novitsjenko 7.06.30, 23. Jarvinen 7.06.73, 24. Carta 7.08.36, 25. Kynel 7.09.89, 26. Baroni 7.11.96, 27. Dolp 7.21.16.

Klassement na twee afstanden: 1. Ritsma 77.246, 2. Zandstra 78.054, 3. Koss 78.155, 4. Postma 78.615, 5. Johansen 79.140, 6. Kumm 79.729, 7. Zygmunt 79.791, 8. Sjoelga 79.869, 9. Anoefrienko 79.895, 10. Pavlov 80.198, 11. Hadschieff 80.359, 12. Carta 80.366, 13. Storelid 80.394, 14. Radke 80.619, 15. Schon 80.634, 16. Oevarov 80.952, 17. Dietrich 81.036, 18. Eminger 81.139, 19. Baumgartel 81.246, 20. Szafranski 81.333, 21. Bengtsson 81.375, 22. Baroni 82.016, 23. Novitsjenko 82.510, 24. Feigenwinter 82.830, 25. Jarvinen 82.903, 26. Kynel 83.239, 27. Dolp 83.646.

Loting 1500 meter. Eerste rit: Eminger-Storelid, 2. Zandstra-Koss, 3. Ritsma-Postma, 4. Bengtsson-Radke, 5. Sjoelga-Schon, 6. Kumm-Johansen, 7. Feigenwinter solo, 8. Jarvinen-Kynel, 9. Szafranski-Oevarov, 10. Dietrich-Novitsjenko, 11. Dolp-Baumgartel, 12. Hadschieff-Baroni, 13. Zygmunt-Pavlov, 14. Carta-Anoefrienko.

Damsters geroyeerd

DRACHTEN – Nationaal kampioene Karen van Lith en Marijke Nicolai zijn met ingang van 15 maart geen lid meer van de nationale dambond. Het bestuur van de KNDB heeft beide speelsters geroyeerd, omdat zij een hotelrekening van het WK niet hebben voldaan.

Voor het in augustus in Brunsum gehouden toernooi had Van Lith van de organisatie de toezegging voor een eenpersoonskamer. Daardoor zou Nicolai met een buitenlands speelster een kamer moeten delen. De Friezin wilde dat liever niet en vroeg om een andere regeling. „Die is mondeling wel toegezegd, maar we kregen opeens een rekening van 675 gulden. Die wilden we niet betalen,” aldus Nicolai.

trainerscarrousel

MARGRATEN – RKVVM heeft voor volgend seizoen Winand Kohl, thans werkzaam bij SV Hoensbroek, aangetrokken als opvolger van Leo Kerstges.

WEERT – Ed Teunissen blijft komend seizoen bij Altweertheide. Het wordt zijn tweede jaar bij deze club.

GRATHEM – Chris Kessels vertrekt na drie seizoenen bij VV Grathem.

BRACHTERBEEK – Ger Romeijnders wordt na dit seizoen opvolger van Peter Nacken bij Brachterbeek.

HERTEN – Jean Smeets uit Grevenbicht vertrekt op het einde van dit seizoen bij SHH Herten. Hij werkte er drie jaar.

WEERT – Jos Graus blijft ook komend jaar trainer bij DESM Weert.

LEVEROY – Sittardenaar Harrie Philippen blijft nog twee seizoenen bij Leveroy.

(ADVERTENTIE)

IJstadion Glanerbrook Geleen

Zondag 9 januari om 18.00 uur

MEETPOINT
Eaters
contra

Flame Guards
Limburgs Dagblad
DE KRANT VAN LIMBURG

Buitenland jaloers op Nederlandse talenten

DOOR GOVERT WISSE

HAMAR – Michael Hadschieff kijkt na aankomst in het Noorse Hamar vol ongeloof naar de deelnemerslijst van het Europees kampioenschap allround voor mannen. „Is Veldkamp er niet bij?” De Oostenrijkse levensgenieter en schaatser, in die volgorde, was nog maar nauwelijks van de verbazing bekomen, toen hij schok nummer twee kreeg te verwerken. „Wie is in vredesnaam Ids Postma? Unglaublich... Houdt het dan nooit op bij jullie met al die junioren.”

Toen Hadschieff bovendien hoorde van de filevorming voor de olympische 1500 meter (zes medaillekandidaten voor vier startbewijzen) liep hij helemaal hoofdschuddend naar zijn hotelkamer. Daar zal hij ongetwijfeld de afgelopen winters nog eens de revue hebben laten passeren. De inmiddels versleten rijder uit Innsbruck heeft de laatste acht jaar heel wat oranje-getinte schaatsers zien komen en gaan. Hij wordt langzamer en gruzer, de concurrentie sneller en jonger. Oostenrijk moet het al jaren hebben van maar één Hadschieff; Nederland lijkt te beschikken over een onuitputtelijke voorraadkast aan goede all-rounders.

Leen Pfrommer:
'Als je bij ons wintersport wilt doen, kom je automatisch op ijsbaan'

Hadschieff is inmiddels aan zijn vijfde generatie schaatsers met het stempel 'Made in Holland' toe. Hij was er al toen Hein Vergeer zijn topdagen beleefde. Daarna spoelde om de twee à drie jaar een nieuwe lichting over hem heen. Eerst Kemkers en Visser, toen het Haagse trio Van der Burg/Veldkamp/Bos, vervolgens Zandstra en Ritsma en nu Postma en Hersman. Wie volgt?

Hadschieff staat niet alleen. Het Amerikaanse allround-rijden ligt na de periode Flaim (wereldkam-

pioen in 1988) helemaal op zijn gat. De Russen? Na Goeljajev (wereldkampioen in 1987) is weinig meer van ze vernomen. Italië had twee jaar geleden even een oprisping in de persoon van Sighele. En Zweden lijkt tegelijk met Tomas Gustafson ook afscheid te hebben genomen van het allround-schaatsen.

Eenling

Zelfs een schaatsnatie als Noorwegen moet het tegenwoordig hebben van een eenling: Johann Olav Koss. Helemaal nu Karlstad is gestopt en Søndral blijft tobben. Als Koss er niet was geweest, was de situatie aan de internationale top nog schrijnender geweest. De vraag is uiteraard, hoe het komt, dat Nederland met zijn talentenjacht cum laude slaagt. Tenminste als het gaat om de mannen-allround.

De Noorse coach Hans-Trygve Kristiansen denkt dat het, waar het de situatie in zijn land betreft, voor een groot deel ligt aan het verkeerd leggen van accenten. Te veel aandacht voor de smalle top in het heden, te weinig oog voor de mannen, die het straks moeten gaan maken. „Wij hebben de laatste jaren erg slechte trainers voor de junioren gehad. Pas nu begint men bij ons het belang van een goede jeugdopleiding in te zien. We hebben bij de junioren tot voor kort geen gericht scouting-systeem gehad. Dat is nu aan het veranderen. Er komen gelukkig steeds betere jeugdtrainers. Dat is erg belangrijk. Kijk maar naar jullie eigen Leen Pfrommer. He does a marvellous job.”

Op een enkeling (Veldkamp, die zich via de marathon aandiente) na heeft Pfrommer sinds het seizoen 1984-1985 alle toprijders in Jong-Oranje klaargestoomd voor

● De hele schaatswereld kijkt jaloers naar Ab Krook (links) en zijn rijders. In Hamar wordt Nederland vertegenwoordigd door favoriet Rintje Ritsma, titelvertegenwoordiger Falko Zandstra en debutant Ids Postma (v.r.n.l.). Foto: ANP

het grote werk. Wat de jeugdopleiding bij Ajax is voor het voetbal, is Jong-Oranje in het schaatsen. Een bron van talent, die niet opdroogt. „Je kunt zeggen, dat ik de enige ben in Nederland, die scout voor de nationale top. Ik begin al te kijken bij c-junioren. Daarna volg ik de talenten in de

b-jeugd. Aan de hand van die beoordelingen selecteer ik de rijders voor Jong-Oranje. Het gaat me niet om snelle tijden. Ik kijk in eerste instantie naar de techniek. Zit daar nog veel verbetering in? Wat is de bouw van iemand, hoe zwaar is hij?” legt Pfrommer uit.

Volgens Pfrommer heeft het enorme aanbod aan schaatstalent veel te maken met de macht van het getal. „Schaatsen is bij ons erg populair. Er dienen zich veel mensen aan. Daar zit altijd wel een goeie tussen.” Kernploeg-coach Ab Krook is het daar helemaal mee eens. „Kijk

naar mijn eigen dorp Loosdrecht. Elke zaterdag vertrekken twee bussen met kinderen naar de ijsbaan om te schaatsen. De kans dat er in die twee bussen een Zandstra tussen zit is aanwezig. De trefkans in Nederland is redelijk groot.”

Leen Pfrommer wijst, waar het

gaat om de schaatsnaties Nederland en Noorwegen, ook op het verschil in wintervermaak voor de jeugd. „De keus bij ons is beperkt. Als je aan een wintersport wilt doen, kom je haast automatisch op een ijsbaan terecht. Wat dat betreft gaat het er in Noorwegen heel anders aan toe. De jeugd kan daar langlaufen, alpine-skiën, desnoeds schansspringen. Vergeet ook niet, wat voor een enorm land het is. Wij hebben op een kleine oppervlakte veel kunstijsbanen. Maar een Noorse junior weet nog absoluut niet, wie zijn concurrent is. Dat ziet-ie niet en die voelt-ie niet. Dat is ons voordeel. Een Nederlandse is nooit zeker van zijn plaats, die moet altijd knokken en staat voortdurend onder druk. Bos is ziek, Veldkamp niet in vorm en hup, meteen nemen Postma en Hersman het over.”

Hans Trygve Kristiansen is jaloers op die luxe. „Nederland kan het zich permitteren dat ook veel talent verloren gaat. Er staat altijd een ander klaar. Als bij ons het aantal mensen was weggevoerd, dat de laatste jaren in Nederland is afgehaakt, had Noorwegen nu geen team meer op de been kunnen brengen.”

Geschiedenis

Volgens Pfrommer zijn de wortels van het huidige succes datig jaar geleden al gelegd. „Als je naar de geschiedenis kijkt, zie je dat wij er tot de midden jaren '60 amper aan te pas kwamen bij de Noren. Maar toen bij ons eenmaal de ijsbanen uit de grond werden gestampt, was het gebeurd met de overheersing van de Noren. Schenk en Verkerke waren de eersten, die daarvoor profiteerden. Noorwegen heeft de slag toen al gemist en is blijven staan in zijn ontwikkeling. Kunstijs was voor Nederland een openbaring.”

Er wordt weleens meesmuilend geroepen, dat het geen kunst is dat Ab Krook zo'n succes heeft. Hij krijgt zijn schaatsers immers op een schoteltje aangereikt van Pfrommer. „Maar,” stelt de ex-militair, „aan de top moet wel vakkennis zijn, anders wordt een talent geen kampioen. Dat laatste stukje van de route is meestal het moeilijkst. Als je geen goede trainers hebt, die het kunnen, ga je de mist in. Wat dat betreft is ik de nabije toekomst somber in. Als Krook en Gemser overstappen valt er een hoop kennis weg. Goede opvolgers zijn amper voor handen. Je moet toch een beetje gek zijn wil je schaatscoach worden. Helaas zijn er te weinig gekken.”

DOOR FRED SEGGAAR

ASSEN – Veldrijder Martin Hendriks strijkt eens door zijn haar, plukt wat aan aan zijn neus, zucht wat en slist dan: 'Tsja'. Het is een repeterend ritueel dat volgt op de vraag hoe het komt dat hij het imago van veelbelovend wielrenner nooit heeft kunnen waarmaken. Waardoor hij nu, 28 pas, volkomen in de vergetelheid is geraakt. Hij rijdt nog wel, maar in de uitslagenlijsten is zijn naam veelal pas terug te vinden tussen de twintigste en dertigste plaats. Zo is hij al vergeten voordat hij voorgoed is afgestapt. Ook morgen op het NK in St. Michielsgestel is hij kansloos.

Martin Hendriks, wie is dat ook weer? Als amateur presenteerde hij zich halverwege de jaren tachtig als de opvolger van Hennie Stamsnijder. Hij en niemand anders zou een ster worden bij de beroepsrenners, zou zelfs uitgroeien tot veelverdiener in het toch arm-lastige wereldje der seizoenarbeiders. Niets zou hem daarbij in de weg staan.

'Soms lees ik nog wel eens in oude kranteknipsels hoe ik ze allemaal op afstand reed'

De voorspellingen waren gebaseerd op zijn zege in een Superprestige-wedstrijd, eind 1986 in Valkenswaard. Maar meer nog was het toekomstbeeld gefundeerd op de wijze waarop die overwinning tot stand kwam. Hendriks, dienstplichtig militair toen, keek een half uur na het vertrek eens om en zag dat zijn concurrenten al op een halve ronde lagen. Bij aankomst was het verschil nog groter. De woede bij Stamsnijder was groot. Hij beschuldigde de jonge amateur ervan zijn professionele collega's het brood uit de mond te stoten. Hendriks lachte maar wat. Hij was nog in de roes van de wedstrijd. „Het was een heerlijk gevoel.” Het is nooit meer teruggekeerd.

Post

Als Peter Post dat toen al had geweten, had hij de jonge Drent nooit een tweejarig contract voorgelegd. Toen Hendriks, ook op de weg een kei, op het punt stond de hoge verwachtingen als beroepsveldwerker waar te maken, bleek er van alles mis.

„Dat is een beetje overdreven gesteld,” zegt de inwoner van Assen nu. „Ik bleek niet stressbestendig.” Hij was ook de renner die, stiknervus, vlak voor vertrek moest overgeven. „Ik had last van zenuwen, dat sloeg op mijn maag. Als amateur was me dat ook al een paar keer overkomen. Was vrij lastig, want daardoor had ik geen brandstof om de wedstrijd tot een goed einde te brengen. De nacht voor de koers had ik nergens last van. Het ging pas een half uur voor de wedstrijd mis.”

Via de Nederlandse Sport Federatie kwam Hendriks in contact met de sportpsycholoog Ferdi Oyen. Na een spoedcursus stressbestendigheid verscheen Hendriks bij de wedstrijden met een koptelefoon. Uit de oorschelpen klonk muziek van Madonna, afgewisseld met de rustgevende stem van Oyen.

Wat hij zei? „Hij sprak me beemoedigend toe. Zo van: 'Beste Martin, we zijn nu op het parcours en er is voor jou geen enkele reden om nerveus te zijn'. Ik weet niet of het daaraan was te danken, maar het ging beter.”

Het mysterie rond Martin Hendriks wordt nooit opgelost

● Martin Hendriks. Als amateur presenteerde hij zich halverwege de jaren tachtig als de opvolger van Hennie Stamsnijder. Hij heeft het imago van veelbelovend renner echter nooit kunnen waarmaken. Foto: NPA

Of waren het toch gewoon de pannenkoeken van moeder Hendriks die hem van zijn probleem afhielpen? Het werd breed uitgemeten in de pers, toen, een tijd waarin de supporterskampen van Stamsnij-

der en Groenendaal elkaar bevochten, cyclo-cross als een volwaardige sport werd aangezien. Ma Hendriks die zo'n lief elke zaterdag en zondag pannenkoeken voorschotelde. Het was het medicijn tegen de

braakneigingen. Eureka! „Ik hield alles binnen, had totaal geen last meer.”

Dat probleem mocht dan opgelost zijn, het bleek dat Hendriks met lege maag beter reed dan met volle. „Heel vreemd.

Ik had m'n zenuwen aardig onder controle. Maar de prestaties gingen vanaf dat moment achteruit.”

Hoe dat kwam? „Ik heb het mezelf ook vaak afgevraagd. Ik heb totaal geen last gehad van

druk. Ik had er geen problemen mee dat de mensen hoge verwachtingen van me hadden. Van het ene op het andere moment ging het niet meer. Heel vreemd. Het moest toen eigenlijk allemaal nog beginnen. Normaal gesproken had m'n beste tijd nog moeten komen. Soms kijk ik nog wel eens videobanden terug of blader wat in knipsels. Dan lees ik de koppen... Hoe ik ze allemaal op afstand reed...”

Zou het dan misschien de aanpak bij Post geweest kunnen zijn die op hem een verkeerde uitwerking had? Hij doet nog een poging. „Ik traide in die tijd op de schema's van Ludwig Vandeputte, een Belg die via Phil Anderson bij de ploeg was gekomen. Het was zeer intensief. Duurtraining, interval, hardlopen. Als ik op zaterdag aan het vertrek stond, was ik opgebrand. Misschien dat dat nadelig is geweest voor het verdere verloop van m'n carrière.”

Ploeteren

Later bij PDM ging hij meer zijn eigen weg, maar hij reed geen platte prijs meer. Ook niet nadat hij de overstap had gemaakt naar minder draagkrachtige en daardoor minder veeleisende sponsors.

Waarom dan toch doorgaan, waarom in de modder blijven ploeteren zonder enig uitzicht op verbetering? „Omdat ik er nog steeds lol in heb,” zegt Hendriks, parttime medewerker van een verzekeringsbedrijf in Hoozeveen. „En omdat ik het nodig heb om 's zomers goed voor de dag te komen.”

Hij probeert, net als Adrie van der Poel en Richard Groenendaal, een graantje mee te pikken van de plotselinge piek die het mountainbiken beleefd sinds de sport een olympische status heeft. Hij zal ook in de wintermaanden actief blijven. Hoewel. „Het kost me wel steeds meer moeite om te trainen. Als het regent, zoals nu, heb ik geen zin om te trainen. Dan blijf ik liever lekker thuis.”

Het zijn de momenten om een videoband uit de oude doos te halen of kranteknipsels uit 'de tijd van toen' door te bladeren. „En dan probeer ik elke keer weer een reden te bedenken waarom die successen zo kort hebben geduurd. Die heb ik dus niet gevonden. Je moet er ook niet te lang bij stil blijven staan.”

Ook tiende dampartij remise

DRACHTEN - Ook de tiende partij - de eerste op Nederlandse bodem - in de damtweekkamp om de wereldtitel tussen Alexej Tsjizjov en Harm Wiersma is in remise geëindigd. De Nederlandse speelde met wit. Na 53 zetten en ruim vier uur spelen werd besloten de punten te delen, net als bij de voorgaande duels in Rusland en Estland. De stand is 10-10.

Muntz en Bos uitgeschakeld

FANCOURT - De Nederlandse profgolfers Rolf Muntz en Ruud Bos zijn bij het Zuidafrikaanse toernooi om de Bell's Cup uitgeschakeld. Ze haalden de limiet niet. Muntz kwam slechts twee slagen te kort om zich bij de beste 65 te voegen. Halverwege het evenement leidt de jonge Zuidafrikaan Ernie Els met 131, der tien onder par.

Van Bracht kwartfinalist

AALBORG/GENT - Rini van Bracht bereikte de kwartfinales van het WK-driebanden voor amateurs in Aalborg. De Waalwijker veegde de Zweed Michael Nilsson van de tafel (15-5 15-4) en werd eerste in groep A. Henk Habraken zorgde bij de wereldbekerfinale van de beroepsdriebanders in Gent voor de eerste, grote verrassing. De Nederlandse die zich via kwalificatie had geplaatst voor het hoofdtoernooi, versloeg Ludo Diels. Dick Jaspers en Christ van der Smis werden uitgeschakeld door respectievelijk de Deen Tonny Carlsen en de Belg Frédéric Caudron.

Motorcross in manege

LIMBRICHT - In manege De Klipper te Limbricht is vandaag en morgen een internationale motorcross met honderd zestig deelnemers uit België, Duitsland en Nederland. Op het programma staan wedstrijden voor jeugd, junioren en senioren.

Haarhuis rukt op in Qatar

DOHA - Paul Haarhuis drong door tot de halve finale van het tennistoernooi van Doha in Qatar. Hij troefde de Rus Olhovski af met 6-4 6-2. Tsjechië won in Perth het toernooi voor gemengde landenteams om de Hopman Cup. In de finale versloegen de Tsjechen titelverdediger Duitsland.

Van Hanegem teruggefloten

ROTTERDAM - De KNVB-tuchtcommissie heeft Wim van Hanegem in staat van beschuldiging gesteld naar aanleiding van zijn uitlatingen aan het adres van scheidsrechter Roelof Luinge. Van Hanegem maakte de fluitist begin december na afloop van Roda JC-Feyenoord uit voor 'arrogante, enge kwal'. De Feyenoordcoach zegt geen spijt te hebben van zijn uitlatingen.

Tennissers in Asten gewipt

ASTEN - De tennissers Hans Coumans, Saidja Drentje en Guus Verheijen verloren hun beslissende kwalificatiepartijen voor het Astenhofstoernooi. Coumans redde het niet tegen Tim van Velthoven (3-8), Drentje verloor met 8-4 van Edwin Kempers en Verheijen delfde het onderspit tegen Koen Rombouts (3-8). In het Buitenveldertoernooi te Amsterdam plaatsten Maarten Paas en Kelly Pijpers zich voor de halve finales.

oefenvoetbal

MORGEN
Minor-Schuttersveld 14.30 uur
Lamburg-Kolonia 14.30 uur
RKBSV-Kluis 14.30 uur
EHC-Miranda 11.00 uur
Voerendaal-GSV 14.30 uur

lucky ten

Lucky Ten van gisteren: 3-4-18-20-24
25-28-32-33 36-43-46-50-55
68-70-71-74-76.

(ADVERTENTIE)

Ticket Express presenteert i.o.

WK USA '94

Exclusieve volledig verzorgde reisprogramma's
12 daagse reis, incl 3 voorronde-wedstrijden
Info & reserveringen tel 045-457273 * 326514

KNVB vergat in woordenboek te kijken

'Dutchy' staat ook voor... 'Duitser'

ZEIST - De KNVB is bijzonder trots op Dutchy de Leeuw. Ceas Wolzak, directeur en projectleider van de WK-voetbalkampagne dicht de mascotte van Oranje een aantal bijzondere kwaliteiten toe. „Hij heeft” - onder andere - „de doeltreffendheid van Dennis Bergkamp, de sluwheid van Jan Wouters, de wilskracht van Ulrich van Gobbelen en de vindingrijkheid van Bryan Roy.”

Er is echter een onvoorzien probleem. 'Dutchy' zou door sommige Amerikanen wel eens voor een Duitse leeuw kunnen worden versleten. Het toonaange-

vende Engels/Nederlandse woordenboek van Van Dale geeft namelijk twee vertalingen voor het woord 'Dutchy'. De eerste betekenis - 'Nederlandse' - ligt

voor de hand, maar bij het verne- men van de tweede betekenis zal de KNVB wel even slikken. 'Dutchy' staat namelijk ook voor 'Duitser'.

De voetbalbond geeft toe niet te hebben geweten dat 'Dutchy' nog een andere betekenis heeft. „Het is juist een bijnaam die veel Nederlandse sporters in het buitenland krijgen,” meldt KNVB-voorlichter Rob de Leeuw. De kans dat Dutchy door Engelstaligen voor een Duitser zal worden aangezien, acht hij overigens heel gering. „Daar maken we ons echt geen zorgen over”.

Behalve op petten, sjaaltjes, stropdassen, horloges, champagneflessen en auto-accessoires zal het leeuwje op alle uitingen van de KNVB prikken.

Michel Broeders maakt rentree met doelpunt

Tien voor Roda

HOENSBROEK - Met een overtuigende 10-1 overwinning tegen Chevreumont in de bagage kan Roda JC morgen op reis naar Gran Canaria. De amateurs hadden op het veld van EHC in Hoensbroek tegen de goed spelende profs geen schijn van kans. Rodatrainer Huub Stevens liet tweeëntwintig spelers in actie komen. Onder hen Michel Broeders die na een langdurige blessure zijn rentree maakte. Hij viel een half uur voor tijd in.

„Dat was wel een raar gevoel,” vertelde Broeders, die acht maanden niet meer had gespeeld. „Thuis heb ik wel vier keer mijn tas gecontroleerd. Ik was bang dat ik iets zou vergeten. Toen ik het veld opliep, ging er toch wel iets door me heen. Het applaus dat ik kreeg deed me goed.”

Broeders had vrij snel 'het gevoel' weer te pakken, want hij stond amper tien minuten in het veld toen hij scoorde. Eerder hadden Huiberts (2x), Laurensen, Van der Luer, Ogechukwu en Van Hoogdale (2x) de stand al op 7-0 gebracht. Van Hoogdale en de Nigeriaan Olapade maakten de tien vol. Frijs scoorde een kwartier voor tijd de eretrefeer voor Chevreumont.

Huub Stevens neemt twintig spelers mee naar de Canarische Eilanden. Onder hen is ook Olapade, die gisteren alles in het werk stelde om een visum te bemachtigen. Ook Broeders gaat mee, hoewel hij waarschijnlijk geen wedstrijd zal spelen. „Ik denk dat het nog een beetje vroeg voor hem is,” aldus Stevens. Kaliszan, Laurensen en Voncken blijven thuis.

Balarabe

Een MVV-selectie met acht basis-

spelers uit het eerste team won het oefenduel tegen tweedeklasser MKC met 8-1. Een belangrijke bijdrage in de score leverde Abu Bakar Balarabe die op proef is bij de eredivisieclub. Hij doelpuntte vijf keer.

De Nigeriaanse spits was niet alleen

doeltreffend, maar er ging ook een voortdurende dreiging van zijn acties uit. Voor MKC scoorde Pascal Wijs. De overige MVV-treffers waren van Mark Verhoeven, Yvo Joorens en Roel Janssen.

MVV oefent morgen (11.00 uur) in het Geusseltstadion tegen VVV.

Fortuna wint

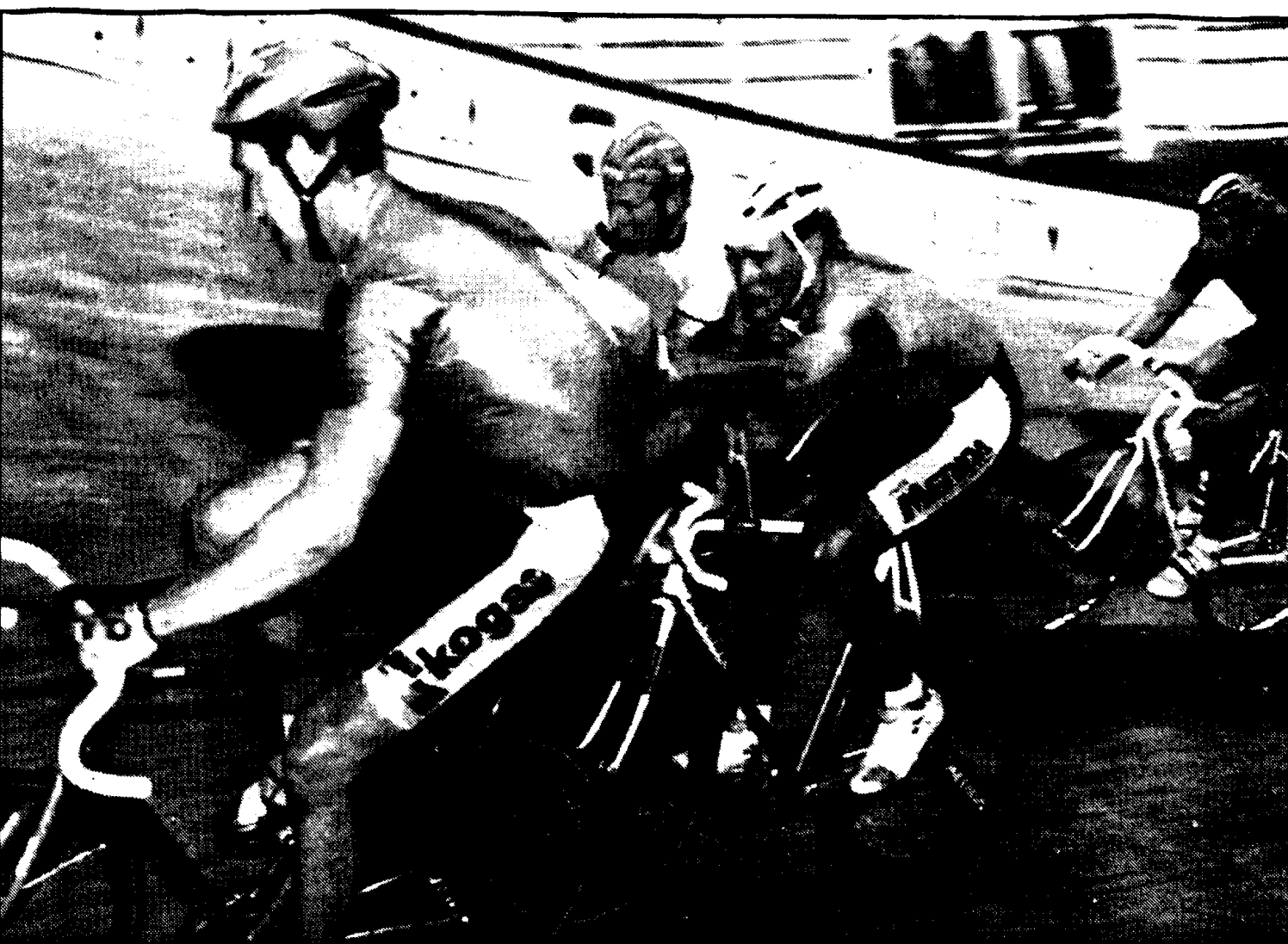
Fortuna Sittard versloeg in Stevensweert de gelijknamige vierdeklasser met 4-0. Rapha Losada (voor rust twee keer) en Roy van Heuvel tekenden voor de Sittardse doelpunten. Randy Samuel en Joseph Szalma speelden voor het

eerst dit jaar mee.

Met het oog op de oefenwedstrijd tegen Willem II, vanmiddag om 14.30 uur in Tilburg, had trainer Chris Dekker een aantal vaste basispelers aan de kant gelaten. Ook Rene Hofman deed niet mee. Hij zal in Tilburg wel aantreden.

Patrick Sercu: 'Paar jaar geleden leek einde nabij'

Zesdaagse leeft weer

● Zesdaagse van Antwerpen op toeren. Peter Pieters (links) brengt zijn koppelgenoot Carsten Wolf in stelling.

Foto: EPA

verreden. Maakt zo'n suprematie niet duidelijk, dat er van regie geen sprake is, zoals veel mensen vaak beweren?..

Tinje

In Antwerpse zijn zestien ploegen present. Slechts één daarvan heeft een Nederlands tinje. Peter Pieters namelijk vormt met de vroegere Oostduitser Carsten Wolf een koppel. In de voorbije twee seizoenen heeft Peter Pieters een vaste plaats in de zesdaagse verworven.

„Het kostte,” aldus de vroegere Nederlandse kampioen en winnaar van de klassieke Parijs-Tours, „enorm veel inspanningen. Maar ze leveren rendement op. Jammer, dat ik door een val in Zürich enige tijd uit de running ben geweest.” Voor Zürich had Pieters onder andere in Wenen gewonnen, ook al betrof het in de Oostenrijkse hoofdstad „slechts” een driedaagse.

Overigens kreeg Antwerpen er nog een evenement bij. Voorafgaande aan het avondprogramma in de zesdaagse vindt sinds gisteren ook nog de „Open des Nations” plaats, een driedaagse landenwedstrijd waarvan de Société du Tour de France onder leiding van Tourdirecteur Jean-Marie Leblanc de organisatie verzorgt. Acht ploegen van ieder zes man (profs en amateurs) zijn hierin van de partij.

Stand zesdaagse: 1. De Wilde-Veggerby 178 p. 2. Baff-Bincoletto 162 p. 3. Risi-Beschart 98 p. 4. op 2 ronden Pieters-Wolf 127 p. 5. Doyle-Woods 88 p. 6. op 3 ronden Khrabov-Tourne 89 p. 7. Vanderaerden-Freuler 87 p. 16. en laatste op 20 ronden Van Camp-Van Roosbroeck 29 p.

Stand Open des Nations: 1. Frankrijk 67 punten. 2. Duitsland 62 p. 3. België 56 p. 4. Denemarken 37 p. 5. Rusland 29 p. 6. Nederland 27 p. 7. Spanje 25 p. 8. Japan 9 p.

sport in cijfers

7-5. Davenport-Rittner 6-4 6-0, Labat-Jaggard-Lai 7-6 6-4.

Perth. Hopman Cup. 1 miljoen gulden. finale: Tsjechie-Duitsland 2-0 (Novotna-Huber 1-6 6-4 6-3, Korda-Karbacher 6-3 6-4).

Honolulu. Mannen. 540.000 gulden. Tweede ronde: Ferreira-Grabb 6-7 6-2 7-6, Gilbert-Kühnen 6-4 6-3, Stark-Finnberg 6-4 6-4, McEnroe-Palmer 4-6 6-4 6-2.

Asten. Astenhofstoernooi, poulewedstrijd.

den: Coumans-Vughts 5-3; Coumans-Rombouts 1-5; Drentje-Van Helmond 2-4; Drentje-Lamberts 1-6; Verheijen-Van Velthoven 3-5; Verheijen-Van de Sman 5-3; herkansing: Coumans-Breninkmeijer 4-3; Drentje-Van Os 3-3 (15-0); Verheijen-Brasse 5-2; fin. kwal. Coumans-Van Velthoven 3-8; Drentje-Kemper 4-8; Verheijen-Rombouts 3-8.

Amsterdam. Buitenveldertoernooi: eerste ronde: Snijders-Hoekstra 1-6 4-6; Paas-Van Bentem 6-1; 6-1; Crins-Zinnege 6-5, 4-6, 6-5; Pijpers-Vermeulen 6-1, 6-2; tweede ronde: Paas-Eisinga 6-5, 6-1;

Pijpers-Crins 6-3, 6-0; D. Reijnders-Zuiderhand 3-6, 5-6; Reijnders-Foks 6-5, 6-2; kwartfinales: Paas-Brunings 6-1, 6-3; Reijnders-Spit 4-6, 2-6; Pijpers-Van Bentem 6-1, 6-5.

VOLLEYBAL

Tweede divisie. Dames. Rapid VC: Peelpush Meijel 2-3 (15-2, 11-15, 15-17, 11-15).

BILJARTEN

Gent. Wereldbeker driebanden, eerste ronde: Van der Smis-Ümeda 3-1; Coumans-De Vries 3-1; Carlsen-Lieberkind 3-0; Sanchez-Buyle 3-0; Habraken-Diels 3-0; Burgman-Forthomme 3-0; Weijenburg-Brückner 3-1; Bitahs-Gieskers 3-0.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Vandaag 19.30 uur:

Cambuur-RKC
Morgen 14.30 uur:
FC Twente-PSV
Vitesse-NAC
Sparta-Volendam

Ajax	17	14	2	1	30	47	-9
Feyenoord	17	12	4	1	28	34	-15
Vitesse	17	11	2	4	24	38	-14
PSV	17	9	5	3	23	31	-17
Roda JC	17	10	3	4	23	28	-17
Willem II	18	8	3	7	19	28	-21
NAC	16	8	2	6	18	34	-24
FC Twente	17	7	4	6	18	23	-19
VVV	18	7	3	8	17	27	-28
GA Eagles	18	6	6	6	18	19	-26
Sparta	18	5	6	6	16	24	-24
FC Utrecht	18	6	4	8	16	23	-37
MVV	17	5	5	7	15	24	-32
Heerenveen	18	5	5	8	15	17	-34
Volendam	17	4	2	11	10	22	-34
Groningen	17	3	3	11	9	17	-42
RKC	16	1	4	11	6	15	-35
Cambuur	16	0	3	13	3	8	-33

eerste divisie

Vandaag 19.30 uur:

Haarlem-NEC
Helmond Sport-Excelsior

Morgen 14.30 uur:
Eindhoven-ADO Den Haag
Veendam-Graaafschap

Dordrecht '90	18	12	3	3	27	40	-22
AZ	18	10	3	5	23	34	-15
Heracles	18	8	5	5	21	36	-19
Den Bosch	18	7	7	4	21	32	-28
Telstar	18	7	6	5	20	32	-17
FC Zwolle	18	8	4	6	20	28	-25
ADO Den Haag	18	5	4	5	18	36	-34
Fortuna Sittard	17	7	4	6	18	20	-21
NEC	16	6	5	5	17	22	-16
Graaafschap	17	5	7	5	17	21	-23
Emmen	18	6	5	7	17	28	-32
Eindhoven	17	4	8	5	16	18	-28
Haarlem	17	5	5	7	15	27	-34
RBC	18	5	4	9	14	26	-34
TOP	18	5	4	9	14	21	-34
Excelsior	17	5	3	9	13	21	-31
Helmond Sport	17	3	6	8	12	14	-34
Veendam	16	2	5	9	9	15	-24

knvb-beker

VIERDE RONDE

Morgen 14.30 uur:

Dordrecht '90-Feyenoord

Woensdag 19.30 uur:
ADO Den Haag-MVV
NAC-AZ

buitenland

BELGIE

Vandaag 20.00 uur:

AA Gent-FC Antwerpen
Anderlecht-KSV Waregem
SK Lommel-FC Luik
Lierse SK-Seraing
Standard Luik-RC Genk
Charleroi-RWD Molenbeek
Morgen 15.00 uur:
Brugge-Beveren
Oostende-Cercle Brugge
Germinal Ekeren-KV Mechelen

sport kort

● ZAAVOETBAL - In de eerste divisie won H. Meyers de competitiewedstrijd tegen Multicopy met 5-3. Door deze overwinning blijft de Geleense ploeg koploper.

● VOETBAL - Ajax verloor de oefenwedstrijd in Bangkok tegen Nigeria met 2-1. Het Amsterdamse doelpunt was van Seedorf.

● WORSTELLEN - Het NK vrije stijl gaat morgen niet door. De noodlijdende IJsselsteinse club Nelson krijgt de organisatie niet rond.

● VOETBAL - Het grotere aanbod van clubs na het uitenvallen van Oosteuropese landen maakt op 21 juli in Genève een extra loting nodig voor de voorronde van de drie Europese bekers. De loting voor de eerste hoofdronde van de Eurocup is op 26 augustus.

● VOETBAL - De 19-jarige Rus Vladimir Besjastnik speelt de komende drie seizoenen voor Werder Bremen. De Duitse kampioen betaald nog geen twee miljoen gulden voor de technisch begaafde speler.

sport op tv

VANDAAG
09.45-11.00 Dld 2. wereldbeker ski reuzenslalom mannen.
11.25-12.15 Dld 2. wereldbeker ski Super G.
12.40-13.45 Dld 2. wereldbeker ski reuzenslalom mannen.
12.50-17.58 Ned 2. EK schaatsen, vrouwen 500 en 3.000 m; mannen 500 en 5.000 m.
14.30-19.00 BRT 2. WK driebanden.
15.00-17.00 Dld 3. Sport 3 Extra.
17.30-17.57 Dld 1. Sportschau.
18.00-18.40 RTL 5. Duits voetbal 18.38-18.48 Ned 2. Sportsjournal.
18.45-19.15 RTL Television: Sport.
19.00-20.30 BRT 2. Zesdaagse Antwerpen.
19.10-19.45 Dld 1. Sportschau.
19.30-20.00 BRT 1. Sport.
22.00-23.20 Dld 2. Aktuelle Sport-Studio.
22.15-22.50 Ned 3. Studio sport.
23.20-23.10 BRT 1. Sport op zaterdag.

MORGEN
11.30-13.00 Ned 2. TV-sport.
12.30-13.15 BRT 1. Sportmiddag.
12.50-17.30 Ned 3. EK schaatsen, vrouwen 1.500 en 5.000 m; mannen 1.500 en 10.000 meter.
13.15-14.00 BRT 2. ijshockey.
14.00-14.40 BRT 2. WK driebanden.
14.40-15.00 BRT 2. Anderlecht-Waregem, samenvatting.
17.00-19.30 BRT 2. WK driebanden.
17.10-18.15 Dld 2. Sport-Reportage.
17.30-18.00 RTL 5. WK Voetbal '94.
18.00-18.05 RTL 5. Snowreports.
18.05-18.40 RTL 5. voetbal.
18.10-18.40 Dld 1. Sportschau.
18.45-19.10 RTL Television: Sport.
18.45-20.13 Ned 3. Studio sport.
19.30-19.50 BRT 1. Sport.
19.50-19.58 Dld 1. Sportschau-Telegram.
19.50-20.35 BRT 1. Sportweekend.
22.00-22.48 Ned 2. Italiaans en Spaans voetbal.
22.40-22.45 Dld 2. Sport am Sonntag.
22.45-23.10 BRT 1. Sport.

Waarzegster Gina Gielissen voorspelt dat Brazilië in WK-finale Duitsland klopt

MAASTRICHT - Haalt Dick Advocaat met Oranje de WK-finale in Amerika? Blijft Falco Zandstra tijdens de Olympische Winterspelen overland in het titanengevecht met Johann Olav Koss en vindt Roda JC de sleutel voor de poort naar Europees voetbal? Vragen die de sportliefhebbers dit jaar in hun ban houden. Waarzegster Gina Gielissen laat als een moderne Madam Medusa haar licht over het nog jonge kalenderjaar schijnen. Ze speelt open kaart en licht alvast een tipje van de sluier. De Maastrichtse futurologe legt de sportziel van 1994 bloot. Met de kaarten als wegwijzer. Tarot, een reis door de nevelige toekomst. Een avontuur met veel primeurs. Of zijn het spreuken? Een keene duik in de Doods van Pandora. Het Nederlands elftal sneuvelt in de kwartfinales. Brazilië klopt Duitsland in een zwaarbevochten WK-finale.

Argentinië maakt een grote kans. Brazilië staat er evenwijdig beter voor. Duitsland-Brazilië dus vermoedelijk. Een bikkelhard tweekamp, spannend tot het eind. Duitsland wordt verslagen."

Roda JC

Over naar de Nederlandse competitie. Feest op de Coolingsel. Willem van Hanegem loodst Feyenoord naar het kampioenschap. De PSV-spitsen doen het echter ook goed. Eentje zal er zeker vertrekken. Op de topscorerslijst steekt aan het eind van de competitie één speler ver boven iedereen uit. „Een echte topscorer dus."

Roda JC. Hoog genoteerd, met het vizier op Europees voetbal. „Het zal erom hangen. Er zal elk geval hard voor gewerkt moeten worden. Het probleem is dat een aantal spelers te zwaar op routine drijft." Eindbestemming in de huidige competitiejaargang is een plaats tussen vier en zeven. „Veel hangt af van het publiek. Het kan de club door een moeilijke fase heen helpen."

Het elftal zal in elk geval moeten blijven vertrouwen op trainer Huub Stevens. „Een zeer autoritair persoon. Als de spelers hem blijven volgen, zitten ze goed. Uitblinkers zal het elftal niet kennen. Wel kunnen zich enkele voetballers in de kijker spelen. Doelman Waterreus bijvoorbeeld. Hij krijgt de kans om zich nog meer waar te maken. En René Trost. Een ondergewaardeerde kracht. Opgehemeld als het goed gaat, sterk bekritiseerd in een mindere periode. 1994 kan een heel goed jaar voor hem worden."

Het wielrennen. De Tour de France, het jaarlijkse, cyclische hoogtepunt. 1994 viel vies tegen. Dit jaar is er, wanneer de kaarten goed worden geduid, ook nog geen reden tot juichen. „De Nederlandse renners kunnen het vergeten. Erik Breukink is een doorzetter. Tevens eigenwijs. Als hij vertrouwt op zijn maten, is hij verloren. Dat redt hij het niet. Hij heeft individuele klasse." Misschien een overwinning in een tijdrit. De Belgen komen prima voor de dag. „Belgen uit Nederlandse ploegen vooral. Het duel om de gele trui gaat echter tussen een Fransman en een Spanjaard. Indurain heeft de beste papieren."

1994 belooft volgens Gina Gielissen een redelijk sportieve worden. Met wisselend succes voor de Nederlanders. Meer dan ooit treden de individuele sporters voor het voetlicht. De teamsporters doen een stapje terug. 1994 kent echter ook zijn schaduwkanten. Er voltrekt zich een ramp. „Een zwaar ongeluk met een skiër of schansspringer en iets rond de WK voetbal in Amerika. Ook overlijft een zeer bekende oud-voetballer. Iemand die echt iets heeft betekend voor het Nederlands voetbal. Bovendien zijn in de Amerikaanse voetbalstadions bepaalde dingen niet in de haak. Er ontstaat in elk geval enorme opwinding."

Nog één keer draait Gina Gielissen de kaarten voor het Nederlands elftal. In de stilte, hoop dat er wellicht toch nog wat meer in het vat zit voor Oranje. Opnieuw teleurstelling. „Weer die boze geest." Het is alsof de duivel ermee speelt. De kaarten hebben gesproken.

● De helderziende Gina Gielissen laat haar licht over het sportjaar 1994 schijnen. „Feyenoord wordt weer kampioen."

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

'Als ik Oranje draai, komt altijd de duivel tevoorschijn'

De jeugd heeft de toekomst. 1994 wordt het jaar van de nieuwkomers. Een nieuwe judoreus staat op. Of is het een pril bokstalent dat de komende maanden een vernietigende vuist maakt? Hierin verschaffen de kaarten nog geen helderheid. Wel is zeker dat autocoureur Jos Verstappen het gaat maken. In een Formule 1-bolide. „Hij heeft een dubbele acht. De kaart van de kracht, van het instinct. Hij heeft goede mogelijkheden dit seizoen."

„De atletiek", zo voorspelt Gina Gielissen, „wordt ook dit jaar weer overschaduwd door schandalen." Bekende en minder bekende atleten vallen door de mand. Wegens doping en vuilspuiterij. Oppassen geblazen dus. Voor de Noordlimburgse topatleet Marko Koers staan de sterren gunstig. „Hij gaat er stevig tegenaan. De eerste dagen van het Europees kampioenschap in augustus zullen wat tegenvallen. Later in de week zal hij zich wat prettiger gaan voelen. Een hoge klassering, een podiumplaats op de 800 meter, zit er zeker in. Hij wordt later overigens leraar, maar dit terzijde."

Carla Beurskens daarentegen zal beter dan ooit naar haar lichaam moeten luisteren. „Een blessure zit in een klein hoekje." De frêle marathonloper, komende maand wordt ze 42, zal zich niettemin op de klassieke afstand kunnen blijven meten met de wereldtop. Gielissen: „Met de spieren en de wilskracht zit het goed. Ik verwacht eigenlijk alleen wat problemen met haar heup. Ze moet uitkijken."

Olympische vlam

De Winterspelen van Lillehammer zijn in aantocht. Het olympisch vuur wakker aan. De schaatskoorts stijgt. Nederland komt beslagen ten ijs. Met onder meer Falco Zandstra, de Gespierde

Spijker. De Europees kampioen, die dit weekeinde op het olympische ovaal in Hamar zijn titel wil prolongeren. „Hij krijgt de komende weken wat tegenslagen te verwerken. Problemen met de keel, neus en oren. Een griepje of een verkoudheid misschien. Hij zal zich goed moeten verzorgen wil hij tijdens de Spelen hoog eindigen. Veel hangt af van zijn geestelijke beheersing. Op de 5000 meter finisht hij bij de eerste drie. Op de 1500 meter krijgt hij geduchte

door
FRANS DREISSEN

concurrentie van een andere Nederlander. Samen eindigen ze in de top-vier. De 1000 meter wordt een rechtvaardiging. Een prooi voor iemand die kort daarvoor gigantisch op zijn bek is gegaan. Van een echte Nederlandse goudkoorts zal in Noorwegen volgens Gina

Gielissen evenwel geen sprake zijn.

Van het ijs naar de zon, die figuurlijk doorbreekt voor Nederlands tenniskampioen Sjeng Schalken. Met nummer 446 met stip stijgend op de wereldranglijst. „Een natuurtaent. Jong en speels, maar gezegend met een uitgelezen balgevoel. Hij heeft de zon aan zijn kant, maar hij kan zich er ook aan branden. Hij moet leren dat lang niet alles vanzelf gaat. Hij zal zich consequenter moeten gaan opstellen. Iets meer discipline gaan opbrengen en rekening moeten houden met een lichte terugval. Een pure individualist, waar we nog jaren van gaan genieten. Hij is trouwens ook goed in andere takken van sport."

Kampioenen worden gemaakt en gebroken. Gevierd en verguisd. „Vedetten die puur op routine draaien, krijgen het moeilijk." Richard Krajicek is zo'n op handen gedragen topper. Een ster met sterallures. Beste Nederlander op de tennisladder. Momenteel in de lappenmand. „Discipline

en concentratie zijn van eminent belang. Handhaving staat voorop. Krajicek zal zijn hoofd er goed bij moeten houden en mag zich vooral fysiek niet te veel inspannen."

Voor Monica Seles wordt de come-back aan het tennisfirmament een beproeving. De in 1993 door een Steffi Graf-fan neergestoken Joegoslavische, blijkt het incident nog niet te hebben verwerkt. „Ze maakt haar rentree en daarmee is eigenlijk alles gezegd. Ze zal Steffi Graf voorlopig nog niet kunnen bedreigen. De oorzaken daarvoor liggen vooral ook op het persoonlijke vlak." Randgebeurtenissen brengen nieuwe spanningen met zich mee. „Ze zou zich eigenlijk een paar maanden moeten opsluiten en alleen maar met sport moeten bezig zijn."

WK voetbal

Het WK voetbal in de Verenigde Staten. Oranje top of flop? Het geluk is niet op de Nederlandse hand. De duivel als derde kaart. Als bode van het onheil. Vervloemd, telkens

weer die duivel." Gina Gielissen is zeker van haar zaak. Het Nederlands elftal zal onder leiding van Dick Advocaat geen potten kunnen breken in Amerika. „Overmoedig, lichtzinning. De tegenstanders worden te zeer onderschat." Saoedi-Arabië en Marokko, bepaald geen kneusjes. België, een geducht concurrent. „De Nederlandse verdediging zal bedacht moeten zijn op verrassende dingen. Op verraderlijk spel." Dribbels en hoogstandjes van de tegenpartij. Doelman Ed de Goey zal vaak aan het twijfelen worden gebracht. „Uitlopen of blijven staan? Nederland is gebaat bij rust." Een taak voor haptonoom Ted Troost wellicht. „Nederland overleeft in elk geval de eerste ronde. Of het team moet al echt ontzettend dom spelen."

Ook in de achtste finales blijft Oranje nog overeind. Daarna is het over en sluiten. „De teamgeest ontbreekt een beetje. Het botert niet echt. Door een gevoel van zelfgenoegzaamheid. Oranje valt terug op een paar spelers. Iets dat komend jaar overigens meer zal gebeuren in

teamsporten." Het Nederlands elftal zal bovendien niet gevrijwaard blijven van blessures. Volgens Gina Gielissen worden twee verdedigers bedreigd met fysieke rampspoed. En dan Ruud Gullit. De sterspeler van Sampdoria, die weer het Oranje-shirt zal aantrekken. Hij zal op zijn hoede moeten zijn. „De meeste risico's loopt Gullit tussen 4 maart en 2 april en tussen 28 juni en 4 juli. Dus vooral in het duel Nederland-Marokko moet hij attent zijn."

Gina Gielissen voorspelt spannende gevechten. Mooie doelpunten ook. En een bikkelharde strijd. Zowel op als buiten het veld. „Irritatie, geweld, hooliganisme." Het stadion Citrus Bowl in Orlando als slagveld. „Vooral de wedstrijd tegen een Engelstalig land levert enkele vervelende incidenten op." Mochten de kaarten niet hebben gelogen, dan betreft het hier het duel Nederland-Ierland. Een ontmoeting in de achtste finales, die inderdaad kan worden bereikt wanneer Nederland zich als eerste plaatst in zijn groep en Ierland tweede wordt in zijn poule.

Maar de kaarten vertellen meer. Zo wordt de naam Dennis Bergkamp geassocieerd met een Zwaarden 7. „Hij zal tegen een prent oplopen." Geel of rood, dat blijft voorlopig nog een raadsel. „Zelfbeheersing speelt een voorname rol." Een positieve uitschieter is Brian Roy. „Hij zal zich tijdens de WK zeer nadrukkelijk manifesteren."

De eindextrijd blijft voor Nederland buiten bereik. „De Duitsers komen wel ver. Tot de finale. Daarin wacht een heel Zuidamerikaans land."

Terwijl heel Limburg ineens internationaal nieuws was door de watersnood, bracht de hoge Maas Arcen nog eens extra onder de aandacht. Aanleiding was het volgens velen falende optreden van CDA-burgemeester E. Mooren. Na een ware stortvloed van kritiek in landelijke en regionale pers trok hij zich even terug en kreeg loco-burgemeester Hafmans het commando over de hulp troepen die Arcen weer op het droge moesten trekken. Na een gesprek met gouverneur Van Voorst tot Voorst meldde Mooren dat hij per 1 juli vervroegd met de vut gaat. Daarmee is een gewapende vrede in het dorp opnieuw getekend. De overstroming was slechts de druppel die de emmer deed overlopen. De verhoudingen in de gemeente-politiek waren ook daarvoor niet al te best. De provincie noemt het een uniek geval, nooit eerder kwam het tot zo'n ernstige vertrouwensbreuk tussen burgemeester en gemeenteraad. Mooren gaat ondanks alles maandag weer 'vol goede moed' aan de slag. Zijn vertrek heeft volgens de burgervader niets met de 'hetze' rond zijn crisis-optreden te maken: hij was sowieso al van plan met de vut te gaan. Nog steeds voelt Mooren geen nattigheid. Hij houdt vol dat hij, afgezien van enkele details, geen fouten heeft gemaakt en hem niets te verwijten valt. Inwoners van Arcen trekken hun eigen conclusies. Volgens hen zat niet alleen Mooren fout, maar het hele gemeentebestuur. „Ze wilden al lang van de burgemeester af. Dit hebben ze aangegrepen om van hen af te komen,” menen sommigen achterdochtig. Bericht vanuit nattig en verrassend Arcen.

Het wil ook in Arcen maar niet winteren. Terwijl de regen gestaag neerdruppelt en bij vlagen stroomt blijft het water aan de Maasstraat gevaarlijk hoog. Een fikse bui in de Ardennen en de kelders lopen hier weer onder. Het Maaspaviljoen ligt nu niet aan, maar in de rivier en het Maashotel gebruikt de winterstop om te drogen en de waterschade te herstellen. Het vuilnisaanbod in de gemeente is in deze natte periode gigantisch. Langs de weg liggen grote stapels vuilniszakken, resten vloerbedekking en half-vergane kelderinhoud te wachten op de vuilniswagen. Veel bewoners ruimen de door water aangetaste spullen op en maken de balans van de schade op. Terwijl Arcen zo de watersnoodramp verwerkt, handelt politiek Arcen haar eigen zaakjes af. Na zijn volgens velen falende optreden overspoelden politiek en media Mooren met kritiek.

De eerste man zou de zaken slecht coördineren, te laat hebben gewaarschuwd voor het stijgende water en de hulpverleners voor de voeten hebben gelopen door zich teveel met details te bemoeien. Mooren zelf wijst alle kritiek van de hand. „Afgezien van enkele details, waarop ik nu niet wil ingaan, heb ik met het crisisteam goed en op tijd gehandeld. Dat heeft de gouverneur ook bevestigd.”

De inwoners van het Noordlimburgse dorp bezien de crisis vooral

hoofdschuddend. Een rondgang door Arcen maakt één ding duidelijk: Mooren heeft hier niet veel vrienden. Toch kreeg hij complimenten van de Rode Kruiscommandant, bloemen en ruim 25 adhesiebetuigingen, maar ook een dreigbrief. Doch wie ook maar vermoedt de schijn te wekken dat hij het voor de geplaagde burgervader opneemt, wil die indruk onmiddellijk wegnemen. „Hij is geen vriendje van me, hoor,” klinkt het dan.

Maar veel inwoners vinden de manier waarop Mooren nu vertrekt onwaardig. „Ze hebben hem laten verzuipen. De wethouders lieten hem gewoon al die fouten maken, om hem daarna te kunnen laten vallen. Ik vind het schandelijk dat ze deze ramp zo hebben gebruikt om van hem af te komen,” zegt een inwoner oprecht verontwaardigd. Anderen delen zijn mening of zwijgen verschrikt als de naam Mooren valt.

Zo niet een echtpaar dat in de crisisopvang heeft geholpen. Zij coördineerden de hulp in een verblijfscentrum in Arcen zelf, dat echter eigendom is van de lokale PvdA-fractievoorzitter P. Nagels. Wellicht daarom verordendeerde het crisisteam dat iedereen naar de veel verderop gelegen kerkdorpen Lomm en Velden moest. Omdat wegen waren afgesloten, moesten de legertrucks vol vaak oudere mensen daarvoor een flinke omweg maken. Intussen was het ver-

blijfscentrum klaar voor de opvang van ruim honderd mensen. Warme koffie en erwtensop stonden gereed, bedden waren gespreid. Er kwamen maar veertig mensen.

Nagels zag steeds busjes met evacués langsrijden. Toen hij er een aanhield kreeg hij te horen dat de bestuurder opdracht had de mensen naar verderop te vervoeren. Nagels is het echter niet eens met de stortvloed van kritiek op de burgemeester. Ook hij vindt dat het hele (CDA-)gemeentebestuur fout zat. „Al eerder werd Mooren op alle fronten tegengewerkt, ook ambtelijk. Ze hebben hem tijdens de ramp volledig laten verzuipen.” Volgens de Arcense oppositieleider is door het CDA nooit rechtstreeks kritiek geuit op de partijgenoot-burgervader. „Dat ging allemaal via achterdeurtjes, hints.”

Toen de ramp zich afspeelde, heeft het CDA daarvan 'een permanente verkiezingscampagne gemaakt', oordeelt Nagel. „Als er hoogwaardigheidsbekleders kwamen kijken, werden andere CDA'ers gebeld om naast hen te lopen. Verder kreeg niemand daarvan iets te horen. Niet dat ik zo graag naast een hoogwaardigheidsbekleder wil lopen, hoor.”

Verongelijkt

Moorens witte huis met uitzicht op de rivier die de problemen aanpoeide, staat eenzaam net buiten

de bebouwde kom van Arcen, vlakbij de Kasteeltuinen. Vanuit zijn woonkamer kijkt de burgemeester vooral verongelijkt terug op de twee weken die zijn bestaan dooreen schudden. Hier zat hij ook in het heetst van de ramp, zonder telefoonverbinding. Die was in heel Arcen uitgevallen. Mooren verhaalt hoe het allemaal begon op de rampzalige woensdagochtend, 22 december. Nadat hem duidelijk werd dat het water snel en hoog steeg, stelde hij een crisisteam in en liet huis-aan-huis een waarschuwingsbrief verspreiden. Volgens velen was dat al een dag te laat. In de brief stond dat in Arcen en Velden zandzakken te krijgen waren. Geluidswagens reden door het dorp.

Iedereen werd afgeraden de Maas op te gaan en aangeraden tijdig maatregelen te nemen. Dat moest wel heel snel, want donderdagochtend, ruim een halve dag na het verspreiden van de brief braken de dijken en stroomde het water Arcen binnen. Ook het gemeentehuis bleef niet gespaard, tot verdriet van Mooren. De burgemeester vorderde de basisschool in Arcen en de gemeenschapshuizen van de kerkdorpen Lomm en Velden voor de opvang van mensen die door het water uit hun huis moesten. Ook vroeg hij die donderdagochtend steun van het leger. Die zou zijn toegezegd, maar de trucks arriveerden pas laat in de avond. Ook brandweer

en Rode Kruis assisteerden bij de evacuatie, die volgens Mooren voortreffelijk verliep.

Kritiek

Intussen nam het gemor onder de vrijwillige hulpverleners toe en werd het ook de burgemeester duidelijk dat niet iedereen zijn optreden geslaagd vond. Twee gemeenteraadsleden zouden negatieve geluiden hebben gespuid, terwijl de vrijwilligers zich geschoft voelden. „Ze wilden op de stoel van het crisisteam gaan zitten en ook dingen regelen. Ik zei: laat dat maar aan ons over. Het crisisteam is daar verantwoordelijk voor. Maar het was wel vervelend dat zij er doorheen wilden gaan fietsen.”

De kritische raadsleden drukte hij op het hart de nabespreking van 'het grote gebeuren' af te wachten. De kritiek kwam echter na de kerst naar buiten. Nadat een dagblad het optreden van Mooren op de korrel nam, schrok deze hevig. „Ik heb de secretaris bij me geroepen en gezegd dat ik na deze berichten pas op de plaats wilde maken. Ik zou naar huis gaan om het bericht op me in te laten werken en me te bezinnen. Dat heb ik ook aan de gouverneur gemeld.”

Misverstanden

Die boodschap is op het gemeentehuis volgens Mooren verkeerd begrepen. „Ze dachten dat ik weg

zou gaan. Maar ik zat al die tijd gewoon thuis.” Omdat de telefoon was uitgevallen was Mooren niet bereikbaar, stelt hij. Nu heeft hij een autotelefoon. De 'misverstanden' leidden op 29 december tot een crisis-telefoontje vanuit de gemeente naar de gouverneur. Loco-burgemeester Hafmans meldde dat Mooren zich voor onbepaalde tijd onbereikbaar had gemeld, waarna Van Voorst tot Voorst het commando overdroeg aan de 'loco'.

Mooren ontving een brief van de provincie waarin hem deze overdracht gemeld werd. Zijn reactie: „Ik schrok er wel van, ik was totaal overonderd. Maar ik kon toen weinig meer doen. Ik wilde alles goed overdenken en verwerken en had er geen behoefte aan naar het gemeentehuis te gaan. Bovendien zaten de pers en de tv achter me aan.” De kritiek drong ook door tot het gouvernement in Maastricht. Gouverneur Van Voorst tot Voorst besprak de kwestie eerst met de burgemeester, daarna met de wethouders en later met de fractieleiders. Hij oordeelde dat 'de gemeenteraad in de afgelopen jaren niet onverdeelde gelukkig was met het functioneren van burgemeester Mooren'. De explosie van kritiek op diens functioneren noemde de gouverneur onevenwichtig, omdat die kritiek nooit eerder concreet zou zijn geuit bij Mooren zelf of bij de gouverneur.

Politiek

CDA-fractieleider J. Hendrickx weersprekt de kritiek op de gemeente-politiek. „Het CDA heeft al bij de algemene beschouwingen, in de tweede ronde kritiek geuit op de burgemeester. Hij heeft onvoldoende leidinggevende capaciteiten,” oordeelt de partijgenoot van Mooren. Daarvoor zouden wel 'signalen' zijn gegeven. Die bestonden uit indirecte opmerkingen in commissievergaderingen. Ze zijn door Mooren nooit opgepikt, weet Hendrickx nu. Na de algemene beschouwingen had de CDA-fractie een gesprek met Mooren. Deze meldde toen dat hij met de vut wilde, uiterlijk op 1 april 1995. „Die datum is na de gebeurtenissen nu vervroegd,” stelt Hendricks, die een duidelijk verband met 'de ramp' ziet. Mooren zelf ontkent elk verband. Ook als Arcen droog was gebleven, was hij per 1 juli teruggetreden, houdt hij vol.

Na dat gesprek sloot het CDA (die met negen van de dertien zetels de overgrote meerderheid heeft in de gemeenteraad van Arcen en Velden) met Mooren een gewapende vrede. Die werd echter ruw verstoord door het wassende water. Dat veroorzaakte een politieke draaikolk, waarin Mooren verdronk. Als het water niet gekomen was, was er niets gebeurd. Nu werd het slecht functioneren van de burgemeester zo duidelijk, dat de situatie niet te handhaven was. De kritiek in het dorp, als zouden ook de andere leden van het gemeentebestuur fouten hebben gemaakt, wil Hendrickx niet bevestigen. „Daarvoor moeten we de evaluatie afwachten,” zegt hij tactisch. Het antwoord lijkt verdacht veel op de manier waarop Mooren van de morrende gemeenteraadsleden af wilde komen tijdens de ramp.

De aantijging dat de ramp door de Arcense politiek zou zijn gebruikt om van Mooren af te komen, vindt Hendrickx 'beneden alle peil'. „Wij hebben onze kritiek op een fatsoenlijke manier verwoord, niet gericht op de mens Mooren. Voor ons was na het gesprek de kous af. Maar ja, dat water, daar hebben wij niet om gevraagd. Dat overkomt je. Dan escaleert de zaak, zoals is niet te voorzien.” Een inwoner bevestigt dat. „Zolang er niets gebeurde, kon het gemeentebestuur het wel aan.”

door
**GEERTJAN
CLAESSENS**

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

BOBEMA

Bouw- en Betonmaatschappij BV

Bobema is een middelgroot bouwbedrijf en sedert tientallen jaren actief in de sectoren utiliteitsbouw, woningbouw, renovatie, restauratie en onderhoud.

De werkzaamheden vinden plaats in Zuid-Nederland en Duitse land.

In verband met een toename van onze orderportefeuille zijn de volgende vacatures vacant:

I CALCULATOR

- Functie-eisen:**
- opleiding bij voortior MTS-bouwlands;
  - ruime ervaring in het zelfstandig vervaardigen van inrichtingsbegrotingen en kostenkalkulaties voor zowel woningbouw als utiliteitswerken;
  - het beoordelen van prijzen en offertes van onderaannemers en leveranciers;
  - ervaring met geautomatiseerde calculatiesystemen;
  - leeftijd max. 45 jaar.

II (HOOFD)UITVOERDER

- Functie-eisen:**
- MTS-basisopleiding ofwel gelijkwaardige opleiding;
  - ruime ervaring in het uitvoeren van grotere bouwprojecten;
  - leeftijd max. 45 jaar;
  - goede contactuele eigenschappen.

Voor beide functies wordt kennis van de Duitse taal tot vereiste.

Sollicitatiebrieven binnen 14 dagen na afsluiting van de afsluiting van Bobema en Bobema/Betonmaatschappij BV, Postbus 1000, 6200 BA Maastricht, t/m 14-01-1994.

INSTALLATIE- EN LOODGIETERSBEDRIJF A.H. GEELLEN B.V.

zoekt i.v.m. uitbreiding van zijn service-sector een
**ERVAREN
SERVICEMONTEUR**

met gedegen kennis van olie- en gasstooktoe-
c.v.-installaties en regelinstallaties.

Opleidings- en ervarings-eisen:

- MTS-opleiding W of E of gelijkwaardig niveau;
- ervaring met het onderhouden en verhelpen van stooktoe- en gasstooktoe-c.v.-ketels, hoog- en laag- en brandstoftoevoer-c.v.-ketels, w.w.-apparatuur en regel- en beveiligingsapparatuur;
- goede contactuele eigenschappen;
- het uitvoeren van werkzaamheden volgens rooster.

Geboden wordt:

- een zelfstandige functie;
- een goede kennis van de Nederlandse taal;
- goede arbeidsvoorwaarden;
- een service-act.

Kandidaten voor deze functie wordt verzocht hun sollicitatie met uitvoerige persoonlijke en zakelijke gegevens, binnen 14 dagen te zenden aan:

INSTALLATIE- EN LOODGIETERSBEDRIJF
A.H. GEELLEN B.V.
Voerweg 4, 6250 GV Schinoplaan, t.a.v. de heer A. Geelen.

Assurantiekantoor te Heerlen

vraagt per 1-3 a.s.

commercieel administratief medewerker m/v

wegens uitbreiding van de kantoorwerkzaamheden en buitendienstactiviteiten.

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Uw functie:

- u bent verantwoordelijk voor het beheer van onze assurantieportefeuille;
- u voert correspondentie met assurantiepolis en relaties;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u leent ondersteuning aan de buitendienstmedewerkers;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;
- u bent verantwoordelijk voor de afwikkeling van schade;

Wij bieden:

- een baan met veel afwisseling in het assurantie- en schadeverzekering;
- een MBO/MBO-opleiding;
- een goede arbeidsvoorwaarden;
- een goede werkomgeving;
- een goede werkomgeving;

Soms zijn een paar woorden genoeg om iemand gelukkig te maken.

IKEA is een dynamische internationale onderneming met meer dan 110 vestigingen over de wereld. Jaarlijks komen er nieuwe vestigingen bij. In Nederland hebben we vestigingen in Amsterdam, Sliedrecht, Duiven, Eindhoven, Delft en vanaf eind 1994 in Heerlen. Op dit moment werken er 1250 medewerkers bij IKEA in Nederland. Het IKEA idee is het aanbieden van een breed assortiment functionele woonartikelen van goede kwaliteit en vormgeving, tegen zulke lage prijzen dat zoveel mogelijk mensen ze kunnen kopen. Aangezien we blijven groeien zijn we op zoek naar:

Een drietal Store Managers m/v Meerdere Afdelings Managers m/v

Wat zijn de taken?

- Afdelings Manager:**
- Als Afdelings Manager bent u lid van het managementteam van de vestiging en verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen.
  - Je bent verantwoordelijk voor het beheer van de afdeling en de medewerkers.
  - door middel van een team van medewerkers de verkoop te optimaliseren.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de afdeling en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de afdeling en de medewerkers.
- Store Manager:**
- De Store Manager is lid van het managementteam Nederland en verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van de vestiging.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de vestiging en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de vestiging en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de vestiging en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de vestiging en de medewerkers.

Wat zijn de eisen?

- Afdelings Manager:**
- je bent verantwoordelijk voor het beheer van de afdeling en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de afdeling en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de afdeling en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de afdeling en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de afdeling en de medewerkers.
- Store Manager:**
- je bent verantwoordelijk voor het beheer van de vestiging en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de vestiging en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de vestiging en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de vestiging en de medewerkers.
  - je bent verantwoordelijk voor het beheer van de vestiging en de medewerkers.

Heb je interesse in de functie van Store Manager, dan kan je je sollicitatiebrief met C.V. sturen naar: IKEA B.V. Service Office, t.a.v. Albert Martens, Personeel Manager IKEA B.V. Nederland, Karspeldreef 16, 1101 CK Amsterdam Z.O.

Wij solliciteren naar de functie van Afdelings Manager, stuur dan je sollicitatie naar: Inter IKEA Systems B.V., t.a.v. Christa Jans, Personeel Manager, Old Palmsstraat 1, 2616 AN Den Haag.

Werk mee aan mooier wonen

Impakters/horteploeg m/v

Wij zijn op zoek naar een impakters/horteploeg m/v voor de realisatie van de vestiging in Heerlen. De functie is geschikt voor mensen met een MBO-opleiding en ervaring in het beheer van de vestiging en de medewerkers.

Dakdekker m/v

Wij zijn op zoek naar een dakdekker m/v voor de realisatie van de vestiging in Heerlen. De functie is geschikt voor mensen met een MBO-opleiding en ervaring in het beheer van de vestiging en de medewerkers.

tempo-teamuitzendbureau

Wij zijn op zoek naar een tempo-teamuitzendbureau m/v voor de realisatie van de vestiging in Heerlen. De functie is geschikt voor mensen met een MBO-opleiding en ervaring in het beheer van de vestiging en de medewerkers.

WEGGAAN ZONDER TOETEREN KAN OOK...

De NSG helpt bij het vinden van een oplossing voor alle vormen van geluidsoverlast.

NEDERLANDSE STICHTING GELUIDSOVERLAST
Postbus 361 - 2600 AD Delft

Interieurarchitect m/v

Wij zijn op zoek naar een interieurarchitect m/v voor de realisatie van de vestiging in Heerlen. De functie is geschikt voor mensen met een MBO-opleiding en ervaring in het beheer van

De one-womanshow van veilingmeester Dickhaut

DOOR MYA MAAS

Bij Venduhuis Dickhaut aan de Bredestraat in Maastricht gaat het doek op voor Margriet Dickhaut, de veilingzaal loopt vol. Een veiling is voor deze veilingmeester-taxateur steeds weer een opwindende gebeurtenis, die haar volle inzet vraagt. De plankenkoorts van een regisseur en acteur tezamen maakt zich bij elke performance van haar meester. In enkele uren tijds moet ze haar veiltalent uitspelen, haar kennis, haar inzicht en haar integriteit waarmaken.

„Eensmaal, andermaal ...”
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

veiling overkocht. Enkele kleine aquarellen van Charles Eyck, impressies uit Ibiza en Zweden, gaan weg voor de minimale prijs van 250 gulden. Voor het werk van deze Limburgse schilder bestaat in 't algemeen een gemiddelde belangstelling, maar Europese handelaars zijn er niet in geïnteresseerd. Hummelbeeldjes daarentegen zijn bijzonder in trek. Voor een gaaf Hummelbeeldje wordt al gauw 200 tot 400 gulden neergegeld.

Volgens 't oude principe van vraag en aanbod komen op veilingen artikelen van particulieren terug in de markt. De helft van het veilingpubliek bestaat trouwens uit kijkers, niet-kopers. De veilinghal is altijd vol en in feite zelfs te klein. De toeloop betreft voor 50 procent handelaars, de andere helft zijn particulieren, liefhebbers van antiek en verzamelaars. Ze komen uit Duitsland, tot Keulen en Düsseldorf, uit heel Limburg, de Belgische grensstreek, maar ook uit Noord-Holland en Groningen.

Valkuul

Op veilingen kopen kan voor particulieren een valkuil zijn, weet Margriet Dickhaut. Sommigen laten zich verleiden door te blijven bieden als ze zien dat een ander er op gebrand is en een bepaald stuk in z'n bezit te krijgen. De veilingmeester geeft particulieren dan ook de goede raad op kijkdagen voor zichzelf te bepalen welk bedrag maximaal aan een keuzestuk willen besteden, en niet vergeten dat de 22 procent provisiekosten bij re rekenen.

Dickhaut veilt in totaal achttien maal per jaar. Voor de eerstvolgende veiling, 31 januari, is de veilingmeester al weer druk in de weer. „Van de afhandeling na de veiling heb ik soms slapeloze nachten, alle financiële transacties gaan door mijn vingers en tegelijkertijd moeten er weer nieuwe goederen worden ingesloten en moet de catalogus voor de eerstvolgende veiling worden samengesteld.”

Maar het vak heeft zijn charme. Het is een uitdaging, ze kan niet meer zonder. De Maastrichtse veilingmeester besluit haar verhaal even kortdurend als ze de veiling afsluit. „Een betere stapel om spullen goed aan de man te brengen is er niet. Via de veiling komen ze altijd bij 'n liefhebber terecht”.

Daag omvat de catalogus 550 artikelen, meubels en sterk uiteenlopende voorwerpen, die aan de veiling moeten worden gebracht en die stuk voor stuk door werkstukken in het blikveld worden gebracht. Margriet Dickhaut, geflankeerd door notaris mr. P. Muijters en Meesteren, zet een eerste bedrag op de veiling loopt! Daarmee valt de plankenkoorts, de spanning bij de veilingmeester weg, ze richt zich nog alleen maar op het oververende, maar steeds weer blijvende marktspeel concentreren.

De zekerheid van de vrouw die wat ze waard is, hanteert de veilingmeester - van huis uit ontwerperes (50), gehuwd en moeder van drie kinderen van 20 tot 23 jaar - routineus de hamer van haar verhoogd geplaatste veilingtafel. Haar jongensachtige geknippede, zwarte haar accentueert een markant, fris gezicht, met levendige donkere ogen, waar niets ontgaat. Dat is noodzakelijk, want het ene bod volgt het andere op het andere en wordt slechts met een nauwelijks hoorbaar, kort hoofdknikje kenbaar gemaakt.

Een piano met mahonie art nouveau kast uit 1930, geleverd door de Koninklijke Pianofabriek van Maastricht, die voor 475 gulden is ingeschat, wordt grif tot 1050 gulden opgeveild. Een Engelse eiken sideboard, met drie laden en onderkast, uit begin 20ste eeuw, is, zegt de veilingmeester, hevig in de mode. Het wordt voor 750 gulden ingeschat, maar eindigt op 1700 gulden op. Een laatste bod (1800) komt uit de rijen, uit verschillende houthouten, met een vernieuwd blad, dat tussen 800 en 1200 gulden, wordt voor 500 gulden weg en ook een kleine houttafel met verschillende zuilen en voetregels, met duizend gulden, onder de laatste prijs van 1200 tot 1500 gulden.

De relikwie van Sint Vincentius, geschat op 25 tot 35 gulden, schiet de veiling omhoog naar 70 gulden. Een antiek houten marketen, die „Echt heel apart, zo dat je ze niet” gaat weg voor 70, piekt. Een kleine tinnen kist met een de eeuwwisseling voor groot gebruik, raakt voor 15

gulden plus opcenten in handen van een dierenarts/verzamelaar. Een zelfde twee jaargangen Roomse Jeugd uit 1925 en 1927 vinden voor tien gulden plus opcenten nog een liefhebber. Op een tinnen schotel uit de 18de eeuw, die tussen 500 en 700 gulden moet opbrengen, wordt een te laag bod uitgebracht. De veilingmeester schudt heftig 'neen' met haar hoofd. „Dat zal mijn opdrachtgever niet leuk vinden, dat kan ik niet missen,” besluit ze er niet het artikel terug.

Overgrootvader

Als telg van enkele generaties ambachtslieden, heeft Margriet Dickhaut haar belangstelling voor hout ambachtelijk werk van geen vreemde. Overgrootvader was „reliëfwerker”, grootvader Dickhaut had aan het Vrijthof een meubelmakerij annex expeditiewagen met paarden, later vervangen door een camion. In de meubelmakerij werden ook doodskisten gemaakt. Uit deze laatste activiteit kwam de huidige begrafsonderneming Dickhaut voort, uit de meubelmakerij het gelijknamige Verhuishandelsbedrijf en het Vlaad-

huis, want klanten die nieuwe meubels bestelden leverden de oude in.

Toen ze nog studente was ging Margriet al geregeld kijken wanneer vader Fons al die mooie spullen veilde, door de veelzijdige activiteiten daaromheen raakte ze enorm geboeid. Eenmaal volwassene hielp ze haar vader een handje mee en toen pa Dickhaut in juni 1993 overleed, was voor de dochter het moment gekomen om het veilingbedrijf in handen te nemen. In 1980 reeds behaalde ze haar vakdiploma veilingmeester-taxateur. Dat betekende aangesloten worden bij de Vereniging voor Veilinghouders, makelaars en taxateurs in roerende goederen en machines, zoals de officiële naam luidt. Daarmee had Nederland zijn eerste vrouwelijke veilingmeester en ook nu nog kent Margriet Dickhaut maar een vrouwelijke collega in het land.

Taxatie

Maar wie denkt dat daarmee haar fortuin is gemaakt, heeft het bij het verkeerde eind. In dit werk blijft dagelijks studeren en op alle ont-

wikkelingen alert zijn een 'must'. Het veilingbedrijf omvat immers een gigantisch terrein: meubels in alle stijlen, van eeuwen her tot nu toe, tapijten, lampen, metalen, schilderijen, porselein en aardewerk, kristal, antiek, etnografische etnografica, speelgoed. „Voor taxatie moet je je een beetje kennis eigen maken en op specifieke terreinen specialisten raadplegen,” vertelt de Maastrichtse veilingmeester. Voor antiek liggen de prijzen vaak of meer vast, maar die van etnografisch verschillen van keer tot keer. „Vandaag wil iedereen een schroot, morgen een klerkast. Dat maakt het superinteressant, maar ook moeilijk.”

De Maastrichtse veilingmeester heeft ook een andere prijs voor maken. „Er is een spanningstijd tussen mijn waardering, mijn respect voor de maker en de marktwaarde, die aan schommelingen onderhevig is. Soms is het publiek enthousiast voor middelmatige artikelen, soms stelt het zich tegenover vakmanschap demotiverend op. En altijd is er een trend, een mode.

Margriet moet in Limburg rekening houden met een breed prijsenscalen en met inbrengers die graag een goede prijs willen hebben. Bij goede stukken laat ze de prijs niet te ver zakken, want als ze geen behoorlijke prijzen maakt, krijgt ze geen aanbod meer. „Eindeeloos afwegen, daar word je wel eens gaar van,” bekent ze.

„Je moet weten waar je het over hebt, ervan overtuigd zijn dat een antieke 18de eeuwse kast die je aanbiedt ook aan dat predikant beantwoordt en je niet laten overtuigen door handelaars die beweren dat het om een kopie gaat. Tegen al dit soort dingen moet je opgewassen zijn. Behalve stressbestendigheid en kennis moet je ook een klein beetje vaardigheden bezitten. En je moet het verkopen van je publiek hebben, anders kun je wel inspekken.”

Antiek

De smaak in Limburg wijkt volgens de veilingmeesters af van die boven de rivieren. Terwijl hier de voorkeur nog uit gaat naar modern, eenvoudig en strak, is er in

„Holland” steeds meer vraag naar antiek.

De Lodewijk XVI-stijl is er nu erg gewild, maar daarin is weinig aanbod, zodat aankopen heel duur zijn.

„Je kunt niet zeggen: als een voorwerp oud is, is het iets waard. Stukken of artikelen moeten van goede kwaliteit zijn, goed van vormgeving, degelijk van materiaal en constructie. Om antiek te zijn moeten voorwerpen in het algemeen ouder dan een eeuw oud zijn, maar ook onderhalve eeuw.” Belangstelling voor boeken geldt kunst, architectuur, geschiedenis, etnografie, geologie. In Limburg zijn Limburgensia in trek. Het aanbod, evengoed als de belangstelling, varieert van veiling tot veiling, er valt geen peil op te trekken.

De vraag naar tin, kristal, porselein, tapijten en etnografische fluweel. Zilverwerk heeft zijn pieken, maar gaat, in tegenstelling tot klokken, nooit erg slecht. Voor de dure stukken en de luxe goederen ligt de handel momenteel moeilijk, de recessie doet zich voelen. Een gouache van Raoul Hynckes (dorpgezicht Kanne) uit 1893, geschat op 5 tot 8 mille, blijft op deze

Nieuwe invasie Normandië bij vijftig jaar D-day

DOOR HANS GERTSEN

Normandië is het nu, bijna een eeuw voor de herdenking zelf, de gesprek van de dag. De vijftigste verjaardag van D-Day, de beslissende landing op vijf Normandische stranden op 6 juni 1944, staat weer centraal voor de beelden van West-Europa, belooft een antiek spektakel te worden.

Elf tien staatshoofden, onder andere de Amerikaanse president Bill Clinton, de Franse president Jacques Chirac, de Poolse president Lech Walesa, de Engelse koningin Elizabeth en koningin Beatrix zullen de plechtigheden op 6 juni 1994 persoonlijk bijwonen. Maar de onbetwiste hoofdrol wordt weggelegd voor de ruim 100.000 veteranen die hebben laten weten dat ze vijftig jaar na de heldende landing opnieuw van de stranden zijn in Normandië. Hier al maanden een geknoopt „vertelt Armelle Le Goff, voorzitter van de regionale VVV, Calvados. Haar organisatie staat niet geringe taak de vele duizenden oorlogsveteranen, uit Nederland, de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, België, Duitsland en Polen en nog vele andere landen, te helpen voor het weekende van 5 en 6 juni.

Maar nog geen onderdak heeft, zijn juni genoegzaam moeten met een hotelkamer op minder dan honderd kilometer afstand van de belangrijkste herdenkingsplaatsen of met een slaapplaats bij particulieren, zo blijkt uit het rapport van Le Goff. „In een staal van

honderd kilometer rond Caen zitten alle hotels al maanden vol. Veel groepen veteranen hebben twee jaar geleden al gereserveerd.”

Dat dat desondanks nog geen garantie voor een bed op 5 en 6 juni is, hebben enkele groepen Britse veteranen de afgelopen maanden tot hun verbijstering en woede ondervonden. Ondanks de zeer tijdsgevoelige reservering moesten de Britse oudstrijders alsnog op zoek naar andere hotels omdat enkele weinig scrupuleuze hotelhouders hun kamers bij nadere inzake liever verhuurden aan groepen Amerikaanse of Canadese veteranen. Die zitten over het algemeen beter in de slappe was.

Dat leidde de afgelopen maanden tot enkele bijtende stukken in de Engelse schiedschriften. „We hebben in 1944 al een zeer zware prijs betaald. Het is schandelijk dat sommige hotelhouders vijftig jaar later een slaatje willen slaan uit onze komst,” aldus een Britse oorlogsveteraan.

Volgens Armelle Le Goff worden dit soort problemen sterk overtroffen. „De meeste hotelhouders hebben zich keurig gedragen. De prijzen zijn niet of nauwelijks verhoogd. Er wordt verstaan wat groepen Britten die problemen hebben gehad, maar dat kwam omdat het hotel waar ze al twee jaar geleden hadden gereserveerd ondertussen van eigenaar was gewisseld. De nieuwe eigenaar wist simpelweg van niets.”

Nederlanders

Voor de tienduizenden veteranen die in juni volgend jaar naar Normandië komen, worden tientallen

verschillende herdenkingsplechtigheden georganiseerd om te voorkomen dat ze verloren gaan in te massale bijeenkomsten en zich slechtte figurant voelen. In principe komt iedere veteraan aan zijn trekken tijdens plechtigheden in of bij de plaatsen waar hij destijds zelf gevochten heeft.

Zo zijn er 6 juni gelijktijdig Britse plechtigheden in Hermanville, Deuvers, Ranville, Ryes en Arromanches vlakbij de plaatsen waar Britse legereenheden destijds ge-

land zijn. Bij al die ceremonies zullen leden van het Britse koninklijk huis aanwezig zijn. Voor Amerikanen zijn er herdenkingen bij de Pointe du Hoc en op Utah Beach in het bijzijn van president Clinton.

De naar schatting 60 Nederlandse veteranen van de Prinses Irene Brigade die als onderdeel van de 21ste Britse legergroep deelnamen aan de bevrijding van Normandië, komen al een dag eerder aan hun trekken. Op 5 juni vindt er in het

bijzijn van koningin Beatrix een ceremonie plaats bij de brug van Pont Audemer die op 20 augustus na hevige gevechten is geallieerde handen viel. Tijdens die gevechten om de strategisch belangrijke brug verloren diverse leden van de Prinses Irene Brigade het leven. Van de 1204 mannen tellende brigade, die ook een belangrijke rol speelde bij de bevrijding van het zuiden van Nederland, sneuvelde er in totaal 45. De Nederlandse veteranen en koningin Beatrix zullen de volgende

dag ook present zijn bij de grote internationale plechtigheden op de stranden van Omaha Beach, het grote klapstuk van de herdenking van D-Day. Daar zullen behalve vele duizenden veteranen maar liefst tien staatshoofden acte de présence geven.

Gekkenhuis

De enige prominente afwezig in het gezelschap is nu al bekend: Helmut Kohl. Voor de Duitsers is, als voormalige vijand, geen enkele rol weggelegd bij de herdenking van D-Day. „De aanwezigheid van Duitsers bij de herdenkingen zou voor beide partijen, de geallieerde veteranen en de Duitsers, erg pijnlijk zijn geweest. Daarom hebben we ons simpelweg niet uitgenodigd,” zegt een

De Duitsers kunnen zich overigens troosten met het idee dat ze wel betrokken zullen worden in de vijftigste herdenking van het einde van de Tweede Wereldoorlog, in mei 1995.

Voor simpele toeristen die in juni volgend jaar graag iets mee willen pikken van de herdenkingen in Normandië, heeft Armelle Le Goff een even simpel als dringend advies: „Blijf in elk geval in het weekend van 5 en 6 juni thuis en kijk naar de televisie.” Ook zonder de komst van duizenden toeristen en dagjesmensen hebben de organisatoren hun handen al meer dan vol aan de veteranen en de staatshoofden.

Zwaartekracht voorspellen voor 5 en 6 juni om ernstige chaos rond de historische landingsplaatsen. De

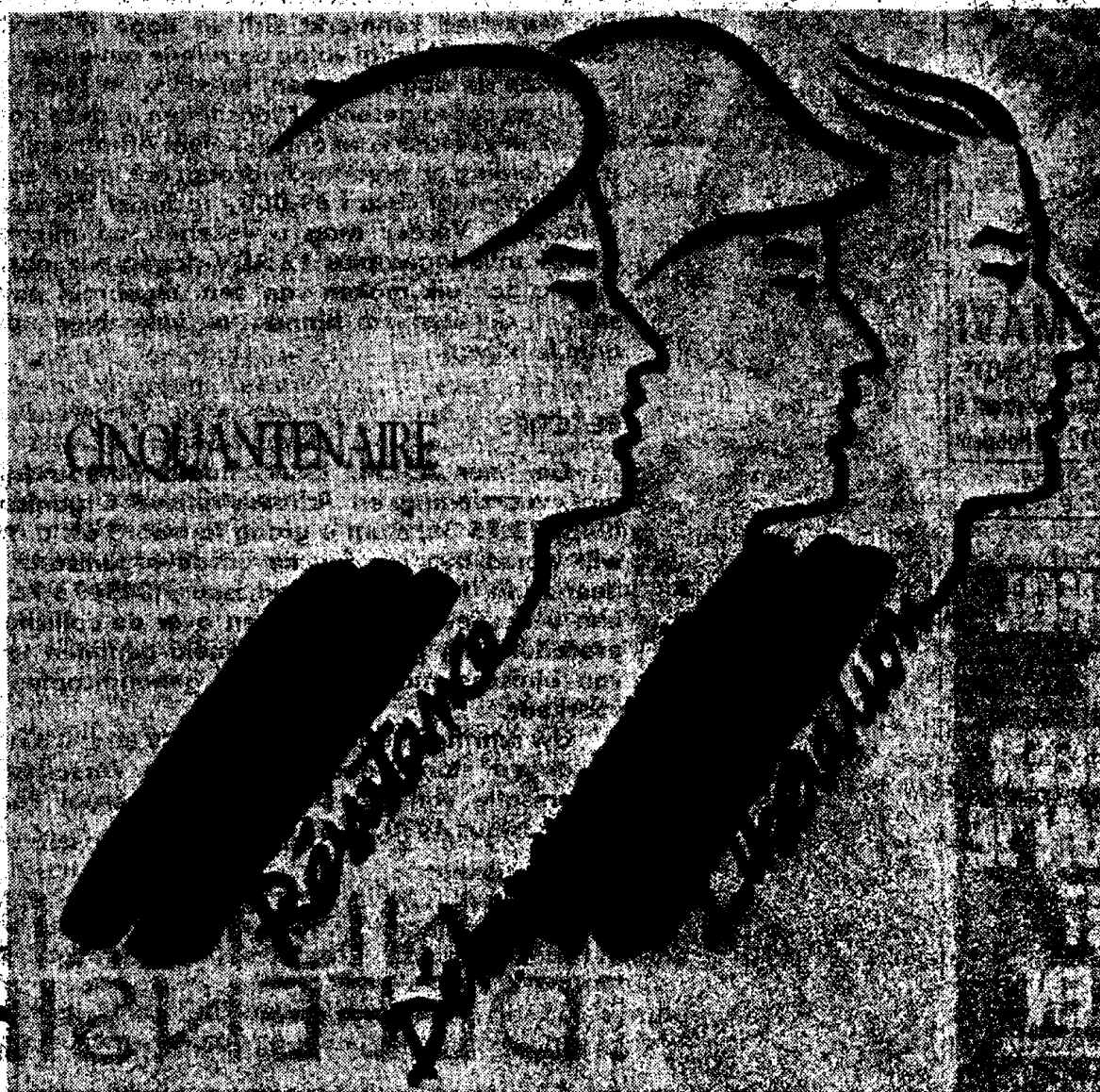
Tienduizenden veteranen verwacht, Duitsers niet welkom

bij de organisatie betrokken historici die zijn naam niet genoemd wil zien. De reden is duidelijk. Volgens de Franse autoriteiten zijn de Duitsers „op eigen, uitdrukkelijk verzoek” niet uitgenodigd voor de herdenking van D-Day.

Een versie waar de historici om moet glimachen. „Als ze al gevraagd hebben om niet uitgenodigd te worden, dan hebben ze dat gedaan toen ze in de geiten kregen dat ze niet welkom waren.” Sommige zaken liggen, een halve eeuw na de grootste militaire operatie aller tijden, nog altijd zeer gevoelig.

draconische veiligheidsmaatregelen rond de tien staatshoofden zullen al het niet-officiële verkeer rond de stranden van D-Day vrijwel onmogelijk maken. Zonder speciale passjes geen schijn van kans om ook maar enigzins in de buurt te komen. Wel om verstrikt te raken in onafzienbare files.

De taxichauffeur die me terugrijdt naar het station van Caen, heeft de oplossing al gevonden. „Ik smeek hem dat weekende. Het wordt een gekkenhuis, meneer. En voor ons valt er dan geen droog brood te verdienen.”

m/v

DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

EUROCONTROL

The European Organisation for the Safety of Air Navigation requires for its CENTRAL FLOW MANAGEMENT UNIT in the Brussels (Belgium) area Engineers & Technicians (m/v) with varying levels of experience. They will have the exciting opportunity to become an integral part of a new and dynamic team for its Maintenance Division

Technical Documentation (1 post) FM-93-BT/176/LD
Sound experience in managing of technical documentation using modern computer document managing tools (word processors, AUTOCAD, ...). Proven ability to understand technical systems and their relevant documentation on electricity, HVAC and data communication. A good knowledge of French would be an advantage.

Heating Ventilation & Air conditioning Technicians (2 posts) FM-93-CT/175/LD
Sound experience in the installation/maintenance of complex HVAC systems for business critical services including modern digital control techniques.

Power Electrician (1 post) FM-93-CT/174/LD
Sound experience in the installation/maintenance of electrical power installations for business critical services (distribution network, UPS, Emergency Power Supplies, Digital control techniques, Fire Detection/Protection systems, ...).

Skilled Worker Maintenance (1 post) FM-93-CT/173/LD
Several years experience in running a workshop, and in the maintenance, repair and operation of electrical equipment and in particular of emergency power supply systems (diesel engines + generator).

Technical Clerical Worker Stock/Store (1 post) FM-93-CT/172/LD
Sound experience in managing a store for technical equipment (Electrical and HVAC equipment, Computer Hardware, ...) using computerised procurement and stock control tools.

Graduation from a technical college or equivalent professional training is required for the position referenced BT. Certificate of secondary technical education or equivalent professional experience is required for the positions referenced CT.

An attractive international salary, including social security and pensions provisions, is offered. Application forms and further details may be obtained from EUROCONTROL Recruitment Section, Wetstraat 72, 1040 Brussels, fax n° 32 2 729 39 72 for enquiries only.

Applicants must bear the appropriate reference n° quoted above. Completed application forms clearly indicating the reference number must reach the above address by 18 March 1994 at the latest. Candidates are advised in their own interest to ensure that they meet the above deadline since closing dates are applied strictly.

ACK // aktiviteitscentrum kerkrade voor lichamelijk gehandicapten

project "meervoudig gehandicapten"

Informatie

Beide activiteitencentra maken deel uit van de Stichting Gehandicaptenzorg Limburg en bieden dagactiviteiten aan lichamelijk gehandicapte volwassenen in het kader van hun doelstelling: integratie en bevordering van de sociale participatie. Activiteiten vinden plaats binnen vier afdelingen, i.e. studie/soc. cultureel, recreatief, sport & spel en ADL (activiteiten dagelijks leven). De activiteiten worden gefinancierd in het kader van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ).

Voor medewerkers worden de arbeidsvoorwaarden voor dagverdienden en salaris voor gehandicapten.

Een psychologisch onderzoek en een medische keuring maken deel uit van de sollicitatieprocedure.

Schriftelijke sollicitaties binnen 14 dagen richten aan de heer J.J.M. Penders, clustermanager ACK/ACK, p/a ACK, Capor Sprakelstraat 4, 6461 EA Kerkrade.

Medische informatie kan telefonisch ingewonnen worden bij voornoemde functionaris, tel. 045-400666.

roepen belangstellenden op te solliciteren naar de functie van:

maatschappelijk werkende m/v in full-time dienstverband.

Inhoud van de functie:

- het leveren van een bijdrage aan individuele begeleidingsplannen;
- psycho-sociale begeleiding van deelnemers en direct betrokkenen, uitgaande van het begeleidingsplan;
- bemiddeling bij materiële problemen;
- verwijzing naar 1e lijn of gespecialiseerde hulpverlening.

Vereisten:

- een afgeronde HBO-opleiding maatschappelijk werk;
- uitstekende contactuele en organisatorische vaardigheden;
- meerjarige werkervaring in de gehandicaptenzorg, bij voorkeur als maatschappelijk werkende;
- kunnen werken in een multidisciplinair team.

Geboden worden:

- ruimte voor eigen initiatief;
- salaris afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring.

Instituut Scheidegger is een begrip op het gebied van kwalitatief hoogwaardige kantoor- en computeropleidingen. Met een uitgebreid netwerk van docenten is het instituut in staat in geheel Nederland tot in de kleinste gemeenten opleidingen te verzorgen. In de afgelopen decennia groeide Instituut Scheidegger uit tot één der grootste particuliere onderwijsinstellingen in ons land.

Door de nog steeds groeiende vraag naar particulier onderwijs zoekt het instituut versterking van de buitendienst met een

Adviseur/verkoper m/v

Van deze medewerker wordt verwacht dat hij aan de hand van ingestuurde aanvragen uit de advertenties belangstellenden thuis opzoekt om hen op overtuigende wijze te informeren over de opleidingen waarnaar de belangstelling uitgaat.

Ervaring in een soortgelijke functie strekt tot aanbeveling, is echter geen vereiste.

Wel vereist zijn:

- een overtuigende persoonlijkheid;
- doortastendheid, doorzettingsvermogen en zelfdiscipline;
- aantoonbare verkoopkwaliteiten;
- een representatieve voorkomen;
- eigen auto en telefoon;
- de leeftijd van minimaal 27 jaar;
- de bereidheid om ook in de avonden te werken.

Geboden worden:

- een hoog inkomen;
- doorgroei mogelijkheden voor ambitieuze en enthousiaste aanpakkers.

Uw korte sollicitatiebrief met gegevens over opleiding en werkervaring alsmede recente pasfoto ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk. Op de enveloppe vermelden functienummer PZ/LDFW.

INSTITUUT SCHEIDEGGER
Kaldenkerkerweg 88
5915 AD VENLO

Instituut Scheidegger

COMPUTEROPLEIDINGEN - TEKSTVERWERKING
KANTOOROPLEIDINGEN

WEGENBOUW ROECKX BV

Hoeverveldweg 7
6385 CZ Schinnen

assistent boekhouder m/v

- opleiding min. MEO
- ervaring in de bouw/wegenbouw strekt tot aanbeveling
- goede contactuele eigenschappen

Schrijft u uw sollicitatiebrief aan:
Wegenbouw ROECKX BV
Hoeverveldweg 7, 6385 CZ Schinnen

BOUWONDERNEMING LAEVEN B.V.

Laeven B.V. is een zelfstandig opererende werkmatschappij van de Koninklijke Volker Stevin N.V. die haar omzet zowel in Nederland als Duitsland realiseert op het gebied van utiliteits-, woning-, industriële en waterbouw.

Laeven B.V. kent een platte organisatiestructuur, korte communicatielijnen en een goede werksfeer. Centraal in het toekomstgericht denken staat integrale kwaliteitszorg.

Wij zoeken op korte termijn een:

HOOFDUITVOERDER

voor werken in de Duitse regio Berlin. Als hoofduitvoerder moet u in staat zijn om onder leiding van een bedrijfs- of projectleider zelfstandig één groot bouwproject of enkele middelgrote bouwprojecten zowel organisatorisch als technisch uit te voeren.

U krijgt een breed en gevarieerd takenpakket:

- het zowel technisch als organisatorisch uitvoeren en begeleiden van bouwprojecten, ondersteund door de werkvoorbereiding;
- het opstellen en bewaken van overall-planningen, t-werken schema's en detailschema's;
- het coördineren van alle door derden te integreren installaties;
- het toezien en bewaken van de veiligheidsvoorschriften op de bouwplaats;
- het houden en notuleren van werk- en coördinatiebesprekingen;
- het bewaken van de kwaliteit van het uit te voeren product;
- het signaleren van meer- en minderwerken.

Functie-eisen:

- minimaal MTS-opleiding; bouwkundige of civiele techniek, aanvullend met uitvoerdersorganisatiecursus 1-2-3;
- enige jaren ervaring in de uitvoering van projecten bij een middel of groot bouwbedrijf in Nederland en bij voorkeur ook in Duitsland;
- motiverende en stimulerende uitwerking hebben op mede-collega's;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrucksvaardigheid. Bij voorkeur ook in de Duitse taal;
- leeftijd minimaal 30 jaar.

Wij bieden een bij de functie passend salaris met goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Schriftelijke sollicitaties, binnen 14 dagen, richten aan:

Limburgs Dagblad, onder vermelding van nummer HK 016 in de linkerbovenhoek van brief en enveloppe. Voor telefonisch overleg vooraf: de heer M.T.H. Bosch, bereikbaar op kantoor: tel. 045-236236 en privé: tel. 045-220006.

Lignano's

HESER B.V.

Stap-inventie restaurant & LIGNANO'S RESTAURANTE-PIZZERIA.

zoekt kandidaten voor een zelfstandige invulling van bestaande en nieuw te openen vestigingen (Brussel/Venlo). Wij denken aan dynamische ondernemers/adviseurs met de nodige herova-ervaring en diploma's.

Elke eigen kapitalist zien wij als een voorstel. Wij bieden u de mogelijkheid om binnen onze franchiseformule, doch met geringe inbreng, te werken aan een zeer gunstig toekomstperspectief. U gaat gebruik maken van de gelegenheid enkele vroege staps te zetten binnen een van onze 12 vestigingen om op deze wijze vast te stellen of de formule u past. Sollicitatie-afspraken kunnen telefonisch, tijdens kantooruren, worden gemaakt op onderstaand telefoonnummer.

HESER B.V., Kesselsteede 61, 6211 EN Maastricht. Tel. 043-256414 - Fax 043-256388.

Belofte: kunt u ook telefonisch informatie winnen alvorens tot sollicitatie over te gaan.

BOUWONDERNEMING LAEVEN B.V.

Laeven BV is een zelfstandige werkmatschappij van de Koninklijke Volker Stevin N.V., operationeel in Nederland en Duitsland op het gebied van utiliteits-, woning-, industriële en waterbouw.

Laeven BV kent een platte organisatiestructuur, korte communicatielijnen en een goede werksfeer. Centraal in het toekomstgericht denken staat integrale kwaliteitszorg. In de genoemde organisatiestructuur is op het bedrijfsbureau een vacature ontstaan voor een:

ZELFSTANDIG WERKVOORBEREIDER WONINGBOUW M/V

Als werkvoorbereider, rapporteert u direct aan het hoofd bedrijfsbureau. U krijgt een breed en gevarieerd takenpakket:

- het zowel technisch als organisatorisch voorbereiden en begeleiden van projecten waartoe u de werkvoorbereiding doet;
- het maken van werkplanningen en detailschema's;
- het maken van voorbereidingschema's, planningen en werkplanningen;
- het registreren en controleren van de werkdiensten en het zelfstandig onderhouden van de daarbij behorende costen;
- het signaleren en verwerken van meer- en minderwerken;
- het verrichten van voorbereidingswerkzaamheden i.v.m. de inkoop;
- overleg met opdrachtgevers, architecten, technici en leveranciers/onderaannemers.

Functie-eisen:

- minimaal MTS-opleiding; bouwkundige of civiele techniek of gelijkwaardig niveau;
- enige jaren ervaring in de werkvoorbereiding bij een middelgroot of groot bouwbedrijf;
- kennis en ervaring op het gebied van gespecialiseerde technieken;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrucksvaardigheid. Bij voorkeur ook in de Duitse taal;
- leeftijd circa 30 jaar.

Wij bieden een bij de functie passend salaris met goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Schriftelijke sollicitaties richten aan: Limburgs Dagblad onder vermelding van nummer HK 017 in de linkerbovenhoek van brief en enveloppe. Voor telefonisch overleg vooraf: Laeven BV, de heer M.T.H. Bosch, bereikbaar op kantoor tel. 045-236236 en privé: tel. 045-220006.

SV Epen integreren i.v. zaterdag 9-10
TRAINER
Schriftelijke sollicitaties binnen 14 dagen richten aan:
Kroelstraat 4
6385 AJ Epen

SCHOON WATER BROOD-NODIG

gite
375
SIMAVI WATERFONDS

GRATIS DOK 12 Water - een wereldwonder

SIMAVI WATERFONDS
Sprakelstraat 4
2012 DE Haarlem

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

SENIOR INFORMATIE-ANALYST (V/M)

TAAK

U geeft leiding aan veelal complexe projecten in het raam van de ontwikkeling en implementatie van systemen. U drukt uw stempel op zaken als het formuleren van de probleemstelling en het opstellen van het functioneel ontwerp. Tevens vervult u een opdragende rol bij de samenstelling van gebruikerslijsten, waarna u ook werk maakt van de beoordeling en evaluatie van de resultaten. Een belangrijk taakaspect is verder de begeleiding van de leverancier van informatiesystemen. Uw verantwoordelijkheden strekken zich bovendien uit tot het beheer op het gebied van automatisering en administratieve organisatie. Hierbij fungeert u als aanspreekpunt, adviseert u zowel het management als de gebruikers op het gebied van informatisering en coördineert u de gebruikersondersteuning. Daarnaast treedt u - ook buiten kantoor - op als contactpersoon bij (proef)productie-calculaties. Tot slot onderhoudt u veelvuldig contact met vakgenoten, zowel binnen Defensie als bij overheidsinstanties en het bedrijfsleven.

GEVRAAGD

Een HBO-opleiding Informatica, bij voorkeur aangevuld met opleidingen c.q. kennis op het gebied van informatievoorziening, administratieve automatisering en administratieve organisatie. Ervaring als informatie-analist is voor deze functie een aanpakbare pre. Uw geschiktheid blijkt verder uit leidinggevende kwaliteiten, goede contactuele eigenschappen en het vermogen om in teamverband te werken. Belangrijk, tenslotte, is dat u zich manifesteert als een slagvaardig coördinator, die haar/zijn groep weet te stimuleren en te motiveren.

GERODEN

Een zeer zelfstandige en verantwoordelijke functie binnen de veelzijdige Defensie-organisatie. De werkgever kent u in hoge mate door de mogelijkheden. U krijgt volop de ruimte om eigen initiatief aan de dag te leggen, terwijl u uw leidinggevende en coördinerende capaciteiten in deze positie uitstekend verder kunt ontwikkelen. Afhankelijk van uw opleiding en ervaring bedraagt het bruto jaarsalaris maximaal circa f 69.000,- inclusief 8% vakantietoelage. Verder mag u rekenen op minimaal 23 vakantiedagen plus 12 ADV-dagen per jaar. En kunt u gebruik maken van een uitgebreid pakket studiefaciliteiten om binnen uw vakgebied up-to-date te blijven.

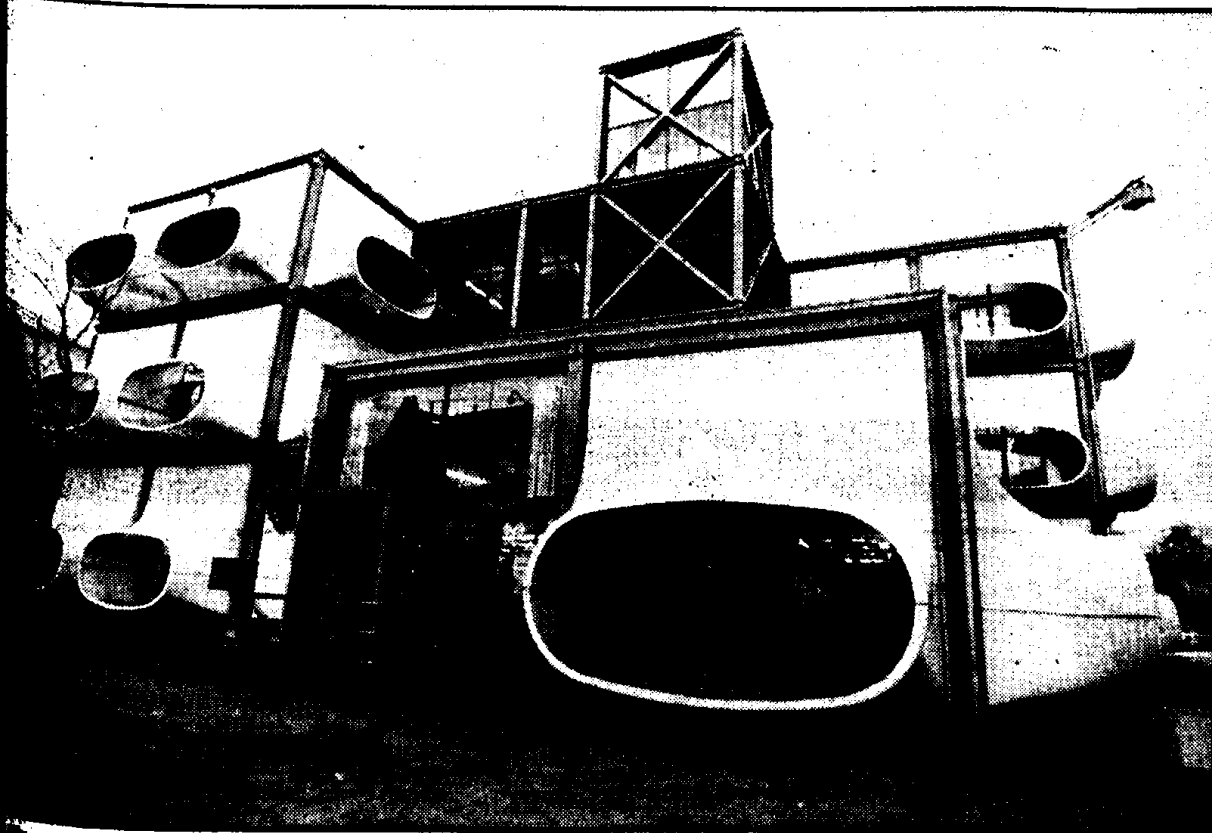
REACTIES

De heer A.H.M. Esser, hoofd bureau informatievoorziening en Administratieve Organisatie, (045) 73 75 36, staat u graag te woord als u meer wilt weten over de functie en de organisatie. De heer B.J.K. Janssen, Adviseur, (045) 73 76 13, kan u helpen met vragen over de sollicitatieprocedure. Bij een goede geschiktheid worden leden van een selectiecommissie in het gehandicapten de voorkeur.

Uw schriftelijke sollicitatie met CV kunt u binnen 14 dagen sturen naar: Personeel & Organisatie van het Defensie-Generaal Personeel, postbus 4490, 5401 CA Venlo.

MINISTERIE DEFENSIE

Het voormalige 'toetersgebouw' van het AZM.

Hub Savelsbergh is 35 jaar raadslid in Heerlen, sinds twintig jaar wethouder. Al twaalf jaar is de CDA'er verantwoordelijk man bij Stadsontwikkeling. Hij voelt zich soms een miskend visionair. Een gesprek over zijn inzet voor goede architectuur in een 'geordende' stad en over het sloopimago dat hem en Heerlen bijna spreekwoordelijk achtervolgt.

Het inmiddels gesloopte DSM-hoofdkantoor.

ander-

Z
ij
d
s(Nieuwe
(S)tijl

DOOR RON BROWN

De architectuurvisie van wethouder Hub Savelsbergh 'Heerlen heeft geen sloopimago'

Veel mensen vinden dat Heerlen niet herkenbaar is. Heerlen heeft een sloopimago.

"Er is geen sloopimago."

Dat maakt de pers er volgens u van?

"Dat interesseert me niet eens. Er is gewoon geen sloopimago. Heerlen is een snel groeiende jongeling die uit de kluiten is gewassen, omdat de mijnindustrie dat vereiste. Daardoor heeft het ontbroken aan stedenbouwkundige samenhang. Dat is geen kritiek, maar een constatering. Ik probeer nu de kans te grijpen door via het centrumplan daar ordenend in op te treden."

Savelsbergh merkt op dat Heerlen van mijnstad tot koopstad is geworden. "Heel simpel: op een gegeven moment staat het een het ander in de weg. De tragiek was dat het hoofdbureau van de DSM (de Boerderij) precies aan de winkelstraat van Heerlen lag. De Sarolejastraat kon daardoor niet tot volle ontplooiing komen. Trouwens, de discussie is pas opgelaaid toen de boerderij al weg was. Jaren tevoren was al bekend dat het gebouw in de weg stond. Maar de raad heeft toen niet gereageerd."

Hoe dan ook, de boerderij is gesloopt, tot spijt van bijna alle Heerlenaren. Je had ook kunnen zeggen: dat is zo'n markant gebouw, laten we er alles aan doen om daar bijvoorbeeld een winkelcentrum van te maken.

"Medio jaren tachtig hebben we twee jaar lang geprobeerd het gebouw een functie te geven op cultureel gebied of als hotel met winkels er omheen. Dat is volstrekt mislukt. Dat gebouw kostte vijf miljoen. Na twee jaar zeuren werden we het niet kwijt. En in het koopcontract stond dat DSM het na twee jaar moest slopen als we er geen bestemming voor hadden gevonden."

Dat koopcontract had u zelf mee opgesteld. Bovendien: als gemeentebestuur heb je een breder belang in het gebouw te houden. Je zou kunnen zeggen: voor het behoud van zo'n belangrijke gebouw heb ik een miljoen over."

"Je kunt veel plannen, maar dat lukt niet altijd. We zaten in een tijdsakem en vonden geen belegger voor dat gebouw."

U had om meer tijd kunnen vragen.

"We hadden in die tijd een nog groter probleem met DSM. Dat wilde toen naar het Geleendal verhuizen. Zie je dat al voor je? Dan had daar één gebouw gestaan en voor de rest niks. Ik heb dat toen verhandeld, maar daar praat nu niemand meer over. Ik ben toen naar de president-directeur gegaan en heb gezegd: dat is een absurde zaak. Vervolgens hebben we de grond aangeboden waar het huidige DSM-hoofdkantoor is verzeen. Toen moesten we in grote haast die contracten sluiten. "Ik ben nu nog blij dat ik de arrogante jongen ben geweest. Dat is me hoogst kwalijk genomen door het ABP, de toenmalige eigenaar van het Geleendal. Daardoor is ook die ruzie ontstaan tussen het ABP en mij."

Savelsbergh ergert zich er aan hoe zijn besluiten vaak in de publieke opinie gewaardeerd worden. "Emotioneel gezien kan ik me voorstellen dat de mensen vinden dat de DSM-boerderij had moeten blijven staan. Maar de meeste mensen kennen slechts twintig procent van de argumenten. Het interes-

Hub Savelsbergh voor een van zijn favoriete Heerlense gebouwen: de voormalige ulo aan de Laan van Hövell tot Westerflier, een ontwerp van Frits Peutz.

Foto's: DRIES LINSSEN

seert ze verder ook geen bal. Maar hoe zouden ze reageren als je zegt: u wilt dat gebouw behouden? Prima, maar dan moet wel de onroerend-goedbelasting flink omhoog."

Het architectonisch nog veel markanter 'toetersgebouw' van architect Bisschoux aan de Akerstraat is al na tien jaar gesloopt omdat de eigenaar het niet geschikt en te duur vond.

"Dat gebouw is er überhaupt alleen gekomen omdat het college toentertijd de mening van de welstandscommissie naast zich neerlegde. Wij wilden een zeer bijzonder gebouw."

Waarom is dan niet geprobeerd om het te behouden? Is nooit overwogen om daar een cultuurcentrum naar het model Centre Georges Pompidou van te maken?

"Dat is nooit gevraagd. De eigenaar zei: we breken het af, we willen op die plek een gebouw waar we rendement uit kunnen halen. Op dat moment houd ik m'n bek. Moet ik dan zeggen: meneer, wilt u het mij verkopen? Dat is toch een idiote gedachte."

In juli 1991 had de gemeente wel 7,5 miljoen gulden over voor de omstreken aankoop van het Geleendal, toen met het argument dat het centrumplan beschermd moest worden. Een deal waar Savelsbergh inmiddels niet zo heel gelukkig meer mee is.

Om commerciële redenen valt de keuze al snel op sloop gevolgd door nieuwbouw. Kunt u er zich iets bij voorstellen dat mensen zich daardoor minder gaan thuisvoelen in dat 'onherkenbare' Heerlen?

"Als een stad levend wil blijven, moet er beweging in zijn. En daarmee heb ik alles gezegd."

Geen enkel gebouw is heilig?

"Dat ook weer niet. Ik heb me in-

gezet voor het opknappen van hui-ze de Luif. En als ik er niet achteraan gezeten had, stond het voormalige Grand Hotel er niet meer. Dat weet de buitenwacht uiteraard niet. We hebben ook gevochten voor het oude Arbeidsbureau aan de Geleestraat, met Jo Coenen plannen gemaakt. Dat lukte helaas niet."

"Ben ik echt zo'n sloper? Nee dat is niet zo. Maar als een stad een kloppend koophart moet hebben, dan kun je niet blijven zeuren om een gebouw. Als ik echter zie welke schitterende kerken ze in de grote steden afbreken, dan heb je het over verdwijnen van cultuur."

Heerlen heeft nog steeds geen monumentennota.

"Al vijftien jaar geleden hebben we een lijst van affectieve monumenten gemaakt. De status 'gemeentelijk monument' biedt geen enkele bescherming. Bovendien kun je niks afdwingen, want dan kan de eigenaar van zo'n gebouw de extra kosten verhalen op de gemeente."

Ambtenaar Ton van Mastrigt: "Ook via architectuur kun je het cultuur-gevoel vergroten, de uitstraling van Heerlen verbeteren. Het contrast tussen modern en oud wordt prachtig belichaamd door het Glaspaleis naast de Pancratiuskerk. Een schitterend conflict in de architectuur dat sterker zou moeten worden opgepakt."

Een paar dagen na dit gesprek werd bekend dat de eigenaar van het Glaspaleis overweegt het gebouw te slopen. Alleen een bestemming als muziekcentrum zou het Glaspaleis nog kunnen redden.

Waar Heerlen qua stedenbouw naar toe wil, is een aantal jaren geleden vastgelegd in het centrumplan en de architectuurnota. Maar wordt dat ook in de praktijk gebracht?

"De architectuurnota heeft ons op een aantal punten bewuster ge-

maakt. Het voordeel is een evenwichtiger lijn bij het opzetten van plannen. Je werkt uit hoe de stad er zou moeten uitzien, hoe plekken moeten worden ingevuld. Die visie neem je mee naar de welstandscommissie die het ontwerp van een architect toetst. Je kijkt eerst naar het straatbeeld. Past het gebouw daar goed in? Dat kan zelfs als het juist heel opvallend is."

"Daarnaast letten we veel meer op details: kleurstelling, detaillering van ramen, dakgoten, in de aansluiting van onderdelen van een gebouw. We houden dus zowel de

grote lijnen als de kleinste afwerking in de gaten."

door
JOOS
PHILIPPENS

Savelsbergh was jarenlang voorzitter van de welstandscommissie. Maar na wijziging van de Woningwet moest hij die post tot zijn spijt opgeven. Hij verklaart dat hij de vergaderingen nog wel eens als toehoorder bijwoont. "Laatst volgde ik een uitvoerige discussie tussen de architect van een nieuw project aan het Tempelplein en de commissie. Een goede aansluiting met het plein vergt gevoel voor detaillering. Maar daarnaast moet het gebouw een eigen smel krijgen."

Savelsbergh noemt nog een voordeel van de architectuurnota, die goed is gevallen in de architectenwereld. "Hoe gaat dat dikwijls: een opdrachtgever zegt tegen de architect dat het gebouw aan die en die eisen moet voldoen. Op het geld wordt vaak bekibeld, dat leidt tot minder zorgvuldig werken en dat zie je vooral bij woningbouw. Ze trekken soms gewoon plaatjes uit de la, die hoeft je niet eens meer te tekenen. Daarom is het goed dat

ze weten dat we kritisch zijn op details."

Ton van Mastrigt, opsteller van de architectuurnota, vult aan: "We trachten te bevorderen dat bewuster met de keuze van een architect wordt omgegaan. Zo iets behoort je niet op een achternamiddag te doen. Voor het winkelcentrum dat op het DSM-terrein moet komen, is een lijst van kandidaten opgesteld en daarna is, op grond van hun eerdere werk, tijdens een uitvoerige discussie een keuze gemaakt. Ook in de keuze van de Duitse architect Ungers voor het ontwerp van het winkelgebied is veel energie gestoken."

Vindt u dat gerenommeerde Heerlense architecten als Wiel Aretz en Jo Coenen te veel aan hun eigen visie vasthouden? U kunt er niet goed mee opschieten.

"Dat laatste is volstrekt niet juist. Ik heb met Jo Coenen, dacht ik, op een heel prettige wijze samengewerkt bij de bibliotheek. Maar hij heeft wel ervaren dat je geen boekjesprongen kunt maken. In het algemeen: als ik twee ton heb voor een gebouw dan moet een architect niet iets tekenen wat vijf ton kost. Dat is niet de opdracht."

"Ik respecteer het vakmanschap en de kwaliteit van Coenen en Aretz, maar ik heb met meer dingen te maken. Het moet wel realistisch zijn. Een bekwaam architect heeft volgens mij gevoel voor alle argumenten: de commerciële, de esthetische, de architectonische, de stedenbouwkundige. Daar moet je proberen de meest hoogwaardige kwaliteit uit te halen. Een goede architect is een artiest. Ja, dat meen ik. Hij moet iets scheppen, net als een musicus."

Hoe groot is de invloed van het Heerlen stadsbestuur op de architectuur?

Savelsbergh, onmiddellijk: "Redelijk gering. Dat is ook goed. We zijn

geen vakmensen. We moeten het beleid doorzetten dat door deskundigen is geformuleerd."

Van Mastrigt verwijst subtiel naar een onderzoek, waaruit blijkt dat de persoonlijke inzet van wethouders van grote invloed is op de manier waarop opdrachtgevers met architectuur omgaan. Savelsbergh wordt vaak verweten dat bij hem architectuur ondersneeuwt als bedrijven met bouwplannen zich beroepen op economische belangen.

Maar Savelsbergh zegt dat bestuurders op dat punt geen pretenties moeten hebben. "De Maas-trichtse wethouder John Wevers is zelf architect, maar dat is een uitzondering. In Heerlen zijn burgemeester en wethouders op dat gebied allemaal volslagen leken. Mijn ervaring is trouwens dat ook leken soms een verhelderend oordeel kunnen hebben."

Savelsbergh vindt dat hij in de loop van de tijd meer verstand van zaken heeft gekregen. "Deskundigen verwonderen er zich over hoe je groeit in die dingen. Aanvankelijk was een Haags bureau bezig met de herinrichting van het winkelgebied. De deskundigen van ons en van de partners waren er niet erg gelukkig mee, maar vonden dit toch het beste. Toen zei ik: als dit alles is, laten we dan veel geld besparen door het zelf te doen. Ik ben erg gelukkig dat we nu werken met Ungers. Zijn secondant Von Brandt luistert goed naar andere meningen."

Heerlen heeft een koophart, zegt u. Heeft Heerlen ook een cultuurhart?

"Wat mij betreft wel."

Dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Om die reden doet zelfs een nieuwe politieke partij, Hart voor Heerlen, mee aan de verkiezingen. Heerlen zou vooral te weinig kleinschalige, gevarieerde cultuur hebben in de avonden.

"Ik ben onlangs met een muziekgezelschap meegeweest naar Arnhem, die werden daar landkampioen. Dat vind ik ook cultuur. Het gaat er om dat mensen samen zijn en ze iets beleven. Maar als ik alles in die sector moet betalen, dan zou je kunnen zeggen dat gesubsidieerd bierzuipen ook cultuur is."

Ik vind wel dat we jaarlijks drie miljoen moeten uittrekken voor het schouwburgprogramma, anders kun je het gebouw beter sluiten."

"Maar iets anders: neem dat nieuwe belastinggebouw van architect Quist. In soberheid zo iets moois tot stand brengen, dat vind ik ook cultuur."

Mooie kantoren zijn prima. Maar 's avonds zie je in dat stuk Heerlen geen kip.

"Maar aan de andere kant hebben we van het Wilhelminalplein een levendige plek gemaakt. Daarom is ook rondom het Kerkplein gebouwd. Alleen hebben de horeca-ondernemers daar wat minder gevoel voor. Je kunt in het leven niet alles kunstmatig regelen. In het algemeen gaat het woon- en leefmilieu voor een leuke tent in het centrum."

Savelsbergh voelt zich in zekere zin een miskend visionair. Het volk begrijpt niet dat hij, vaak achter de schermen, werkt aan een nieuwe stad. Zijn cri de coeur als afsluiter luidt dan ook: "Veel Heerlenaren vervloeken hun stad. Ik wil ze over tien jaar nog wel eens horen!"

"Dames en heren, dit is uw machinist, Tinus Talud. Welkom aan boord van deze NS Intercity naar Eindhoven, mede namens uw conducteurs Ben Biels en Wilma Wissel. Wij bevinden ons momenteel tussen Delft en Rotterdam, en rijden met een snelheid van 90 kilometer per uur. De buitentemperatuur is zeven graden. Wij zullen u gedurende deze reis lichte hapjes en een assortiment drankjes serveren. Wij verzoeken u niet te roken in de toiletten en op de balkons, alsmede in de wagons met een rookverbod. Wilt u er s.v.p. op letten dat uw bagage secuur in de rekken ligt en het gangpad niet versperren. Wij danken u dat u met de NS spoort en wensen u een aangename reis."

Worden dit de toekomstige aankondigingen, nu de Nederlandse Spoorwegen een offensief met betrekking tot een meer klantgericht imago hebben ontkend? Het was wel even schrikken op de eerste werkdag van dit jaar: in een aantal stations werd reizigers een bon voor een gratis kopje koffie in de hand gedrukt, en een folder die bevestigde dat de NS zelfstandig zouden worden en de klanten (eindelijk) koning.

Meteen maar eens de proef op de som genomen. En, warempel, in de Intercity van Den Haag CS naar Venlo (16.40 uur, 4 januari 1994) wemelde het van de aangename verrassingen. Niet dat de machinist de reizigers begroette met "This is your captain speaking," maar wel de 'steward', die ons via de luidsprekers allen welkom heette, zijn voornaam onthulde en vervolgens melding maakte van al het lekkers dat hij op zijn karretje - sorry, mobiele pantry - rondzoude. Toen hij achter zijn versnaperingsvehikel ook werkelijk in de wagon opdook, bleek hij een toonbeeld van beleefdheid en vriendelijkheid. Je voelde je bijna schuldig als je niets bestelde.

De nadering van ieder station werd ruim van tevoren aangekondigd met het vaderlijke verzoek om vooral geen spulletjes te vergeten, en voorts werden de overstapmogelijkheden uitgebreid geïnventariseerd.

In Eindhoven aangekomen, verkeerde ik bijna in een roes van geborgenheid; veilig in de schoot van de NS. De treinen reden ook nog op tijd en de Intercity-aansluiting naar Heerlen stond keurig te wachten aan de overzijde van het perro-

Daarna bleek echter dat de klantgerichte campagne van de NS nog niet alle geleidingen van deze organisatie heeft bereikt. De bemanning van de aansluitende Intercity Zandvoort-aan-Zee/Heerlen was duidelijk nog niet op training geweest.

Het karretje - pardon, de mobiele pantry - zoefde in hoog tempo door de wagon en verlate pogingen tot bestellen ketsten af op de rug van de plotseling door doofhoed getroffen steward, wiens naam we nooit zullen benen.

Want de luidsprekers bleven onheilspellend stilstaan. Zwijgend kwam de trein tot stilstand in een station. Een haastige blik uit het raam leerde dat het Weert was.

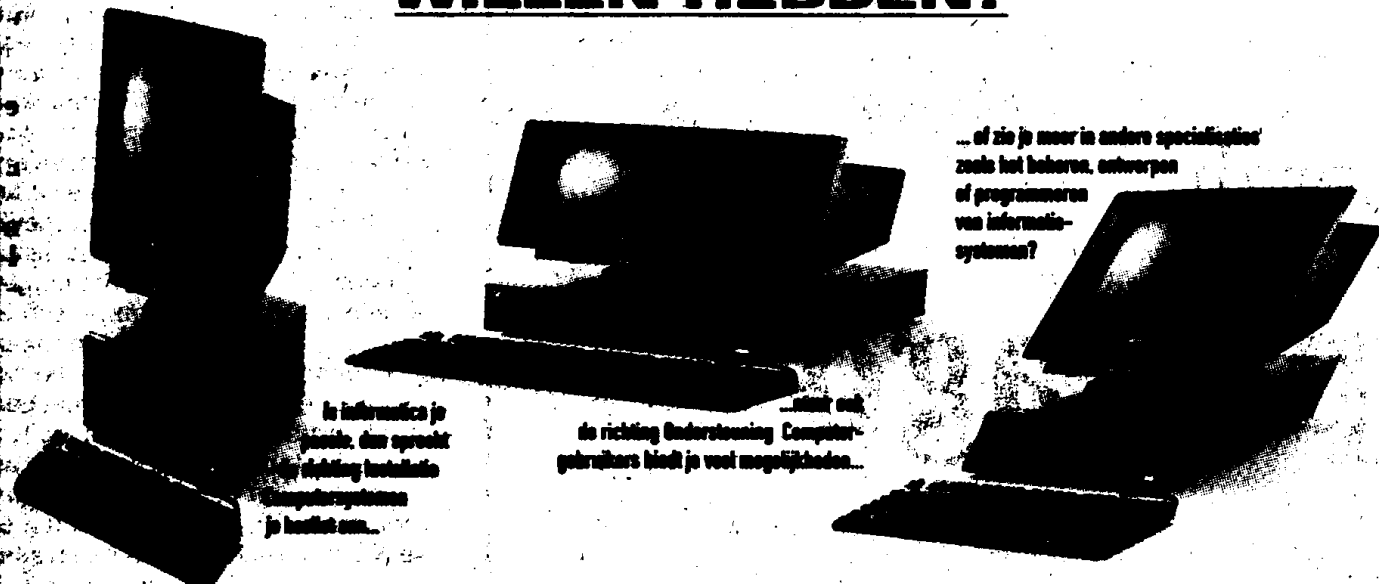
Als een smokkelschip in de nacht gleeed de Intercity vervolgens lang het perron in Roermond. Geen oproep om niets te vergeten, geen uiteenzetting over de overstapmogelijkheden en geen wensen voor een aangename reis. De steward was voorgoed verdwenen.

Maar het jaar is nog jong. Het mislukte experiment van minister Maij-Weggen met de carpool van ellende doet ons rotsvast geloven in het openbaar vervoer. Misschien wordt het nog wat. Want als je, verzekerd van een zitplaats met een drinkbaar kopje koffie flitsend langs de files op tijd aankomt en geen aansluitingen hoeft te missen, dan vormen de onvermijdelijke tariefsverhogingen - de prijs voor het koningschap van de klant - straks niet zo'n drempe meer. Krijgt minister Maij me haar kranje en croissantje misschien toch nog gelijk terwijl vaststaat tussen Breukelen en Abcoude.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

HOE HAD JE JE ECABO-OPLEIDING GEHAD WILLEN HEBBEN?

Misschien hoor, zo'n ECABO informatica beroepsopleiding. Dat is werken en leren tegelijk. Na het behalen van je diploma heb je vrijwel zeker van een baan. Want je wordt opgeleid voor functies waar het bedrijfsleven om zit te springen.

ECABO informatica-opleidingen zijn opgebouwd uit modules. Zo kun je zelf je opleiding samenstellen. Je volgt dan een opleiding die perfect aansluit bij je vooropleiding, interesses en werkplek. Na VWO, HAVO of MBO kun je een ECABO informatica-opleiding volgen tot Automatiseringstechnische Informatievoorziening. Binnen deze opleiding kun je je specialiseren in de richtingen Applicatie Beheerder, Applicatie Ontwikkelaar of Applicatie Programmeraar.

Na HAVO en LBO/VBO kun je een ECABO informatica-opleiding volgen tot Medewerker Beheer Informatica-systemen. Binnen deze opleiding kun je je specialiseren in de richtingen Teststatistiek Computersystemen en Ondersteuning Computersystemen.

Meest informatica-opleidingen zijn er ook ECABO-opleidingen voor beroepen in de administratie, economie en landbouw.

De opleidingen worden bij jou in de buurt verzorgd door Stichting PSBO.

Dit is een samenwerkingsverband van werkgevers (bedrijven en instellingen) die jou een goede en volledige praktijkopleiding garanderen. Zij verzorgen voor jou gericht opdrachten op een "werkplaats" en zorgen daarna voor een praktijkperiode bij één van de deelnemende bedrijven. Zo vergroot je je kans op werk na de opleiding. Meer weten? Vul dan de bon in voor meer informatie of bel 045-731644.

VUL JE EIGEN TOEKOMST IN MET 'N OPLEIDING OF MAAT!

Ik wil meer informatie over de ECABO-beroepsopleidingen.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Telefoon: _____

Leeftijd: _____

Vooropleiding: _____

Bijlating PSBO, Postbus 17, 6411 AA Maastricht

Deur bij de bon is gratis af te halen op werkdagen vóór 16.00 uur.

ECABO, ALS JE VAN SCHOLING WERK WILT MAKEN

U leert toch om er beter van te worden? Kies dan voor TechTrain

Aangesloten bij de Stichting Examen in Toegespaste Informatica

Rijkserkende diploma's

Waarom TechTrain?

- Examens onder toezicht van Ministerie van EZ
- Bij ons kunt u kosteloos proefles volgen;
- Gratis telefonische hulp, ook in de avonden;
- Via ons BBS 24 uur per dag bereikbaar;
- Wij bieden een leergarantie;
- Huurkoop van apparatuur mogelijk;
- Les in kleine groepen - overdag en 's avonds;
- Groepscursussen en bedrijfsopleidingen;
- DOS en Windows-applicaties;

Nieuw: Computerboekhouden: f 325,00 inclusief software!

Hoesmerweg 104 Tel: 045-221085
6431 EX Heerlen-Hoensbroek Fax: 045-215469

Erkend door de minister van Onderwijs en Wetenschappen op grond van de Wet op de erkende onderwijsinstellingen.

Simons
COMPUTEROPLEIDINGEN

In januari starten de cursussen:

- **MACHINESCHRIJVEN** tienvingersysteem blind
- **TEKSTVERWERKING** WordPerfect 5.1/6.0 basis/secretariatspraktijk/specialist
- **DATABASE IV**
- **STARTCURSUS PC/MS-DOS**
- **DESKTOP PUBLISHING** Voor inschrijving en/of nadere informatie zie onder:

Correspondentieadres: Lesadres:
Postbus 1000 Postbus 1000
6400 CA Heerlen 6400 CA Heerlen

AMBI/PDI-OPLEIDINGEN

- Praktijkdiploma Informatica PDI-I en PDI-II, Systeembeheer Novell (MN1)
- Basisdiploma AMBI: HG1, HG2, HG3
- AMBI: HS1, HS2, HS4, HS5, HS7, HS9, HB1, HB2, HP1, HP6, HX1, HX2, HX3

Voor gratis brochure ondersteunde bon aanvragen opsturen naar:
CCO, Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen, of bel 045-717600, fax 045-742738

Naam: _____ epl: _____
Adres: _____ tel: _____
PC: _____ woopl: _____ th: _____

CCO

centrum computer opleidingen Heerlen Geleen Lindhoven Den Bosch

SECTOR TECHNIEK hogeschool heerler

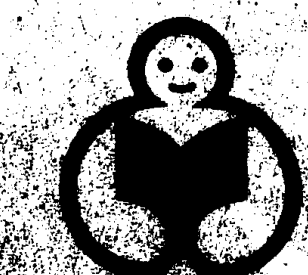
Nu een (andere) studie beginnen?

De opleidingen **Bedrijfskunde** en **Kort HBO Informatica** starten op 7 februari 1994. Bovendien kun je vanuit het WO nog overstappen naar **alle overige opleidingen**. Indien je nu overstapt, kun je nog voldoen aan de voorwaarden van de tempobeurs.

Voor meer informatie kun je bellen tijdens kantooruren, telefoonnummer: 045-734936 (studentenadministratie).

Sector Techniek

- Bedrijfskunde • Bouwkunde • Civiele Techniek / Milieutechniek
- Chemische Technologie • Elektrotechniek • Technische Natuurkunde
- Informatica • Kort HBO Informatica • Werktuigbouwkunde
- Hoger Laboratorium Onderwijs

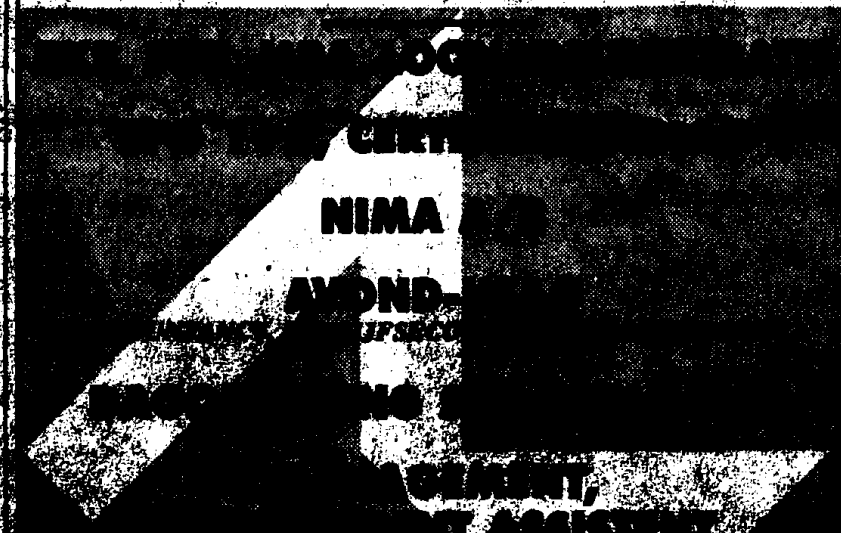

ONDERWIJS GEEFT WERK

VOOR MEER INFORMATIE:

Neem contact op met:
TEL. 045-7317040
of bel met:
GIRG 1-800-0000

BEDRIJFSHOGESCHOOL KATHOLIEKE LEE VOORHEEN LIMBURGSE SPD-OPLEIDINGEN BROUWERS

De cursussen Basiskennis boekhouden, PD Boekhouden, MBA/SPD-I en NIMA worden gegeven

MET EXAMENGARANTIE!

Voor meer informatie en een gratis prospectus bel met de medewerkers 077-520440 of 046-599559 (tijdens de kantooruren) of schrijf je in. Antwoordnummer 909, 5000 VB Tilburg of u bezoekt een van de STUDIEVOORLICHTINGSRAGEN:

Maastricht: Jeanne d'Arc College, Oude Molenvoer 130, donderdag 18 jan. 1994: 18.00-20.00
Stadskerk Hogeschool Katholieke Leergangen PABO, donderdag 24, donderdag 20 jan. 1994: 18.00-20.00
Hogeschool Limburg, Oudestraat 95, donderdag 17 jan. 1994: 18.00-20.00

HORECA MHS

OPEN DAG

Middelbare beroepsopleidingen voor de horeca

- horeca manager
- uitvoerend horeca-ondernemer
- restaurantkok
- gastheer/gastvrouw

zaterdag 15 januari 1994

van 10.00 - 16.00 uur

Willemsstraat 2, Heerlen

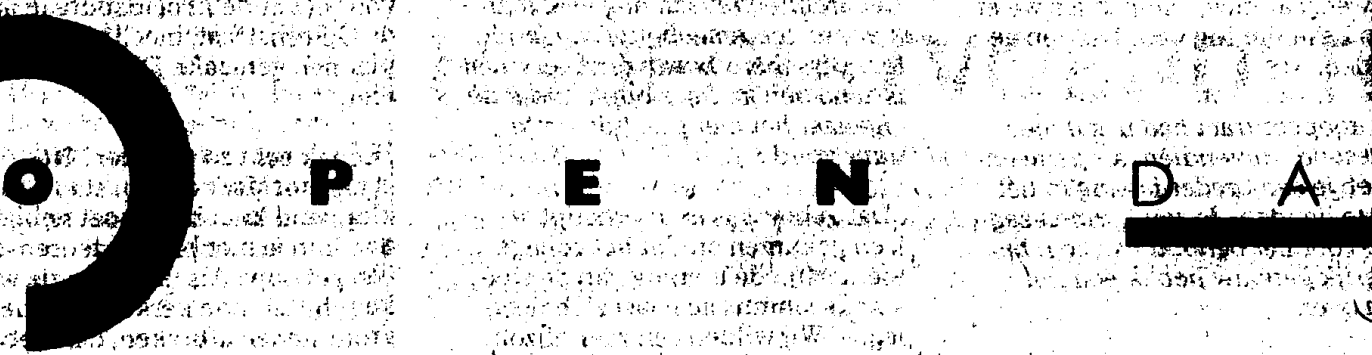
Telefoon: 045-716139

ECONOMISCH COLLEGE

MBO op hoog niveau!

Hogeschool Maastricht / Faculteit Opleiding Tolk-Vertaler

Studeren in Maastricht

zaterdag 15 januari 1994
zaterdag 19 maart 1994

Opleiding Tolk-Vertaler

- Nederlands
- Engels
- Duits
- Frans
- Italiaans
- Portugees
- Spaans
- Russisch

De opleiding Tolk-Vertaler is een 3-jarige HBO-opleiding waar je leert werken op economisch, medisch, juridisch en technisch gebied. Gewenste vooropleiding VWO, HAVO of HBO.

Zend mij als informatie over de opleiding:

Naam: _____
Adres: _____

Opleiding Oriëntaalse Talen en Communicatie

- Chinees
- Arabisch
- Japans
- Chinees
- Arabisch
- Japans

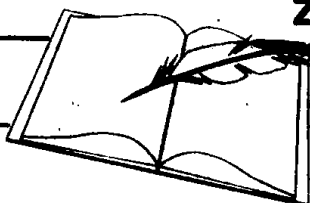
De opleiding Oriëntaalse Talen en Communicatie is een 3-jarige HBO-opleiding waar je leert werken op economisch, medisch, juridisch en technisch gebied. Gewenste vooropleiding VWO, HAVO of HBO.

Zend mij als informatie over de opleiding:

Naam: _____
Adres: _____

Postcode en woonplaats: _____
Hogeschool Maastricht, Faculteit Opleiding Tolk-Vertaler, 62 001 Maastricht, Postbus 164, 6200 AZ Maastricht

Verpletterende herinneringen

DOOR CATHARIEN ROMIJN

de herfst van het jaar 1973 reisde Peter Nádas van Berlijn naar Wenen en vandaar naar Warszawa. Nog geen jaar daarvoor was de Boedapest geboren schrijver met boek 'Einde van een familie' voltooid. Een roman die werd beschouwd als het belangrijkste manifest van de nieuwe Hongaarse schrijversgeneratie. Maar ondanks deze lof was Nádas niet tevreden over zijn prestaties. De grootste moeilijkheden had hij in die tijd met zijn stijl. Het dat Nádas vond dat hij geen goede zinnen kon schrijven die anderen geloofwaardig vonden maar voelde zich in zijn eigen zinnen niet in andere mensen kleren. Hij wilde in die tijd iets schrijven wat anderen niet konden of wilden schrijven, wat hij in hun plaats moest opnemen.

Warszawa wordt hij na een wandeling 's nachts door de stad overvallen en ziet het licht. Maar, in een naargeestige hotelkamer, ontkiemt het idee voor zijn

magnum opus, zijn monumentale roman 'Het boek der herinneringen'. 'Die avond en nacht kreeg in mij het voornemen gestalte om een werk aan te vatten dat mij alle dagen en nachten van de daaropvolgende tien jaar geheel zou absorberen en vervullen, met alle vreugden en kwellingen van dien,' schrijft Nádas in zijn bespiegelend commentaar 'Terugkeer' op de hoogte- en dieptepunten tijdens het schrijfsproces.

„Er had zich heel eenvoudig een woord in me gevormd, of beter gezegd: het was opgeroepen in me: herinneringen. Ik zou mijn herinneringen opschrijven. Parallele herinneringen van verschillende personen, uit verschillende tijdsperiodes. Zoals als de levensbeschrijvingen van Plutarchus. Zo had ik een volstrekt traditionele, algemeen gebruikte vorm gevonden waarin ik meende te passen. Tenslotte, eindelijk, lukte het me zinnen neer te schrijven die het midden hielden tussen strikte zelfanalyse en subtiel fantasie, maar niet in smakeloze zelfonthulling of fantastische verzinsels ontlaarden,” schrijft Nádas in 'Terugkeer'.

De roman werd een tocht door het verleden, een tocht door zijn jeugd. Zijn joodse ouders, actief in de communistische beweging passeerden de revue. Zijn moeder nam haar stalinistische geloof mee in het graf. Voor zijn vader betekende de Hongaarse opstand een schok. Hij werd ontslagen en twee jaar later door de Russen in ere hersteld maar pleegde ruim een jaar later in het voorjaar van 1958 zelfmoord. Nádas neemt de lezer mee door de verstikkende geschiedenis van het communistische systeem met als hoogtepunt de Hongaarse opstand in de oktoberdagen van 1956.

Hij verhaalt over schijn en werkelijkheid, waarheid en leugen. Over menselijk lijden in de jaren tussen Stalins dood en de Hongaarse opstand. Over de herinneringen van een Hongaars auteur aan een homo-erotische getint verblijf in het Oost-Berlijn van de jaren zeventig. Met een duidelijke verwijzing naar Thomas Manns Der Tod in Venedig. Met Mann voelt hij zich verwant. Deze herinneringen lopen dwars door elkaar heen en verwijzen naar elkaar zonder dat Nádas verwar-

ring zaait bij de lezer. Ze wisselen elkaar af, vullen elkaar aan en verplechten zich. Langzaam ontfaait Nádas op subtiel wijze de verwoestende psychische gevolgen van een opvoeding in een totalitair systeem. Totdat in het laatste hoofdstuk de naamloze ik-figuur op gewelddadige wijze aan zijn einde komt. Daarbij speelt de grote politiek als een dreigend schimmenspel op de achtergrond.

Zijn monumentale roman is op een ouderwetse, negentiende-eeuwse rechtvaardige manier geschreven. Ondanks dat het meer dan vijftien jaar heeft geduurd dat het boek in het Nederlands is vertaald – Nádas voltooide zijn titanenklus in 1986 – heeft de 839 bladzijden tellende roman niets aan zeggingskracht verloren. Het boek der herinneringen is verpletterend, tijdsloos en staat eenmaal gelezen in het geheugen gegrift.

Péter Nádas, *Het boek der herinneringen*. Uitgeverij Van Gennep, f 75. Van dezelfde auteur 'Terugkeer' over het schrijven van 'Het boek der herinneringen', f 14,90.

● Péter Nádas.

Foto: TAMAS URBAN

Kort geboekt

DOOR ROB MOLIN

Als vierde deeltje van De Nieuwe Engelbewaarder verschijnt 'Verwoeste levens' door Jeroen Brouwers, één van de hoofdstukken van zijn te verwachten grote boek over dubbelmoord. Voor velen zullen de hoofdstukken Elize Baart en Bastiaan Korteweg volkomen onbekend zijn, maar deze Hollandse negentiende-eeuwse echtelieden genoten in hun tijd een zekere faam. Elize was schrijfster en een niet onverschillig actrice, leerlinge van de legendarische Mina Krüsemann, terwijl Bastiaan de aandacht op zich vestigde als vrijdenker en dwarsligger. In zijn goed gedocumenteerd essay beschrijft Brouwers de maatschappelijke teleurstellingen, die Baart en Korteweg te verwerken kregen en die vooral de man op den duur te veel werden. Zijn suïcideplannen moeten zijn vrouw er tenslotte ook toe gebracht hebben in de slaapkamer cyaanalkali in te nemen. Zij waren respectievelijk 24 en 29 jaar toen zij levenloos aangetroffen werden 'op hunnen legersteden, elkaar omarmd houdend'. (Bas Lubberhuizen, f 22,50)

Heel wat strijdvaardiger in sociaal opzicht is de Indonesische auteur Pramodya Ananta Toer (1925), wiens leven en werk uitgebreid is geportretteerd en geanalyseerd door Prof. A. Teeuw. Na een biografisch hoofdstuk, dat naar mijn smaak nog gedetailleerder had gekund, legt hij verband tussen de inhoud van het uitgebreide oeuvre van Pramodya's turbulente bestaan als dissident schrijver en belicht hij kritisch diens boeiende thema's, verteltechniek en taalgebruik. Natuurlijk komen ook de verschillende periodes in de Indische en Indonesische geschiedenis ter sprake, met name de Japanse bezetting, de politieke actie en de machtsvername door de militairen na de val van Soekarno in 1965. Centraal staat Teeuw in 'De verbeelding van Indonesië' de niet afdrukkende strijd van Pramodya tegen onmenselijkheid tijdens, na en na de koloniale bewind. Afgezien van zijn deelname aan de nationale strijd tegen de Japanners, kende hij slechts één wapen: de pen. (De Geus, f 80)

De lezing die Prof. Wiel Kusters in oktober hield voor de Hogeschool in Sittard, komt mij voor als een ingetogen verweer tegen de cultuurschuld in Europa anno 1994. Zij is uitgegeven onder de titel 'Tegen de versterking, tegen het gis'. Daarin weeft hij een eruditie betoog rond stolling en beweging, die duidelijk samenstromen in geschriften en standbeelden van een 'onsterfelijke' persoonlijkheid. Er zijn in het laatste decennium voor de naderende eeuwwisseling belangrijke, ideologische belichamen de figuren, van hun sokkel gestoten. Kusters wijt gruis (vernietiging), noch versterking (klakkende aanvaarding) en staat een positieve beeldvorming voor: kritische bezinning op de springlevende gedachten in het gestolde gedachtegoed. En daarvoor is het niet echt te laat. (Katholieke Hogeschool Sittard, f 15)

De vriendschap van van J.C. Bloem en H. Marsman wordt aardig geïllustreerd in 'De bewaarde levensbrieven' van beiden uit het laatste decennium voor de oorlog. Hoewel hij zeker ook heeft voor de internationale politieke spanningen, schrijft Bloem toch voortdurend over zijn persoonlijke bezittingen als de afsluiting van werken om den brode er zijn chronisch geldgebrek. De uitgebreide voetnoten bij elk brief en het verhelderende nawoord van Bart Sliger plaatsen de niet altijd even interessante epistels in hun tijd en context. (Umbra, Groningen, f 25)

Weinig interessant, eerder onduidelijk is 'Blauwe poëzie' van Hans Danker. Deze Roermondse dichter ekelet zijn schakke teksten voorzien van een (bijpassende?) muziekcompositie van Thomas de Bruin in een indrukwekkend ogende bundel. Jammer dat Danker geen perstijl beoogt te geven op retorische poëzie, bijvoorbeeld met een strofe als deze: 'Wat zullen wij nog spreken/watse geruis en snaargebruil als wij onze woorden breken/blijven wij niet beter stout?' Misschien stelde dit boek dan misschien nog wat voor. (Stichting Hans Danker Fonds, f 15)

De boekenpagina verschijnt om de drie weken.

Richard Powers, *De Dubbele Helix van het Verlangen*. Uitgeverij Contact, f 45.

Een visser met een loupe

DOOR PIETER DEFESCHE

Inez van Dullemen debuteerde als schrijfster in 1949 met 'Ontmoeting met de andere', een novelle. Intussen omvat haar oeuvre twintig titels, maar tot de meest besproken Nederlandse schrijvers behoort zij niet. Ook ziet men haar niet met grote frequentie deelnemen aan televisiepraatprogramma's. Veelzijdigheid is niet een aspect van het schrijverschap dat zo'n bekendheid tweevoudig brengt, lijkt het wel. In veelzijdigheid is ze: ze heeft bij tijden een grote journalistieke activiteit aan de dag gelegd. Tegelijk zijn de literaire aspecten van het schrijverschap haar te harte gegaan. Het kon wel wat minder, hebben voorstanders van een koele schrijfstijl zelfs opgemerkt.

De reizen die ze vanaf 1960 maakte, werden steeds belangrijker voor haar schrijverschap. Al hebben de

reisboeken die ze schreef aan haar oeuvre geen veelzijdigheid verleend. Haar grootste verrichtingen zijn misschien wel de romans. Zij kunnen een grote dramatiek verkrijgen zonder indrukwekkende achtergrond, grote geografische bewegingen en vreemde levenswijzen. Ze zijn minstens zo onthoudbaar als ze zich blijken af te spelen in een zo tot de dagelijkse levenssfeer behorend domein als een bejaardenhuis, zoals in 'Vroeger is dood'. Dat heet dan wel een 'kroniek', maar het bewijst meer dan een ander boek haar vermogen de essentie van het bestaan te vatten en heeft haar – ook door de verfilming – de meeste roem gebracht. Totdat een nominatie voor de Ako Literatuur Prijs en de toekenning van de Anna Bijns-prijs daaraan kwamen bijdragen.

Kort voor die prijs verschenen 'Huis van IJs' – over India – en 'Viva Mexico' waarmee zij na de

grote roman 'Het gevorkte beest' haar aard van trekvogel weer aantoonde. 'Je bent als trekvogel geboren of je bent als standvogel geboren'.

Maar in eerste instantie interesseert haar de mens. Het is frappant hoe zij tussen de toppen van de Himalaya in een natuurlijke verstandhouding kan babbelen met Tibetaanse moeders. De natuurvolken staan haar na, omdat zij altijd op zoek blijft naar de essentie van het bestaan. Het verbaast niet dat de herhaalde contacten met Mexico, waarvan 'Viva Mexico' verslag doet, werden vervolgd. 'Voor Mexico interesseert me omdat die daar nog heel duidelijk twee culturen ziet, die als lavastromen over elkaar zijn geschoven en daardoor zitten nog de rudimenten van vroeger'.

Aan de eerdere reizen naar Mexico dankte Inez van Dullemen haar

contact met een vrouw die daar al kort na de Tweede Wereldoorlog heengereisd was om te blijven. Haar lange levensverhaal en vooral haar strijd voor de instandhouding van het regenwoud hebben haar gefascineerd als ook haar kranig verzet tegen het verval.

Aan de hand van het leven van haar hoofdpersonage, Trudi Bloem – ten dele beschreven als autobiografie in de ik-persoon, ten dele geromantiseerd in de zij-persoon, bouwt zij in 'Het land van zwart en rood', een Indiaans begrip, een roman op waarin zij al haar wetenschap en emoties over Mexico kwijt kan, over de ondergang van de Maya's en de ondergang van het westen. Het boek hier zal zij in een breed bezit houden met de lezer. Het heeft haar hoofdpersonage haar herinneringen ophaalt aan de kinderjaren in het Berner Oberland, aan haar eengang met de Maya's in de oerwoud en

haar band met een Deens archeoloog. Daarnaast treden de schilderachtige bewoners van de nederzetting op, indianen, vrouwen, kinderen.

Het leven van Trudi wordt met toenemende beschouwelijheid geschreven, zowel door haar zelf in samenspraak met haar huishoudster, als door haar schrijfster, die men soms met haar verwart, naar mate het voortschrijdt naar de fase van oude vrouw, die op haar paard de natuur intrekt om in duizenden foto's van de ondergang van haar wereld verslag te doen. Zowel in de ik-stijl als in de zij-stijl heeft Inez van Dullemen haar bekwaamheid geïllustreerd. Wat haar boek gefascineerd doet lezen zijn verslote de beschrijvingen van het exotische planten- en dierenleven, soms vermengd met Maya-mythologie. Ook heeft zij een fabelachtig observatievermogen. Zij weet schijn-

baar nietige fenomenen uit te vergroten tot wonderen en avonturen van buitengewone proportie. Ook werkelijk nietige fenomenen geeft zij soms een wonderlijke dimensie. Het ligt in de aard van haar schrijverschap: 'Ik ben toch een visser die vissen vangt en ze onder een loupe houdt. Dat doe je als schrijver. Je focust, je vergroot.' Als ze al belangen toedicht die een niet zo toegerust waarnemer niet herkent, dan staat daartegenover dat ze vaak de ogen opent voor de meest mythische betekenissen van andere fenomenen. Maar het gaat altijd om het menselijk leven, onderwerp van haar betrekkingen. Geen kwade en de vooruitgang van de tijd, maar van rood en zwart, van de menselijke instelling zonder melancholie.

Inez van Dullemen, *Het land van rood en zwart*. Uitgeverij Querido, f 37,50.

Dromen met open ogen

DOOR ROB MOLIN

De gedichtencyclus van Leo Herberghs, genoemd naar de verschillende delen van het etmaal, is ontstaan door de publicatie van zijn eerste bundel, 'Avond', gevolgd door 'Ochtend' (1990) en 'Middag' (1992). Elk deeltje bestaat uit 80 gedichten (telkens 4 op één bladzijde) met slechts 3 assoneerende rijmklanken. Legt Herberghs zich daarmee een beperking op, in de inhoud is van insnoering veel minder merkbaar.

De bundel van vier bundels, die samen vormen een kwatrijn of kwartet vormen, vooral gelezen als een poging om met poëtische taal voorbij de grenzen van alledaagse waarneembaarheid te geraken. Herberghs zoekt het ongewone achter de gewone en om dat te bereiken doet hij zich korte tijd op zichzelf toeleggen temidden van een verlaten stad. Zo verkoopt hij tijdens de ochtend de onstuimige kusten van

de oceaan, in de middag het onbergsame hooggebergte en in de nacht de doodstille stad.

Herberghs schrijft: 'ik moet, voordat de duisternis dooft/ woorden vinden en woorden spreken.' Hij speelt met de taal die de zin van het menselijk bestaan benoemt, voorwaar geen geringe doelstelling. De nacht is toch bij uitstek de periode, waarin dit mogelijk zou kunnen zijn. In de geheimzinnige sfeer, waarin levenden er als slapenden 'niet meer zijn', ziet de dichter het omgekeerde van overdag en hij raakt al snel geïnspireerd om deze verdraaide realiteit in zijn verbeelding de vrije loop te laten. Die lust om alles op zijn kop te zetten, viel mij ook op in de recente 'Straat en windgedichten' (1993) en in een van de aantrekkelijkste kanten van dit dichterschap.

Niet minder opvallend dan deze ongebreidelde fantasie is dat Herberghs in 'Nacht' als het ware een bedevaart onderneemt. 'Een wan-

● Leo Herberghs.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

delaar ben ik op pelgrimage', zegt hij al in het derde kwatrijn. Daarmee krijgt zijn zoektocht naar het waarheidsontluikende woord een religieuze implicatie, mede door de verbinding van de tijdens de wandeling opdoemde kathedraal met het laatste oordeel en de ondergangssfeer.

Doordat zowel het bijbelse als het alledaagse wordt 'versteend' zijn, heeft Herberghs zijn eigen dichtertijde, dus oorspronkelijke taal geboren worden. Met dit vocabulaire verklaart hij een deel van het levensraadsel en doet hij uitspraken over de geheimzinnige dood. In zijn visie is dan het niet-zijn een vorm van leven, namelijk het ervaren van het (verre) verleden in droombeelden.

Nu zou 'Nacht' nonsens zijn als Herberghs deze voorstelling als een waarheid plaatst. Wanneer de duisternis ten behoeve van de dageraad op mythologische wijze het veld heeft moeten ruimen, is het uit met zijn wakker nachtdroom.

Het dagelijks leven neemt verder ook in modern-religieuze zin besit van de wereld: 'de stad wordt vastgenageld aan het kruis hout van de nieuwe dageraad'.

Herberghs verruimt noodzakelijkerwijs zijn poëtische taal voor de verstandende en betekenisloze, die zich beperkt tot de werkelijkheid van postkantoren, parkeergarages en auto's. Hij zegt feitelijk, dat het verklarende, dichtertijde woord ontoereikend is in de fel verlichte, fantasievolle wereld. Het leven is desondanks waard geleefd te worden, temeer omdat deze lichte zekerheid, eerder treftend verwoord in het gedicht 'Ochtend', overeind blijft: 'Ik sterf en ik word opnieuw geboren/ leven en dood zijn om het even'. 'Nacht' is een eigenzinnig verslag van een bijzondere stadswandeling, bevoorludt betekenisvolle levenswaardigheden.

Leo Herberghs, *Nacht*. Uitgeverij Plantage, f 19,50.

Een dikke saus van DNA

DOOR SANTE BRUN

Watson en Crick hadden er ook een handje van. In hun boek over de ontdekking van de moleculaire structuur van desoxyribonucleïnezuur, sindsdien beter bekend als DNA, vertellen ze niet alleen hoe het moeite die speurtocht in de jaren veertig en vijftig had gekost, maar ook wat voor ruzies die thuis en op het lab had meegebracht. Hoe het precies ging indertijd heb ik niet meer kunnen nagaan omdat het boek 'De Dubbele Helix' onverschillig is in de omgevallen boekhandel waarvan ik de trotse bezitter ben.

In ieder geval worden ze uiteraard ook genoemd in het boek 'The Gold Bug Variations' van de in de VS en Heerlen woonachtige Richard Powers, in het Nederlands vertaald met de titel 'De Dubbele Helix van het Verlangen'. Hij moet

het boek, een pil van 700 pagina's, rustig tot je nemen. Maak je niet al te veel zorgen over je gebrek aan kennis van de moleculaire biologie of de organische scheikunde, en evenmin over je onwetendheid nopens muziektheorie, informatica, kunstgeschiedenis en transformatie taalkunde – zelfs de samenhang tussen die drie mag je gerust een volstrekt onbekend gebied zijn.

En geniet van de enorme kennis en eruditie die nodig zijn om een eenvoudig verhaal over onbeantwoorde liefde en onvervuld verlangen zo ingewikkeld mogelijk te maken. Toch: de lezer die niet spelenderwijs Twee voor Twaaalf en Per Seconde Wijzer wilt winnen, mist een belangrijk deel van het rendement van zijn investering in dit boek, denk ik.

Natuurlijk steekt de structuur van DNA vol zware symboliek; DNA is

de drager van de genetische code van elk levend wezen. Een groot deel van het boek speelt zich af in een flashback naar een laboratorium ergens in het Midden-Westen van de VS, waar een team academici, half kranksinnig van geleerdheid, pogingen doet het werk van Watson en Crick voort te zetten – over afmaken zullen we het maar niet hebben.

De rest van het verhaal is dat van een slimme bibliothecaresse in New York (de ik-figuur) Jan O'Deigh, die een bijna bovenmenselijk vermogen bezit uit naslagwerken van alles en nog wat op te snorren; Frank Todd, een nogal wanzinnige kunsthistoricus die als computerknecht werkt, om het afmaken van zijn dissertatie over Herrie met de Bles (Vlaamse primitieve schilder) maar te kunnen uitstellen en Ressler, een van leden van het Midwestern geleerden-team, uitgerangeerd als gevolg van

een ongelukkige liefde binnen het team uit de jaren vijftig, nu een slimme maar routinematige nachtslaaf in een computercentrum. (De eerlijkheid gebiedt toe te voegen, dat zijn wederwaardigheden Ressler ook de betrekkelijkheid van de speurtocht naar de genetische code heeft doen inzien.)

Men ziet hier: die twee verhalen vormen samen de dubbele helix, twee spiralen van de moleculen van een aantal aminozuren, samen de structuurformule (noemden wij dat vroeger op hbs-a) van DNA vormend. Het woord zegt het al: ze kronkelen heel wellustig om elkaar heen, ze staan ook wel met elkaar in verbinding (hoe; dat is nog niet helemaal duidelijk) maar krijgen doen ze elkaar dus niet.

Bij al dat vertoon van grondige kennis klinkt het natuurlijk een beetje flauw, maar ik zeg het toch: wat het DNA betreft heb ik Po-

wers niet op een origineel gedachte kunnen betrappen. Zelfs het idee, dat er een enkelvoudig generatief axioma zou moeten bestaan waar alle uitzinnige verscheidenheid aan levensvormen op aarde mee te verklaren zou zijn, is niet origineel. En het onbegrijpelijkste raadsel: hoe kan uit een kwakwagen met Chartres ontstaan, heb ik ook als eens ergens opgelost gezien, althans plausibel gemaakt, namelijk in *The Driving Force* van Crawford & Marsh, New York 1989.

Pas ongeveer halverwege het boek kom je er trouwens achter dat het de wetenschappelijke rimraim slechts entourage is, levenswijze van de soms riskante symboliek.

Niettemin moet ik mijn bewondering uiten voor het voortdurend ingehouden ironische taalgebruik, de dichtertijde formuleringen, de consequent volgehouden structuur

van het boek. Jean Schalekamp, Frank Campigelt en Jan Eijkelboom zullen aan de vertaling, zelfs gedrieën een flinke kluit hebben gehad, te beginnen bij de titel, die was in het Engels een verwijzing naar uitverkoop, de Goldbergvarianten van Bach, in wie hoofdperson Ressler een voorloper meent te zien van Watson en Crick. En uiteraard van zichzelf. Of de oude meester van Leipzig achteraf blij moet zijn met die vergelijking staat nog te bezien.

Intussen schaam ik me er niet voor dat ik het motto op het titelblad, geschreven in aminozuren-geheim-schrift, niet heb kunnen ontcijferen. Terwijl ik altijd zo trots ben op mijn resultaten met Twee voor Twaaalf. Zou dat erg zijn?

Richard Powers, *De Dubbele Helix van het Verlangen*. Uitgeverij Contact, f 45.

Hans Wiegel gaat weg als commissaris der koningin. Bijna twaalf jaar was hij het gezicht van Friesland, zowel buiten als binnen de provincie. Twaalf jaren die, vindt hij, bijna zijn omgevlogen. Het is ook voor hemzelf wennen aan de gedachte dat hij straks niet meer in het Provinsjehuis zetelt. Hij is er nog een maand.

Hans Wiegel verlaat het provinciehuis in Leeuwarden

'De commissaris moet een instituut zijn'

● Commissaris Hans Wiegel blikt terug op twaalf jaar Friesland.

Foto: Leeuwarder Courant

DOOR ATZE JAN DE VRIES
EN PIETER SUPERSMA

Hij doet zelf open, sigaar in de linkerhand. Rode trui, spijkerbroek, witte sokken gestoken in bruine pantjesschoenen. In de open haard knapt het vuur, op de schoorsteenmantel drie wenskaarten met foto, gesigneerd: het koninklijk gezin, Pieter en Margriet met kinderen en kinderen, Juliana en Bernhard. Op de achtergrond blinkt de Schilderijtentoonstelling van Muisorg.

Naar het komt hij terug uit de keuken met een flesje met verfrissing en 'in stikje koeke'. Tot 31 januari zal hij het nog behoorlijk leuk hebben, zegt hij, omdat 'nog heel veel dingen willen afgeven'. „Maar“, voegt hij eraan toe, „het is ook wel goed, hè. Anders had het zo'n aflopende festiviteitsmaand.“

„Een gevoel van onthechting heeft hij nog geen last. De sigareet wegwaaien. „Er zullen natuurlijk nog wel emotionele momenten komen, vooral als we afscheid nemen van de nabij, zal maar zeggen: meneer Dijkstra chauffeur, kamerbewaarder, maar, de secretarissen. Daar gaan we mee uit eten, dat zal best een emotionele avond worden.“

„Maar ik heb nu nog nauwelijks de tijd gehad om een raar gevoel van afscheid te krijgen. Het moeilijkste is ik het gehad toen ik niet minstens was, dat heeft de grootste indruk op me gemaakt. Tijdens de laatste ministerraad heb ik met trillen in de ogen gezeten. Gewoon, omdat ik het zo graag nog een keer had gedaan.“

De laatste vergadering met de gedeputeerden zal hij meevallen. De laatste statenvergadering: die wordt misschien nog even moeilijker. Dan krijg je voor de laatste keer rond en dan zie ik daar bij voorbeeld mevrouw Krol zitten. „En, bij mijn installatie, gaf zij een en Marieke een boek. Ontzettend aardig. Op dat soort momenten gaat dat door je heen.“

Glamour

„Wat ik ga doen is heel wat anders. Het is één groot verschil en dat is dat het voorzitterschap van de provincie niet de glamour heeft van het ministerschap of het commissariatschap. Zeker voor mijn vrouw wordt het een grote verandering, omdat dit toch een job is die je voor een deel samen kunt doen. „Huis zijn en dan ook heel wat gesprekken geweest. Marieke zit in de vijfde van het atheneum, over een jaar, anderhalf jaar zijn beide kinderen de deur bij, studenten. „Maar wordt het allemaal heel anders, als we nog een paar jaar hadden gewacht, zou het heel een groot verschil zijn geworden.“

„Het zal straks veel minder op de achtergrond gezien worden, dat weet ik. Maar misschien is het ook wel prettig om wat minder in het 'licht' te staan. Althoewel, ik ben nu alweer uitgenodigd om in Rotterdam een zaal met studenten toe te spreken. Die uitnodigingen zullen wel blijven komen. Dan niet meer vanwege de glamour van het ambt van commissaris, maar wellicht vanwege de belangstelling voor mijn persoon.“

„Ik heb gezegd, omdat het verzoek om mij afkwam en het een job is die ergens over gaat. Wetgevend wordt het een heel geregeld, want allerlei politieke plannen zoals 'Dekker' en 'Simons' hebben niet tot een uitkomst geleid. Het gaat ook nog 's om een gigantische sector, waar miljarden in omgaan. En er moet nog een fusie plaatsvinden van bedrijven en ziekenfondsen die qua afkomst een wereld van verschil vormen.“

„Het voorzitterschap is wat een vrije-vogelfunctie, zodat ik tijd overhoud voor mijn andere interesses. Dus ik blijf wat doen in de elektriciteitssector, ik blijf voorzitter van de Nederlandse Bierbrouwers. Laten we eerlijk zijn, dit soort banen op het snijvlak van overheid en bedrijfsleven, zoals ik het heb genoemd, zijn er toch heel weinig? Zo'n kans krijg je niet vaak en als hij zich voordoet moet je hem grijpen.“

'Hehe'

„Doorslaggevend was dat ik dit werk nu al bijna twaalf jaar doe. Je hebt nu nog een kans dat ze zeggen: jammer dat ze weggaan, in plaats van: hehe, die is weg. Ik ben nu tweeënvijftig, ik had het commissariatschap in principe wel tot mijn tweenzestigste kunnen blijven doen. Maar op een gegeven moment moet je het verstand laten prevaleren. Ik heb deze baan op al mijn veertigste gekregen. Misschien wel te vroeg in mijn leven; de meeste commissarissen beginnen hun karwei pas na hun vijftigste.“

„Nee, ik ben niet moe van het uitleiden en doorknippen van linten. Ik vond het altijd best leuk om te doen. Ja, echt leuk, niet zo zeer voor mezelf, maar omdat men het altijd leuk vindt dat je als commissaris komt. Nog niet zo lang geleden ben ik bij de familie Schilstra in Nieuwekerk geweest met een lintje. Ik had de minister een briefje geschreven: niet alleen meneer Schilstra. Mevrouw moest ook een onderscheiding hebben, want ze hebben hun zaak toch samen opgebouwd. Het was alles of niets, heb ik gezegd. Ik gun het de mensen ook. Het is prachtig, vanwege het plezier dat je anderen er mee kunt doen. Ik raak zelf ontroerd als iemand zijn emoties laat blijken.“

„Maar je kijkt de kring eens rond en je stelt vast dat je de oudste in dienstjaren bent. Nieuwe gedeputeerden en, op twee na geloof ik, allemaal nieuwe burgemeesters. Dan weet je, dan ben je zelf ook een keer aan de beurt. Vergeet ook niet dat je in dit soort banen, die niet veel publiekheid omgeven zijn, sneller verslijt. Oud heeft in zijn tijd al eens tegen Drees in de Kamer gezegd: 'uw gezicht begint ons te vervelen'. Niet het beleid, nee, het gezicht. Dat zie je nu toch met Lubbers ook?“

Brievenbus

Plotseling opwerend: „En het ambt verandert zelf ook, hoor. Om maar één facet te noemen: als commissaris kon ik een stempel zetten op de burgemeestersbenoemingen. Nou ja, stempel - ik heb er invloed op kunnen hebben. Maar in de nieuwe regeling wordt de commissaris natuurlijk niet meer dan een verzamelde brievenbus.“

„Ik vind dat mijn opvolger op dat soort zaken heel attent moet zijn. Hij moet de ruimte krijgen die ik zelf ook heb gehad. Anders wordt hij alleen maar een gedeputeerde met een extra ster op de pet. Je kunt de hele dag wel in het provinciehuis deftig achter een oud eikenhouten bureau blijven zitten, maar je kunt beter de handen vrij hebben om het land in te gaan voor dingen die je zelf belangrijk vindt.“

„Als het Europese subsidieprogramma lookt dat we voor Friesland in Brussel niet hebben afgestemd, moet dat de komende vijf, zes jaar worden uitgevoerd. Dan staat de zaak op de rails. Ik heb me afgevraagd: wat zijn er dan voor mij nog aan grote zaken te doen? Voor mezelf heb ik toen gedacht: als er geen grote nieuwe dingen zijn waarvan ik zeg 'ja dat zou iets zijn', is het dan verstandig om te blijven, met het gevaar dat je onbewust op je routine gaat rijden.“

Hartelijkheid

„Een bredere cepsis in Friesland heb ik in de beginjaren niet gevoeld, daar heb ik niets van gemerkt. Overal ontmoeten we hartelijkheid. Ik kan me best voorstellen dat men dacht: die komt hier voor een, twee jaar en dan is 'ie weer gevlogen. Men moest ook aan de gedachte wennen. Ik heb daar om meteen gezegd dat ik ten minste tien jaar zou blijven. Dat soort dingen zeg je niet zo maar. Als je iets belooft, moet je het ook doen. Dat meen ik. Anders ben je ongehoorzaam, voor later ook.“

„In het begin had ik alleen een wat moeizame verhouding met een bepaald deel van de PvdA in de Staten, hoewel ik nooit heb kunnen traceren welk deel. Dat heeft nog een hele tijd geduurd; er was een of ander woord weerzin of zo. Het zal wel te maken hebben gehad met de plotselingheid van de benoeming. En met het verleden: Wiegels, VVD - dat lag toen nog heel gevoelig. Maar later proefde ik dat men wat ging bijtrekken. Ik kan wel zeggen dat mijn verhou-

ding met de PvdA nu heel plezierig is.“

„Gesolliciteerd heb ik niet. Dat hoeft natuurlijk ook niet. Maar gedeputeerde Bruinman wist van mijn belangstelling, commissaris Rijstra had me in het verleden al eens gevraagd: kan ik iets voor je doen. Dat de vertrouwenscommissie die op bezoek ging bij minister Van Thijn, van niks wist, geloof ik niet. Van Thijn heeft in het gesprek mijn naam niet genoemd, maar wel gewag gemaakt van een zware kandidaat van liberale huize. Maar het is vaak zo dat mensen niet horen wat ze niet willen horen. Men was vervuld van de gedachte 'die en die is onze kandidaat'. Dus ik kan me de verrassing, toen mijn benoeming afkwam, best voorstellen.“

„In het begin was het bepaald anders dan nu, de vergaderingen van GS gaan veel sneller. Toen kregen we nog dikke boeken op ons bureau, die werden doorgenomen. Gedeputeerde De Graaff speelde daar een belangrijke rol in, kan je wel zeggen. Op mijn strepen heb ik in GS nooit hoeven staan, in de zin dat ik mijn zin tegen de wil van de meerderheid doorzette. Dat is ook niet verstandig, per slot van rekening is het college een gemeleerd gezelschap. Aan de andere kant heb ik mij ook nooit ergens aan gebonden gevoeld. Gedeputeerde Dankert kwam hier een keer bij me thuis, om een nieuw collegeprogramma aan te bieden, zo'n dik stuk, met een kaffie er om. Toen heb ik meteen gezegd: bij elke concrete zaak trek ik mijn eigen plan.“

Pijnlijk

„Maar 1986 werd ik gevraagd minister Rietkerk op te volgen. Dat was een moeilijke tijd. Pijnlijk, lastig. Er kwamen al gauw wat seinen deze kant uit: doe jij het, voor eventjes. Nijpels is hier toen geweest op een avond. Dat werd een succes. Nijpels wilde het eerst niet. Later wel, toen heeft hij mij gebeld. Maar de zaak kwam in de publiciteit, het is toen gepubliceerd en werd het een of twee:

niet tijdelijk vervangen, maar weggaan als commissaris of blijven. Lubbers wilde per se dat ik kwam. Definitief. Hij wilde het meteen regelen, ook met het vice-premierschap. Later heb ik het er over gehad met gedeputeerde Van der Tui, die vond ook dat het best had gekund. Als we maar een dag of twee de tijd hadden gehad om de zaak grondig door te spreken.“

Op een zaterdagochtend heb ik bekend gemaakt op een persconferentie: ik doe het niet. Dat heeft ontzettend veel waardering opgeleverd. Ik heb nog nooit zoveel brieven gehad, het waren er wel duizend of zo. Het was een emotionele periode. Friezen zijn emotioneel. Als ik wel was weggegaan, had men gezegd: zie je wel, we hebben toch gelijk gehad. Maar mijn achtergrond was: dat doe ik nooit. Ook niet, toen Nijpels me het vice-premierschap en het lijsttrekkerschap aanbood. Het was alleen voor eventjes.“

Instituut

„De commissaris moest een instituut zijn. Op zo'n manier heb ik altijd geprobeerd het ambt te bekleden. Daarbij heb ik het grote voordeel gehad dat ik in een provincie zat die zelf een instituut is, zoals Limburg dat ook is. Aan het commissariatschap zit hier nog een zekere glans. Het is een kwestie van vingertoppengeweel om te weten, wanneer het moment zich voordoet waarop je daar gebruik van kunt maken.“

„Er was maar plaats voor één buitendijkse werf in het Noorden. Het ging toen tussen Harlingen en Groningen. Op een bepaald moment heb ik zelf de telefoon maar gepakt en naar de hoogste baas in Monaco gebeld. Dat is natuurlijk ook prachtig om te doen. Niet om die man aan de kop te zeuren, maar om tegen hem te zeggen: gut, meneer Spliethoff, het zou fantastisch zijn als er ook nog eens naar ons wordt gekeken. Ik weet niet of het heeft gewerkt, maar meneer Spliethoff vond het een hele eer dat 'ie werd gebeld. Hij vond het mooi

om 's met een commissaris te spreken, dat was hem nog nooit overkomen.“

„Bombardieren met stukken helpt niet, allerlei aardigheids evenmin. Je moet nooit vergeten dat uiteindelijk de argumenten het moeten doen, want wie de beste argumenten heeft, heeft de pot. En dan moet je er zijn als er een klein duwtje moet worden gegeven. Dus moet je niet te vaak op de departementen komen, de deur niet platlopen. Anders krijg je iets van: daar heb je die vent ook weer. Juist doordat je niet te vaak komt, wordt je komst als hoogste functionaris van de provincie beschouwd als iets waar reden voor is.“

Vrienden

„Ik denk dat we in de toekomst toch weer wat meer tijd krijgen voor het bezoeken van onze oude vrienden. Of een avondje Amsterdam. Heerlijk om weer even in Amsterdam te zijn. Laatst zaten we er, in een viersterrenhotel. Een zestiende dame kwam voor de ramen staan, en maar enthousiast wuiven. Prachtig.“

„Veel vrienden hebben we er hier niet bijgekregen. Een paar. Dat is ook wel genoeg, je hebt ook helemaal niet zo veel vrienden nodig, vind ik. Ik ben erg gehecht aan mijn eigen kleine kringetje. Ik hou niet zo van die grote avonden met grote glazen wijn, om dan met een man of tien bij elkaar te zitten. Of om 's avonds bij iemand op visite te gaan. Ik vind het heerlijk als ik veel tijd aan aan mijn gezin kan besteden.“

„De extra aandacht die ik heb gekregen, heeft ook alles met mijn persoon en mijn stijl te maken, dat weet ik. Ik heb als minister ook op deze manier gedaan, om het ambt een zekere waardigheid mee te geven, ook als Kamerlid deed ik het al. Dat Roel de Wit als commissaris van Noord-Holland altijd op de fiets kwam is een mythe. Ik had dat trouwens ook best kunnen doen.“ Grijnsend: „Maar dan was ik wel op een tandem gekomen, natuurlijk, met chauffeur Dijkstra aan het stuur.“

STANDPLAATS

Tel Aviv
Ad Bloemendaal

Gaza

DOOR AD BLOEMENDAAL

TEL AVIV - De Palestijnen willen een luchtlijn openen tussen Jericho en de Gazastrook. Dat betekent dat het verwaarloosde vliegveld van Gaza onder Palestijns zelfbestuur weer zal worden geopend. Zestig jaar geleden was het een belangrijke halteplaats op de route Amsterdam-Batavia. A. Viruly schrijft erover in zijn in 1933 verschenen boek 'Wij vlogen naar Indië', een bonte aaneenschakeling van technische uiteenzettingen, jubelend proza en wat de auteur zelf typeert als 'zeer speciale luchthumor'.

Er staan foto's in van het zakelijk gestyleerde interieur van de Fokker F.XII, waarmee de eerste vluchten werden uitgevoerd. En van gezagvoerder Smirnov met gleufhoed en in regenas 'op den bok', met naast hem de in tweedens gestoken Viruly. De vliegerschrijver laat zijn sentimenten de vrije loop zodra hij het Heilig Land onder zich ziet. „Heilig, en onbegrijpelijk wonder, dat is het eerste en het laatste wat men denken kan, boven dit barre, verre, vreemde Palestina...“

Maar het wonder is niet aan iedereen besteed. „Dat daar is Jericho!“ wijst Viruly een onverschillige passagier. „Hij keek er naar als naar Hoogeveen, Sappemeer of Zuidbroek. Nog eenmaal probeerde ik het over het motorengevaar heen. 'Die rivier daar, de Jordaan!' Hij nam een plichtmatig kiekje maar de gehoopte ontroering weg. Verre. Hij moest het dan zelf maar weten. En als hij toch Amsterdammer was... En ik wees hem een in de Jordaan uitmondend rivijn. „Daar! De Rozenkracht!“

Is Jericho eenmaal gepasseerd, dan gaat het op Gaza aan. Op zijn zede terugvlucht uit ons Indië heeft Viruly er een hachelijk avontuur. Er woedt een zandstorm en de havenmeester adviseert de vliegers van de PH-AFL 'Leeuwerik' aan de grond te blijven. Maar de vliegende Hollanders laten zich niet kisten. Met minder dan een halve mijl zicht stijgen ze op en koersen in zuidoostelijke richting, zich oriënterend op de branding van de Middellandse Zee. „Hoei, wat woeit het nu! In den infernalen zandstorm danste de Leeuwerik een duivelse shimmy.“ Ze landen ten einde raad op het strand. „Kort oponthoud met gelegenheid tot het bezichtigen van de landstreek!“ roept Viruly's collega Van Dijk, ook al zo'n luchthumorist.

In Gaza was de bemanning gewaarwordd voor Arabieren die gestrande reizigers plunderen. Voor het eerst in zijn vliegerscarrière ziet Viruly nu de revolvers die onder de stoel van de eerste vlieger zijn opgeslagen. „Jeder viert zijn magazijn en steekt een gevuld reservehouder in zijn zak. Dat geeft 48 schoten. Hoeveel inwoners heeft Arabie?“ Alweer die doekselde luchthumor.

Het zicht verbetert en de 'roofgierige Bedouinen' laten niet lang op zich wachten. „Salum Aleikum!“ probeert Viruly. Maar de mannen op de kamelen hullen zich in een angstaanjagend stilzwijgen. „Het was de vraag, of het geen tijd werd voor een eerste salvo en den eersten klap, welke een daalder waard is.“

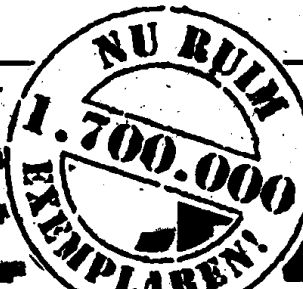
Maar boordwerktuigkundige Naber brengt redding. „Hij trad in de cabine en vervolgens aan het front. Hij reikte iedere Arabier een Sickezzvollemekreep plus een Gold Flake cigarret en streek tot besluit de kamelen onder de kin.“ Dat werkt. De bemanning van de 'Leeuwerik' neemt hartelijk afscheid van de roofgierige stam op zet koers naar Caïro.

Het plan-Naber kan levens redden als de Palestijnen hun zelfbestuur uit de hand laten lopen. Kamelen onder de kin strijken hoeft gelukkig niet meer. Maar mij zien ze niet meer in de Gazastrook zonder Sickezzvollemekreep en een Gold Flake in mijn bezag.

VAKANTIE & REISREIZEN

Advertentiecombinatie van 44 Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196596 fax: 072-196484

SPANJE

FREELINE (ANVR/SGR) wenst u allen een voorspoedig 1994. Luxe busreis Benidorm, nu wekelijks aanb. v.a. 7 jan. Vele hotels en app. Ook ons prachtige progr. 1994 Costa Brava en Salou ligt gereed. tel. 04970-16481.

Private app. ELVIRA in BLANES, 4- tot 6 pers. aan boulevard m. zeezicht v.a. / 295,- p.w. Inl. 01646-14180.

VAN HULST MONTEMAR '94

10-13-14-17 dagen Costa oer luxe touringcar. Hotel en appartementen v.a. / 395,- p.p. Royal Class + / 50,-. Bel voor brochure 040-122363

of Van Hulst Montemar Reizen, Vestdijk 135, Eindhoven. Vroegboekingskorting / 25,- p.p.!

SOLMAR TOURS, busreis Benidorm. Hotel El Caballo d'Oro, goed 2 sterren hotel met uitstekende maaltijden, aanbieding met veel keuze en smaakvol bereid. Vertrek 21-28 jan., 4-18 febr. / 339,- / 17 dgr. / 549,- / 24 dgr. / 785,-. Carnaval 10 dgr. vertrek 11 febr. / 379,-. In maart v.a. / 340,-. Voor april en latere data, vraag onze gratis zomerfolder. Meer dan 80 hotels in div. populaire Spaanse badplaatsen. Bijzonder gunstig geprijsd door verkoop onder tussenpersonen. Bel: 040-405650.

SNOEYINK MAAKT SPANJE BETAALBAAR. 2 x per week met superluxe Royal Class touringcars naar meer dan 70 hotels/appartementen in: Lloret, Blanes, Malgrat, Pineda, Calella, Sitges, Salou, Benidorm. In 1994 EXTRA LAGE PRIJZEN! v.m. de devaluatie van de peseta. Extra hoge kinderkorting in 24 hotels, 1e kind tot 12 jaar, bij 2 volbetalenden op de kamer betaalt u slechts: / 199,- / 10 dagen of / 209,- / 17 dagen. **NIJEUW** eigen autoreisgezelschap, kinderkorting tot 75%. Prijsgarantie: boek gerust vroegtijdig. Vraag nu de voordeligste aan! Info bij uw ANVR of V & D reisbureau of bel SNOEYINK BUSREIZEN 06413-53200, ANVR/SGR.

SIROCO Benidorm Gezellig en verzorgd **OVERWINTEREN** vert. jan., febr. maar 31 DAGEN / 685,- p.p. juli en aug. 1994 10 DAGEN v.a. / 385,- p.p. 17 DAGEN v.a. / 548,- p.p. 24 DAGEN v.a. / 625,- p.p. Ook incl. luxe busreis. Ook vliegtoeslag mogelijk. 01820-84555 Bel voor 'n folder. Lid SGR.

COSTA BRAVA-Blanes Vakantiewoningen te huur. Costa Brava Reizen: 050-415210

GRATIS GIDS '94, 10/77 dgr hotel v.a. / 279,-. App. v.a. / 199,-. Camping v.a. / 319,-. **BOOSTEN BUSREIZEN** SGR 045-227777

ZWITSERS Vakantiewoningen op maat? Bel voor gids. Interlux 072-165185

Vrijst chalets en vak. woningen door geheel Zwitserland. Bel voor meer info. **CHALET-FAVORIT** 010-2202400

ITALIE AUTOVAKANTIES ITALIE MOORD-ITALIAANSE REKEN EN BLOEMEN-ITALIA 200 villa's (vrijstaande) woningen - 2-10 pers. - met tuin, zwembad, o.m. - residenties - campings - hotels - vakantiepark - hotels. Groeps-sportvakanties & de carte. Veelzijdig gezinsvakantieplezier in een kind-riendelijk gebied voor jong en oud. **VAKANTIE VALSUGANA** Speelruimte: 21 Soest. Tel. 02155-27475 (gratis gids)

GARDAMEER-TIGNALE "Panorama La Forca" knip 49 pers. app. in bosrijke omg., 600 m boven meer met zwembad, balkon op Zuiden; uit op meer. 01174-2427

ITALSOL-GARDAMEER een fijne vakantie aan het meer te één van onze vak.huisjes (aanb. / 395,- p.p. in 1994), appartementen of villa's. Strand, tennis, golf en recreatieprogr. Brochure: ITALSOL Bakenburgweg 176, 6814 MR Arnhem. Tel. 085-420774

ITALIASSELECT Zomerrijde autovakanties Italië Bel: 01719-48867 Noordwijk (Lid SGR)

Wie ons kiest, verdient een onvergetelijke vakantie!

PRAAG Vakantiewoningen met zwembad. 7 dagen v.a. / 520,-. 14 dagen v.a. / 980,-. 21 dagen v.a. / 1.280,-. 28 dagen v.a. / 1.580,-. 35 dagen v.a. / 1.880,-. 42 dagen v.a. / 2.180,-. 49 dagen v.a. / 2.480,-. 56 dagen v.a. / 2.780,-. 63 dagen v.a. / 3.080,-. 70 dagen v.a. / 3.380,-. 77 dagen v.a. / 3.680,-. 84 dagen v.a. / 3.980,-. 91 dagen v.a. / 4.280,-. 98 dagen v.a. / 4.580,-. 105 dagen v.a. / 4.880,-. 112 dagen v.a. / 5.180,-. 119 dagen v.a. / 5.480,-. 126 dagen v.a. / 5.780,-. 133 dagen v.a. / 6.080,-. 140 dagen v.a. / 6.380,-. 147 dagen v.a. / 6.680,-. 154 dagen v.a. / 6.980,-. 161 dagen v.a. / 7.280,-. 168 dagen v.a. / 7.580,-. 175 dagen v.a. / 7.880,-. 182 dagen v.a. / 8.180,-. 189 dagen v.a. / 8.480,-. 196 dagen v.a. / 8.780,-. 203 dagen v.a. / 9.080,-. 210 dagen v.a. / 9.380,-. 217 dagen v.a. / 9.680,-. 224 dagen v.a. / 9.980,-. 231 dagen v.a. / 10.280,-. 238 dagen v.a. / 10.580,-. 245 dagen v.a. / 10.880,-. 252 dagen v.a. / 11.180,-. 259 dagen v.a. / 11.480,-. 266 dagen v.a. / 11.780,-. 273 dagen v.a. / 12.080,-. 280 dagen v.a. / 12.380,-. 287 dagen v.a. / 12.680,-. 294 dagen v.a. / 12.980,-. 301 dagen v.a. / 13.280,-. 308 dagen v.a. / 13.580,-. 315 dagen v.a. / 13.880,-. 322 dagen v.a. / 14.180,-. 329 dagen v.a. / 14.480,-. 336 dagen v.a. / 14.780,-. 343 dagen v.a. / 15.080,-. 350 dagen v.a. / 15.380,-. 357 dagen v.a. / 15.680,-. 364 dagen v.a. / 15.980,-. 371 dagen v.a. / 16.280,-. 378 dagen v.a. / 16.580,-. 385 dagen v.a. / 16.880,-. 392 dagen v.a. / 17.180,-. 399 dagen v.a. / 17.480,-. 406 dagen v.a. / 17.780,-. 413 dagen v.a. / 18.080,-. 420 dagen v.a. / 18.380,-. 427 dagen v.a. / 18.680,-. 434 dagen v.a. / 18.980,-. 441 dagen v.a. / 19.280,-. 448 dagen v.a. / 19.580,-. 455 dagen v.a. / 19.880,-. 462 dagen v.a. / 20.180,-. 469 dagen v.a. / 20.480,-. 476 dagen v.a. / 20.780,-. 483 dagen v.a. / 21.080,-. 490 dagen v.a. / 21.380,-. 497 dagen v.a. / 21.680,-. 504 dagen v.a. / 21.980,-. 511 dagen v.a. / 22.280,-. 518 dagen v.a. / 22.580,-. 525 dagen v.a. / 22.880,-. 532 dagen v.a. / 23.180,-. 539 dagen v.a. / 23.480,-. 546 dagen v.a. / 23.780,-. 553 dagen v.a. / 24.080,-. 560 dagen v.a. / 24.380,-. 567 dagen v.a. / 24.680,-. 574 dagen v.a. / 24.980,-. 581 dagen v.a. / 25.280,-. 588 dagen v.a. / 25.580,-. 595 dagen v.a. / 25.880,-. 602 dagen v.a. / 26.180,-. 609 dagen v.a. / 26.480,-. 616 dagen v.a. / 26.780,-. 623 dagen v.a. / 27.080,-. 630 dagen v.a. / 27.380,-. 637 dagen v.a. / 27.680,-. 644 dagen v.a. / 27.980,-. 651 dagen v.a. / 28.280,-. 658 dagen v.a. / 28.580,-. 665 dagen v.a. / 28.880,-. 672 dagen v.a. / 29.180,-. 679 dagen v.a. / 29.480,-. 686 dagen v.a. / 29.780,-. 693 dagen v.a. / 30.080,-. 700 dagen v.a. / 30.380,-. 707 dagen v.a. / 30.680,-. 714 dagen v.a. / 30.980,-. 721 dagen v.a. / 31.280,-. 728 dagen v.a. / 31.580,-. 735 dagen v.a. / 31.880,-. 742 dagen v.a. / 32.180,-. 749 dagen v.a. / 32.480,-. 756 dagen v.a. / 32.780,-. 763 dagen v.a. / 33.080,-. 770 dagen v.a. / 33.380,-. 777 dagen v.a. / 33.680,-. 784 dagen v.a. / 33.980,-. 791 dagen v.a. / 34.280,-. 798 dagen v.a. / 34.580,-. 805 dagen v.a. / 34.880,-. 812 dagen v.a. / 35.180,-. 819 dagen v.a. / 35.480,-. 826 dagen v.a. / 35.780,-. 833 dagen v.a. / 36.080,-. 840 dagen v.a. / 36.380,-. 847 dagen v.a. / 36.680,-. 854 dagen v.a. / 36.980,-. 861 dagen v.a. / 37.280,-. 868 dagen v.a. / 37.580,-. 875 dagen v.a. / 37.880,-. 882 dagen v.a. / 38.180,-. 889 dagen v.a. / 38.480,-. 896 dagen v.a. / 38.780,-. 903 dagen v.a. / 39.080,-. 910 dagen v.a. / 39.380,-. 917 dagen v.a. / 39.680,-. 924 dagen v.a. / 39.980,-. 931 dagen v.a. / 40.280,-. 938 dagen v.a. / 40.580,-. 945 dagen v.a. / 40.880,-. 952 dagen v.a. / 41.180,-. 959 dagen v.a. / 41.480,-. 966 dagen v.a. / 41.780,-. 973 dagen v.a. / 42.080,-. 980 dagen v.a. / 42.380,-. 987 dagen v.a. / 42.680,-. 994 dagen v.a. / 42.980,-. 1001 dagen v.a. / 43.280,-. 1008 dagen v.a. / 43.580,-. 1015 dagen v.a. / 43.880,-. 1022 dagen v.a. / 44.180,-. 1029 dagen v.a. / 44.480,-. 1036 dagen v.a. / 44.780,-. 1043 dagen v.a. / 45.080,-. 1050 dagen v.a. / 45.380,-. 1057 dagen v.a. / 45.680,-. 1064 dagen v.a. / 45.980,-. 1071 dagen v.a. / 46.280,-. 1078 dagen v.a. / 46.580,-. 1085 dagen v.a. / 46.880,-. 1092 dagen v.a. / 47.180,-. 1099 dagen v.a. / 47.480,-. 1106 dagen v.a. / 47.780,-. 1113 dagen v.a. / 48.080,-. 1120 dagen v.a. / 48.380,-. 1127 dagen v.a. / 48.680,-. 1134 dagen v.a. / 48.980,-. 1141 dagen v.a. / 49.280,-. 1148 dagen v.a. / 49.580,-. 1155 dagen v.a. / 49.880,-. 1162 dagen v.a. / 50.180,-. 1169 dagen v.a. / 50.480,-. 1176 dagen v.a. / 50.780,-. 1183 dagen v.a. / 51.080,-. 1190 dagen v.a. / 51.380,-. 1197 dagen v.a. / 51.680,-. 1204 dagen v.a. / 51.980,-. 1211 dagen v.a. / 52.280,-. 1218 dagen v.a. / 52.580,-. 1225 dagen v.a. / 52.880,-. 1232 dagen v.a. / 53.180,-. 1239 dagen v.a. / 53.480,-. 1246 dagen v.a. / 53.780,-. 1253 dagen v.a. / 54.080,-. 1260 dagen v.a. / 54.380,-. 1267 dagen v.a. / 54.680,-. 1274 dagen v.a. / 54.980,-. 1281 dagen v.a. / 55.280,-. 1288 dagen v.a. / 55.580,-. 1295 dagen v.a. / 55.880,-. 1302 dagen v.a. / 56.180,-. 1309 dagen v.a. / 56.480,-. 1316 dagen v.a. / 56.780,-. 1323 dagen v.a. / 57.080,-. 1330 dagen v.a. / 57.380,-. 1337 dagen v.a. / 57.680,-. 1344 dagen v.a. / 57.980,-. 1351 dagen v.a. / 58.280,-. 1358 dagen v.a. / 58.580,-. 1365 dagen v.a. / 58.880,-. 1372 dagen v.a. / 59.180,-. 1379 dagen v.a. / 59.480,-. 1386 dagen v.a. / 59.780,-. 1393 dagen v.a. / 60.080,-. 1400 dagen v.a. / 60.380,-. 1407 dagen v.a. / 60.680,-. 1414 dagen v.a. / 60.980,-. 1421 dagen v.a. / 61.280,-. 1428 dagen v.a. / 61.580,-. 1435 dagen v.a. / 61.880,-. 1442 dagen v.a. / 62.180,-. 1449 dagen v.a. / 62.480,-. 1456 dagen v.a. / 62.780,-. 1463 dagen v.a. / 63.080,-. 1470 dagen v.a. / 63.380,-. 1477 dagen v.a. / 63.680,-. 1484 dagen v.a. / 63.980,-. 1491 dagen v.a. / 64.280,-. 1498 dagen v.a. / 64.580,-. 1505 dagen v.a. / 64.880,-. 1512 dagen v.a. / 65.180,-. 1519 dagen v.a. / 65.480,-. 1526 dagen v.a. / 65.780,-. 1533 dagen v.a. / 66.080,-. 1540 dagen v.a. / 66.380,-. 1547 dagen v.a. / 66.680,-. 1554 dagen v.a. / 66.980,-. 1561 dagen v.a. / 67.280,-. 1568 dagen v.a. / 67.580,-. 1575 dagen v.a. / 67.880,-. 1582 dagen v.a. / 68.180,-. 1589 dagen v.a. / 68.480,-. 1596 dagen v.a. / 68.780,-. 1603 dagen v.a. / 69.080,-. 1610 dagen v.a. / 69.380,-. 1617 dagen v.a. / 69.680,-. 1624 dagen v.a. / 69.980,-. 1631 dagen v.a. / 70.280,-. 1638 dagen v.a. / 70.580,-. 1645 dagen v.a. / 70.880,-. 1652 dagen v.a. / 71.180,-. 1659 dagen v.a. / 71.480,-. 1666 dagen v.a. / 71.780,-. 1673 dagen v.a. / 72.080,-. 1680 dagen v.a. / 72.380,-. 1687 dagen v.a. / 72.680,-. 1694 dagen v.a. / 72.980,-. 1701 dagen v.a. / 73.280,-. 1708 dagen v.a. / 73.580,-. 1715 dagen v.a. / 73.880,-. 1722 dagen v.a. / 74.180,-. 1729 dagen v.a. / 74.480,-. 1736 dagen v.a. / 74.780,-. 1743 dagen v.a. / 75.080,-. 1750 dagen v.a. / 75.380,-. 1757 dagen v.a. / 75.680,-. 1764 dagen v.a. / 75.980,-. 1771 dagen v.a. / 76.280,-. 1778 dagen v.a. / 76.580,-. 1785 dagen v.a. / 76.880,-. 1792 dagen v.a. / 77.180,-. 1799 dagen v.a. / 77.480,-. 1806 dagen v.a. / 77.780,-. 1813 dagen v.a. / 78.080,-. 1820 dagen v.a. / 78.380,-. 1827 dagen v.a. / 78.680,-. 1834 dagen v.a. / 78.980,-. 1841 dagen v.a. / 79.280,-. 1848 dagen v.a. / 79.580,-. 1855 dagen v.a. / 79.880,-. 1862 dagen v.a. / 80.180,-. 1869 dagen v.a. / 80.480,-. 1876 dagen v.a. / 80.780,-. 1883 dagen v.a. / 81.080,-. 1890 dagen v.a. / 81.380,-. 1897 dagen v.a. / 81.680,-. 1904 dagen v.a. / 81.980,-. 1911 dagen v.a. / 82.280,-. 1918 dagen v.a. / 82.580,-. 1925 dagen v.a. / 82.880,-. 1932 dagen v.a. / 83.180,-. 1939 dagen v.a. / 83.480,-. 1946 dagen v.a. / 83.780,-. 1953 dagen v.a. / 84.080,-. 1960 dagen v.a. / 84.380,-. 1967 dagen v.a. / 84.680,-. 1974 dagen v.a. / 84.980,-. 1981 dagen v.a. / 85.280,-. 1988 dagen v.a. / 85.580,-. 1995 dagen v.a. / 85.880,-. 2002 dagen v.a. / 86.180,-. 2009 dagen v.a. / 86.480,-. 2016 dagen v.a. / 86.780,-. 2023 dagen v.a. / 87.080,-. 2030 dagen v.a. / 87.380,-. 2037 dagen v.a. / 87.680,-. 2044 dagen v.a. / 87.980,-. 2051 dagen v.a. / 88.280,-. 2058 dagen v.a. / 88.580,-. 2065 dagen v.a. / 88.880,-. 2072 dagen v.a. / 89.180,-. 2079 dagen v.a. / 89.480,-. 2086 dagen v.a. / 89.780,-. 2093 dagen v.a. / 90.080,-. 2100 dagen v.a. / 90.380,-. 2107 dagen v.a. / 90.680,-. 2114 dagen v.a. / 90.980,-. 2121 dagen v.a. / 91.280,-. 2128 dagen v.a. / 91.580,-. 2135 dagen v.a. / 91.880,-. 2142 dagen v.a. / 92.180,-. 2149 dagen v.a. / 92.480,-. 2156 dagen v.a. / 92.780,-. 2163 dagen v.a. / 93.080,-. 2170 dagen v.a. / 93.380,-. 2177 dagen v.a. / 93.680,-. 2184 dagen v.a. / 93.980,-. 2191 dagen v.a. / 94.280,-. 2198 dagen v.a. / 94.580,-. 2205 dagen v.a. / 94.880,-. 2212 dagen v.a. / 95.180,-. 2219 dagen v.a. / 95.480,-. 2226 dagen v.a. / 95.780,-. 2233 dagen v.a. / 96.080,-. 2240 dagen v.a. / 96.380,-. 2247 dagen v.a. / 96.680,-. 2254 dagen v.a. / 96.980,-. 2261 dagen v.a. / 97.280,-. 2268 dagen v.a. / 97.580,-. 2275 dagen v.a. / 97.880,-. 2282 dagen v.a. / 98.180,-. 2289 dagen v.a. / 98.480,-. 2296 dagen v.a. / 98.780,-. 2303 dagen v.a. / 99.080,-. 2310 dagen v.a. / 99.380,-. 2317 dagen v.a. / 99.680,-. 2324 dagen v.a. / 99.980,-. 2331 dagen v.a. / 100.280,-. 2338 dagen v.a. / 100.580,-. 2345 dagen v.a. / 100.880,-. 2352 dagen v.a. / 101.180,-. 2359 dagen v.a. / 101.480,-. 2366 dagen v.a. / 101.780,-. 2373 dagen v.a. / 102.080,-. 2380 dagen v.a. / 102.380,-. 2387 dagen v.a. / 102.680,-. 2394 dagen v.a. / 102.980,-. 2401 dagen v.a. / 103.280,-. 2408 dagen v.a. / 103.580,-. 2415 dagen v.a. / 103.880,-. 2422 dagen v.a. / 104.180,-. 2429 dagen v.a. / 104.480,-. 2436 dagen v.a. / 104.780,-. 2443 dagen v.a. / 105.080,-. 2450 dagen v.a. / 105.380,-. 2457 dagen v.a. / 105.680,-. 2464 dagen v.a. / 105.980,-. 2471 dagen v.a. / 106.280,-. 2478 dagen v.a. / 106.580,-. 2485 dagen v.a. / 106.880,-. 2492 dagen v.a. / 107.180,-. 2499 dagen v.a. / 107.480,-. 2506 dagen v.a. / 107.780,-. 2513 dagen v.a. / 108.080,-. 2520 dagen v.a. / 108.380,-. 2527 dagen v.a. / 108.680,-. 2534 dagen v.a. / 108.980,-. 2541 dagen v.a. / 109.280,-. 2548 dagen v.a. / 109.580,-. 2555 dagen v.a. / 109.880,-. 2562 dagen v.a. / 110.180,-. 2569 dagen v.a. / 110.480,-. 2576 dagen v.a. / 110.780,-. 2583 dagen v.a. / 111.080,-. 2590 dagen v.a. / 111.380,-. 2597 dagen v.a. / 111.680,-. 2604 dagen v.a. / 111.980,-. 2611 dagen v.a. / 112.280,-. 2618 dagen v.a. / 112.580,-. 2625 dagen v.a. / 112.880,-. 2632 dagen v.a. / 113.180,-. 2639 dagen v.a. / 113.480,-. 2646 dagen v.a. / 113.780,-. 2653 dagen v.a. / 114.080,-. 2660 dagen v.a. / 114.380,-. 2667 dagen v.a. / 114.680,-. 2674 dagen v.a. / 114.980,-. 2681 dagen v.a. / 115.280,-. 2688 dagen v.a. / 115.580,-. 2695 dagen v.a. / 115.880,-. 2702 dagen v.a. / 116.180,-. 2709 dagen v.a. / 116.480,-. 2716 dagen v.a. / 116.780,-. 2723 dagen v.a. / 117.080,-. 2730 dagen v.a. / 117.380,-. 2737 dagen v.a. / 117.680,-. 2744 dagen v.a. / 117.980,-. 2751 dagen v.a. / 118.280,-. 2758 dagen v.a. / 118.580,-. 2765 dagen v.a. / 118.880,-. 2772 dagen v.a. / 119.180,-. 2779 dagen v.a. / 119.480,-. 2786 dagen v.a. / 119.780,-. 2793 dagen v.a. / 120.080,-. 2800 dagen v.a. / 120.380,-. 2807 dagen v.a. / 120.680,-. 2814 dagen v.a. / 120.980,-. 2821 dagen v.a. / 121.280,-. 2828 dagen v.a. / 121.580,-. 2835 dagen v.a. / 121.880,-. 2842 dagen v.a. / 122.180,-. 2849 dagen v.a. / 122.480,-. 2856 dagen v.a. / 122.780,-. 2863 dagen v.a. / 123.080,-. 2870 dagen v.a. / 123.380,-. 2877 dagen v.a. / 123.680,-. 2884 dagen v.a. / 123.980,-. 2891 dagen v.a. / 124.280,-. 2898 dagen v.a. / 124.580,-. 2905 dagen v.a. / 124.880,-. 2912 dagen v.a. / 125.180,-. 2919 dagen v.a. / 125.480,-. 2926 dagen v.a. / 125.780,-. 2933 dagen v.a. / 126.080,-. 2940 dagen v.a. / 126.380,-. 2947 dagen v.a. / 126.680,-. 2954 dagen v.a. / 126.980,-. 2961 dagen v.a. / 127.280,-. 2968 dagen v.a. / 127.580,-. 2975 dagen v.a. / 127.880,-. 2982 dagen v.a. / 128.180,-. 2989 dagen v.a. / 128.480,-. 2996 dagen v.a. / 128.780,-. 3003 dagen v.a. / 129.080,-. 3010 dagen v.a. / 129.380,-. 3017 dagen v.a. / 129.680,-. 3024 dagen v.a. / 129.980,-. 3031 dagen v.a. / 130.280,-. 3038 dagen v.a. / 130.580,-. 3045 dagen v.a. / 130.880,-. 3052 dagen v.a. / 131.180,-. 3059 dagen v.a. / 131.480,-. 3066 dagen v.a. / 131.780,-. 3073 dagen v.a. / 132.080,-. 3080 dagen v.a. / 132.380,-. 3087 dagen v.a. / 132.680,-. 3094 dagen v.a. / 132.980,-. 3101 dagen v.a. / 133.280,-. 3108 dagen v.a. / 133.580,-. 3115 dagen v.a. / 133.880,-. 3122 dagen v.a. / 134.180,-. 3129 dagen v.a. / 134.480,-. 3136 dagen v.a. / 134.780,-. 3143 dagen v.a. / 135.080,-. 3150 dagen v.a. / 135.380,-. 3157 dagen v.a. / 135.680,-. 3164 dagen v.a. / 135.980,-. 3171 dagen v.a. / 136.280,-. 3178 dagen v.a. / 136.580,-. 3185 dagen v.a. / 136.880,-. 3192 dagen v.a. / 137.180,-. 3199 dagen v.a. / 137.480,-. 3206 dagen v.a. / 137.780,-. 3213 dagen v.a. / 138.080,-. 3220 dagen v.a. / 138.380,-. 3227 dagen v.a. / 138.680,-. 3234 dagen v.a. / 138.980,-. 3241 dagen v.a. / 139.280,-. 3248 dagen v.a. / 139.580,-. 3255 dagen v.a. / 139.880,-. 3262 dagen v.a. / 140.180,-. 3269 dagen v.a. / 140.480,-. 3276 dagen v.a. / 140.780,-. 3283 dagen v.a. / 141.080,-. 3290 dagen v.a. / 141.380,-. 3297 dagen v.a. / 141.680,-. 3304 dagen v.a. / 141.980,-. 3311 dagen v.a. / 142.280,-. 3318 dagen v.a. / 142.580,-. 3325 dagen v.a. / 142.880,-. 3332 dagen v.a. / 143.180,-. 3339 dagen v.a. / 143.480,-. 3346 dagen v.a. / 143.780,-. 3353 dagen v.a. / 144.080,-. 3360 dagen v.a. / 144.380,-. 3367 dagen v.a. / 144.680,-. 3374 dagen v.a. / 144.980,-. 3381 dagen v.a. / 145.280,-. 3388 dagen v.a. / 145.580,-. 3395 dagen v.a. / 145.880,-. 3402 dagen v.a. / 146.180,-. 3409 dagen v.a. / 146.480,-. 3416 dagen v.a. / 146.780,-. 3423 dagen v.a. / 147.080,-. 3430 dagen v.a. / 147.380,-. 3437 dagen v.a. / 147.680,-. 3444 dagen v.a. / 147.980,-. 3451 dagen v.a. / 148.280,-. 3458 dagen v.a. / 148.580,-. 3465 dagen v.a. / 148.880,-. 3472 dagen v.a. / 149.180,-. 3479 dagen v.a. / 149.480,-. 3486 dagen v.a. / 149.780,-. 3493 dagen v.a. / 150.080,-. 3500 dagen v.a. / 150.380,-. 3507 dagen v.a. / 150.680,-. 3514 dagen v.a. / 150.980,-. 3521 dagen v.a. / 151.280,-. 3528 dagen v.a. / 151.580,-. 3535 dagen v.a. / 151.880,-. 3542 dagen v.a. / 152.180,-. 3549 dagen v.a. / 152.480,-. 3556 dagen v.a. / 152.780,-. 3563 dagen v.a. / 153.080,-. 3570 dagen v.a. / 153.380,-. 3577 dagen v.a. / 153.680,-. 3584 dagen v.a. / 153.980,-. 3591 dagen v.a. / 154.280,-. 3598 dagen v.a. / 154.580,-. 3605 dagen v.a. / 154.880,-. 3612 dagen v.a. / 155.180,-. 3619 dagen v.a. / 155.480,-. 3626 dagen v.a. / 155.780,-. 3633 dagen v.a. / 156.080,-. 3640 dagen v.a. / 156.380,-. 3647 dagen v.a. / 156.680,-. 3654 dagen v.a. / 156.980,-. 3661 dagen v.a.

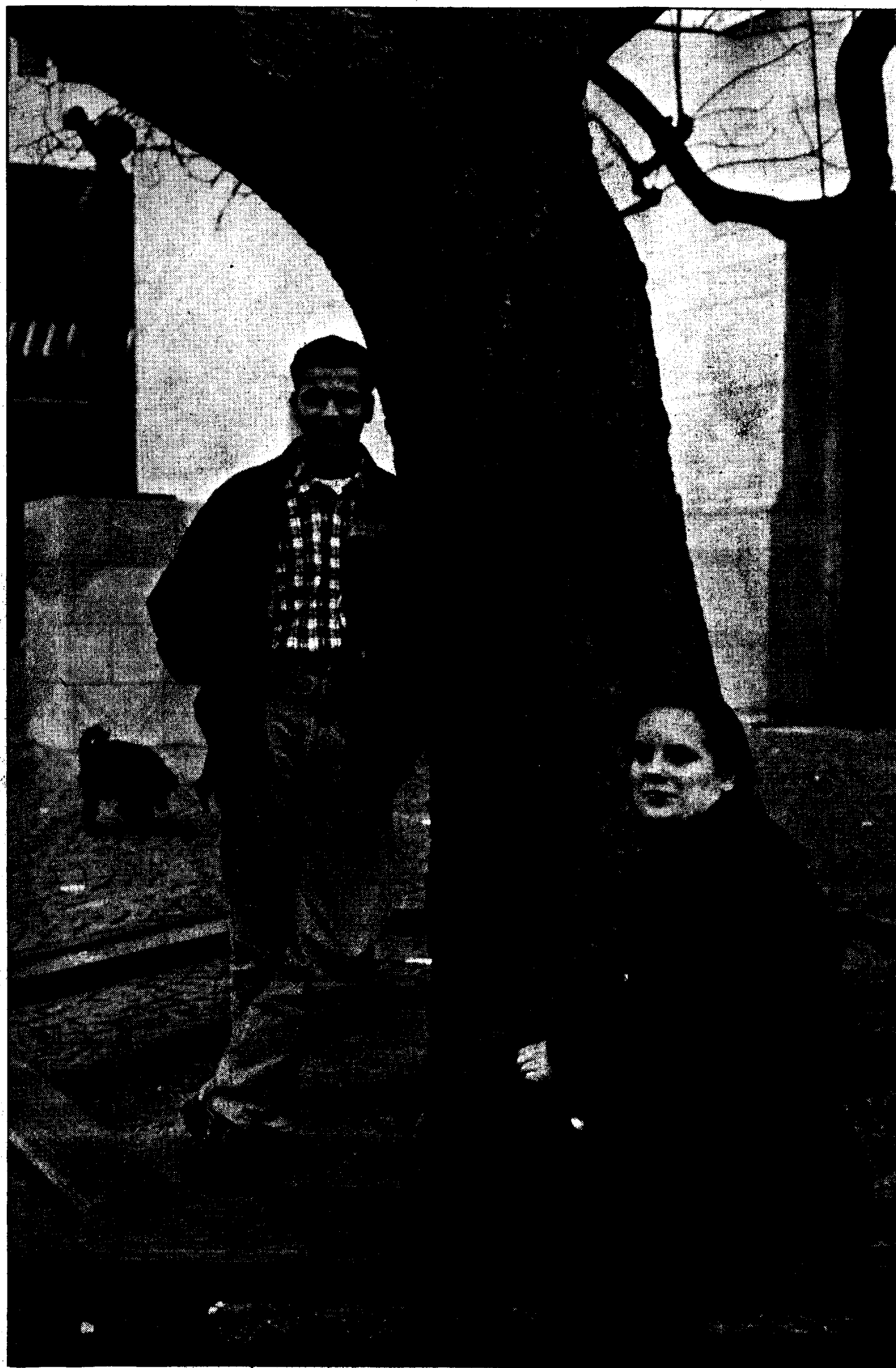

Jong, homo en Heerlenaar...

door
WIM
DRAGSTRA

Er was een tijd dat elke zichzelf respecterende homoseksueel uit Zuid-Limburg afreisde naar Amsterdam en daar ging wonen. Daar kon je jezelf zijn, in Zuid-Limburg niet. De reputatie van de familie, de kerk, de sociale controle, al dat soort zaken stonden homo's in Zuid-Limburg behoorlijk in de weg. Het maatschappelijk klimaat was er niet naar. Wie aan zijn geaardheid wilde toegeven, deed dat stiekem, in een soort tweede leven. In de Randstad hoefde dat niet, daar werd in de jaren zestig en zeventig al geaccepteerd dat meisjes en jongens hun voorkeur voor hun eigen kunne niet verstopten, maar er voor durfden uit te komen. Na 25 jaar dringt die ontwikkeling nu ook door tot Zuid-Limburg.

ven geweest, dat was leuk. Misschien zou ik daar wat vaker heen moeten, zo ver is dat niet."

Het blijkt dat alle drie een goed contact hebben met hun ouders. „Toen ik mijn moeder vertelde dat ik homo ben, zei ze: 'He, gelukkig dat je het me vertelt.' Zij heeft er toen met mijn vader over gesproken. Zelf heb ik het er met hem nog niet echt over gehad," zegt Patrick.

Ook de moeder van Wendy bleek begrip te hebben voor wat er met haar dochter aan de hand was. „Eigenlijk kwam mijn moeder ermee op de proppen. Ze was echt heel erg lief. Ze bood zelfs aan mee op zoek te gaan naar een vriendin als ik zelf te bang zou zijn om dat te doen."

Maar er zijn ook jongeren die thuis die ondersteuning niet krijgen. Waar ouders niet weten wat ze moeten doen, ook niet weten hoe ze er mee kunnen omgaan. „Dat soort problemen kan binnen de jongerengroep gesignaleerd worden en dan doen we er wat aan. Er worden avonden georganiseerd voor ouders van homoseksuele jongeren. Oudere leden van het COC kunnen eventueel ingeschakeld worden om te spreken met ouders als dat op prijs wordt gesteld."

Politiek

Als het onderwerp politiek ter sprake komt, kijken zes ogen mij met ontfloerste onwetendheid aan. Politiek? Daar hou je je als fatsoenlijk mens toch niet mee bezig? Ze liggen in een deuk van het lachen. Als het leven je toelacht en er nog zoveel is te doen en te beleven, waarom zou je je dan met politiek bezighouden?

Bij de hojo's gaat het duidelijk in eerste instantie om de eigen ontwikkeling. Het zoeken naar jezelf, wie je bent, wat je bent. Volgens Wendy hebben hojo's daarin een voorsprong op hetero-jongeren (hejo's dus). „In dat opzicht kleven er voordelen aan het lesbisch of homo zijn. Ik heb al heel nadrukkelijk nagedacht over mijn leven en wat ik er mee wil. Daartoe werd ik gedwongen door mijn geaardheid. Ik heb het misschien ook wat makkelijker omdat ik niet per se in een groep hoef mee te doen, ik hoef me niet te conformeren. Ook dat is een voordeel. Ik denk dat ook in dat opzicht een voorsprong hebben op hetero-jongeren."

De wensen voor het nieuwe jaar zijn snel geformuleerd: meer leden voor Megawatt, nog eens een Roze Zaterdag in Zuid-Limburg (en dan misschien in Maastricht én Heerlen?) meer daadkracht binnen de homo-organisatie.

En denk je als je zo jong bent ook aan aids? „Ja, natuurlijk. Veilig vrijen is belangrijk. Op 18 januari hebben we er een thema-avond over."

Maar wie denkt graag na over de dood als je pas aan het leven begonnen bent?

● Patrick Grothues en Wendy Dircks bij het gemeentehuis van Heerlen, een toevallige plek want politiek interesseert hen niet.

Foto: DRIES LINNSEN

hojo's, worden ze tegenwoordig al genoemd: homo-jongeren. Anno 1994 gedragen de Heerlense hojo's zich heel anders dan twintig jaar geleden. Er wordt veel opener omgegaan met homoseksualiteit. In een klas van de middelbare school kun je nu bijvoorbeeld rustig zeggen dat je homo bent, of niet.

Ik werd behoorlijk gepest op mijn vorige school," verzucht de 18-jarige Danny uit Heerlen. „En op de school waar ik nu zit, ging het in het begin ook niet best. Hier aapen mijn klasgenoten de manier waarop ik praat na. Toen heb ik eens flink met de vuist op tafel geslagen en gescholden, en meteen gezegd dat ik homo ben. Daarna ging het beter." Maar tegen zijn leerspreker durfde hij niets te zeggen.

Patrick Grothues (19 jaar) heeft het ingang van het nieuwe schooljaar niet onder stoelen of banken gestoken dat hij homo is. „De tweede dag heb ik het meteen gezegd in de klas. Iedereen weet het nu. Het is geen probleem. De reacties waren verschillend, van heel positief tot 'moet dit nu?' Ik voel me er prima bij dat iedereen het weet, het is echt perfect."

Wendy Dircks is 19 jaar. Ze maakt de laatste anderhalf jaar ook geen geheim meer van dat ze lesbisch is. Ze zit niet meer op school, maar op haar werk en in haar kennissenkring kon ze haar verhaal niet kwijt. „Ik heb het er met iedereen over gehad. Ik heb er nooit problemen door gekregen, alleen maar positieve reacties. Er waren vrienden die heel leuk reageerden, zo van: nou meid, dan kun je in het vervolg meegaan op vrouwenjacht."

Verhuizen naar Amsterdam is bij haar, net als Danny en Patrick, geen moment opgekomen. Hoewel Heerlen bepaald geen homo-vriendelijke stad is en de kans dat ze er een partner vinden, veel kleiner is dan in Amsterdam, kiezen ze er

heel bewust voor om te blijven. „We moeten er voor zorgen dat het in Heerlen net zo wordt als in Amsterdam, tenminste op dit gebied. Jongeren moeten weten dat ze gerust kunnen zeggen dat ze homo of lesbisch zijn," vindt het drietal. Homo-jongerengroepen zijn te vinden in Heerlen en Maastricht. Die van Heerlen, waar Wendy, Patrick en Danny lid van zijn, heet Megawatt. Ze bestaat al enkele jaren, maar leidde een vrij onbekend bestaan. De huidige leden kiezen voor openheid en willen meer bekendheid aan het bestaan van Megawatt geven. Zeven hojo's vormen de kerngroep. Op bar-, thema- en filmavonden kunnen Megawatters en iedereen die belangstelling heeft, elkaar ontmoeten en een praatje maken. „Dat is heel belangrijk, dat je mensen ontmoet waarmee je kunt praten over de problemen die je hebt."

Coming-out

De 'coming-out' (het moment dat je openlijk belijdt homoseksueel te zijn) is voor jongeren een belangrijk thema. Wanneer doe je dat? Hoe doe je dat? Danny is er bijvoorbeeld nog niet helemaal aan toe, daarom wil hij ook niet met zijn volledige naam in de krant en ook niet op de foto. „Het moet nog groeien. In het begin is het toch erg moeilijk hoor."

Patrick kent dat gevoel. Hij vroeg zich aanvankelijk ook af waarom hij er openlijk voor moest uitkomen. „Ik zat in het homo-wereldje en vond dat wel goed zo. Een hoop lol, hoor. Maar alleen maar uitgaan, kroeg en sex, dat is het toch niet. Het is trouwens voor jongeren erg moeilijk in dat wereldje overeind te blijven. Je komt in contact met oudere homo's die veel verder zijn, meer levenservaring hebben. Je moet dan goed oppassen dat er geen gebruik van is gemaakt wordt. Dat is tenminste mijn ervaring. Maar de wereld bestaat niet alleen uit sub-cultuur. Daarom ben ik bij het COC gegaan, er is nog zoveel anders dan de kroeg."

Wendy vindt het soms ook moeilijk zich te handhaven in het wereldje waarin ze is terechtgekomen. Bij haar coming-out kreeg ze alle steun van haar ouders. Maar in het homo-wereldje heeft ze het moeilijker. „Ik amuseer me wel als ik in een kroeg ben, daar niet van."

Maar bij vrouwen is het anders. Mannen zijn veel directer, die stapten gewoon op iemand af en pats..."

En daarmee is meteen het volgende belangrijke thema aangesneden: relaties. Uiteindelijk is praktisch iedereen op zoek naar die meid of knul die bij haar of hem past. Hoorst verliefd worden niet bij voorkeur bij jong zijn? Danny probeerde het eerst via een contactadvertentie, maar kreeg al gauw in de gaten dat er in die advertenties naar zeer 'specifieke modellen' gezocht wordt. (Geen bril, wel snor. Niet blond, wel zwart. Geen be-

haarde benen, wel haren op de borst. Niet roken wel drinken of juist wel roken en niet drinken.

Meer thuis dan uit of meer uit dan thuis. Wel hond, geen kat, etc.) Nu heeft hij een relatie met een jongen van de jongerengroep van het COC in Maastricht.

Patrick kwam enige tijd geleden in het centrum van Heerlen zomaar

een jongen tegen die hij aardig vond. Het bleek wederzijds te zijn. „We zijn toen ergens gaan koffiedrinken en hebben zitten kletsen. En zo is het gekomen."

De zoekende in het gezelschap is Wendy. Zij vindt het eigenlijk maar moeilijk om aan een vriendin te komen. Ze zou best wat meer lesbiennes willen ontmoeten. Maar in Zuid-Limburg is hun aantal beperkt. „Ik ben een keer in Eindhoven

Volgens een recent onderzoek door het Nationale Instituut voor Geestelijk Gezondheid in de Verenigde Staten zou naar schatting ten minste 10% van de volwassen Amerikanen aan een zogenaamde persoonlijkheidsstoornis lijden. Er zijn aanwijzingen dat dit percentage ook geldt voor Westeuropese landen, waaronder Nederland.

FATALE AANTREKKING

Van de mensen met een persoonlijkheidsstoornis krijgt ongeveer één op de zes de diagnose 'borderline' (grenslijn) persoonlijkheid. Het bestaan van de borderline persoonlijkheid wordt pas sinds 1980 officieel erkend, maar mag zich sindsdien in een grote belangstelling van behandelaars, onderzoekers en van de media verheugen, en niet zonder reden.

Om een idee te krijgen van waar de term borderline persoonlijkheid naar verwijst, is het informatief om bij de videotheek de film Fatal Attraction te gaan huren. De hoofdrol in de film wordt vertolkt door Glenn Close, die een vrouw speelt, Alex genaamd, met een groot aantal kenmerken van de borderline persoonlijkheid. Alex raakt volledig over de rooie als na een een-nachtelijke seksuele ontmoeting met een man deze haar de volgende morgen wil verlaten. Vlak voordat hij de deur uitgaat, snijdt ze haar polsen open.

In de daaropvolgende weken blijft zij de man als een bezetene achtervolgen. Haar heftige emoties en woede-uitbarstingen jagen hem de stuipen op het lijf, evenals de vele miljoenen bioscoopbezoekers deden die de film in zijn eerste jaar trok.

Zij zagen hoe Alex op tal van schokkende en gestoorde manieren de man en zijn gezin terroriseert. Iedere afstand die hij van haar neemt, beantwoordt ze met gruweldaden. Zoals: het doodkoken van het lievelingsdier van het gezin – een konijn – in de keuken en, uiteindelijk, een bloederige poging de man te vermoorden.

Hoewel mensen met een borderline persoonlijkheid in werkelijkheid niet vaak zo ver gaan dat ze anderen fysiek lastig vallen en opjagen, reageren ze net als Alex wel ongewoon sterk op voorvallen tussen hen en anderen met wie ze een relatie heb-

ben of mee denken te hebben. Het is normaal voor mensen met een borderline persoonlijkheid om van het een op het andere moment heel intensieve, veeleisende relaties met anderen aan te gaan. Voor een belangrijk deel wordt die intensiteit en veeleisendheid gevoerd door die merkwaardige combinatie die veel borderline persoonlijkheden kenmerkt, namelijk een diepzittende angst voor alleen zijn en tegelijk sterke gevoelens van ambivalentie ten aanzien van anderen. Het ene moment kunnen ze hun relatie met een ander in gloeiend positieve termen beschrijven om het volgende moment niets anders dan onvrede en frustratie te spuien en de meest groffe of zelfs gore dingen over die ander te zeggen. Voor een ander deel leidt de buitenproportionele intensiteit van relaties met anderen iedere keer onvermijdelijk weer tot gevoelens van frustratie. Daardoor en door het feit dat snel boos worden en vijandig reageren kenmerkende eigenschappen zijn van borderline persoonlijkheden, is het in relaties tussen hen en anderen vrijwel altijd gesodemiet.

Instabiliteit, niet alleen op het gebied van relaties maar van stemming en van zelfbeeld, wordt daarom wel het centrale kenmerk van dit persoonlijkheidstype genoemd. Mensen met een borderline persoonlijkheid zijn vaak onzeker en verward over hun eigen persoonlijke identiteit, over 'wie' ze zijn. Ook als ze tijdens hun jongere jaren door het gebruikelijke stadium zijn gegaan van worstelen met de vraag van 'wie en wat ben ik, en ben ik waard?'. Ze blijven als volwassenen onzeker over wat ze van het leven willen en ze wisselen sterk in wat ze belangrijk vinden in het leven en in wat ze van zichzelf vinden. Ze wisselen ook sterk in hun ideeën over wat voor vrienden of partners ze zouden willen hebben. En ze gedragen zich in hun eigen ervaring en ook in die van anderen, in de ene situatie

vaak heel anders dan in de andere. Typisch in gesprekken met partners van borderline personen is de opmerking: „Het ene moment is er werkelijk geen land met haar te bezitten – dan doet ze werkelijk de meest vreemde dingen en belt zelfs anderen op om mij inktzwart te maken – en het volgende moment kan ze haarstikke lief zijn, de tederheid zelf. Ik raak daar zelf helemaal van in de war."

Die identiteitsverwarring kan een punt bereiken waarop ze de grenzen tussen henzelf en anderen niet meer goed kunnen trekken. In relaties, bijvoorbeeld, kunnen ze vaak moeilijk een goed onderscheid maken tussen eigen gevoelens en de gevoelens van de andere persoon. Bijvoorbeeld: omdat zij van die andere houden, kunnen ze zich absoluut niet voorstellen dat die ander niet van hen zou houden. Zelfs als die ander uitdrukkelijk beweert dat liefdesgevoelens niet of niet meer bestaan, kunnen ze alle mogelijke dingen uit de kast halen om maar aan te tonen dat die ander zich in zichzelf vergist, zich niet bewust is van wat hij of zij eigenlijk voelt; enzovoort.

Identiteitsverwarring is er ook vaak op het gebied van de seksualiteit. Borderline persoonlijkheden zijn er vaak hun hele leven onzeker over of hun voorkeur homoseksueel of heteroseksueel is. Soms leidt dat er toe dat ze met een heel assortiment van partners experimenteren. Een veel voorkomende klacht en reden voor het voortdurend zoeken naar prikkeling via intieme contacten zijn chronische gevoelens van zich van binnen 'leeg' voelen en van verveling. Om die gevoelens kwijt te raken storten nogal wat borderline persoonlijkheden zich in impulsief gedrag, zoals promiscuïteit, met geld smijten, roekeloos rijden, veel te veel (vrijeten of drinken en klein-crimineel gedrag als winkeldiefstal en dergelijke. Sommigen

zeggen dat de opwinding die deze gedragingen opleveren, hen het gevoel geeft echt te leven. Maar dat gevoel is meestal maar van korte duur en wordt spoedig gevolgd door periodes van depressieve, angstige of agressieve gevoelens. Sommige borderline persoonlijkheden gaan in periodes van innerlijke leegheid en verveling zelfs zover dat ze zichzelf met een (scheer)mes bewerken om zich via de pijn en het zien van hun eigen bloed, het idee te geven dat ze werkelijk leven.

Maar het meest opvallende van de borderline persoonlijkheid voor degene die er mee in contact komt, blijft toch dat zo'n persoon zo vaak zo intens boos is. Zelfs zonder directe aanleiding, kan hij of zij plotseling in woede ontsteken. Een op zichzelf onschuldige opmerking van een vriend of kennis kan betekenen: of naar buiten toe heftig uithalen, of van binnen zieden. Onverklaard en opmerkelijk blijft het feit dat de stoornis vaker bij vrouwen dan bij mannen voorkomt. Volgens de Amerikaanse expert op het gebied van persoonlijkheidsstoornissen Theodore Millon, zou dit samen kunnen hangen met het feit dat het een stoornis is, waarvoor de basis al vroeg in het leven wordt gelegd. Mogelijk als gevolg van traumatische ervaringen, onder andere in de vorm van lichamelijke en seksuele mishandeling. Hij oppert de veronderstelling dat wanneer zulke ervaringen voorkomen in de vroege kindertijd, waarin het centrale zenuwstelsel en de hersenen nog niet volgevoerd zijn, er afwijkingen in de cellen en de structuur van een bepaald deel van de hersenen – het zogenaamde limbische systeem, ook wel de emotionele hersenen genoemd – kunnen optreden.

Kortom: voor kinderen kan de seksuele aantrekkingskracht die volwassenen voor hen voelen niet alleen psychologisch, maar ook biologisch fataal zijn.

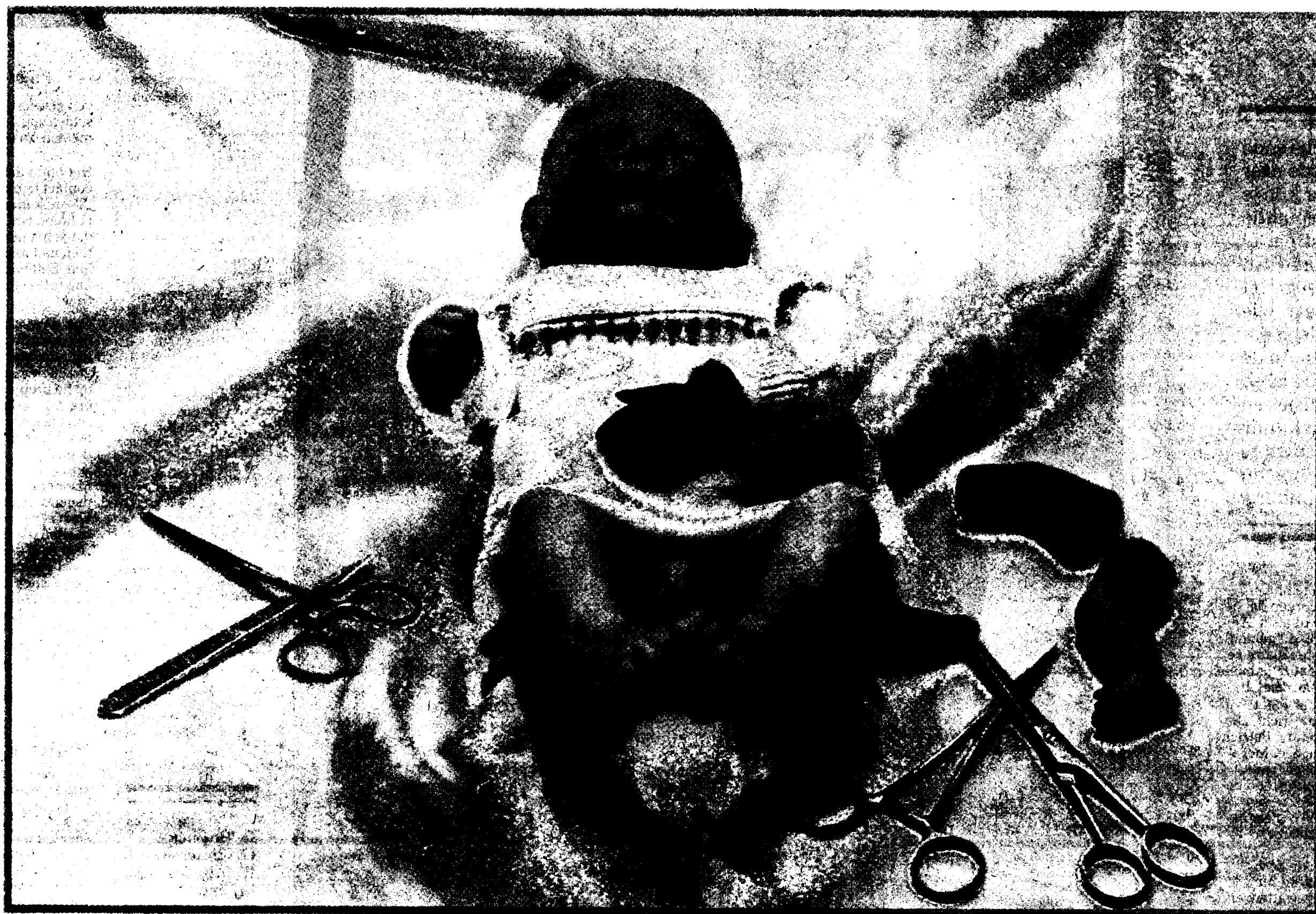
door

RENÉ
DIEKSTRA

'Mijn moeder was een foetus'

Zwarte ouders met witte kinderen. Zwangere bejaarden. De verontwaardiging over de werkelijkheid van vandaag is groot. De plannen voor morgen en overmorgen vervullen velen met afschuw. Schotse onderzoekers willen eicellen van

geaborteerde vrouwelijke foetussen gebruiken voor kunstmatige bevruchting. Kinderen van afgedreven kinderen. Britse politici zijn onthutst en spreken van 'sinistere Orwelliaanse toestanden'. Maar deden we dat ook niet over de pil en de eerste reageerbuisbaby, over gisteren en eergisteren?

DOOR MONIQUE VAN DE VEN

Met de kennis van Schotse onderzoekers en onder de (ontbrekende) Nederlandse wetgeving is het mogelijk hier de eerste 'abortusbaby' geboren te laten worden. Vrouwen in de 'oma-leef-tijd' die zwanger willen worden, moeten vooralsnog naar Italië afreizen, maar dat lijkt slechts een kwestie van tijd. Dank zij embryonaal onderzoek kunnen zij bovendien hun kinderwens nader invullen: een jongetje, meisje, donker of blank, in ieder geval een baby zonder ernstige, erfelijke afwijkingen.

Frankrijk wil kunstmatige zwangerschappen na de overgang verbieden. Italië overweegt eenzelfde wet. Groot-Brittannië is in rep en roer over een zwarte inwonerster die bewust heeft gekozen voor een blank kind en over Schotse onderzoekers die leven willen maken uit de dood.

Nederland kijkt en luistert. „Je kunt nog geen week op vakantie gaan,” verzucht prof. dr. E. te Velde, gynaecoloog aan het Academisch Ziekenhuis Utrecht en bijzonder hoogleraar in de leer van de menselijke vruchtbaarheid. Na alle ophef over bejaarde moeders en zwarte ouders die witte kinderen willen, is de nieuwste Schotse vinding hem even ontgaan.

Wat heet nieuw. Dr. R. Gosden en zijn wetenschappelijke medewerkers aan de universiteit van Edinburgh studeren al jaren op het gebruik van foetaal eierstokweefsel. Afgelopen week was het zover. Na transplantatie van foetaal weefsel schonk een muis het leven aan gezonde muisjes. Gosden heeft de Britse Medische Associatie om toestemming gevraagd de methode toe te passen op mensen. Bij een 'ja' zou het tekort aan donor-eicellen in één klap zijn opgelost. Vraag is of het aanvaardbaar is een kind geboren te laten worden, waarvan de moeder een geaborteerde foetus was – een ongewenst kind.

Overdreven

In Nederland mogen wetenschappers al tientallen jaren menselijk foetaal weefsel gebruiken voor medische experimenten. Ook eicellen. „Het mag wettelijk, maar het zou mij zeer verbazen als het ook gebeurt. Ik heb er nog niet van gehoord in Nederland. Eerlijk gezegd kan ik me ook niet voorstellen hoe dat gaat,” zegt H. Aartsen, secretaris van de Gezondheidsraad en de Kerncommissie Ethisch Medisch Onderzoek.

Ander menselijk foetaal weefsel dan van eierstokken wordt wel gebruikt. Zo is bij de ontwikkeling van het poliovaccin gebruik gemaakt van de niercellen van nooit-geborenen. Hersenweefsel wordt toegepast in de strijd tegen de ziekte van Parkinson.

Prof. dr. Te Velde is niet bij voorbaat tegen de transplantatie van foetaal eierstokweefsel naar onvruchtbare vrouwen. De reacties in Engeland vindt hij voorbarig en overdreven. „Het weefseltransplantaat is weliswaar genetisch geen eigen weefsel, maar het wordt wel heel vroeg ingebracht. Juridisch is er ook geen vuiltje aan de lucht. De vrouw die het kind baart is wettelijk de moeder. Ik zeg niet dat ik voorstander ben van de methode, maar zij verdient wel nadere studie. Persoonlijk vind ik abortus een afschuwelijke ingreep, maar het is soms nog afschuwelijker om het niet te doen. Kiezen uit twee kwaden dus. Als het dan toch tot abortus komt, dan kan ik me voorstellen dat met zorgvuldigheid andere mensen geholpen kunnen worden.”

Lijken

Wanneer een behandeling mensen kan helpen, vindt Te Velde deze al snel ethisch verantwoord. Een onhoudbaar uitgangspunt, meent G. de Wert van het Instituut voor Gezondheids-

van foetaal weefsel. Vóór of kort na de abortus? Is toestemming nodig van man én vrouw, en hebben zij zeggenschap over de bestemming van het weefsel, opdat familieleden geholpen kunnen worden?

Vragen die de Gezondheidsraad volgens De Wert al lang beantwoord had moeten hebben. De gynaecologen zouden op hun beurt veel gestructureerder over actuele ontwikkelingen moeten praten. „Het ontbreekt aan een permanent debat in de beroepsgroep. Er moet een ethische commissie worden geformeerd die anticipeert op de toekomstige ontwikkelingen en die, waar mogelijk, richtlijnen formuleert om misbruik te voorkomen.”

Vermoord

De zeven maanden oude Donald schreeuwt de longen uit het lijf. Moeder Anita Blokziel (56) prepareert de fles. Zij is de eerste Nederlandse vrouw die na de overgang een kind heeft geboort, dank zij de inspanningen van de inmid-

ik vijftientachtig word, dan is mijn kind al dertig. Over mannen die op oudere leeftijd vader worden, hoor je zelden wat. Ik begrijp dat niet.”

Invriezen

Blokziel is ervan overtuigd dat het over twintig jaar normaal is om op oudere leeftijd nog moeder te worden. En zij staat niet alleen in die opvatting. De IVF-klinieken worden steeds vaker benaderd door oudere vrouwen. Ze mogen de vrouwen niet helpen, maar zijn niet te beroerd hen het telefoonnummer van Antinori te verstrekken. Het wachten is op de eerste particuliere kliniek in Nederland die oudere vrouwen wil en kan helpen aan een baby.

Want in tegenstelling tot de huidige overheidsafhankelijke klinieken, mogen particuliere centra wel werken met eicel-donatie. En hoelang duurt het vervolgens, voordat de bestaande klinieken bezwijken voor de late kinderwens.

Directeur J. Vermeiden van de IVF-kliniek van het Amsterdamse VU-ziekenhuis: „Ik ben geen voorstander van oudere moeders, maar wellicht is die opstelling hypocriet als je naar het aantal oudere vaders kijkt. Ik denk dan ook dat oudere ouders over twintig jaar volstrekt geaccepteerd zijn. Zo rond hun 25-ste jaar zullen vrouwen naar het ziekenhuis gaan en een veertigtal eicellen laten invriezen. Na hun carrière, ergens in de veertig of vijftig jaar, komen ze de eicellen halen om hun zwangerschap te volbragen. Het is nu nog even wennen, maar het gaat wel gebeuren.”

Te Velde: „Ik kan me niet voorstellen dat wij ooit meewerken aan de wens van zwarte ouders om een blank kind, evenmin aan sekse-selectie. Dat is niet relevant. Je moet het toeval in de natuur laten bestaan ten gunste van de veelvormigheid van de mensheid. Ik stap alleen van die veelvormigheid af als door onderzoek van het embryo zeer ernstige erfelijke afwijkingen kunnen worden voorkomen.”

En de oudere moeders? „Als de maatschappij niet dusdanig verandert dat vrouwen de kans krijgen werk te combineren met kinderen, dan zullen jonge vrouwen hun eicellen laten invriezen om ze twintig, dertig jaar later te laten terugplaatsen. Want het is niet uit maatschappelijke druk dat vrouwen en mannen naast hun carrière kinderen willen. Het verlangen naar kinderen is niet te onderdrukken. Wij zijn zoogdieren met een instinctmatige drang tot voortplanten. Ik ben nu tegen kunstmatige bevruchting van oudere vrouwen, maar ik was in de jaren '70 ook tegen IVF-baby's. Ik vond het een idiote, gevaarlijke ontwikkeling. Maar volgende week openen wij onze nieuwe IVF-afdeling. Ik heb geleerd zeer relativerend te staan tegenover mijn eigen standpunten. Die wetenschap, dat je gisteren faliekant tegen was en vandaag voor, is best eng.”

STANDPLAATS:

Johannesburg

De rabbijn

DOOR PETER VAN NUUSENBURG

Ik sta onder 'the Netherlands Press Association' in telefoonboek van Johannesburg en dus denken hele volkstammen dat ik het Nederlandse consulaat ben. Gemiddeld drie keer per week word ik gebeld door mensen met een aanvraagformulier voor een visum naar Nederland willen hebben. Als ik ze vriendelijk meebeslist doorverwijs naar de ambassade in Pretoria, wordt aan de andere kant vaak de gezucht. Pretoria (50 km van Johannesburg), het andere eind van de wereld. Kan ik er niet voor zorgen dat er weer een consulaat in Johannesburg komt? Sommige opbellers hebben realistische wensen. Ik mevrouw had een probleem dat vast wel kon oplossen. Ze was kruiswoordpuzzel aan invullen. Vrijwel alle witte plekken waren ingevuld, deelde ze me maar de lokatie van de Vredespaleis bleef een struikelblok, dat de succesvolle voltooiing van de breinbreker de weg stond. Ze wist zeker dat Kopenhagen was, maar dat bleef niet te passen. Of ik misschien op zulke ogenblikken ben je dat je wat voor een medemens kan betekenen.

Soms moet je het antwoord voor de hand liggende vraag schuldig blijven. Een mens wilde het nummer hebben van een fabriek in Medemblik. 'Het is me, maar daar kan ik u niet helpen'. 'Waarom niet?' Ze heb me verteld dat het in Holland een heel bekende fabriek was. Verleden week werd ik gebeld door een man die mijn fax-nummer wilde weten. Hij met een oud-Nederlandse tekst wist zeker dat ik die wel voor hem wilde ontcijferen. Er was nog haast bij. 'Dus als u hem voor u klaar kunt hebben, graag. De fax-machine was door de P afgesneden, omdat medegebruiker weigerde volgens hem veel te hoge rekeningen een bekend probleem Zuid-Afrika, te betalen. Ik gaf hem het fax-nummer, legde de hoer van mijn telefoon van de haak ging aan het werk: een stuk of de Zuidafrikaanse economie voor zes uur af moe.

Ik was bijna klaar, toen even of vijven een ondanks de h volledig in het zwart geklede m buiten adem en zwetend, m kantoor binnenviel. Hij was geagiteerd. Hij zette zijn hoofd wiste het zweet van zijn voorhoofd en krabde in zijn baard. Ik maakte een stoel voor hem vrij. „Ik rabbijn die en die (zijn naam g verloren in het gehijg) en ik heb vanmiddag gebeld. Weet u dat fax het niet doet en dat de telefoon is afgesneden? Ik legde stiekem de hoer weer de haak en besloot het verzet op te geven: je moet weten wanneer verloren hebt. Ik haalde een glas water voor de rabbijn en toen terug kwam, lag een groot zwart boek opengeslagen tussen de chaos op mijn bureau. Het was een boek over oud-vaderlands recht. Hij wees me op de tekst, die voor zes uur vertaald moest zijn. De pagina vol voortwoekerende zinnen, die elk een alom bestoog.

Hij keek me vol verwachting aan. Als u vertaalt, schrijf ik het wel op. Oud-Nederlands bleek een vreemde taal, die n ontogankelijk werd door de juridische jargon. Het leek v latijn. Met de wijsvinger langs de zinnen, ging ik op zoek naar onderwerpen, gezegdes en lijdende voorwerpen. F halverwege de tekst begon me dagen waar het over ging. Een me was opgelicht, was zelf ook v oplichting beschuldigd en probeerde nu zijn recht te halen. Het was veel ingewikkelder en f fitnesses ontgingen me volledig maar zo vatte ik de tekst voor de rabbijn samen. Hij noteer nauwgezet mijn gehakkel, knik instemmend en mompelde onder het schrijven regelmatig: 'precht zo zit he.

Toen ik me door de alinea's h geworsteld en me oprecht afvro of hij ooit chocola van m gebrabbel kon maken, keek hij stralend aan. Hij klapte z notitieblok dicht, stopte h wetboek in zijn aktentas en stot op. Hij schudde me energiek h hand, zei: 'U kunt niet weten, h u me geholpen hebt,' en vertre. Het leek of er een last van hem w afgevalle.

Eindexamenwerk studenten Beeldende Kunsten

Expositie stoelen in parkeergarage

een parkeergarage als decor voor een meubeltonstelling natuurlijk uitzonderlijk. Even uitzonderlijk zijn de ontwerpen van de expositie 'zitPlaats, 15 seats 15 cities', die gisteren in de parkeergarage onder het Vrijthof in Maastricht is geopend. Het betreft hier het eindexamenwerk voor het vak productvormgeving van 15 vierdejaars studenten van de Academie Beeldende Kunsten van de Rijkshogeschool Maastricht.

De studenten hebben zich onder leiding van hoofdvakdocent Dick Evers bij hun stoelontwerp laten inspireren door 15 wereldsteden. Elke student heeft voor zich een stad uitgekozen en het karakter van die stad vertaald in haar of zijn ontwerp.

De vijftien gekozen steden zijn Amsterdam, Barcelona, Belfast, Berlijn, Boedapest, Hongkong, Istanbul, Londen, Luik, Miami, Parijs, Rome, Rotterdam, Sevilla en Tokio.

Filosofie

Met de presentatie van de nieuw ontworpen zitmeubelen in de zeer dichtbebouwde omgeving van de parkeergarage proberen de vierdejaars studenten de expositie onder de aandacht van het publiek te brengen, aldus Paul van Dijk, directeur van de Academie, in zijn voorwoord.

Fibre board formaldehyde-vrij

Een MDF-plaat is behalve in de professionele wereld ook door de doe-het-zelfer verwelkomd als materiaal met vele toepassingsmogelijkheden. Toen na de lancering van MDF medium density fibreboard, als opvolger van het gewone spaanplaat, opmerkelijke eigenschappen duidelijk werden, is de technologie reeds verder ontwikkeld.

Een van de eerste MDF-fabrikanten, Medite of Europe, lanceerde al verschillende uitvoeringen voor toepassing in huizen en voor interieurverwerking met brandvertragende en

vochtbestendige karakteristieken.

De jongste loot aan de stam is Medite ZF. Bij de productie daarvan wordt geen formaldehyde als bindmiddel gebruikt. Het is dus in hoge mate 'neutraal'. In de Verenigde Staten wordt Medite ZF daarom al sinds enige tijd toegepast in laboratoria, verpleeg- en ziekenhuizen, kinderdagverblijven, scholen, enz.

Medite ZF (ZF duidt op Zero -dus geen- Formaldehyde) is een plaatproduct dat van naaldhoutvezels

kopen hebben zij hun naam aan hun producten gegeven, maar geen van hen werkte alleen maar met een team aan het product. Daarom is het van groot belang dat een aankomend designer in teamverband leert ontwerpen. Deze groep vierdejaars studenten is daar een goed voorbeeld van," aldus Evers.

Dame

Paco Walls uit Brunssum bijvoorbeeld, heeft zich bij het ontwerpen van 'zijn' stoel laten leiden door de volgende poëtische karakterschets van Barcelona: 'De statige dame schrijdt met slepende schreden over het pad der uiterlijke schijn. Bemind worden wil zij voor eeuwig, op haar troon van wankele maaklaardij'.

In het ontwerp van Bert Kersten uit Boxmeer is duidelijk het karakter van Amsterdam als 'Big City' te herkennen.

Alle ontwerpen zijn dagelijks tot 22 januari te bezichtigen in de parkeergarage onder het Vrijthof, die open is van 8 tot 1 uur (in het weekeinde tot 3 uur). Een catalogus met foto's en de karakterschets van de gekozen steden, is te koop bij de parkeergarage.

● De stoel 'Barcelona' van Paco Walls, te zien in de parkeergarage in het Vrijthof.

Huis op palen met houtskelet

DOOR JO REIJNDERS

Schijn bedriegt aan de Ringweg in Limbricht. Voorbijgangers praten over de 'paalwoning'. Maar het geheim van de opvallende woning met het afgeronde dak zit toch niet in de palen onder de voorgevel maar achter de grote houten panelen. Vanaf de begane grond is het namelijk een woning in houtskeletbouw.

Voor Martien Peskens is hout geen onbekend bouw materiaal. In zijn studententijd maakte hij al een studie van de Limburgse vakwerkbouw. Als bouwkundige is hij sinds een paar jaar zelfstandig aan de slag in de houtskeletbouw, een regelrecht verlengstuk van vakwerkbouw. En normaliter bereidt hij woningen in een werkplaats voor, om ze dan met enkele medewerkers op de bouwplaats in elkaar te zetten. Zo'n geprefabriceerde woning staat met hulp van een man of drie in enkele dagen recht. Bij zijn eigen huis ging Peskens anders te werk. Alles werd ter plaatse grotendeels door hemzelf gereedgemaakt. Dat duurde wat langer, maar zo had hij wel de kans om met materialen te experimenteren. Die opgedane kennis kan hij in zijn bedrijf goed gebruiken.

Een van de voordelen van houtskeletbouw is de tijdsbesparing. Door de korte bouwtijd van het houten skelet wordt een behoorlijk stuk renteverlies gespaard. Alleen de voorbereidingen van funderingen en de afwerking achteraf nemen dezelfde tijd in beslag als bij 'normale' huizen.

Toen Martien en Wilma Peskens hadden besloten om aan de Limbrichtse Ringweg te gaan bouwen wisten ze niet wat hun toekomstige straatgenoten allemaal van plan waren. Daarom gaven ze architect Jau Harnischmacher

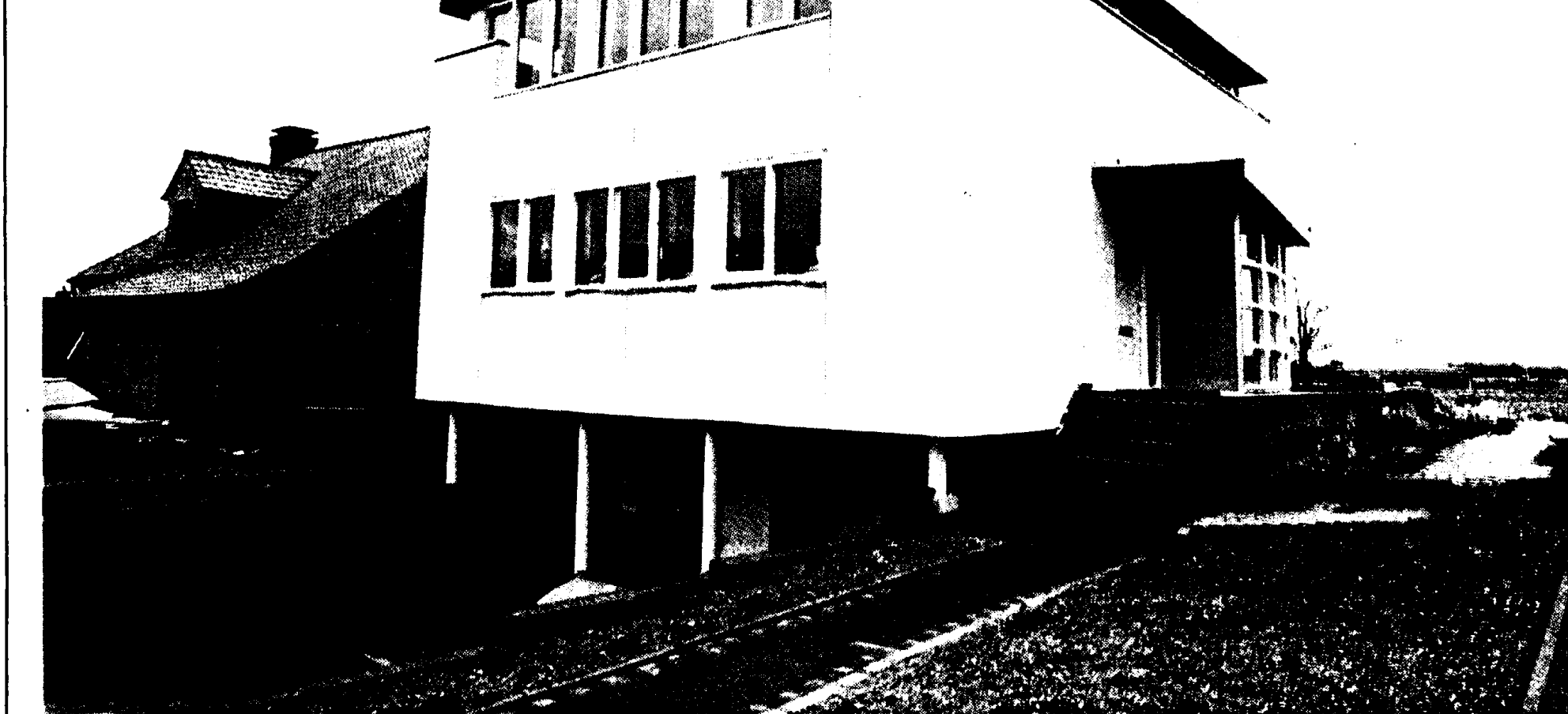
uit Heerlen zowat carte blanche om van de buitenkant iets heel bijzonders te maken. Ze wilden niet dat hun huis zou kunnen lijken op dat van anderen, het moest er echt uitspringen.

Uiteraard hadden de Peskens meer wensen. Ze wilden aan de straatkant privacy en achterom zoveel mogelijk licht. En ook op de indeling van het huis drukten ze een grote stempel. Keuken en eetkamer voor, woonkamer achter. En de garage onder het huis. Dat spaart namelijk plaats naast het huis, dat op die manier weer wat meer afstand houdt van de burens.

Privacy aan de voorkant. Dat loste de architect op door de begane grond van het huis een stuk op te tillen. Er werd een flink gat gegraven waarin met betonblokken de kelder verdieping werd gebouwd. Daarin zit een zeer ruime garage, maar ook een kantoorruimte en een bijkeuken. En vooral veel plaats om spullen te bewaren. Er zou immers geen zolder of andere berging in het huis komen. De inhoud van de kelder verdieping is ongeveer even groot als die van de rest van het huis.

Op de stenen kelder verdieping kwam het twee verdiepingen hoge houten skelet te staan. Omdat zowel in de voorgevel als ook achterom een grote overspanning met veel glas kwam, werden er grote stalen portalen gemaakt in plaats van houten balken. Die stalen balken worden ondersteund door twee pilaren, vandaar de bijnaam 'paalwoning'.

De begane grond ligt nu ruim-schoots boven straatniveau, zodat pottelkijkers geen enkele kans maken om door de grote ramen een kijkje te nemen in keukens of eetkamer. Binnen hebben de bewoners juist goed zicht op wat zich op straat afspeelt.

● Houtskeletbouw maakt het maken van bijzondere vormen gemakkelijker.

Foto: PETER ROOZEN

Een grote hal en het trappenhuis beheersen het centrum van de begane grond. Vandaaruit kunnen het voorste en achterste gedeelte direct worden bereikt. Maar tussen eetkamer voor en woonkamer achter is een handige ruimte gemaakt, die niet alleen als doorloop, maar ook als bibliotheek en secretaire dienst doet. Vanuit de woonkamer is er toegang tot een groot terras, in feite het dak van de kelder ruimte.

Boven koos de familie Peskens voor vier slaapkamers en een bad, maar vooral voor een grote overloop. Dat is de speelruimte voor de kinderen, die er hun speelgoed ruimschoots kwijt

kunnen. Alle drie de kinderen hebben hun eigen slaapkamer. Extra bergruimte is er op een verrassende plaats. En dat heeft alles met het dak te maken. Doordat er onder het dak een doorlopende rij ramen is aangebracht, wordt het dak als het ware 'opgetild' van het huis. Om dat effect te vergroten, springen de ramen een stukje naar binnen. De ruimte daaronder is groot genoeg om als kleine muurkast te gebruiken.

Het principe van de houtskeletbouw is eigenlijk vrij simpel. Op het betonnen dek van de kelder ruimte is Peskens begonnen met een houten grondregel. Daarop

komen de staanders. Ongeveer om de zestig centimeter staat een houten paaltje. Daarop komen de balken en vervolgens begint het werk aan de volgende verdieping.

De samenhang tussen de staanders ontstaat door het aanbrengen van schuine balkjes of platen. De spouw tussen de balkjes kan makkelijk worden volgestopt met isolatiemateriaal. De binnenwanden zijn allemaal afgewerkt met gipsplaten. De buitenkant heeft Peskens afgewerkt met cementgebonden spaanplaten. Daarover heeft hij lang getwijfeld. Eerst wilde hij een laag stucwerk als afwerking. Maar al experimenterende kwam hij op

de spaanplaten, die met een speciale latex zijn gewit.

De grotendeels houten woning is erg energiezuinig. Met hun vloerverwarming in de Naamse hardstenen vloer beneden, en gewone radiatoren boven verbruikt de familie Peskens minder gas dan een doorsnee gezin van 5 personen. Een houtkachel in de woonkamer moet van dat toch al zuinige energieverbruik in de toekomst nog wat afhalen. In de werkplaats van Peskens blijft namelijk nogal wat afval liggen van massieve 'red cedar logs'-woningen, die hij her en der in Limburg bouwt. En dan kan de thermostaat weer een paar graadjes lager.

Isolatie huis bij brand gevaarlijk

Niet door het vuur maar door de rook is een potdicht geïsoleerde nieuwbouwwoning bij brand levensgevaarlijk. Een bejaard echtpaar in de Haagse Kastanjestraat is daar deze week het slachtoffer van geworden. Door gebrek aan zuurstof doofden de vlammen bij een brandje in de keuken snel, maar zeker zo snel ontwikkelde zich een enorme hoeveelheid giftige rook.

Het ventilatievermogen van de woning was te gering om de rook ook maar enigszins af te voeren. Het invalide hoogbejaarde paar kreeg zelfs niet de kans de deur te bereiken. De 81-jarige vrouw en de 79-jarige man moesten binnen enkele minuten zijn gestikt.

Volgens R. Nieuwpoort van het Bouwcentrum in Rotterdam kan ook onder normale omstandigheden in een met alle isolatiemiddelen dichtgestopte nieuwbouwwoning zuurstofgebrek ontstaan. Wel zijn deze huizen verplicht voorzien van ventilatie, maar als het mechanisch afzuigsysteem niet goed werkt, blijkt dat pas als er ademhalingsproblemen ontstaan. Het systeem kan van een alarm worden voorzien, maar dat is niet verplicht. „Het kan zeker geen kwaad te overwegen het aanbrengen van een alarm te verplichten,” zegt Nieuwpoort.

De Haagse brandweer deelt die mening. Alfred Bulthuis van de brandweer zal de bewoners van het complex bejaardenwoningen, waar de fatale brand uitbrak, op het hart drukken een rookmelder aan te schaffen. „In elke doe-het-zelfzaak kun je een dergelijk apparaat voor vijftig gulden kopen. Al bij een spootje rook gaat het ding irritant piepen.”

Hoewel de rookontwikkeling enorm was heeft het uren geduurd voordat burens merkten dat er iets mis was in de woning van het bejaarde echtpaar. Er is pas alarm geslagen toen een buurman toevallig zag dat de keukengordijnen geblakerd waren. Vroeger, toen in huizen nog niet elke kier was dichtgestopt, kon je door ontsnappende rook meteen zien dat er wat loos was.

Rook is in een geïsoleerde nieuwbouwwoning extra gevaarlijk doordat er veel kunststof is verwerkt die bij brand uiterst giftige gassen als blauwzuur en chloor afscheidt. De plafonds zijn bovendien lager dan in ouderwetse huizen zodat het gif sneller werkt.

Het komt volgens de woordvoerder van het Bouwcentrum voor dat mensen in hun onwetendheid ventilatorroosters dichtstoppen en de mechanische afzuigapparatuur uitschakelen. „Ze ervaren de noodzakelijke luchtcirculatie als tocht en gaan daar wat aan doen. Dat kan gevaarlijk zijn. Net als het niet tijdig schoonmaken van de filters van het afzuigsysteem.”

Natuurtrend

De terugkeer van natuurlijke materialen is vooral te zien in de inrichting van ons huis. Het koele, kille sfeertje met veel wit en grijs is uit bijna alle huiskamers verbannen. De muren en meubelen hebben weer kleur gekregen en het hout is helemaal terug van weggeweest.

Naast het terugrijpen van de natuur bij de verwerking van de meest uiteenlopende producten, is de hang naar comfort en kwaliteit groter dan ooit tevoren. Men kiest massaal voor kwalitatieve producten met een lange levensduur.

(ADVERTENTIE)

Meubelgroothandel

Reulen bu

TOEGANG VOOR IEDEREEN

Zeer grote kollektie bankstellen, kasten, eethoeken, Lazy-Boy fauteuils en vloerbedekking etc. etc. INRUIL MOGELIJK 5000 m² verkoopruimte

maandag 13-18 uur donderdag koopavond

40 VERSCHILLENDE SLAAPKAMERS

Heerenweg 251, Heerlen Tel. (045) 216123 Langs grote weg Heerlen-Brunssum

woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel
045-719966

Over, goed te koop, mooi, goed

Kerkrade, Pricksteenweg 31
Ouder halfvrij, herenhuis met originele klokveld, bouwstenen, garage, 3 ruime slaapkamers, ruime badkamer met o.a. bad, douche, toilet en bidet.
Vraagprijs f 249.000,- k.k.

Kerkrade, Pricksteenweg 79
Tussengelegen woonhuis met o.a. inpandige garage 30 m², woonkamer 33 m², keuken 16 m² met Siemens aanbouwkookplaat, 3 slaapkamers.
Direct te aanvaarden.
Vraagprijs f 215.000,- k.k.

Kerkrade in de hogere prijsklasse
waarmee wij op verzoek van onze opdrachtgevers niet adverteren. Bel voor nadere informatie.

Landgraaf, Voortehof 5
Perfect gelegen halfvrijstaand woonhuis, b.w. 1980 met o.a. garage, luxe witte keukens, vaste trap naar 2de verdieping.
Vraagprijs f 239.000,- k.k.

Sittard, Karolingenstraat 7
Nieuw, modern en luxe uitgevoerd vrijstaand landhuis met garage, zeer ruime living, met openhaard, 3 slaapkamers, mooi gelegen op ruim perceel.
Dit pand voldoet aan de hoogste eisen die men aan vormgeving en wooncomfort kan stellen.
Vraagprijs f 445.000,- k.k.

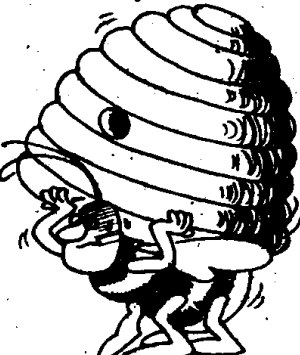
Schinnen
Bungalow, geheel onderkelderd met o.a. 3 slaapkamers en inpandige garage, voor- en achterzijde uitzicht op natuurgebied. Bel voor nadere informatie.
Vraagprijs f 420.000,- k.k.

Landgraaf, Mensheggerweg 38
Nabij natuurgebied gelegen landhuis met o.a. dubbele garage, 4 slaapkamers, in 1980 geheel gerenoveerd, perceel ca. 3.500 m². Te aanvaarden per 1 mei.
Vraagprijs f 440.000,- k.k.

Brunssum, Steenbergstr. 6
Gemoderniseerd ruim halfvrij, woonhuis met o.a. 4 slaapkamers en garage, geschikt voor 2 auto's, perc.opp. 405 m². Inhoud 550 m³.
Vraagprijs f 195.000,- k.k.

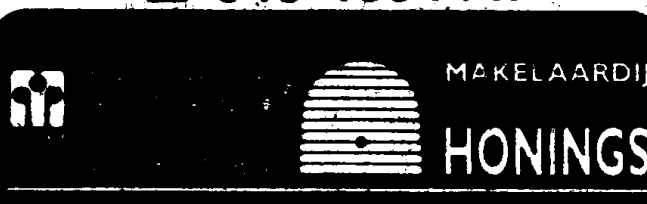
Brunssum, Het Ambacht 72
Op uitstekende, perf. onderhouden halfvrij, herenhuis met gar. en tuin. Ind.: o.a. woonkamer met open haard en parketvloer, 3 slaapkamers, bad met douche, toilet en bidet, waskast, vaste trap naar 2e verd. en o.a. hobbykamer. Vraagprijs f 268.000,- k.k. Spoedig te aanvaarden.

Brunssum, Diepenbroekstraat 9
Op zeer goede stand gelegen vrijstaand woonhuis, geheel onderkelderd, dubb. garage en carport. Perc.opp. 746 m².
Vraagprijs f 395.000,- k.k.
Landgraaf, Wolsmek 40 verkocht!
Simpelveld, St. Nicolaasstraat 21 verkocht!
Brunssum, Kooftstraat 25a verkocht!
Hoensbroek, Oranjestraat 40 verkocht!

Is uw huis voor u een te zware last?
Dai kan aan uw hypotheek liggen.
Bel ons even voor advies.
Ook voor een nieuwe hypotheek of een verhoging van uw huidige hypotheek.

045-460444.

**** Leuk huis gezien ??****
Eerst laten taxeren, dan pas kopen!
VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesseleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616

Vande Pas, de makelaar van de koper!

**** Hypotheekrente v.a. 7%!! ****
Met tienduizenden gulden voordeel:
VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesseleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616

Vande Pas, de makelaar van de koper!

Immobilien GmbH
van Lier-Radermacher

Een betrouwbare naam
met groot verkoopscapaciteit en nog betere uitbreidingsmogelijkheden.

Wij zoeken voor de regio Limburg, woongebieden in KERKRADE, LANDGRAAF, VAALS, HEERLEN, BOCHOLTZEN, SIMPELVELD. Wil u ook uw huis via het grootste Duitse Makelaarsbureau voor Nederland O.G. verkopen? Bel ons. Ook als u zelf niet wilt verkopen maar een huis weet dat te koop is, belk u ons.
U ontvangt dan de nationale aansprekingskaart voor uw bemiddeling f 250,-.
Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen zich niet vergissen. Wij u uw huis verkopen, probeert het dan via ons. Onder alle verkopers verdient wij elk jaar op 30 november laatste plaats prijzen.
Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Derde prijs: 4 entreekaarten voor Disneyland K&M Brühl en nog veel meer leuke prijzen.

09-49.24073017 / 045-451291

Direkt en zeker uw huis verkocht!!!
Wij kopen uw woonhuis direct zelf aan.
100% zekerheid en geen makelaarskosten.
Dennis Vastgoed. 040-518428.

*** Hypotheekrente v.a. 6,5%!! ***

Met tienduizenden gulden voordeel:
VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesseleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616

Vande Pas, de makelaar van de koper!

Woonhuizen gezocht???
Wij kopen uw woonhuis direct zelf aan.
100% zekerheid - geen makelaarskosten.
DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

IMMO-TREND
Der Immobilien Partner
Voor onze klanten zoeken wij dringende huizen. Wilt u uw huis verkopen, of wilt u iemand die voornemens is het huis te verkopen.

Bel u ons:
09-49.24072037 of 045-316070.
Als beloning ontvangt u voor uw bemiddeling bij het plaatsen van de koopakte f 250,- en een presentje.

Heerlen, Heerenweg 249
Royaal woonhuis met c.v. ind.: sout.: 3 kokers. Begr.: hal, woonk., eetkamer met keuken-instal., toilet, bijkeuken, bad met ligbad, douche, v.w. en 2e toilet, berging, tuin ca. 40 m. opp. 144 m². Verdl.: overloop, 3 slaapk. 2e Verdl.: vaste trap, waskamer, ruime hobbyk. Aanv. in overleg.
Prijz f 185.000,- k.k.

Landgraaf, Troereberg 1
Heerlenwoning met c.v., zijtuin en kleine achtertuin. Ind.: beg. gr.: hal, woonkamer (ca. 28 m²), aparte zijkamer (ca. 11 m²), keuken, berging, bergkelder, terras en tuin. 1e Verdl.: overloop, 3 slaapk. en fraai geheel bet. badkamer met ligbad en v.w. 2e Verdl.: v.w. vlottrap bereikbare zolderruimte. Bouwjaar 1982. Goed onderhouden. Perceelopp. 171 m². Prijs f 167.000,- k.k.

Landgraaf, Zwarteberg 1
Fraai gelegen vrijt. woonhuis met c.v., garage voor 2 auto's, overdekt zwembad en tuin rondom. Ind.: o.a. beg. gr.: royale hal, woonk. ca. 64 m², aparte zijkamer met eigen inrichting, bijkeuken, garage en zwembad (ca. 8x4). 1e Verdl.: overloop, 3 grote slaapk., grote werkruimte, kleine slaapk., bad met ligbad, douche, toilet en dubb. v.w., c.v. ruimte. Perceelopp. 1030 m². Bouwjaar 1972/1973. Aanv. in overleg. Dit HUIS MOET U BESLIST VAN BINNEN ZIEN !!!
Prijz f 448.000,- k.k.

Uw huis verkocht!
045-719966

Heerlen-Weiten en Voerendaal
je eien Bungalow, in der Prestige bis f 450.000,-
Aangebode art:
Immobilien Brausen Molenkamp
Sellenestraat 2a, 6291 GC Vaals.
Tel. 0454-83637. Fax 0454-62536.

Holtum, Gulick-Gelrestraat 1
Te k. riante vrijstaand woonhuis met garage en tuin. Overdekt terras. Div. opstellen. Ind.: L-vorm. living, toilet, gesloten keuken (i.e. eiken), m. app. Verdl.: 5 slaapk., badkamer, ligbad, vaste wastafel, 2e toilet, i.z.g. van onderhoud, v.r.p. f 289.000,- k.k. Telefoon 0498-52582.

Open Huis Heden
van 11.00 - 13.00 uur
te Berg a/d Maas, Steegstr. 21
Halfvrij, woonhuis met gar. tuin, L-vorm. woonk., eetkamer, bijkeuken, 3 slaapkamers, bad met ligbad, toilet. Vaste trap naar 2e verd. met hooptrap.
Prijz f 193.000,- k.k. 0780.
INL. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.
TEL. 045 - 719966.

Munstergeleen
Te koop in zeer goede staat halfvrijstaand woonhuis met garage en aangelegde tuin.
Ind. begane grond: ruime entree, woonkamer met open haard, luxe Italiaanse keuken met diverse apparatuur, garage met wasruimte.
Eerste verdieping: overloop, 3 slaapkamers, moderne badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet.
Het pand is volledig onderhouden en moet van binnen en van buiten een lust in het oog vallen.
Vraagprijs f 198.000,- k.k. Aanvaarding 10.10.14.00 u. 045-246822. Werkdag. 046-515050.

NU LAGE HYPOTHEEKKRENTEN !!
2 jaar tussentijd 6,6%, 15 jaar 7%
20 jaar 7,2% en 25 en 30 jaar 7,3%
Voor alle hypotheeksoorten en variaties.
Particulier: 045-719966. 045-439500.

KISTERS
Assurantie

Te koop
Oirsbeek, K. Peulenstraat 11
Halfvrij, woonhuis, goede omgeving, in perfecte staat van onderhoud. Ind.: beg. gr. woonkamer ca. 30m², eetkamer ca. 12m² met laminaat parket, aanbouw waarin zeer luxe keuken met alle apparatuur, logeerkamer. Garage met berging, entree, toilet. Op verdieping 2 royale slaapkamers, 13m² en 15m², luxe badkamer met bad, wastafel en toilet, vaste trap naar 3e slpkmr. ca. 20m² en CV-ruimte. Fraai aangelegde voor- en achtertuin, rolkluken, goed geïsoleerd.
Dit huis moet U absoluut van binnen zien!
Koopprijs f 275.000,- k.k.

V&H VASTGOED

OIRSBEK, Dreesarteweg 39. Ruim tussengebouwd woonhuis, modern van opzet met o.a. Z-woonkamer (36 m²), keuken met app., 3 slpk., badkamer met ligbad, 2e toilet, 2 bergingen, tuin en vrije achterom. Vraagprijs f 198.000,- k.k. Mak. kant. Rob Dassen. 046-375757.

Limburgs Dagblad
Sittard, Brunhildestraat 9.
In prachtige nieuwbouwwijk gelegen schitterende 2/1 kap woning met zeer grote garage. Het pand is in 1989 gebouwd en verkeert in perfecte staat van onderhoud. Ind.: entree, toilet, ruime steervolle woonkamer, half-open keuken, 1e verd.: 3 zeer ruime slaapkamers, grote complete badkamer met ligbad. 2e verd.: grote zolder met mogelijkheid voor extra slaapkamer.
*Gehele pand v.v. hardhouten kozijnen incl. thermopane.
Koopprijs f 189.500,- k.k.
Inruil huidige woning mogelijk!!!
Dennis Vastgoed. 040-518428.

Heerlen-Nord
ca. 4000 qm in Gewerbegebiet mit Gebäuden, für viele Branchen geeignet. Preis f 398.000,-
Cordes & Nüssgen Immobilien
Tel. 0949-2407/5956

Aangepaste royale bungalow
Litscherboord 14, Heerlen.
Moderne bungalow (reeds geheel geschikt en aangepast voor rolstoelgebruik). Ind.: sout.: cv-ruimte, ruime berging. Begr.: hal, L-vorm. keuken (geheel aangepast), bijkeuken, 2 slaapkamers (3e mogelijk), badkamer, garage, mooie patio-tuin, perc.opp. 428 m², geheel geïsoleerd, aanvaarding in overleg. Prijs f 310.000,- k.k.

Uw huis verkocht!
045-719966

BLOUÉ
Uw huis verkopen
Wij kopen direct
045-749490

Solvent Paar (bijzondere Dienst) sucht geeignetes Haus mit Garten in GEMEINDE, zu kaufen oder zu mieten. (Münsterland) 3 Zimmer und Küche und Bad. Tel. 09-49.24073017, 045-719966.

OIRSBEK, Beylenweg 22, halfvrij, huis met garage, mooie ligging, f 179.800,- k.k. Wijman & Partners. 049-728671.

HEERLEN, Pr. Ireneer. 11: te koop op loopafstand centrum, in goede staat. V.r.p. f 108.000,- k.k. Derooy Vastgoed, 04405-2108.

Schneidew. Eindestraat 9. Zeer luxe boerenwoning met grote tuin, vier en zwembad; v.r.p. f 395.000,- k.k. Vandaag OPEN HUIS van 12.00-18.00 uur. Ryckes Vastgoed. 04405-2108.

LANDGRAAF/Heden over Wonne Dreesarteweg 39, goed onderh. halfvrij, huis met gar. en tuin/huisje. Ruime woonk., open keuken, 3 slaapk., bad met ligbad en toilet. Vaste trap naar zolder. Perceel Opp. 275 m². Aanvaarding direct. Prijs f 225.000,- k.k. Pröpper mak. OG Valkenburg. Tel. 04406-15010.

Geef aan niemand opdracht Prins en prinses met Mr. Constance Dreesarteweg 39 te VERKOOP van uw huis. Telefoon 046-750318.

Bouwkevel te koop GEVRAAGD 700 tot 800 m² voor bungalow. Telefoon 046-374852.

Te koop HORECAPAND (Velderstraat 4, Stein), p.r.n. o.k. Tel. 046-583573.

Te koop gev. WOONHUIS met garage in Echt, Montfort of Reuver. 04754-85117.

Uw HUIS verkopen? See-gers O.B. Sittard. Telefoon 046-525318.

Te k. vijf 4-kamer woning KK, gemeubeld, hypotheekvrij. C-SCHIEVENHOUT. GEN. Tel. 070-3505966. Br. o.n.r. B-06027. Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Wie heeft er voor part. aan bouwkevel te koop? Ontvang HEERLEN en omgeving. Tel. 046-222910.

Rimburg. 5000 m2 omheind WEILAND gelegen aan de Rimburgerweg, koopprijs f 42.500,- k.k. B.O.G. Ontroend Goed Kerkrade. Telefoon 045-455432.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Telefoon: 040-520558.

Huis met spoed te koop GEVRAAGD tot f 150.000,-. Opknappen geen bezwaar. Telefoon: 040-128897.

KERKRADE te h. moede rustige gerenov. etagewoning v. 2 pers., f 980,- excl. stoelk. incl. serv.k. en sloff. tev. rustige etagewoning voor 2 pers. f 880,- incl. stoelk. incl. 00.32.89.772221.

Te h. BOVENWONING in Schaesberg-centrum per 15.02. huur f 800,- excl. Tel. 045-324198.

WONING, 4 kamers, keuken, douche, ca. 85 m², direct. 045-462391 va. 18.00 u.

Te huur KANTOORRUIMTE met telefooncentrale, grens Sittard-Duitsland. Tel. 046-525558.

HUIS te huur, nieuwbouw, geh. aangepast v. gehandicapten, ruime living, keuken, 2 badk. 5 slaapk. Gel. Loo-bronst. 80, Maasm.-Vucht. Tel. 09-32.891.772228.

VALKENBURG, groot appartement te huur per 1 februari, met 2 slaapkamers. Tel. 04458-2208.

HEERLERBAAN, ruime gezinswoning, f 845,- per maand, schillen ter overname. Tel. 045-427047 van 18.00-20.00 uur.

HEERLEN, flat (2 slaapk.) ruken tegen flat (2 slaapk.) omg. Landgraaf. 045-708958.

Te ruil Duplex BOVENWONING, 3 slpk. Graafstr. Lichtenberg/Landgraaf te gen eengezinsw. m. tuin (Lichtenberg). 045-325482.

Per direkt ter overname aangeboden uitstekend gelegen Horeca objekt
Het bedrijf bestaat uit een restaurantgedeelte (90 zitpl.) en een apart gelegen party-zaal (60 zitpl.) en een ruim terras (90 zitpl.). Zeer interessante omzet met een perfect bedrijfsresultaat. Omgeving Heerlen/Brunssum. Het objekt is uitermate geschikt voor specialiteiten zoals Chinese, Grieks en Italiaans. Ook het handhaven van de huidige formule behoort tot de mogelijkheden. Br.o.n.r. B-05020, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur:
Eygelshoven, bedrijfspand / loods met interne opslagruimte ca. 800 m², excl. apart keuken, toilet, kantoorgedeelte, opel.pl. buiten overdekt (ca. 400 m²) op 3.000 m² grond. Vraagprijs f 3.000,- p.m.
Tel. info.: VAN OPPEN ASS. 045-254543 / 275008.

SUSTEREN, bedrijfspand te huur 520 m². Te bevragen telefoon 04489-5204.

Te huur bedrijfspand nabij centrum HEERLEN, zeer geschikt voor specialisatie, oppervlakte 150 m². Br.o.n.r. B-05022, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te h. op klein ind.terrein div. BEDRIJFSRUIMTES, gesch. voor vele doeleinden, vrachtwagen en tankauto aanwezig. Tel. 045-721978 / 728658, na 20.00 uur.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

DOMPELPOMPEN voor kelders en vijvers, 7.000 liter per uur, 220 V, f 225,-. Jo Kroes, Rijksweg Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

HEERLEN DOUVE WEIEN
Aan de zuidkant van Heerlen is, tegenover het De Weverziekenhuis en met uitstekende verbindingen naar het stadscentrum en de doorgaande verkeersroutes, het plan Douve Weien gesitueerd. In dit plan heeft het Abp een complex van 128 huurappartementen, in 4 typen gerealiseerd. In dit complex zijn regelmatig appartementen te huur.

Omringd door groen, een parkeerterrein en een afsluitbare parkeergarage voor 40 auto's, biedt het uit 16 woning-verdiepingen bestaande gebouw een riant uitzicht over de omgeving. Er zijn 4 verschillende typen met 1 of 2 slaapkamers, gesloten of open keuken, 1 of 2 balkons, ruime woonkamer, badkamer met vaste wastafel en ligbad, toilet, inpandige berging of berging op begane grond en een ruime hal. De woningen zijn degelijk afgewerkt (o.a. met hardhout) en optimaal geïsoleerd.

Huurprijs vanaf f 608,55 per maand. (excl. servicekosten en overdekte parkeerplaats).

NEDU
Valkenburgerweg 25A
6411 BM Heerlen.
Telefoon 045-710909.
Ma.-Vr. 08.30-17.00 uur.

TE HUUR
Publikatie ABP Algemeen burgerlijk pensioenfonds

NEDU MAKELAARDIJ
"De makelaar in tevredenheid"

BEHEER/VERHUUR O.G. MAKELAARDIJ
• TAXATIES • HYPOTHEKEN • ASSURANTIE

HEERLEN:
"Mooi, ruim appartement met parkeerplaats in ondergrondse garage!"
Ind. entree, berging; hal, grote keuken (4,55 x 2,70) m. compl. inv. woonk. (35 m²) m. balkon (11 m²) 3 slaapk. m. ligb. en v.w., berging. Geïsoleerd. Ramen/kozijnen in hardh. m. dubb. beglazing.
Vraagprijs f. 247.500,- k.k.

HEERLEN:
"Nabij centrum gelegen 'stadswoning' met tuin!"
Ind. entree, hal, woonk. (35 m²) m. parket, keuken, m. modern ingericht. In de achtertuin met terras (zuid). Aanv. direct.
Vraagprijs f. 109.000,- k.k.

HEERLEN:
"Ruime woning met grote tuin op loopafstand v.h. centrum!"
Ind. entree, L-woonk. (35 m²) keuken, 4 slaapk. badk. berging, inpandige gar. Geïsoleerd en ged. dubb. begl. Vraagprijs f 155.000,- k.k.

BRUNSSUM:
"Aan groot plantsoen gelegen halfvrijstaand woning met gas cv. en garage!"
Ind. hal, L-woonk., dichte eetkamer, 3 slaapk. bet. badk. met douche, zolder, ged. dubb. begl. en diverse rolkluken
Vraagprijs f. 162.500,- k.k.

HYPOTHEEK NODIG, NEDU BELL

KERKRADE:
"Prachtig appartement met alle winkels binnen 100 meter!"
Ind. berging, woonk. (23 m²) m. inpandig balkon, open haard, v.w., berging. Geïsoleerd en dubb. beglazing. Vraagprijs f 117.500,- k.k.

SUSTEREN:
"Mooie halfvrijstaande woning met garage!"
Ind. kelder hal, woonk. (20 m²) m. open haard, grove open keuken m. inv. 4 slaapk., badk. v.w. berging. Perc. opp. 348 m². Nieuwe cv. ketel. Aanv. in overl.
Prijz f. 195.000,- k.k.

ALARM 06-11
ALS ELKE SECONDE TELT
Maak er verstandig gebruik van.

EEN BETER MILIEU
BEGINT BIJ JEZELF

DOE MEE SCHRIJF MEE BEZUINIG MEE

Stooktabel week: van maandag:
27 december 1993 t/m zondag: 2 januari 1994

Bij een normaal jaarverbruik in m³ van:	hoort een streef- verbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreef- verbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 1 nov. 1992 (meterkaart kolom 5)
1000	32	f 16,00	311
1200	38	f 19,00	373
1400	44	f 22,00	434
1600	50	f 25,00	497
1800	57	f 28,50	560
2000	63	f 31,50	622
2200	69	f 34,50	682
2400	76	f 38,00	745
2600	82	f 41,00	807
2800	88	f 44,00	869
3000	95	f 47,50	932
3200	101	f 50,50	993
3400	107	f 53,50	1054
3600	113	f 56,50	1117
3800	120	f 60,00	1179
4000	126	f 63,00	1241
4500	142	f 71,00	1396
5000	158	f 79,00	1552
5500	173	f 86,50	1708
6000	189	f 94,50	1863

Tip: Niet alleen isoleren, maar ook ventileren.

Dekbed aangeraden bij allergie voor huisstofmijt

Natuurlijk slapen
onder zuiver dons

• Een donzen
dekbed staat
overdag
het 's nacht
opgenomen
lichaamsvocht
af aan de
omgeving.

Donzen dekbedden zijn in diverse uitvoeringen te koop. Als enig land in Europa heeft Nederland in het Vuisselbesluit wettelijk vastgelegde normen, waaraan producten die gevuld zijn met veren of dons, moeten voldoen. De Keuringsdienst van Waren oefent toezicht uit op de naleving van die voorschriften.

Alleen producten met minstens 15% van het gewicht aan zuivere donsjes mogen als 'halfdons' worden aangeduid. Alleen producten met minstens 30% van het gewicht aan zuivere donsjes mogen als 'dons' worden aangeduid.

Alleen producten met minstens 50% van het gewicht aan zuivere donsjes mogen als 'verigedons' worden aangeduid. Alleen producten met minstens

65% van het gewicht aan echte donsjes mogen als 'dons' worden aangeduid.

De benamingen 'halfdons' en '3/4' dons wekken vaak verkeerde verwachtingen. Men denkt dan bijvoorbeeld dat bij halfdons de helft van het gewicht uit dons bestaat. In werkelijkheid bestaat de helft van het volume uit dons.

Warm

Niet iedereen slaapt onder dezelfde omstandigheden. Vandaar ook dat er talloze typen dekbedden zijn.

Voor elk wat wils. Natuurlijk speelt het een rol of men het snel warm heeft of dat men koudelijk is aangelegd. Wordt er in een koude- of in een verwarmde slaapkamer geslapen en ligt men alleen of met z'n

tweeën onder het dekbed? Ook dat is bepalend voor de keuze van het type dekbed.

Een veel verkocht dekbed is het 'thermo'- of 'vier-seizoenen' dekbed. Dit bestaat uit twee afzonderlijke lagen met een verschillend vulgewicht, die met klitteband aan elkaar gehecht kunnen worden. Zo kan 's zomers en 's winters de isolatiewaarde van het dekbed worden aangepast.

Tijdens de slaap verliezen we gemiddeld wel een halve liter lichaamsvocht. In tegenstelling tot dekbedden met synthetische vulling, neemt een donzen dekbed dit vocht direct op zodat het dekbed nooit klam aanvoelt. Overdag wordt het vocht weer aan de omgeving afgegeven, zodat het dekbed 's avonds weer goed functioneert. Een goed donzen dekbed is super licht in gewicht. Hoe beter de kwaliteit dons is, hoe lichter het dekbed is en hoe beter het de warmte isoleert.

Hygiëne

Recente wetenschappelijke onderzoeken hebben aangetoond dat donzen dekbedden geen gunstige omgeving vormen voor de huisstofmijt. Dit komt doordat de tijd (het weefsel waar de dons in is verzameld) te dicht geweven is. De huisstofmijt kan daar moeilijk doorkomen. Het donzen dekbed heeft daarnaast een snelle warmte- toename tijdens het slapen en een snelle vochtigheidsafname bij ventilatie overdag. Huisstofmijten voelen zich in zo'n klimaat niet thuis.

De onderzoeken tonen tevens aan dat een donzen dekbed noch als verblijfplaats, noch als voedselbron een rol voor huisstofmijten speelt. Mensen die allergisch zijn voor huisstofmijten kunnen dus beter onder een donzen dekbed slapen dan onder een synthetisch dekbed of een deken.

Voor een optimale hygiëne is het wel belangrijk de donzen dekbedden regelmatig te luchten. Liever niet in de volle zon en niet in een vochtige omgeving.

Droogtrommel

Een donzen dekbed gaat wel tien tot vijftien jaar mee. Hij hoeft slechts eens per vijf jaar te worden gereinigd. Een eenpersoons donzen dekbed kan gewoon in de wasmachine worden gewassen. U doet dit het beste met een fosfaatvrij wasmiddel voor fijne was op 60°C. Het mooiste resultaat wordt verkregen als het dekbed in de droger wordt gedroogd.

En als de vulling tussentijds een beetje plat is geworden, kunt u het dekbed eveneens een behandeling geven in de droogtrommel. Ongeveer 15 minuten in koude lucht zorgt ervoor dat het dekbed weer volumineus wordt.

Voor een tweepersoons dekbed kunt u het beste gebruik maken van een speciaal daarvoor geïntroduceerde stomerij of wasmachine. Een tweepersoons dekbed is namelijk te groot voor een standaard wasmachine en een standaard droger.

Met potpourri terug
naar de natuur

In grootmoeders tijd, waaraan menigeen vaak met enige weemoed terugdenkt, was het maken van 'potpourri' een populaire bezigheid, die toen vrijwel uitsluitend door vrouwen werd beoefend. Schalen met potpourri verspreiden gedurende lange tijd een kruidig/bloemige geur in huis, en zakjes met gedroogde bloemblaadjes zorgden ervoor dat linnengoed en kleding in de kast geen nare luchtjes kregen. Die ouderwetse methode herleeft thans weer, niet alleen om de lekkere geur, maar vooral ter decoratie.

Voorheen waren de meest gebruikte natuurlijke materialen voornamelijk bloemen en bloemblaadjes. Nu wordt er veel meer gebruikt, zoals vruchten en kruiden. Ze ruiken en smaken niet alleen lekker, maar ze zien er ook heel fraai uit.

Met kaneelstokjes, laurierblaadjes en gedroogde sinaasappel- of citroenschijfjes kunnen leuke sierstukken worden gemaakt. Kruidnagelen, ster-anjies en jeneverbessen zijn voor een verfijnd geurende bol eveneens onmisbaar.

Kruiden zijn volop te koop, in speciale kruidenwinkels en tegenwoordig ook in veel supermarkten, waar ze ongemalen verkrijgbaar zijn. En

wie regelmatig door de bossen wandelt, weet wel de plekken te vinden waar denneappels en sprokkelhout voor het gratis oprapen liggen.

Het is helemaal niet moeilijk om met natuurlijke materialen leuke dingen 'kruidig-fruitleig' werkstukken te maken. Bij veel daarvan is oasie nodig. Neem dan liefst de bruine droog-oasis. Die valt niet zo snel uit elkaar als de groene, is dus beter geschikt. Die droog-oasis is in tuincentra in allerlei vormen en formaten te koop. U kunt daar ook terecht voor strokranzen.

Een voorbeeld: de lavendelbol. Is heel eenvoudig te fabriceren door met een lijmpistool een streepje lijn aan te brengen op een droog-oasisbol. Druk daarop de gedroogde bloemen vast. Een jeneverbesbol maakt u op dezelfde manier. Ook een combinatie van lavendel- en jeneverbesbol is mogelijk.

Bij het maken van een kruidnagelbol is geen lijn nodig. Steek de kruidnagelen, dicht tegen elkaar gedrukt in de droog-oasis, zodat dit basismateriaal niet meer zichtbaar is. De bol verspreidt een kruidige geur die vooral in de wintertijd een extra sfeer aan het vuur van de kachel of open haard toevoegt.

Ster-anjies is in decoratief opzicht een echte topper, met een heel apart effect. Lijm de ster-anjies met het lijmpistool op de droog-oasis. Nog

• Potpourri is geurig en decoratief.

Foto: GPD

overblijvende ruimten zijn heel geurig en pronk op een mooie goed weg te werken door ze op te schaal, of hang ze op aan een sierlijst satijnlint.

Decoratieve cv-radiator

In de beginfase van de centrale verwarming waren de verwarmingselementen logge kolossen, die heel veel ruimte innamen. Nu zijn de moderne lederradiatoren, heel dominerend aanwezig. Ze transporteerden toen nog geen verwarmd water, maar bloedhete stoom. En dat was goed te merken aan hun neiging om stof op hun oppervlak te verzamelen. En ze waren vaak ook nog net zo lelijk als de ouderwetse potkachel.

De plaatradiatoren, plat en vlak, die daarna verschenen brachten een hele verbetering. Onder vensterbanken of andere 'verstoken' plekken gemonteerd vallen ze niet zo op.

Toch worden ze door veel mensen niet zo gewaardeerd als orna-

ment in de kamer, vooral niet als ze forse capaciteit moeten afgeven en dus uit twee of drie platen bestaan. Daarop is door inventieve geesten wel weer iets op bedacht: zo'n radiator omklemd met een decoratief rooster. De huidige trend is echter de radiatoren zelf een wat vriendelijk gezicht te geven. Zodat het ding worden waar je met plezier naar kunt kijken.

Designradiatoren dus, die je niet hoeft te verbergen, maar het aankijken waard zijn. Fabrikant Markad heeft het op markante wijze aangepakt: de Focus Radiatoren, met een uiterlijk van een rijzende zon, of een wassende maan, plus de 'Geometrie Froissée', met een gekre-

keld lijnenbeeld. Een 'lust om naar te kijken, in zwart, wit, nikkel/chroom uitvoeringen of andere in het interieur passende RAL-tinten. De Focus radiatoren zijn geschikt als vervanging van exemplaren die na vele jaren trouwe dienst in- en uitwendig roestbruin gaan roesten.

Maar een goede vondst van Markad is ook de zelfstandige unit die, los van het c.v.-circuit, als 'bijzet' op het stopcontact kan worden aangesloten. Om een plekje waar nog net even wat extra warmte nodig is zowel visueel als warmte-technisch een bijdrage te leveren tot een aangename woon- en leefklimaat. Voor meer informatie: Markad, Hapert, tel. 04977-81851.

HEDEN 8-1 OPEN HUIS

van 14.00 uur tot 16.00 uur

BRUNSSUM

Vraagprijs f 159.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis met veel in- pandige ruimte, bijzondere architectuur, met tuin in een goede en kindvriendelijke buurt.

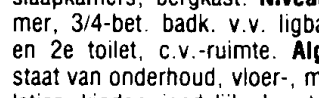
HOENSBROEK

Vraagprijs f 175.000,- k.k.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 180.000,- k.k.

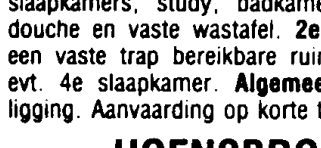
HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

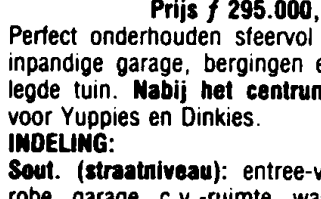
HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

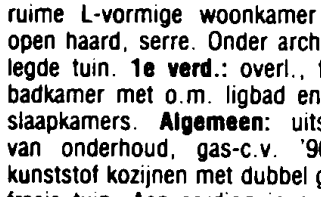
HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

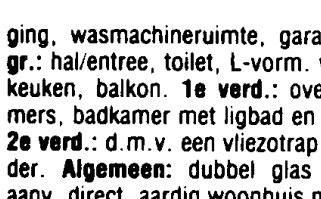
HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

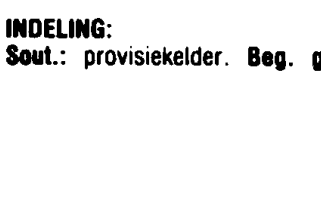
HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

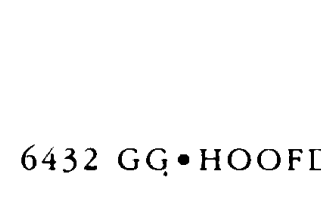
HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

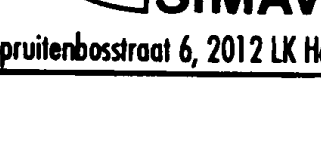
HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 199.000,- k.k.

PAUL SIMONS
MAKELAARDIJ B.V.
ASSURANTEN - TAXATIES
HYPOTHEKEN - FINANCIEN

EUROPAWEG ZUID 214, UBACH OVER WORMS

BRUNSSUM

Perfect gel. tussenwoning met gar. en berg. Ruime woonk., kleine keuk., douche, serre, 3 slaapk., keld. en zold. (via vaste trap). Pand behoort modernisering. Vp. pr. f 129.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS

Goed gesit. halfvrijst. woonh. met gar. en kleine tuin. Ind. o.a. L-woonk., open keuk. met luxe install., bij-keuk., 3 slaapk., badk. en ruime zolder (via vaste trap). Onderhoud is prima. Prijs f 192.000,- k.k.

KERKRADE

Rustig en mooi gel. geschakeld woonh. met gar. (+ vliering) en tuin. Ind. o.a. hal, ruime woonk., open keuk. met aanbouwinstall., 3 slaapk. en badk. Prijs f 198.000,- k.k.

HEERLEN

Op goede stand en nabij het centrum gel. karakteristiek ouder herenhuis met c.v., keld., gar. en grote tuin. Ind. o.a. hal, woonkamer-ensuite, eetkeuk., 3 slaapk., badk. en zolder (via vaste trap) met 4e slaapk. Prijs op aanvraag.

Op zaterdag zijn wij geopend van 10.00 tot 13.00 uur.

045-318182

RUIME EENGEZINSWONINGEN TE HUUR OP HEERLERBAAN

Heerlerbaan: de wijk van Heerlen waar 't fijn wonen is

Op een prima woonlocatie heeft de Woningstichting Heerlerbaan een complex ruime eengezinswoningen in bezit, waarvan door mutatie enkele woningen beschikbaar komen voor verhuur. Alle woningen beschikken over 3 ruime slaapkamers en een vaste trap naar de grote zolder en, afhankelijk van het type woning, over een badkamer met ligbad. Huurprijen v.a. f 850,- per maand.

Indien u vrijblijvend volledige informatie wenst over deze mooie eengezinswoningen op Heerlerbaan, dan kunt u op werkdagen contact opnemen met de heer W.J. Heijltjes, afdeling bewonerszaken, telefoon 045-437575.

„Woningstichting Heerlerbaan“, daar kunt u echt tevreden over zijn

Woningstichting Heerlerbaan

AZ VERANDAS GENK

NODIGT U UIT!

Een bezoek aan onze showroom laat u ontdekken hoe u letterlijk en figuurlijk meer zon in uw huis kan halen. Als specialist in het gamma van de betere woonveranda heeft AZ enkele onmiskenbare troeven in huis:

- een hoogkwalitatieve constructie
- een zeer concurrerende prijs
- karaktervolle designs
- perfecte afwerking
- onberispelijke service

Onze adviseurs informeren u graag vrijblijvend in onze showroom.

openingsuren:
ma. - vr. van 9 uur tot 18 uur
za. en zo. van 13 uur tot 18 uur

AZ Verandas Genk
Hasseltweg 194 - 3600 Genk (België)
Tel.: 09 32 89 / 36.32.60 - 36.32.69

(Autoaban Heerlen-Antwerpen (drii Genk-Oost) ca.8 km rechtdoor richting Bok)

BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbieding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Vraag dan gratis ons huizenmagazine aan of maak uw wensen aan ons kenbaar.

AMSTENRADE
H
Woonhuis met gar. Tuin. Div. stallen. Woonk. ensuite ca. 35 m². Hobbyk. Keuken met eenvoudige install. Bijkeuken. 1e verd.: 4 ruime slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. 2e verd.: 2 slaapk. Royale bergzolder. Het pand moet gerenoveerd worden. Prijs f 195.000,- k.k. 7782

BRUNSSUM
H
In jonge omgeving gel. gerieflijk woonhuis met zonnige tuin. Carport. Berging. Doorzonwoning met laminaatvl. Half-open keukens. 3 slaapk. Badk. Royale hobbyzolder. Prijs f 163.000,- k.k. 7834

BRUNSSUM
H
Royaal, vooroorlogs herenhuis met tuin. Inpand. gar. Provisiekelder. Ruime doorzonwoning. Gesl. eetkeuken met fraaie kunstst. install. Bijkeuken. 5 slaapk. Badk. met ligb. en douche. Wasmruimte met 2e toilet. Garage bergzolder. Geh. roll. Goed onderhouden. Prijs f 199.000,- k.k. 7689

HEERLEN
H
Op loopafstand van centrum gel. riant appartement op 2e verd. met lift. Part. Berging. Gezamenlijke fietsenstalling. 2e verd.: Ruime woonk. ca. 36 m². Gesl. keukens met install. 2 slaapk. Hobbyk. Badk. Balkon ca. 20 m². Prijs f 179.000,- k.k. 7476

HEERLEN
H
Ganzeweide. Ruim herenhuis met tuin. Berging. Provisiekelder. Ruime woonk. met parketvl. Keuken met install. 1e verd.: 2 ruime slaapk. Badk. Sep. toilet. 2e verd.: 2 slaapk. Berging. Prijs f 175.000,- k.k. 7807

HEERLEN
H
Kronemig. Halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Woonk. met bergkast. Half open keukens. 3 slaapk. Ruime badk. Vaste trap naar zolder met mogelijkh. voor 4e slaapk. Prijs f 172.500,- k.k. 7593

HEERLEN
H
Heerlerheide. Ruim herenhuis met grote tuin. Berging. Royale L-vorm. woonk. met open haard. Keuken met install. Bijkeuken. Grote veranda. 1e verd.: 2 ruime slaapk. Luxe badk. Vaste trap naar 2e verd. met 2 slaapk. Berging. Prijs f 392.500,- k.k. 7467

HEERLEN
H
Rennemig. Leuk woonhuis met tuin. Berging. Woonk. met tucontact. Ged. open keukens. 3 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Bwjr. 1982. Prijs f 145.000,- k.k. 7772

HEERLEN
H
Bleikerheide. Rustig gel. villa met fraai aangelegde voortuin. Kelder. Overdekte entree. L-vorm. living ca. 50 m². Keuken. Bijkeuken. Serre. 4 slaapk. Badk. met ligb., 2e toilet en bidet. Sep. doucheruimte. Ged. dubb. begl. Prijs f 222.900,- k.k. 7773

HEERLEN
H
Bekerveld. Nabij centrum gel. bovenwoning met berging. Tuin met tuinhuisje. 1e verd.: Woonk. ca. 28 m². Keuken. Slaapk. Doucheruimte. 2e verd.: 2 slaapk. Hobbyk. Vliering. Prijs f 119.500,- k.k. 7652

HEERLEN
H
Woonhuis met tuin. Berging. L-vorm. woonk. en half open keukens met platte vl. vl., tot ca. 35 m². 3 slaapk. Badk. met douche en mogelijkh. voor 2e toilet. Vaste trap naar royale zolder. Spouw-, dak- en vloerisol. Ged. roll. Prijs f 159.000,- k.k. 7776

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Rennemig. Leuk woonhuis met tuin. Berging. Woonk. met tucontact. Ged. open keukens. 3 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Bwjr. 1982. Prijs f 145.000,- k.k. 7772

HEERLEN
H
Bleikerheide. Rustig gel. villa met fraai aangelegde voortuin. Kelder. Overdekte entree. L-vorm. living ca. 50 m². Keuken. Bijkeuken. Serre. 4 slaapk. Badk. met ligb., 2e toilet en bidet. Sep. doucheruimte. Ged. dubb. begl. Prijs f 222.900,- k.k. 7773

HEERLEN
H
Bekerveld. Nabij centrum gel. bovenwoning met berging. Tuin met tuinhuisje. 1e verd.: Woonk. ca. 28 m². Keuken. Slaapk. Doucheruimte. 2e verd.: 2 slaapk. Hobbyk. Vliering. Prijs f 119.500,- k.k. 7652

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Rennemig. Leuk woonhuis met tuin. Berging. Woonk. met tucontact. Ged. open keukens. 3 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Bwjr. 1982. Prijs f 145.000,- k.k. 7772

HEERLEN
H
Bleikerheide. Rustig gel. villa met fraai aangelegde voortuin. Kelder. Overdekte entree. L-vorm. living ca. 50 m². Keuken. Bijkeuken. Serre. 4 slaapk. Badk. met ligb., 2e toilet en bidet. Sep. doucheruimte. Ged. dubb. begl. Prijs f 222.900,- k.k. 7773

HEERLEN
H
Bekerveld. Nabij centrum gel. bovenwoning met berging. Tuin met tuinhuisje. 1e verd.: Woonk. ca. 28 m². Keuken. Slaapk. Doucheruimte. 2e verd.: 2 slaapk. Hobbyk. Vliering. Prijs f 119.500,- k.k. 7652

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Rennemig. Leuk woonhuis met tuin. Berging. Woonk. met tucontact. Ged. open keukens. 3 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Bwjr. 1982. Prijs f 145.000,- k.k. 7772

HEERLEN
H
Bleikerheide. Rustig gel. villa met fraai aangelegde voortuin. Kelder. Overdekte entree. L-vorm. living ca. 50 m². Keuken. Bijkeuken. Serre. 4 slaapk. Badk. met ligb., 2e toilet en bidet. Sep. doucheruimte. Ged. dubb. begl. Prijs f 222.900,- k.k. 7773

HEERLEN
H
Bekerveld. Nabij centrum gel. bovenwoning met berging. Tuin met tuinhuisje. 1e verd.: Woonk. ca. 28 m². Keuken. Slaapk. Doucheruimte. 2e verd.: 2 slaapk. Hobbyk. Vliering. Prijs f 119.500,- k.k. 7652

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Rennemig. Leuk woonhuis met tuin. Berging. Woonk. met tucontact. Ged. open keukens. 3 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Bwjr. 1982. Prijs f 145.000,- k.k. 7772

HEERLEN
H
Bleikerheide. Rustig gel. villa met fraai aangelegde voortuin. Kelder. Overdekte entree. L-vorm. living ca. 50 m². Keuken. Bijkeuken. Serre. 4 slaapk. Badk. met ligb., 2e toilet en bidet. Sep. doucheruimte. Ged. dubb. begl. Prijs f 222.900,- k.k. 7773

HEERLEN
H
Bekerveld. Nabij centrum gel. bovenwoning met berging. Tuin met tuinhuisje. 1e verd.: Woonk. ca. 28 m². Keuken. Slaapk. Doucheruimte. 2e verd.: 2 slaapk. Hobbyk. Vliering. Prijs f 119.500,- k.k. 7652

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar 2e verd. met goed afgewerkte slaap-/werkk. Bergzolder. Prijs f 225.000,- k.k. 7726

HEERLEN
H
Goed gel. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. en deels open keukens met moderne aanbouwcomb., tot ca. 30 m². 3 slaapk. Badk

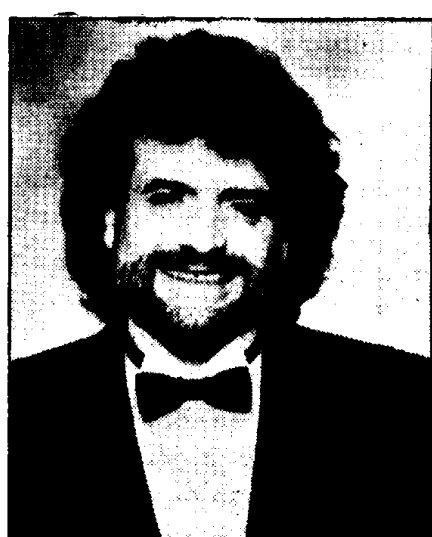
Heerlen krijgt primeur van 'Artiesten Treff'

HEERLEN - In navolging van Duitsland wordt dit jaar voor de eerste maal ook in Nederland zogeheten 'voorstellingen' van veelbelovend talent van eigen bodem gehouden. Heerlen

krijgt de primeur van de eerste 'Artiesten-Treff' die woensdag 12 januari vanaf 21.00 uur in Palma Palace aan de Kempkensweg 1 wordt gehouden. De 'Artiesten-Treff' is bedoeld

voor zaalhouders, discotheek- en dancingeigenaren, horeca-exploitanten, organisatoren van festiviteiten en vakbroeders uit de showbizz. Ter plekke kunnen zij woensdag de optredende artiesten contracteren om een of meerdere malen een optreden te verzorgen. Zowel aan geïnteresseerden als publiek zullen zich tijdens deze eerste 'Artiesten-Treff' voorstellen de Zuidlimburgse showgroep Etoile, T.J. Jackson en Bianca D. (beiden uit Venlo), Wendy Rivers uit Meezenbroek-Heerlen (al eerder op tv te zien geweest in de Soundmix Show van Henny Huisman), Lola Lee en Simon Germain (Landgraaf), Ricky Lee (Geleen), Eric Cruts (Maastricht), Esther Snijders (Stramproy), Roland Pijs (Heerlen) en Duo Jackson (Venlo).

Nadat alle artiesten zich hebben voorgesteld is er nog een gastoptreden door George Baker. De 'Artiesten-Treff' wordt georganiseerd door M.P. Stollman en D.C.J. van Oers van R.A.P.D.

● Ter afronding van de 'Artiesten-Treff' in Heerlen treedt George Baker op.

(Reclame Artiesten Promotie Dienst) in Kerkrade. In Duitsland wordt jaarlijks een zogeheten Künstlermeeting georganiseerd door de Deutsche Diskjockey Organization (DDO) van klaus Quirini in Aken.

Zuidlimburgse showgroep Etoile.

Nieuwe serie afleveringen bij VPRO

Peter en Ellen weer Kreatief Met Kurk

DOOR HERMAN ELZINGA

ILVERSUM - Het basismateriaal is nog steeds kurk van de communicatie tussen cursusleider Peter van de Dord en presentatrice Ellen. Nog steeds voor verbetering vatbaar. Kreatief Met Kurk keert vanaf zondag 16 januari terug bij de VPRO-televisie op Nederland 3.

De afgelopen seizoenen maakten Tosca Niterink en Arjan Ederveen hun naam op de Teleac-cursussen voor de eerste maal. En met een wacht succes. De quasi-cursus trof dan ook precies het juiste toontje. De vervreemdende dialogen deden de rest. Zo lullig, dat het weer leuk werd.

De sketchjes die de kurk-cursus aanboden waren zo mogelijk nog merkwaardiger. Een beetje 'ot en Bie, een beetje Jisketef en een heleboel van henzelf. De bezetting met de vleselijke heugten bijvoorbeeld. Uitzending op de late maandagavond gaf er voor dat Kreatief Met Kurk nooit verder kwam dan de cult-aanhang. In dat laatste punt misschien verandering nu het programma, bijna de helft van de tijd, verhuist naar de zondagavond en afwisselend met Krasnapolsky wordt uitgezonden.

basismateriaal

Het blijkt er verder niet te zijn veranderd aan de formule. Peter en Ellen maken de kijker nog steeds wegwijs in de mogelijkheden die het basismateriaal kurk biedt. Van de overige ingrediënten is de Poppenstory verdwenen, maar er zijn leuke alternatieven voor in de plaats gekomen.

Het goed getroffen bijvoorbeeld van de TV Dokter Voor Vrouwen, ook de reclamefilmpjes voor Little Anne Wil Blankers On Pony of het Viola Holt Dieet zijn zijn prima gelukt. Ook te zien zijn de parodieën op filmklassiekers. Vorig seizoen bijvoorbeeld Herfstsomnate van Herman, Annie Hall van Woody Allen en Le Passion de Jeanne Moreau. In de eerste uitzending van dit nieuwe seizoen is Bert van Strij's Fanfare aan de beurt.

De hang naar de jaren zeventig is de hang naar de jaren zeventig heel sterk. Het is te zien aan de aankleding van de sets, maar het klinkt ook door in de onderwerpeuze. Bijvoorbeeld bij The Story of The Carpenters. Volgens Tosca Niterink worden zowel Arjan Ederveen als zelf de jaren zeventig ideaal voor dergelijke parodieën. "Maar onze regisseur Pieter Kraaijck is gek van die periode."

gen thema

In 25 minuten die Kreatief Met Kurk nu duurt heeft er voor gekend dat het volgens Niterink allemaal wat korter, wat puntiger is geworden. En elke uitzending heeft tenslotte een eigen thema. Niterink: "Zo'n thema geeft houvast en dat is wel prettig. Anders ben je helemaal zo in de luchtledige bezig."

● Arjan Ederveen en Tosca Niterink als cursusleider Peter en presentatrice Ellen.

Foto: KIPPA

Chippendales met nieuwe show naar Maastricht

Van onze verslaggever

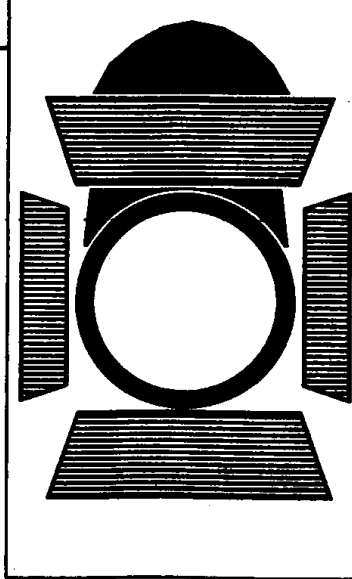
MAASTRICHT - Met hun nieuwe show 'Nothing gonna stop us now' doet de Amerikaanse mannenstripteasegroep The Chippendales opnieuw Limburg aan. Ditmaal geeft het achtkoppgige gezelschap twee shows, donderdag 28 en vrijdag 29 april in het Mecc van Maastricht. De voorstellingen daar in auditorium 1 beginnen respectievelijk om 20.00 en 19.00 uur.

De voorverkoop van kaarten voor het optreden van de Amerikaanse strippers start zaterdag 15 januari vanaf 9.00 uur bij alle VVV-besprekingsbureaus en bij Buro Pinkpop in Geleen. Telefonisch kunnen nu al kaarten besteld worden bij de Nationale Theaterkassa: 06-9203.

De productie is weer in handen van Buro Pinkpop in opdracht van Het Herendiner (info: 046-752500).

● The Chippendales: voor veel vrouwelijke fans in april opnieuw in Limburg.

Foto: JOOP VAN DEN ENDE THEATERPRODUCTIES

RTL4 best bekeken tv-station

Van onze rlv-redactie

HILVERSUM - Het marktaandeel van RTL4 blijft groeien. In 1993 bedroeg het marktaandeel van het commerciële station 29 procent. Dat betekent een stijging van twee procent vergeleken met het jaar daarvoor. De publieke omroepen haalden in 1993 een marktaandeel van 51 procent. In 1992 was dat percentage nog 55 en het jaar daarvoor 54. Dit blijkt uit de jaarcijfers van het continue kijkonderzoek van Buro Intomart in opdracht van de NOS en de Ster.

Volgens onderzoeker René van Dammen van NOS Kijk-en Luisteronderzoek ligt het marktaandeel van de publieke omroep over 1993 (51 procent) in de lijn der verwachting. „1992 was qua marktaandeel voor de publieke omroepen een goed jaar door de vele sportevenementen. De Olympische Winterspelen en het EK Voetbal hebben het marktaandeel opgetild." Ook 1994 is een druk sportjaar met Olympische Winterspelen en het WK Voetbal in Amerika. Van Dammen verwacht daarom voor 1994 opnieuw een hoger marktaandeel voor de publieke omroepen.

In 1993 zag Nederland 2 haar marktaandeel het meeste dalen. Van 21 naar 18 procent. Het marktaandeel van Nederland 1 bleef met 17 procent gelijk en Nederland 3 daalde van 17 naar 16 procent. De best bekeken buitenlandse zenders waren afgelopen jaar de BRTN 1 en RTL Television (voorheen RTL Plus).

Het best bekeken programma van 1993 werd op 17 november uitgezonden door de NOS. Het ging om de voetbalwedstrijd Polen-Nederland. Bijna vijf miljoen kijkers waren er getuige van hoe het Nederlands elftal zich in Poznan plaatste voor de Wereldkampioenschappen Voetbal in de Verenigde Staten. Ook de tweede en derde plaats op de lijst van best bekeken programma's worden bezet door voetbalwedstrijden. Het gaat hier om respectievelijk Nederland-Turkije (RTL 4, bijna 4,5 miljoen kijkers) en Nederland-Engeland (RTL 5, ruim 4,3 miljoen kijkers). Het best bekeken amusementprogramma in 1993 was Ook dat nog van de KRO (ruim 3,5 miljoen).

Het hoogst gewaardeerde programma van vorig jaar was het Prinsengrachtconcert, dat de Avro op 16 september uitzond. De kijkers waardeerden de uitzending met een 8,4. Verder blijkt uit de jaarcijfers van Kijk-en Luisteronderzoek dat de gemiddelde kijktijd in 1993 niet veel gestegen is vergeleken met 1992. In 1993 keek men gemiddeld per dag twee uur en 28 minuten. In 1992 was dat slechts twee minuten minder.

made in

onder redactie van Harrie Cremers

Tien jaar WDR 4 en RTL

● Roger Whittaker

gen populaire programma's als Morgenmelodie, Musikpavillon, Gut aufgelegt, Café Carlton, Musik-Express en Nachtextpress. In het weekeinde komen daar nog eens de hitparade Pop-Report, operette- en verzoekplaten bij. Van de vijf radioprogramma's die de WDR tegenwoordig elke dag in de ether brengt, luistert dagelijks in Noordrijn-Westfalen (dat net zoals Nederland 15 miljoen inwoners telt) 36 procent naar WDR 4. Muziek van eigen bodem scoort bij de Duitsers dus goed.

Ooit, toen het vierde radioprogramma er nog niet was, lagen de cijfers beduidend anders. Hiervoor moeten we even terug in de tijd. In de jaren vijftig werd de toenmalige NWDR (Nord West Deutscher Rundfunk) met studio's in Hamburg, Hannover en Keulen gesplitst in NDR en WDR. Van de drie radionetten was WDR 2 toen het populairste station. Toen hierop in de jaren zeventig bijna geen muziek van eigen bodem meer te horen was, sloeg RTL Radio met haar Duitstalige programma vanuit de Luxemburgse Villa Louvigné in Noordrijn-Westfalen toe. Het resultaat: slechts twee procent luisterde uiteindelijk nog naar WDR 2 en om het concurrerende RTL te lijf te gaan werd in 1984 WDR 4 gelanceerd. Resultaat: bij het Duitstalige radioprogramma van RTL kelderden de cijfers en de zender in Luxemburg, die zichzelf tegenwoordig 'Der Oldiesender' noemt, is inmiddels overgeschaald op populaire hits uit vervlogen tijden om zodoende in Noordrijn-Westfalen luisteraars van WDR 4 terug te winnen. Tot nu toe echter tevergeefs. Ook in ander opzicht ging RTL in het offensief. Gelijktijdig met de komst van WDR startte RTL in 1984 in Keulen een Duitstalig televisieprogramma onder leiding van de Oostenrijker dr. Helmut Thoma. Met RTL2 kreeg RTL Television Duitsland er vorig jaar nog een broertje bij. Samen met Sat 1, ZDF en in mindere mate ARD (tot welk tv-net ook de WDR behoort) is RTL television nu favoriet bij de kijkers in Germany.

● Hanne Haller zingt en componeert.

De 'radiomaakmakers' in Keulen, die hun tienjarige bestaan in de loop van dit jaar met meerdere feestprogramma's vieren, hebben afgelopen zondag de luisteraars alvast in de stemming gebracht met een 'Ständchen' als dank voor 'tien jaar luisteren naar WDR 4'. Maar liefst elf uur lang werden vanuit de studios aan de Wallraffplatz tegenover de Dom in Keulen 165 schlagers en melodien gedraaid die in de voorbije tien jaar het meest favoriet bleken. Roger Whittaker (Leben mit dir/Du, du bist nicht allein/Schön war die Zeit), Münchener Freiheit (Verlieben, verloren, vergessen, verzeih'n/So lang man Traum noch leben kann), Kristina Bach (Alle sterne von Athen/Ich will nicht länger dein Geheimnis sein), Karol Gött (Ich bin der Adler, du bist der Wind/Wenn ich dich nicht hätte/Fang das Licht - in duet met Darinka), Hanne Haller (Mein lieber Mann/So long and goodbye) en Peter Alexander (Und manchmal weinst du sicher ein paar Tränen/Zeit der Rosen) waren zelfs met meerdere nummers tijdens deze eerste uitzending te horen. Maar ook Juliane Werding, Claudia Jung, Marianne Rosenberg, Nicole, Flippers, Ireen Sheer, Bläck Fööss, Milva, Pavarotti, Naabial Duo, G.G. Anderson, Wildecker Herzbuben, Die Prinzen, Udo Jürgens, Adamo, Andy Borg, Rex Gildo, Lena Valaitis, Vicky Leandros, Stephan Remmler, Bernhard Brink, Caterina Valente en Mireille Mathieu bleken vanuit de meest favoriete artiesten bij de luisteraars van WDR 4. In dit verband wil ik twee namen van Limburgse artiesten niet onvermeld laten. Accordonist Harry Holland (Harry Geurts) en Benny Neyman kwamen als enige Nederlanders voor op het lijstje van favoriete sterren. Zo was Harry Holland te horen met de instrumentale versie van Whittakers hit Eloisa en Benny Neyman hield het bij Dann ruf ich wieder deinen Namen oftewel Waarom fluister ik je naam nog.

Concert Herzbuben Kerkrade afgelast

Het concert dat Die Wildecker Herzbuben (zeg maar Herzbuben) op 17 maandag januari in de Rodahal van Kerkrade zouden geven, gaat niet door. Reden: tot nu toe werden maar tweehonderd kaartjes verkocht en dat is echt te weinig om er die avond in Kerkrade de stemming in te brengen. Reeds gekochte kaartjes kunnen worden ingeleverd op die adressen waar ze ook zijn gekocht, o.a. bij de VVV Kerkrade aan de Theaterpassage.

Agenda

En daarmee zijn we toe aan de agenda waar Duitstalige artiesten in de Benelux onderweg zijn.

JANUARI

- 8 Rex Gildo, Eygelshoven, Socioproject.
- 22 Freddy Breck, Tongeren, Stadssporthal.

Dit was 'm, de eerste Made in Germany van 1994. Een heel fijn en prettig weekeinde en tot volgende zaterdag. En je weet het: met reacties op en correspondentie over Made in Germany met Harrie Cremers kun je terecht op het adres: rlv/showpagina-redactie Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP in Heerlen.

VAST GOED!

BORN - 'Hondsbroek'

Een karakteristieke woning in een karaktervol plan

Born is uitgegroeid tot een gemeente waar niet alleen het wonen aantrekkelijk is, maar waar ook velen uit de wijde omtrek hun brood verdienen. Tal van veelzijdige voorzieningen en de ruimte en aandacht voor recreatieve, culturele en sportieve mogelijkheden zijn voor de inwoners de attractieve basis voor een prettig woon- en leefklimaat.

In Born worden in het nieuwbouwplan Hondsbroek 10 halfvrijstaande vrije sector woningen met garage gebouwd. Woningen met een voorname architectuur en een karakteris-

ieke verschijningsvorm. De inrichting biedt leuke mogelijkheden dankzij de indeling met onder meer een L-vormige living met open keuken, 3 slaapkamers, een badruimte en een -via een vaste trap te bereiken- zolder.

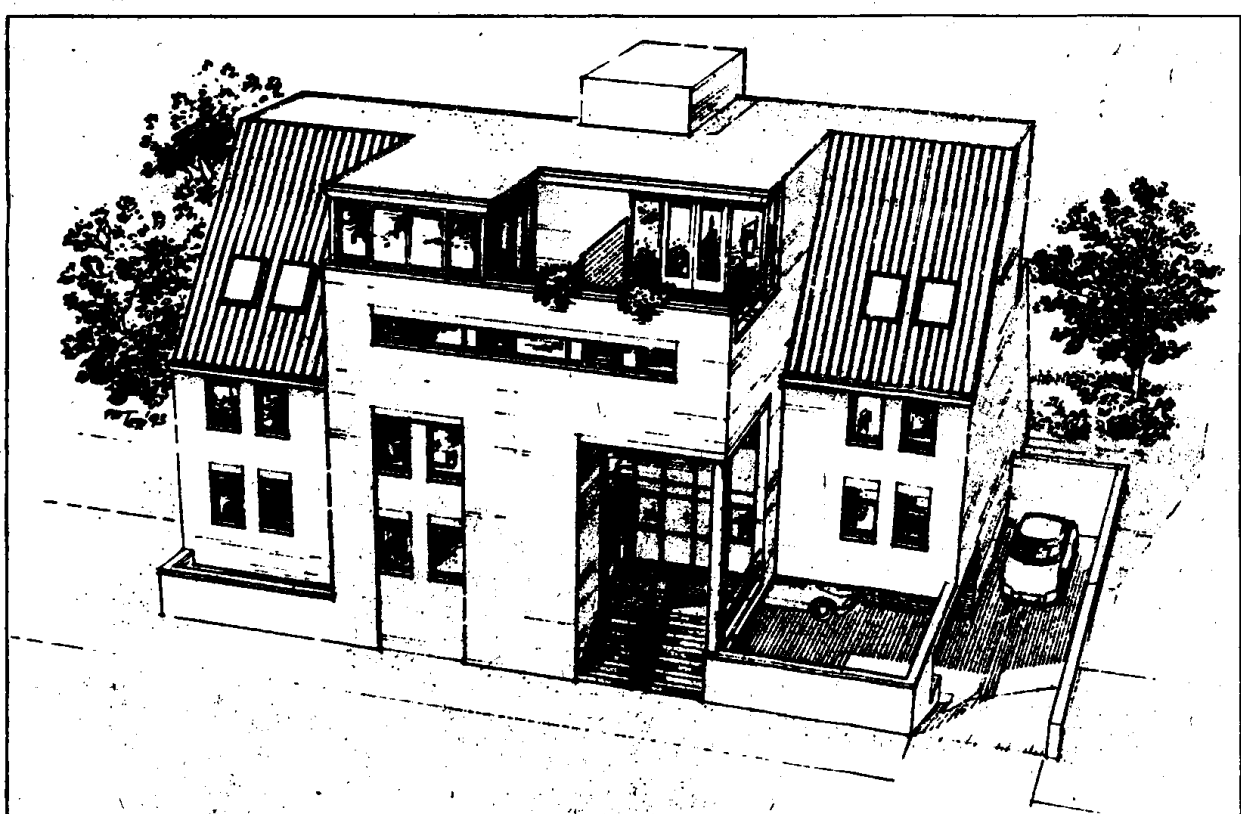
De woningen worden volgens de bepalingen van het GIW gebouwd. Ook aan de afwerking wordt veel aandacht besteed met o.m. hardhouten buitenkozijnen en -deuren en ramen, isolerende buitenbeglazing en vloer-, dak- en spouwmuurisolatie.

Koopprijzen f 198.500,- v.o.n.

GULPEN

Luxe koopappartementen in het centrum

Gulpen, ingebed in de weelderige natuur en omgeven door heuvels, ligt in een afwisselend kleurenpatroon van een karakteristiek stukje Limburgs landschap. De gemeente heeft een centrumfunctie voor de streek, waaraan zij dankzij vooral de kwalitatieve groei volledig tegemoet komt. In deze prachtige woonomgeving, in het centrum van Gulpen, worden door Derksen Bouw BV een klein aantal luxe appartementen gebouwd.

kamers, badkamer met ligbad, douche, dubbele vaste wastafel, berging en terras. In het appartementengebouw is een lift en een parkeerterrein.

De woningen worden degelijk gebouwd en goed afgewerkt met o.m. wit-geelachtige gevelsteen, kunststof kozijnen, betegeling in keuken, toilet, badkamer, openbare hal en gangen en met isolatieglas en dak-, gevel- en vloerisolatie.

De woningen variëren in indeling en uitvoering met o.m. woonkamer, open keuken, 2 slaap-

Koopprijzen van f 185.000,- tot f 249.000,- v.o.n.

VOERENDAAL - Kunderhoes

Luxe woningen in landhuisstijl

Voerendaal heeft, als forensengemeente tussen Heerlen en Maastricht, een uitgesproken woonfunctie. De centrale ligging, de uitstekende ontsluiting, het hoge voorzieningsniveau en de rust en schoonheid van het schitterende landschap zijn de kracht van het uitstekende woon- en leefmilieu in deze aantrekkelijke gemeente. In het plan Kunderhoes worden hier een aantal luxe woningen in landhuisstijl gebouwd.

De royale en lichte woningen, met een attractieve, functionele architectuur, zijn praktisch ingedeeld met o.m. op de begane grond een woon-/eetkamer, keuken, bijkeuken en een inpandige garage. Op de verdieping zijn 3 slaapkamers en een badkamer met ligbad, vaste wastafel en tweede toilet. De zolderverdieping is te bereiken via een vaste trap.

Deze stijlvolle woningen worden degelijk gebouwd en uitstekend afgewerkt met o.m. toepassing van hardhout, dak-, spouw- en vloerisolatie, isolatie met dubbel glas.

Koopprijs vanaf f 255.000,- v.o.n., excl. renteverlies

De bouw van de aparte 6 woningen is reeds gestart.

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS

Te koop

GELEEN, Rembrandtlaan

Op goede stand gel. uitst. onderh. vrijst. herenh. met c.v., garage, souterrain en tuin. Ind. o.a.: woonkr. met open haard, mod. keuken met app., 4 slaapkrs., bet. badkr. met ligb., dubbele v.w. en toilet, zolder. Aanv.: i.o. Koopprijs: f 339.000,- k.k.

GELEEN, Rijksweg Noord

Zeer ruim, tussengel. woonh. met c.v., kelder en tuin. Ind. o.a.: woonkr., open keuken, bijkeuken, badkr. en woon-slaapkr. 1e Verd.: 3 slaapkrs., badkr., wasgelegen. 2e Verd.: slaapk. en zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 289.000,- k.k.

GREVENBICHT, Lindenstraat

Goed en rustig gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage, berging en tuin. Ind. o.a.: woonkr., keuken met app., berging, garage, 3 slaapkrs., mooie badkr. met bad en v.w. Het pand verkeert in goede staat. Koopprijs: f 169.000,- k.k.

HOENSBROEK, Hoofdstraat

In centrum goed gel. woonhuis met c.v., berging en tuin (met achterom). Ind.: hal, woonkr. met aliesbrander, keuken met app., 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, 2e toilet en v.w. 2e verd.: vaste trap naar slaapk., hobbykr. en bergzolder. Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f 250.000,- k.k. Dit pand moet u van binnen gezien hebben.

HOENSBROEK, Julianastraat

Goed gel. halfv. woonh. met c.v., garage en mooi aangelegde tuin. Ind.: o.a. hal, woonkr. met parketvl., keuken met app., garage met bergzolder. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche en v.w. 2e verd.: grote zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 225.000,- k.k.

HOENSBROEK, Past. Kuilenweg

Nabij centrum vrijst. gesch. woonh. met c.v. en tuin (perc. opp.: 415 m²). Ind.: ruime hal, woonkr. ± 40 m², keuken met app., berging (ext. garage) met w.a. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., 2e toilet. Het pand is v.v. dubb. begl. en rolluiken. Aanv.: i.o. Prijs: f 275.000,- k.k.

GULPEN, Belsweg

Uitstekend gel. landhuis met c.v., inpandige garage (voor meerdere auto's) en tuin. Ind.: o.a. souterrain: 2 slaapkrs., badkr. met o.a. ligb., fitnessruimte, waskeuken, wijnkelder. Beg. gr.: hal, ruime living met o.h., eetkr., luxe keuken. 1e verd.: 3 riante slaapkrs., luxe badkr. Het pand is rustig gel. met een prachtig uitzicht over het limburgs heuvelland. Verdere gegevens op aanvraag. Aanv.: i.o. Prijs: f 745.000,- k.k.

KERKRADE-EIJGELSHOVEN, Henkensstraat

Goed gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., berging en tuin. Ind.: o.a. c.v.-waskelder, hobbyruimte. Beg. gr.: entree, toilet, keuken, woonkr. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., douche, ruimte. 2e verd.: 4e slaapk. en bergzolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 185.000,- k.k.

KERKRADE, Kant

Goed gel. halfv. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkr., keuken. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. 2e verd.: vlieztrap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 235.000,- k.k. Het pand verkeert in goede staat van onderhoud.

KERKRADE, Meuserstraat

Goed gel. halfv. woonh. met c.v., oprit en grote tuin. Ind.: provisiekelder. Beg. gr.: entree, toilet, woonkr., keuken, berging. 1e verd.: overloop, 2 slaapkrs., badkr. met ligb., douche en v.w. 2e verd.: zolder middels vaste trap te bereiken. Het pand verkeert in een goede staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Koopprijs: f 225.000,- k.k.

KERKRADE-HAANRADE, P. de Heughebaert

Goed gel. halfv. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: beg. gr.: hal, L-woonkr., luxe keuken met app., badkr. met ligb., douche, 2e toilet en v.w. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., wasruimte. De beg. gr. is v.v. dubb. begl. en het gehele pand is v.v. rolluiken. Aanv.: i.o. Prijs: f 260.000,- k.k.

LANDGRAAF

Uitstekend gel. vrijst. landhuis met c.v., garage/loods en grote tuin. Perc. opp.: ca. 1180 m². Ind.: ruime hal, toilet, kantoor, luxe keuken, living met o.h. en veranda. 1e verd.: ruime overloop, 3 slaapkrs., luxe badkr. Verdere gegevens en prijs op aanvraag.

NUTH, Nierhoven

Prima gel. boerenwoning met c.v., binnenplaats, div. stallen/loods en tuin (perc. opp.: 3300 m²). Ind.: woonh.: souterrain, kelder. Beg. gr.: entree, woonkr., keuken, eetkr., waskeuken, doucheruimte, toilet. 1e verd.: 3 slaapkrs., 2e verd.: vaste trap naar zolder. Verdere gegevens o.a. Vraagprijs: f 395.000,- k.k.

LIMBRICHT, Bentinckstraat

Halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Perc. opp.: 300 m². Ind. o.a.: woonkamer, keuken met app., 3 slaapkamers, badkr. met ligb., zolder. Aanv.: spoeding. Koopprijs: f 210.000,- k.k.

SITTARD, Mgr. Claessensstraat

Nabij centr. gel. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, 3 garages, berging en tuin. Ind. o.a.: living, keuken, tuinkr., 4 slaapkrs., badkr. met douche, zolder. Het pand is voor meerdere doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: f 305.000,- k.k.

SITTARD, Dr. Nolenslaan

Goed gel. vrijst. woonh. met c.v., kelders, grote garage, gesch. v. 2 auto's en tuin. Perc. opp.: ± 500 m². Ind. o.a.: living, keuken, bijkeuken, 3 slaapkrs., badkr., vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 265.000,- k.k.

SWEKHUIZEN, Bergstraat

Uitst. gel. vrijst. landh. met c.v., kelder, garage en grote tuin met opt. privacy. Perc. opp.: 1.460 m². Ind. o.m.: L-vorm. living met 2 open haarden, mod. keuken met app., bijkeuken, tuinkr., 3 slaapkrs., badkr. met ligb., dubb. v.w., toilet, ap. doucheruimte. Aanv.: i.o. Koopprijs: f 330.000,- k.k.

UBACHSBERG, Dirkstraat

Goed gel. halfv. woonh. met c.v., dubb. garage en tuin (perc. opp.: 345 m²). Ind.: hal, toilet, Z-woonkr., luxe keuken met app., berging. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. 2e verd.: zolder. Aanv.: i.o. Koopprijs: f 235.000,- k.k.

WYRE, P. Schulpstraat

Prima gel. vrijst. landh. met c.v., garage en tuin. Ind.: o.a. hal, toilet, woonkr. met parketvloer en aliesbrander, keuken, eetkr., bijkeuken, slaapk., hobbykr., badkr. met ligb., v.w. 1e verd.: 2 slaapkrs., badkr. met douche, v.w. en 2e toilet. Aanv.: i.o. Prijs: f 335.000,- k.k.

Nieuwbouw

LANDGRAAF-NIEUWENHAGEN, Beuteweg

In het plan Beuteweg is nog SLECHTS 1 WONING te koop. Ind.: beg. gr.: hal, toilet, L-woonkr., halffopen keuken, garage. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. en 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar hobbyzolder. Perceel vanaf 250 m². Prijs: f 231.000,- v.o.n.

NIEUWBOUWWONINGEN

VS-woningen te Born, Geleen en Stramproy. Appartementen te Berg aan de Maas, Geleen en Heel. Documentatie op aanvraag.

RUIJTERS

Ruijters Makelaardij B.V. - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijckweg 2d 35 - tel 046-511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045-713746
6221 ED maastricht - wycker brugstraat 62 - tel 043-218941

Taxaties, Hypotheken, Financieringen, Verzekeringen

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen

LANDGRAAF Engweide „Eikske” HALFVRIJSTAAND

Perceelsgrootte ca. 250 m²
Prijs f 182.000,- v.o.n.

Indeling begane grond: woonkamer incl. keuken ca. 29 m², hal, toilet en berging. Indeling verdieping: 3 slaapkamers ca. 12,8 - 7,8 en 6 m², badkamer. Zolder ca. 15 m², bereikbaar via een vlieringtrap.

Inlichtingen/verkoop:
van maandag t/m vrijdag van
9:00 - 17:00 uur
en volgens afspraak.
's Zaterdags volgens afspraak.

Edisonstraat 9
6372 AK Landgraaf - 045-316222

LANDGRAAF bouwplan „Parkheide” VRIJSTAAND geschakelde woningen

Perceelsgrootte v.a. ca. 300 m²
Prijzen vanaf f 208.000,- tot f 210.000,- v.o.n.

Indeling begane grond: woonkamer incl. keuken ca. 30 m², hal, toilet en garage. Garage bereikbaar vanuit de woning. Indeling verdieping: 3 slaapkamers ca. 12,8 - 7,8 en 6 m², badkamer. Vaste trap naar zolder. Zolder ca. 20 m², mogelijkheid voor 4e slaapkamer ca. 16 m².

BURUNDI ZOEKT CONTACT

10.000 doden in één week.

VRAAG INFO
DOE IETS

Nederlands Comité
Burundi
Bakensteinslaan 35
3817 AJ Amersfoort

auto caubo Audi

Uw partner voor al uw autozaken.

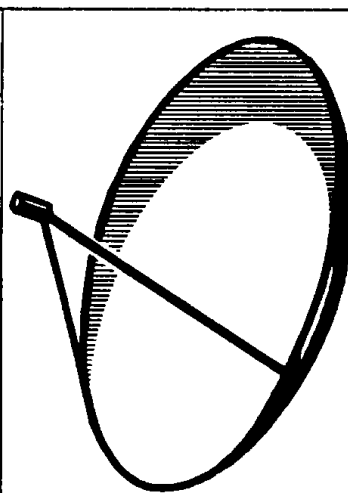
WIJ BIEDEN U AAN:

Mercedes 230 E, automaat, A.B.S., electr. schuifdak, metallic, Pullenbekl., hoofdsteunen achter, heel mooi	1989
Mercedes 190 D, zwart-metallic, schuifdak, sportwielren, alarm	1989
Opel Calibra, rood, electr. ramen, centrale vergrendeling	1992
BMW 318i Touring, metallic, schuifdak	1992
Audi 184 V 6, metallic, airco	1992
Audi 33, metallic	1990
Volvo 460 Turbo, stuurbekrachtiging	1990
Opel Kadett Caravan, 2.0 ltr., Frisco, metallic, schuifdak, dakreling, sportstoelen, bagageafdekking	1991
Audi 80 1.8 S, stuurbekrachtiging, metallic, centrale vergrendeling, schuif/kanteldak	1991
Suzuki Samurai 4 x 4, zwart	1991
Opel Astra GT, zwart metallic 1.8 ltr.	1991
VW Golf CL 1.8 ltr., metallic	1992
VW Golf CL 1.8/16, metallic	1992
VW Golf Manh. TD, intercooler, getint glas	1991
VW Passat Variant CL 1.9/16, metallic, stuurbekrachtiging, dakreling, schuif/kanteldak, bagageafdekking	1991

Garantie: 12 maanden volledig

Valkenburg - Tel. 04406-15041
Mechelen - Tel. 04455-1592

Nederland 1

AVRO/KRO/EO/VARA/NOS
07.45-10.59 Alles kits. Gevarieerd kinderprogramma.
11.00 50 Kamers. (herh.).
11.28 Het elfde uur. (herh.).
12.18 Overal en nergens: Aila Aranjuri. (herh.).
12.47 Peter. (herh.).
13.00 (TT) Journaal.
13.07 (TT) Het zonnetje in huis. (herh.).
13.33 (TT) Lingo. (herh.).
13.55 (TT) Twee voor twaalf. (herh.).
14.30 Impact. (herh.).
15.15 Kindermenu. (herh.).
16.00 (TT) Journaal.
16.05 KRO's Tekenfilmfestival.
16.25 Flipper. Amerikaanse jeugdserie.
16.50 The house of Eliott. (herh.).
17.44 Topscore met Ted de Braak. Woordspel.
18.15 Sesamstraat. Kinderprogramma.
18.30 (TT) Jeugdjournaal.
18.40 De zevenmijlsoffers. Serie.
19.00 Thunderbirds. Engelse pop-serie.
19.29 Best of magic. (herh.).
20.00 (TT) Journaal.
20.25 (TT) National Lampoon's vacation. Amerikaanse speelfilm uit 1983 van Harold Ramis. Met: Chevy Chase, Beverly d'Angelo, Anthony Michael Hall e.a. Tijdens de zomervakantie besluit een Amerikaans gezin met de auto van Chicago naar Californië te rijden, met als einddoel het pretpark Valley World. Het park blijkt gesloten, maar Pa laat zich door niets weerhouden zich er te amuseren.
22.01 Grand gala du disc. Samenleving.
22.47 Karel. Talkshow.
23.31 Black and blue. Engelse tv-film uit 1992 van David Hayman. Met: Christopher John Hall, Linus Roache, Rowena King e.a. Een zwarte politicus die bezig was aan een onderzoek naar racisme bij de Londense politie, wordt vermoord. Hierdoor lopen de spanningen binnen de zwarte gemeenschap hoog op.
00.56-01.01 Journaal.

Nederland 2

VOO/TROS/EO/NOS
12.43 Nieuws voor doven en slechthorenden.
12.50 EK Schaatsen. EK voor dames en heren, 500 en 5.000 meter voor heren en 500 en 3.000 meter voor dames vanuit Hamar.
17.58 2 Vandaag.
18.00 Journaal.
18.15 2 Vandaag.
18.38 Sportjournaal. Spelprogramma. Presentatie: Bert van Leeuwen.
18.48 De wekelijkse lottotrekking gevolgd door het weer en de hoofdpunten uit het nieuws.
18.59 Het kleine huis. Amerikaanse serie. Af1.: Dappere Lou. Lou is een dwerg die als attractie in het circus altijd goed scoort. Hij hoopt echter een menswaardiger bestaan op te bouwen en zoekt een baan in Walnut Grove.
19.49 Overal en nergens: Zwervend door Rusland. Documentaire over zwervelingen in Rusland.
20.19 I'll fly away. Af1.7. Forrest neemt het op voor een zwarte verdachte die vertegenwoordigd zou moeten worden door een dronken advocaat. Hiermee haalt hij de woe van de rechter op zijn nek.
21.04 Het kinderziekenhuis. 16-delige informatieve serie. Af1.2.: Spoedeisende hulp.
21.34 (TT) Een spoor van blauw zand. 6-delige serie gebaseerd op waar gebeurde misdaden. Met Niek Pancras, Maria de Booy, e.a. De plotselinge dood van twee koeien en een hondje zet enkele bewoners van Borkhem aan het denken. De milieubeweging wordt ingeschakeld en het spoor leidt naar een bedrijf in de buurt.
22.03 (TT) Wereld van verschil. Jongeren met Henk Binnendijk op ontdekkingsreis door Israël. Af1.8.
22.29 Multiple choice. Quiz waarin ook kijkers via de telefoon meespelen. Presentatie: Bernard van den Bosch.
22.55 Galg en rad. 12-delige serie over opvoeden. Af1.9.: Stemmingen.
23.35 Slottied.
23.45-23.50 Journaal.

Nederland 3

VARA/NOS
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
10.00 Ziekteverzuim. Af1.1.
10.30 Effectief omgaan met conflicten. Af1.1.
11.00 Logistiek. Af1.5.
11.30-12.00 Effectief vergaderen.
17.35 (TT) De avonturen van Kuifje. Tekenfilmserie.
18.00 Journaal.
18.16 Kassa! Consumentenmagazine. Presentatie: Felix Meurders.
18.48 (TT) Lingo. Woordspel.
19.13 Jules unlimited. Magazine vol techniek en avontuur.
19.40 (TT) Oppassen!!! Nederlandse comedyserie. Af1.: Schoolvriendinnen. Louise, een oude schoolvriendin van Simone, komt een nachtje logeren. Zij kan in de kamer van Anna slapen. Voor Rik is dat een probleem, want hij had gepland dat Renée bij hem zou komen.
20.05 (TT) Twaalf steden, 13 ongelukken. Serie gedramatiseerde verkeersongelukken. Af1.: Jump (Weesp). Bea doet al jaren niks meer aan sport. Haar man Thijs daarentegen wordt steeds sportiever en schept op over zijn prestaties.
20.35 (TT) Kats & Co. Nederlandse serie. Af1.2.: De onverschilligheid van de moordenaar. In een oude leemgroeve bij Maastricht wordt het lijk van een meisje gevonden. Ze is gewurgd. Het blijkt Mary Bernaerts te zijn, de dochter van een aan lager wal geraakte barkeeper.
21.30 Per seconde wijzer. Quiz. Presentatie: Kees Driehuis.
22.00 (TT) Journaal.
22.15 Studio sport.
22.50 Nova. Actualiteitenrubriek. Presentatie: Maartje van Weegen.
23.20 Trekking dagelijkse lotto.
23.23 Spijkertijd. Jack Spijkerman gaat op zoek naar diverse types in de samenleving.
00.03 Museumscatten. Prof. Henk van Os geeft achtergronden bij voorwerpen uit Nederlandse musea. (herh.).
00.10-00.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

06.30 Hei elei kuck elei.
07.00 Telekids. Kinderprogramma.
12.00 Let's have a party. (herh.).
13.00 Ron's honeymoon quiz. (herh.).
14.25 Dial M for murder. Amerikaanse speelfilm uit 1954 van Alfred Hitchcock. Met: Ray Milland, Grace Kelly, Robert Cummings, John Williams, Anthony Dawson e.a.
16.10 Jenny Jones. Amerikaanse talkshow.
17.00 Eigen huis & tuin. Informatief programma.
18.00 Zes uur nieuws.
18.10 Disney Festival. Jeugdprogramma.
19.00 Avondnieuws.
19.20 Weer.
19.30 Full house. Amerikaanse comedyserie.
20.00 Ron's jonge geluk show.
22.00 Showtime.
22.30 My stepmother is an alien. Amerikaanse speelfilm uit 1988 van Christopher Cain. Met: Dan Aykroyd, Kim Basinger, Jon Lovitz, Alyson Hannigan, Joseph Maher e.a. Weduwnaar en wetenschapper Dr. Steve Mills kijkt uit naar een ontmoeting met een buitenaards wezen. Voor hem is er geen twijfel mogelijk: U.F.O.'s bestaan. Wanneer hij zijn ruime vrouw ontmoet, trouwt hij onmiddellijk met haar. Zijn dochter Jessie is zeer ongelukkig met de situatie, want haar stiefmoeder is een buitenaards wezen met zeer vreemde gewoonten.
00.25 Of unknown origin. Amerikaanse thriller uit 1983 van George P. Cosmatos. Met: Peter Weller, Jennifer Dale, Lawrence Dane, Kenneth Welsh, Louis Del Grande e.a. Bart Hughes is een carrièrejongen, die samen met zijn mooie vrouw Meg en zijn twee kinderen woont in een prachtig huis in Manhattan. Het is een oud huis dat hij helemaal heeft gerestaureerd en hij is er trots op. Bart heeft een drukke week voor de boeg en Meg en de kinderen besluiten er een week tussenuit te gaan. Die dag is de eerste van vele fatale dagen die zullen volgen.
02.00 Nachtprogramma.

RTL5

15.50 FilmNet info.
16.00 Film 5. (herh.).
16.40 Music scene. (herh.).
17.10 De Rabo top 40.
18.00 RTL Sport.
18.40 M.A.S.H. (herh.).
19.10 Renegade. Amerikaanse actieserie.
20.00 RTL-nieuws.
20.30 Weer.
20.35 Klute. Amerikaanse speelfilm uit 1971 van Alan P. Pakula. Met: Jane Fonda, Donald Sutherland, Charles Cioffi, Nathan George, Roy R. Scheider, Dorothy Tristan e.a. Detective John Klute wordt ingehuurd om een onderzoek te doen naar de verdwijning van zijn vriend Tom Grunemann. Het enige spoor is een brief van Tom aan een Newyorkse prostituee. Klute gaat naar New York waar hij een kamer huurt in het gebouw waar de hoer, Bree Daniels, woont. Wanneer Klute haar ondervraagt over Grunemann, merkt hij dat iemand hen bespioneert. Bree realiseert zich dat ze het toekomstige slachtoffer is van een onbekende moordenaar en besluit met Klute samen te werken.
22.15 RUR/Obsessies. Talkshow.
23.00 Twin peaks. (herh.).
23.50 RTL laatste nieuws.
00.05 Wild rovers. Amerikaanse western uit 1971 van Blake Edwards. Met: William Holden, Ryan O'Neal, Kim Malden, Lynn Carlin e.a. Ross Bodine overdenkt zijn hele leven, als zijn vriend Frank Post vraagt wat hij nu werkelijk bereikt heeft na een twintigjarige bestaan als cowboy. Ross ontdekt dat hij eigenlijk bar weinig behaald heeft en bedenkt samen met Frank een plan om financieel onafhankelijk te worden. Ze willen de bank beroven en vervolgens rentenieren in Mexico. De bankroof loopt gesmeerd, maar dan komen de problemen. Walter Buckman, die zich verantwoordelijk voelt voor de acties, achtervolgt hen.
02.15 Hei elei, kuck elei aktuell.
02.45 Quantum thuiswinkel.
05.45 RTL text.

RTBF/La Une

10.10 La pensée socialiste. 10.40 Working English. 11.10 Le français avec Victor. 11.40 Sindbad. 12.10 Gourmandises. 12.25 Objectif Europe. 12.55 Weerbericht. 13.00 Nieuws. 13.20 Les cavaliers. Amerikaanse avonturenfilm uit 1970. 15.05 Sortie en boîte. 15.20 Le meilleur de la une: Atmosphère. 16.20 Coup de film. 16.35 Dynam'hit. 17.20 Luna park. 17.55 Beverly Hills. 90210. 18.45 Génies en herbe. 19.15 Joker- en lottotrekking. 19.30 Nieuws en weerbericht. 20.10 Le jardin extraordinaire. 20.50 Opération Cyanure. tv-film van Alain-Michel Blanc. 22.25 Contacts. 22.30 Match. 23.30 Weerbericht en laatste nieuws. 23.50 Sortie en boîte.

Sports 21

19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal) en weerbericht. **20.05 Barquero.** Amerikaanse western uit 1970. **21.50 Aurora vision.** **22.20** Teletourisme. **22.25-00.06** Zie RTBF/La Une.

TV 5

06.00 Vol Alitalia. **07.00 Mediasud.** **07.15 Corps à corps.** **07.30 Nieuwsflits.** **07.35 Cursus Frans.** **08.00 Nieuwsflits** en weerbericht. **08.05 Canadees nieuws.** **08.30 Nieuwsflits.** **08.35 Bibi et ses amis.** **09.35 Le club de l'enjeu.** **10.05 Plein feu sur.** **10.20 A bon entendeur.** **10.40 Question d'argent.** **11.05 Objectif Europe.** **11.35 Autant savoir.** **11.55 Nieuwsflits.** **12.00 Montagne.** **12.35 Weerbericht.** **12.40 Zwitsers nieuws.** **13.10 Horizon.** **14.00 Reflets:** Images d'ailleurs. **15.00 Sous la couverture.** **15.50 Correspondance.** **16.00 Nieuws** en weerbericht. **16.10 Cursus Frans.** **16.35 Génies en herbe.** **17.05 Les débrouillards.** **17.35 Clips postal.** **18.05 Questions pour un champion.** **18.30 Nieuws** en weerbericht. **18.55 Weerbericht.** **19.00 Magazine Olympique.** **19.30 Nieuws.** **20.00 L'or et le papier.** **21.00 Nieuws.** **21.40 Ce diable d'homme.** **22.40 Jours de guerre.** **23.40 Nieuws** en weerbericht. **00.05 Juste pour rire.** **01.05 L'oeil ecoute.** **02.00 Sous la couverture.** **02.50 Scully rencontre.** **03.30 Horizon.** **03.50 Les enfants de Leonardo.** **04.20 A bon entendeur.** **04.40 Question d'argent.** **05.05 Objectif Europe.** **05.35** Autant savoir.

RAI UNO

06.00 Ieri e oggi. **07.10 Concert.** **08.05 Prigioniero senza nome.** **09.45 Eurovisione** Kranjska Gora. **11.00 Poliziotti** in Citta. **11.50 Canal Grande** ovvero Gregorietto. **12.20 Check-up.** **12.25 Weerbericht.** **12.30 Nieuwsflits.** **12.35 Check-up.** **13.30 Nieuws.** **14.00 Cose dell'altro mondo.** **14.45 TGS** Sabato sport. **16.20 L'armico di legno.** **16.50 Raimondo** e le altre. **18.00 Nieuws.** **18.10 Lottotrekking.** **18.15 Piu' sani piu' belli.** **19.25 Parola e vita:** Il vangelo della domenica. **19.40 Almanacco** del giorno dopo. **19.50 Weerbericht.** **20.00 Nieuws** **20.30 TG 1 Sport.** **20.40** Buccia di Banana. **23.05 Nieuws.** **23.10 Speciale TG1.** **00.05** Laatste nieuws en weerbericht. **00.35** Appuntamento al cinema. **00.40** I Bostoniani. **02.40** TG1.

BBC 1

08.25 Nieuws en weerbericht. **08.30 Walking the dog.** **08.50 (TT) Peter Pan** and the pirates. **09.15 Chucklevision.** **09.35 The racoons.** **10.00 Live** and kicking. **13.12 Weerbericht.** **13.15 Grandstand.** **18.15 Nieuws** en weerbericht. **18.25 Regionaal nieuws.** **18.30 Dad's army.** **19.00 Noel's house party.** **20.00 (TT) The new adventures of Superman.** **21.15 (TT) Big break.** **21.45**

(TT) Casualty. **22.35 (TT) That's life!** **23.20 (TT) Nieuws.** sport en weerbericht. **23.40 Match** of the day - The road to Wembley. **00.50** Codename: Emerald. **02.20** Weerbericht.

BBC 2

09.15 Open University. **09.40** Me a student? **10.05** Build a better business budgeting. **10.30** The technological impact. **10.55** Hanseatic age. **11.25** Dhoo Kinary. **12.05** Bollywood or bust. **12.35** Chanakya. **13.15** Johnny Guitar. **15.00 (TT) Civilisation.** **15.50** Top gear take 2. **16.00** Now, voyager. **17.55** World of darts. **20.20** The beast of Bodmin. **20.50 (TT) Nieuws.** sport en weerbericht. **21.05** From the house of the dead. **22.35 (TT) Mad Max.** **00.05** Akira. **02.05** Later with Jools Holland.

Eurosport

08.00 Aerobics. **08.30 Autosport.** Rally Parijs - Dakar - Parijs. Hoogtepunten. **09.00 Euroski.** Wintersportmagazine. **10.00 Zaterdag live.** Met: Skien, wereldbeker heren reuzenslalom vanuit Kranjska Gora (Slovenia), 1e manche. Live. **11.30 Skien.** Wereldbeker dames Super G vanuit Altenmarkt (Oostenrijk). Live. **13.00 Skien.** Wereldbeker heren reuzenslalom vanuit Kranjska Gora (Slovenia), 2e manche. Live. **13.45** Schansspringen. Het Vierschansentoernooi. Hoogtepunten. **15.00** Schaatsen. EK vanuit Larvik (Noorwegen). Live. **18.00 Skien.** Hoogtepunten wereldbeker skien. **19.30** Tennis. Hofman Cup vanuit Perth (Australië). Halve finales. **21.30** Autosport. Rally Parijs - Dakar - Parijs. **22.00** Wielrennen. Nations Open vanuit Antwerpen. Live. **23.00** Boksen. **00.00** IJshockey. NHL-magazine. (herh.). **01.30** Autosport. Rally Parijs - Dakar - Parijs. Hoogtepunten.

Super Channel

05.30 NBC nightly news. **06.00** Business insiders. **06.30** NBC nightly news. **07.00** Super shop. **07.30** Hello Austria hello Vienna. **08.00** ITN world news. **08.30** Europa journal. **09.00** Super shop. **11.00** On the air. **13.00** Today. **14.00** Sports on NBC Super channel. **18.00** Today. **19.00** ITN World news. **19.30** Executive lifestyles. **20.00** Dateline. **21.00** Father Murphy. **22.00** ITN World news. **22.30** Culture calendar. **23.00** Tonight with Jay Leno. **00.00** Saturday night thriller: The thriller. **02.00** Classic movie: The crime of Dr. Crespi.

MTV

08.00 The real world weekend. **11.00** The big picture. **11.30** Yo! Raps. Presentatie: Paul King. **14.00** The pulse. Presentatie: Marjane van der Vlugt. **14.30** The real world weekend. **17.00** Dance. Presentatie: Simone Angel. **18.00** The big picture. Presentatie: Ray Cokes. **19.00** European top 20. Presentatie: Pip Dann. **21.00** Unplugged with Neil Young. **22.00** The soul of MTV. Presentatie: Richie Rich. **23.00** First look. Presentatie: Paul King. **23.30** The real world weekend. **05.00** Night videos.

CNN

06.30 Style. **07.00** Science and Technology. **07.30** Moneyline. **08.30** Earth matters. **09.00** World business this week. **09.30** Diplomatic licence. **10.00** Inside business. **11.00** Larry King. **12.30** International correspondents. **13.00** Travel guide. **14.00** The big story. **14.30** Real news for kids. **15.00** Healthworks. **15.30** Moneyweek. **16.00** Science and technology. **16.30** Style. **17.00** Showbiz this week. **17.30** Diplomatic licence. **18.00** Earth matters. **19.00** World business this week. **19.30** Newsmaker saturday. **20.00** Healthworks. **20.30** Style. **21.00** Your money. **21.30** International correspondents. **22.30** Futurwatch. **23.30** Both sides... with Jesse Jackson. **00.30** Managing with Lou Dobbs. **01.00** Pinnacle. **01.30** On the menu. **02.00** The big story. **02.30** Showbiz this week. **03.00** Larry King Weekend. **05.00** Capital Gang.

radio

Radio 1

Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 Nieuws. **7.07** TROS Nieuwsshow. **12.07** TROS Aktua. **14.05** Langs de lijn, sport en muziek. **17.07** Tijdsein. Elk heel uur en om 18.30 en 6.30 Nieuws. **18.10** Echo. **19.04** Het gedrag. **20.04** Langs de lijn, sport en muziek. **23.07** Met het oog op morgen. **0.04** Easy listening. **2.02** AVRO Nachtdienst. **6.02-7.00** Van nacht naar morgen.

Radio 2

7.04 Intro. **9.04** De tweede ronde. **12.04** Spikers met kappen. **14.04** Uitglijd. **16.04** Terug naar de toekomst. **17.04** Ophel en vertier. **19.04** Voor wie niet kijken wil. **22.04** Podium van de Nederlandse lichte muziek. **23.04-24.00** The Bands.

Radio 3

6.02 Ook goeie morgen. **8.04** Goud van oud. **10.04** D'rob of grond. **12.04** Evers in het wild. **14.04** Mega top 50. **17.04** Rinkeldekinkel. **18.04** De Avondpops. **19.04** Rave radio. **20.04** Leidskade live. **22.04** Twee meter de avond in. **0.04** Shock radio. **2.02-6.00** Oh, wat een nacht.

Radio 4

07.00, **8.00**, **13.15** Nieuws. **7.02** Wakker worden... **8.04** Fiori musicali. **9.00** Pick up. **10.00** Caroline. **11.00** Kurhausconcert. **12.00** Platenzaak. **14.00** Het middagconcert. **16.00** De Radiokoer Krakau en Pools Radio Nationaal Symf. Ork. **16.00** De Ne-

Radio 5

erlandse musici. Muz. voor alt en harp. **17.00** Het witte doek. Om **18.00** en **20.00** Nieuws. **18.02** Leo Bodewijn's langspeelplaats. **19.00** Folio 1. **19.30** Het avondconcert. **Madame Butterfly**, opera van Puccini. **20.00** Met het oog op morgen. **20.00** Easy listening. **2.02** AVRO Nachtdienst. **6.02-7.00** Van nacht naar morgen.

Radio 6

Elk heel uur t/m 18.00. Nieuws. **6.45-6.50** Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. **7.05** Opdoro. **8.08** Zeggus. **8.30** Ronduit magazine. **8.55** Waterstanden. **9.02** Vrouw-zijn. **10.02** De muzikale fruitmand. **11.02** Het interview. **12.02** Meer dan een lied alleen... **12.44** EO-Metdaad hulperia. **12.45** Vragen naar de werkdag. **13.11** De verandering. **13.56** EO-Metdaad hulperia. **14.02** Start. **14.30** NOS Taal. **15.02** De schrijftal. **16.02** Faros. **17.10** Ra die uit. **17.45** De Vrije Gedachte. **18.02** De wereld zingt Gods lof. **18.54** Tekst en uitleg. **19.00** Homos. **19.30** Nieuws in het Turks. **19.40** Nieuws in het Marokkaans. **19.50** Nieuws in het Chinees. **20.00** Nieuws. **20.02** Jubilate. **20.30** Laat ons de rustdag wijden. **21.14** EO-Metdaad hulperia. **21.15** Reflector. **21.35** Deze week. **22.00** Ontmoeting. **23.07-24.00** Met het oog op morgen.

Radio 7

07.15 Intro. **9.04** De tweede ronde. **12.04** Spikers met kappen. **14.04** Uitglijd. **16.04** Terug naar de toekomst. **17.04** Ophel en vertier. **19.04** Voor wie niet kijken wil. **22.04** Podium van de Nederlandse lichte muziek. **23.04-24.00** The Bands.

Radio 8

Elk heel uur ANP-nieuws.

Duitsland 1

09.00 heute.
9.03 Käpt'n Blaubär Club.
10.00 heute.
10.03 Jagd um die Welt: Schnappt Carmen Santiago.
10.30 Hey Biss-Kids!
11.00 heute.
11.03 Unternehmen Delta III. Canadese speelfilm uit 1979.
12.35 Umschau.
12.55 Presseschau.
13.00 heute.
13.05 Europamagazin.
13.30 Der Papst aus der Wüste. Reportage over de Egyptische kopten.
14.00 (TT) Schnee über den Wolken. Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Jerome Courtland. Met: Marc McClure, Kitty Ruth, Patricia Crowley e.a.
15.30 Ratgeber: Reise. Vakantiemagazine.
16.00 Tagesschau.
16.05 Disney-Club. Kindermagazine.
17.30 Sportschau. Sportmagazine.
18.02 Heute abend im Ersten.
18.03 Tagesschau-Telegramm.
18.05 ●● ARD-Wetterschau.
18.10 Danielle Steel. Serie.
19.05 Tagesschau-Telegramm.
19.10 Sportschau. Sportmagazine.
19.50 ●● Ziehung der Lottozahlen.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 ●● Superlachparade. Humoris-tisch programma.
21.45 Tagesthemem.
22.05 (TT) Das Wort zum Sonntag.
22.10 Drecksche Hunde. Amerikaanse actiefilm uit 1977 van Karel Reisz. Met: Nick Nolte, Anthony Zerbe, Tuesday Weld e.a.
00.12 Tagesschau.
00.15 Drel in de Tinte. Amerikaanse avonturenfilm uit 1987 van Donald P. Bellisario. Met: Patrick Cassidy, Bruce A. Young, David Hemmings e.a. Door een affaire met een mooie vrouw komt de brave computerfreak Scott Crossfield in een strafkamp in de moerassen van Louisiana terecht. Dit kamp wordt geleid door de sadistische Boss die het leven van de gevangenen tot een hel maakt. Newt en Ripper ontsnappen.
01.50 Tagesschau.
01.55-02.00 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Levensruime. Af1.: In der Klosterbibliothek.

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa.
09.00 heute.
09.03 EURO. (herh.).
09.45 Ski-Weltcup. Wereldbeker skien: Reuzenslalom voor heren, 1e loop vanuit Kranjska Gora.
11.00 Tim und Struppi. Tekenfilmserie.
11.25 Ski-Weltcup. Wereldbeker skien: Super G voor dames vanuit Altenmarkt, Oostenrijk.
12.15 Dr. Mag. Jeugdprogramma.
12.40 Ski-Weltcup. Wereldbeker skien: Reuzenslalom voor heren, 2e loop.
13.45 Diese Woche. Weekoverzicht.
14.05 ●● Rolfs Liederkalender. (herh.).
14.40 Erzählungen des Katers Murr. Tekenfilm.
15.00 Reiselust. Vakantiemagazine.
15.30 Salto Postale. Serie verhalen.
16.15 Die Pyramide. Spelprogramma.
16.58 Anders fernsehen 3sat.
17.00 heute.
17.05 Länderspiegel.
17.55 moment mal.
18.00 Die fliegenden Ärzte. Australische dokterserie.
19.00 heute.
19.20 Weerbericht.
19.25 W. P. Anders. Jeugdenrichtshelpher. Serie.
20.15 Ein unvergessliches Wochenende... In Südtirol. Tv-film van Rolf von Sydow. Met: Eleonore Weisberger, Volker Lechtenbrink, Béla Erny e.a.
21.45 heute-journal.
22.00 Das aktuelle Sport-Studio.
23.20 (TT) Sechs Männer aus Stahl. Amerikaanse speelfilm uit 1978 van Steve Carver. Met: Lee Majors, Jennifer O'Neill, Art Carney e.a. Voor-maan Mike probeert de bouw van een wolkenkrabber op tijd af te maken.
00.55 heute.
01.00-02.50 Flic Story. Frans-Italiaanse speelfilm uit 1975 van Jacques Dery. Met: Alain Delon, Jean-Louis Trintignant, Renato Salvatori e.a. Inspecteur Borniche krijgt de opdracht de uit een psychi-atrische klin

A

Sekisui Alveo BV te Roermond is een dochteronderneming van Sekisui Chemical Co. Ltd te Osaka, Japan.
Het totaal aantal medewerkers bedraagt circa 30.000, met buiten Japan 14 vestigingen. Sekisui Alveo BV produceert polythyleen schuim voor de Europese markt. Dit schuim vindt zijn toepassing in de automobielindustrie, de bouw en de vrijetijdsector. Bij Sekisui Alveo BV zijn 190 medewerkers in dienst.

ALVEO

SEKISUI ALVEO BV
POSTBUS 292 - 6040 AG
ROERMOND

Ter invulling van een vacature willen wij in contact komen met kandidaten voor de functie van

HOOFD MAINTENANCE & ENGINEERING

De functie:
Het hoofd M & E rapporteert aan de Manager Productie en geeft leiding aan een team van 15 medewerkers.
Meer specifiek houdt dit in:
* het verzorgen van een mechanisch- en electro-technisch onderhoud volgens ISO 9001-normen;
* het verder ontwikkelen van TPM;
* het initiëren en begeleiden van Engineering-projecten.

Gevraagd:
* opleiding meet- en regeltechniek/elektro-techniek (T.U./H.T.S.) met minimaal enige jaren relevante werkervaring;
* sterk ontwikkelde communicatieve vaardigheden, klantgerichte attitude, analytisch vermogen, creatieve instelling en teamgeest;
* goede beheersing van de moderne talen (m.n. Engels en Duits);
* leeftijd ca. 35 jaar.

Geboden:
* een bedrijfscultuur welke zich als volgt laat typeren: informeel in omgang, korte beslissingslijnen, veel ruimte voor eigen initiatief, individuele ontplooiing en een hechte teamgeest;
* een modern, goed geoutilleerd bedrijf;
* aantrekkelijke primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden.

Informatie:
Voor nadere informatie over deze functie kunt u contact opnemen met de heer drs. A.T.G. van Ewijk, Managing Director of de heer drs. W.P.H. Jacobs, manager afdeling Personeel en Organisatie, telefoon 04750-70222.

Sollicitatie:
Belangstellenden wordt verzocht hun brief, inclusief curriculum vitae, voor 22 januari a.s. te richten aan **Sekisui Alveo BV**, t.a.v. de heer drs. W.P.H. Jacobs, afdeling Personeel en Organisatie, postbus 292, 6040 AG Roermond.

03238

BON PROTESTSIGNALAAL

Ik teken tegen de jacht op onschuldige trekvogels.

HANDETEKENING

Ik maak vandaag nog / over op giro 29213 t.n.v. Vogelbescherming Nederland o.v.v. Jachtverbod, zodat de campagne kan worden voortgezet.

DNR / MEVR

STRAAT

POSTCODE

PLAATS

Stuur deze bon vandaag nog in een envelop zonder postzegel (mag wel) naar Vogelbescherming

Wist u dat ganzen elkaar levenslang trouw zijn?

Vogelbescherming NEDERLAND
ALS WE NIET NIETS DOEN KUNNEN WE STRAKS NAAR DE VOGELS FLUITEN.

Gelukkig Nieuwjaar!

Wordt 1994 voor u het jaar van uw nieuwe huis? Dan hopen we dat uw keus in alle opzichten geslaagd zal zijn. Op ons kunt u in elk geval weer rekenen.

Als onafhankelijk hypotheekspecialist doen we zaken met vrijwel alle banken en hypotheekinstellingen. Pas als we uit hun

enorme aanbod de hypotheek gevonden hebben die precies bij u past, sluiten we die ook voor u af.

Natuurlijk is onze dienstverlening ook in het nieuwe jaar weer volledig gratis.

VOOR EEN HYPOTHEEK GA JE NAAR DE HYPOTHEKER. De Hypotheek

Heerlen, Bongerd 22, 045 - 741454.

Maastricht, Markt 28, 043 - 255252.

Sittard, Linde 18, 046 - 525252.

van sloun interieur
HERKENT U AAN DE KWALITEIT

Roermond Minderbroedersingel 33 / Zwartbroekstraat 20, TEL: 04750 - 10110

ALLES MOET WEG

Ongekende korting op kwaliteitsmerken

AL GENERATIES LANG BLIJKT EEN BLG-HYPOTHEEK DE BESTE KEUZE...

Al lopen hun meningen over de beste windkracht mijlenver uiteen, 'de sport', daar draait alles om voor vader en zoon.

Ook in financiële zaken hebben ze dezelfde karaktertrekken. Neem nu de financiering van hun huis. Daarvoor hebben ze allebei een BLG-hypotheek, wavoor al twee generaties lang de meesten kiezen. Want de BLG-hypotheek zijn met hun tijd meegegroeid zonder hun unieke voordelen te verliezen. Betrouwbaarheid, zekerheid en financieel maatwerk zijn waarden die niet veranderen.

Wat wel verandert, is de keuze. Omdat ieder z'n eigen leven leidt, biedt BLG Hypotheken moderne hypotheekvormen die daarop aansluiten.

De BLG-Annuïteiten-hypotheek, de BLG-Middelrente-

hypotheek, de BLG-Spaarhypotheek en de BLG-Fixe-hypotheek. Kortom: voor iedere levenswijze, elk inkomen en elk type woning levert BLG Hypotheken financieel vakwerk.

Wat dat betekent, merkt u aan de menselijke benadering, de manier waarop er met uw wensen rekening wordt gehouden. Bij BLG Hypotheken is de klant nog steeds een persoonlijke relatie en geen nummer. En als u er een sport van maakt om de laagste rente uit te zoeken: ook in dat opzicht komen BLG-hypotheek goed uit de bus.

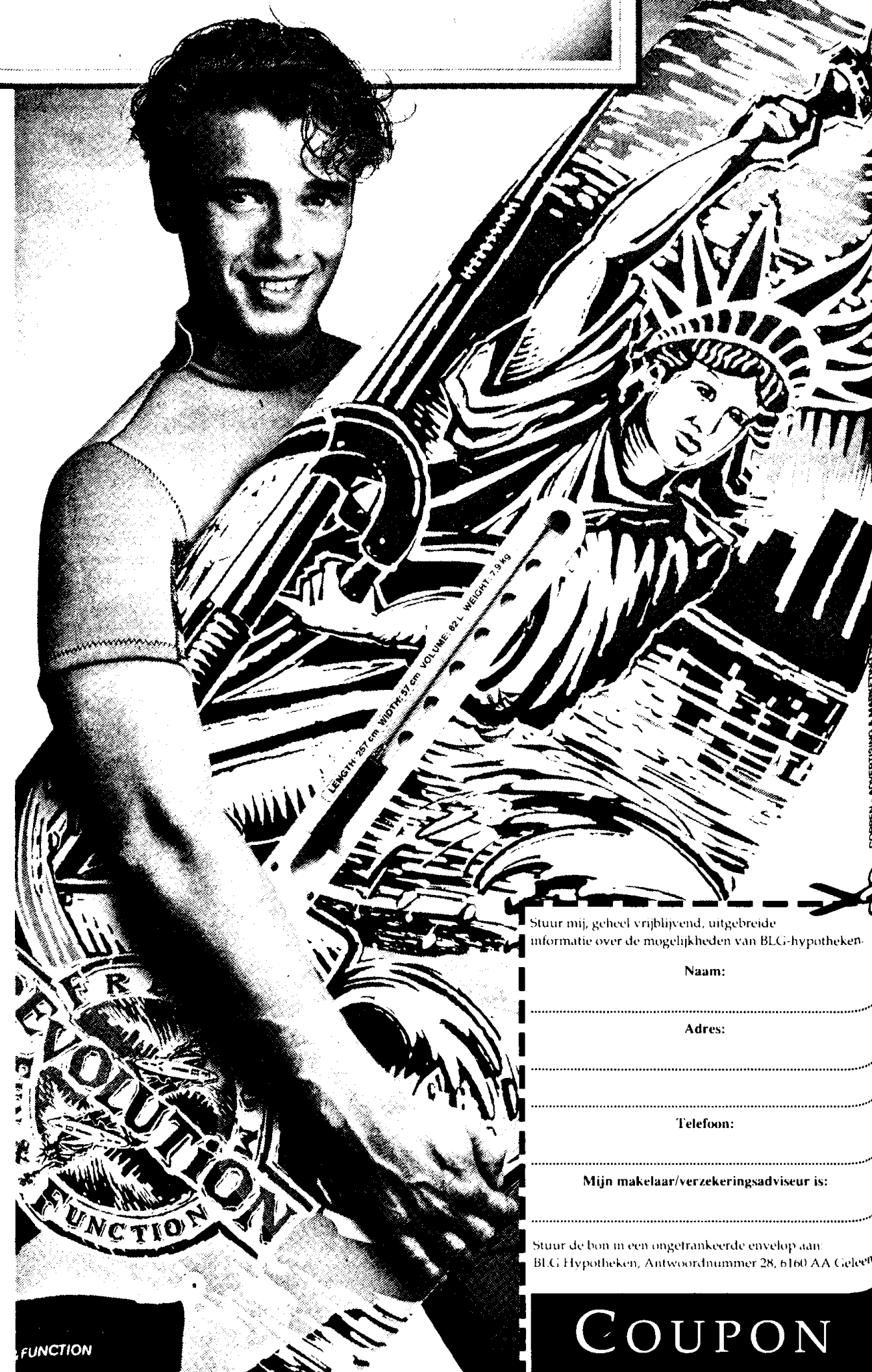
Praat er eens over met uw makelaar of assurantieadviseur.

Voor meer informatie kunt u ook even bellen met BLG Hypotheken of de coupon insturen.

BLG Hypotheken

Geleen, Jos Klijnenlaan 288, Tel. 046 - 788588
Roermond, St. Christoffelstraat 10, Tel. 04750 - 16555

Stuur mij, geheel vrijblijvend, uitgebreide informatie over de mogelijkheden van BLG-hypotheek.

Naam:

Adres:

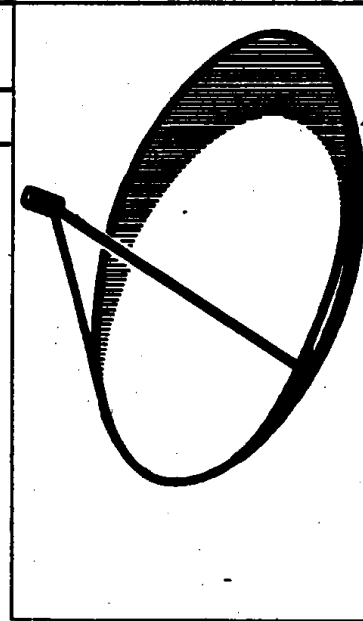
Telefoon:

Mijn makelaar/verzekeringsadviseur is:

Stuur de bon in een ongefrankeerde envelop aan BLG Hypotheken, Antwoordnummer 28, 6160 AA Geleen

COUPON

Nederland 1

AVRO/NOS
 0.30 Omroepopdracht. Eucharistie.
 12.30 Een vrijdag in Brussel. Reportage over een vrijdagdienst in Brussel.
 14.30 Nostalgie muziek. 12.30 Gewetensgevangenen. Serie. 12.30 De zeven sacramenten. 12.30 (TT) Journaal. 12.30 Het gezongen woord. 12.30 Waar blijft je anders. Praatprogramma over geloof en tradities. 12.30 Nota bene. Culturele agenda. 12.30 Jonge mensen SNS-prijs. 12.30 Yoga voor jou. Tips voor een gezond en fit leven. 12.30 Kookboek. 12.30 Sesamstraat. 12.30 KRO's Tekenfilmfestival. 12.30 De Isprijs. Duitse jeugdspectacle. 12.30 (TT) Waku waku. Dierenprogramma. 12.30 (TT) Journaal. 12.30 Revanche. Amusementsprogramma waarin bekende en onbekende mensen een herkansing krijgen voor iets dat eerder in hun leven mislukte. 12.30 Brandpunt. Actualiteitenmagazine. 12.30 (TT) Toen was geluk heel gewoon. 12-delige Nederlandse comedyserie. Afl.: De golfspeler. Jaap leert het edele golfspel om daarmee zijn klas te imponeren. 12.30 Krulspunt. Actueel magazine over kerk en samenleving. 12.30 Gallowglass. 3-delige Engelse middeleeuwse serie. Afl. 2. Paul, de chauffeur van Nina, laat zich niet door banden en Joe omkopen om zijn werkgever te laten ontvoeren. Tilly, het pieegertje van Joe, komt met een nieuw plan voor de ontvoering. 12.30 Gewetensgevangenen. Serie portretten van politieke gevangenen. Vandaag neemt Sine Strikwerda het op voor de Griekse dienstweigeraars Dimitris Androulidakis. 12.30 Journaal. 12.30-12.35 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Nederland 2

VOO/TROS/NOS
 11.23 Nieuws voor doven en slechthorenden. 11.30 TV-sport. Sportmagazine. Presentatie: Jetske van Staa en Jack van Gelder. 12.00 Journaal. 12.08 TV-sport. Sportmagazine. Vervolg. 12.08 Asiatiek. Met Nederlandse onderdorpelingen. 12.30 Kinderen van dichtbij. 12-delige documentaire over kinderen van 0 tot 4 jaar. Afl. 6: Sophie. 14.00 Meer op zondag. Actueel familiemagazine voor oude en nieuwe Nederlanders. Presentatie: Han van der Meer. 16.00 (TT) Journaal. 16.05 Klussen in huis. Afl. 2: Metsele. 16.35 Classic cartoons. Tekenfilms. 16.40 B.O.O.S. Kinderprogramma. 17.15 Peter Stuyvesant Travel Odyssey. Verslag van een luchtreis langs vier Atlantische continenten. 17.45 (TT) Knoop in je zakdoek. Afl.: Verloofd zijn. 18.00 Journaal. 18.05 Spaans voor gevorderden. Claro. Informatie. 18.10 Ontdek de psychologie. Afl. 14: De verborgen en gesloten geest. 18.40 Aquarellen. Informatie. 18.45 Schrijven van gedachten en verhalen. Afl. 1: De aanleiding. 19.15 Weer wat geleerd. Educatie voor ouderen. Afl. 4: Iets voor anderen betekenen. 19.50 TROS Aktus in bedrijf. Magazine over de Nederlandse zakenwereld. Presentatie: Tineke Verburg en Ed Nijpels. 20.45 (TT) Postcode bingo. Speelshow rond de postcode-loterij. Presentatie: Pernille La Lau en Reinout Oerlemans. 22.00 (TT) Studio sport. 22.40 Op zoek naar Toestanchamon. Afl. 2: Wonderschone dingen. 23.38 De natuurgids. Afl. 2: Kwelders en zeekeik. 23.53-23.58 Journaal.

Nederland 3

VPPO/RVU/NOS
 08.53 Nieuws voor doven en slechthorenden. 09.00 Villa achterwerk. Kinderprogramma met Kip ik heb je, Astrid Lindgren vertelt: Niels Ukkapuk, Poetjes II en De man met de Hoed. 11.00 Muziek op zondag: Glenn Miller, America's musical hero. Muziek-documentaire over Glenn Miller. 12.00 Journaal. 12.05 Het capitol. 12.50-17.30 Europese kampioenschappen schaatsen. Rechtstreeks verslag van het EK schaatsen voor dames en heren vanuit Hamar. Vandaag: 1.500 en 10.000 meter voor heren en 1.500 en 5.000 meter voor dames. 17.53 Nieuws voor doven en slechthorenden. 18.00 Journaal. 18.05 Titan 2, Titan 2. Serie Werken aan werk. Films over de installatietechniek. Afl. 2. 18.35 Socutera. Filmje van Werken aan werk. 18.45 (TT) Studio sport. Actueel sportnieuws met o.m. voetbal. 20.13 Lopende zaken. Actueel magazine. 20.47 Krasse knarren. VPRO's bejaardenprogramma met Kees van Kooten en Wim de Bie. 21.18 De toonmeesters. Serie portretten van 5 hedendaagse componisten. Afl.: Sofia Goebaldolina. 22.22-00.08 VPRO Cinema primeur: L'arbre, le maire et la médiathèque. Franse speelfilm uit 1993 van Eric Rohmer. Met: Pascal Greggory, Arielle Dombasle, Fabrice Luchini, e.a. Julien Dechaumes, socialistisch burgemeester in een plaatsje Saint-Julien in de Vendée, heeft grote plannen. Midden in de historische dorpskern wil hij een zogeheten mediathèque laten bouwen, waarin huisvest worden een bibliotheek, expositieruimte, theater en videothek. Dankzij zijn relaties in Parijs lijkt alles van een leien dakje te gaan. Maar dan verliezen de socialisten de verkiezingen in Maart 1992.

RTL4

06.30 Het eiei kuck eiei. Luxemburgs programma. 07.00 Telekids presenteert de Car-toon express. 11.00 Dino-ur. 12.00 Teletoons. Jeugdprogramma. 14.00 Home Improvement. Amerikaanse comedyserie. 14.35 Apple dumping gang rides again. Amerikaanse Disneywestern uit 1979 van Vincent McEveety. Met: Don Knotts, Tim Conway, Tim Matheson, Kenneth Mars, Elyssa Davalos e.a. Theodore en Amos, twee boeven in het Wilde Westen, lijken voor het ongeluk geboren. Ze storten bijvoorbeeld geld op een bank, maar worden beschuldigd van het beroven van de bank. Ze worden in de gevangenis gegooid, maar komen per ongeluk weer vrij. Wanneer ze tegen een band rovers aanlopen, doen ze eindelijk per ongeluk iets goeds. 16.10 Jenny Jones. Amerikaanse talkshow. 17.00 Gezondheid. Magazine. Herh. 17.30 Koken met sterren. Kooktalkshow. 18.00 Zes uur nieuws. 18.10 For you. Mode- en lifestylemagazine. 18.35 Blossom. Comedyserie. 19.00 Avondnieuws. 19.15 De beste van Oprah Winfrey. 20.00 Liefde op het eerste gezicht. 20.35 Baywatch. Amerikaanse serie. 21.30 Jambars. Reportages. 22.30 Instant Justice. Amerikaanse speelfilm uit 1987 van Graig T. Rumar. Met: Michael Paré, Tawny Kitaen, Peter Cook, Charles Napier, Eddie Avoth e.a. De marinier Scott Youngblood komt erachter dat zijn zus in Madrid door de drugshandel vermoord. Bij zijn zoektocht naar de moordenaar krijgt Scott hulp van de fotograaf Jake. Jake brengt hem naar de villa van Silke, waar ze ternaarwoud aan de dood ontsnappen. 00.20 The Oprah Winfrey show. 01.05 As the world turns. Herh. 01.50 General Hospital. Herh. 02.35 Nachtprogramma.

RTL5

11.00 Lumen. 2000. Internationaal magazine. 12.00 RTL text. 17.00 Studs. Amerikaanse dating-show. 17.30 WK Voetbal '94. 18.00 RTL5 Snowreports. 18.05 RTL Sport: Voetbal. 18.40 M.A.S.H. Amerikaanse comedyserie. Herh. 19.10 Catwalk. Amerikaanse serie. 20.00 RTL acht uur nieuws. 20.30 RTL weer. 20.35 Film 5. Wekelijkse filmmagazine. 21.15 Music scene. Wekelijkse muziekmagazine. 21.50 Traffic. 3-delige miniserie. 23.45 RTL laatste nieuws. 00.00 De draagmoeder. Braziliaanse telenovella. Herh. 00.30 Het eiei, kuck eiei aktuell. Luxemburgs programma. 01.00 Quantum thuiswinkel. 04.00 RTL text.

● Cherry Duyns in 'De Toonmeesters'. (Nederland 3 - 21.18 uur)

BBC 2

06.25 Tales of a wise king and the devil. 06.30 Playdays. 06.50 Wishing. 09.00 Telling tales. 09.15 (TT) Big Peter omnibus. 10.00 Draw me. 10.15 Simon and the witch. 10.30 (TT) The animals of farthing wood. 11.00 Time-Busters. 11.25 Grange Hill. 11.55 As seen on tv. 12.20 (TT) Maid Marian and her merry men. 12.45 The O-zone. 13.00 (TT) Dr. Who. 13.25 The fugitive. 14.15 The Phil Silvers show. 14.40 Tappori. 15.10 Myra Loy tribute. 16.00 The Muppets take Manhattan. 17.30 Ski Sunday. 18.10 Rugby special. 19.10 (TT) Nomads of the wind. 20.00 The money programme. 20.40 The lost stepotes. 21.10 Dear Bill. 22.00 (TT) Comic asides. 22.30 (TT) Auction. 23.00 The 1994 London international box show. 23.45 (TT) Running on empty.

RTBF/La Une

11.30 La pensée et les hommes. 12.00 Mise au point. 12.55 Weerbericht. 13.00 Nieuws. 13.20 L'hebdo. 14.00 Renegade. 14.50 Partie gagnante. 16.30 Sprou et Fantasio. 17.10 Ces années-là. 18.00 Autovision. 18.30 Week-end sportif. 19.30 Nieuws en weerbericht. 20.10 Tour de chance. 21.10 Suspect no. 1: L'affaire Howard. 22.45 Intérieur nuit. 23.20 Weerbericht en laatste nieuws.

Sports 21

18.30 Zie RTBF/La Une. 19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal) en weerbericht. 20.05 Enfants de sauls. 22.00 Zie RTBF/La Une. 18.30. (herh.). 23.00-23.35 Nieuws, weerbericht en beursberichten.

TV 5

06.00 Autovision. 06.20 Bon week-end. 06.50 Dossiers justice. 07.15 Corps accorde. 07.30 Nieuwsflits. 07.35 Méthode Victor. 08.00 Nieuwsflits en weerbericht. 08.05 Canadees nieuws. 08.30 Nieuwsflits. 08.35 Les Babibouches. 09.00 Rétrospectives. 10.00 L'œil écoute. 11.00 Grands solistes. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 Référence. 12.30 Carefour. 12.35 Weerbericht. 12.40 Zwitsers nieuws. 13.05 L'école des fans. 13.45 Le jardin de betes. 14.45 Faut pas rever. 15.45 Correspondance. 16.00 Nieuws. 16.10 Le monde est à vous. 17.40 Autovision. 18.00 Bon week-end. 18.30 Nieuws. 19.00 Trente millions d'amis. 19.30 Nieuws. 20.00 Sept sur sept. 21.00 Nieuws en internationaal weerbericht. 21.40 L'ami de Vincent. 22.30 Thalassa. 00.15 Nieuws en weerbericht. 00.40 Divan. 01.10 L'heure de vérité. 02.05 Table ouverte. 02.45 Trente millions d'amis. 03.20 Rétrospective. 04.15 L'œil écoute. 05.05 Les grands solistes.

RAI UNO

06.00 Senza rete. 07.45 Il mondo di Quark. 08.30 La banda dello zecchino estate. 10.00 Grandi Mostre. 10.55 Heilige mis. 11.55 Parole a vita: Le notizie. 12.15 Linea verde. 13.00 Il giorno del cambiamento. 13.30 Nieuws. 14.00 Toto tv. 14.00 Corriere. 14.00 Domenica in. 15.20 TGS Cambio di campo. 15.30 Domenica in. 16.20 TGS Solo per i finali. 16.30 Domenica in. 18.00 Nieuws. 18.10 90. minuto. 19.10 Domenica in. 19.50 Weerbericht. 20.00 Nieuws. 20.30 TG1 sport. 20.40 10 Edizione del Golden Circus Festival. 22.25 La domenica sportiva. 23.25 Nieuws. 23.30 D.S. Tempi supplementari. 00.10 TG1 notte. Che tempo fa. 00.40 La Formula. Aansl.: Nachtprogramming.

BBC 1

06.05 Match of the day. 09.15 Breakfast with Frost. 10.15 Glimpses of God. 10.30 This is the day. 11.00 See hear! 11.30 Channel hopping. 12.00 Seeing ahead. 12.30 Spain on a plate. 13.00 Family affairs. 13.30 CountryFile. 13.55 Weekweerbericht. 14.00 Nieuws. 15.00 (TT) EastEnders. 16.00 Match of the day: The road to Wembley. 18.00 (TT) Smokescreen. 18.30 (TT) Antiques roadshow. 19.15 (TT) Nieuws en weerbericht. 19.25 (TT) Songs of praise. 20.00 (TT) As time goes by. 20.30 (TT) The house of Eliott. 21.25 (TT) So haunt me. 21.55 (TT) Nieuws en weerbericht. 22.10 (TT) When Harry met Sally. 23.45 (TT) Everyman. 00.25 Poor dear. 00.55 The sky at night. 01.15 Weerbericht.

Eurosport

06.00 Aerobics. 06.30 Autosport. 09.00 Zondag live. 10.00 Skien. 11.00 Skien. 12.15 Skien. 13.00 Skien. 13.30 Schansspringen. 16.00 Handbal. 17.00 Schaatsen. EK vanuit Larvik (Noorwegen). 18.00 Skien. Hoogtepunten wereldbeker skien. 19.30 Tennis. Hopman Cup vanuit Perth (Australië). Finale. 21.30 Autosport. Rally Parijs - Dakar. Parijs. 22.00 Wielrennen. Nations Open vanuit Antwerpen. Live. 23.30 Boksen. 01.00 Autosport. Rally Parijs - Dakar - Parijs. Hoogtepunten.

Super Channel

06.30 CNBC Business weekly. Economisch nieuws. 06.00 International business view. 06.30 Super shop. 08.00 ITN world news. 08.30 International business view. 09.00 Strictly business. 09.30 Business weekly. 10.00 Business forum. 10.30 Super shop. 11.00 Documentary. 12.00 Super shop. 13.00 Talkin' Jazz. Jazzmagazine. 14.00 Sports on NBC Super channel. Sportprogramma met o.a. WK Powerboat, autosport vanuit Scandinavië en Pro super bikes motorsport. 17.00 Meet the press. Actueel discussieprogramma. Presentatie: Tim Russell. 18.00 Today. Actualiteitenrubriek. 19.00 ITN World news. 19.30 Videofashion. Modemagazine. 20.00 Now. Actuele reportages. 21.00 Talkin' Jazz. Jazzmagazine. 22.00 ITN World news. 22.30 FT reports. Economisch nieuws. 23.00 Sports on NBC Super channel. 00.00 Culture calendar. Europees cultureel magazine. 00.30 Media TV. 01.00 Equal time. Live-talkshow vanuit Washington DC. Presentatie: Mary Malbin en Jane Wallace. 01.30 Executive lifestyle. Milieumagazine. Presentatie: Mark Jeffries. 02.00 (ZV) Classic movie: The hoodlum. Amerikaanse speelfilm uit 1951 van Max Nosseck. Met: Lawrence Tierney, Allene Roberts, Marjorie Riordan e.a.

MTV

06.00 The real world weekend. 11.00 The big picture. Presentatie: Ray Coles. 11.30 European top 20. Presentatie: Pip Darn. 13.30 First look. Presentatie: Paul King. 14.00 The real world weekend. 19.00 US Top 20 video countdown. Presentatie: Adam Curry. 21.00 120 minutes. Presentatie: Paul King. 23.00 Beavis & Butt-head. Tekenfilm. 23.30 Headbanger's ball. Presentatie: Vanessa Warwick. 02.00 Marjorie van der Vlugt. 03.00 Night videos.

CNN

06.00 Diplomatic licence. 08.30 Earth matters. 07.00 Moneyweek. 07.30 Healthworks. 08.00 Showbiz. 08.30 Science and technology. 09.30 The big story. 10.00 Pinnacle. 10.30 World business this week. 11.00 Larry King weekend. 12.00 Showbiz. 12.30 Style. 13.00 Earth matters. 13.30 Inside business. 14.00 World report. 16.00 Your money. 16.30 Reliable sources. 17.00 Travel guide. 17.30 NFL Preview. 18.00 World business this week. 18.30 International correspondents. 19.00 Futurewatch. 19.30 Moneyweek. 20.00 The week in review. 21.00 World report. 00.30 This week in the NBA. 03.00 Special reports.

Duitsland 1

02.25 Disney Club. (herh.). 18.00 Hundert Meisterswerke. Serie. 18.00 Musikreport. 18.00 Tagesschau. 18.30 Sonntagmagazin. 19.30 (TT) Die Sendung mit der Maus. Informatief kindprogramma. 20.00 Presseclub. 20.00 Tagesschau. 20.00 Der kleine Vampir - Neue Abenteuer. Jeugdspectacle. 20.00 Petticoat. Serie. 20.00 Kopfbell. Speelprogramma. 20.00 Tagesschau. 20.00 Ski-Weltcup Sportprogramma met wereldbeker skien: Slalom voor heren. Wereldbeker skien: Slalom voor dames. Weekwedstrijd: Skispringen. Handbal: EK-kwalificatie Frankrijk - Duitsland. Indoorvoetbal: Toernooi van München. 20.00 ARD-Ratgeber. Recht. 20.00 Gott und die Welt: Wir sind immer noch Fremde. 20.00 Tagesschau. 20.00 Einblick. 20.00 Sportchau. Sportmagazine. 20.00 (TT) Lindenstrasse. Duitse serie. 20.00 Die Goldene 1. 20.00 Weltpiegel. 20.00 Sportschau-Telegramm. 20.00 Heute Abend im Ersten. 20.00 (TT) Tagesschau. 20.00 Willy Millowitsch Gala. 21.00 Tagesschau-Telegramm. 21.00 Kulturreport. 21.00 Tagesschau. 21.00 ZAK. 21.00 Mauritius-Les. Tv-film van Vincent Naeff. Met: August Zimer, Heide Schneider, Friedrich von Thun e.a. (herh.). 20.00 Tagesschau. 20.00 Die Millionen eines Gehetzten. Frans-Italiaanse speelfilm uit 1992 van Jean-Pierre Melville. Met: Charles Vanel, Jean-Paul Belmondo, Sichel Mercier e.a. De mislukte dokter Michel Maudet slaagt erin een reisbevelmacht van de 70-jarige miljardier Dieudonné Ferchaux. Om een verordening in Frankrijk te stoppen reist deze naar New York. 01.00-01.50 Ziechauen - Entspannen - Nachdenken. Lebensräume.

Duitsland 2

06.35 Musik-Zeit. Klassieke muziek. 09.15 Zur Zeit. Religieuze magazine. 09.30 Und was bleibt? Protestantse kerkdienst vanuit Rimbach/Odenwald. 10.15 Die Schweizer Familie Robinson. Serie. 10.35 Karfunkel. Serie. 11.05 Siebenstein. Popperserie. 11.30 halb 12. Weekoverzicht. 12.00 Das Sonntagskonzert: Freie Fahrt durch Europa. 12.45 Heute. 12.47 blickpunkt. 13.15 Damals. Oude weekjournaals. 13.30 Ein dicker Hund. Duitse jeugdfilm uit 1982 van Franz Marischka. 15.00 Treffpunkt Natur. Natuur- en milieumagazine. 15.30 Aktion 240. Balans. 15.55 Zwei Kamale auf einem Pferd. Franse speelfilm uit 1979 van Pierre Richard. Met: Pierre Richard, Aldo Maccione, Valérie Mairesse e.a. 17.05 heute. 17.10 Die Sport-Reportage. 18.15 ML Mona Lisa. Vrouwenmagazine. 18.57 Guten Abend. 19.00 heute. Met weerbericht. 19.10 Bonn direkt. 19.30 Abenteuer und Legenden. Documentaire. 20.15 (TT) Diese Drombuschs. Duitse serie. Met: Wita Pohl, Günter Strack, Susanne Schäfer e.a. 21.45 Von Frau zu Frau. Tv-film van Peter Weck. Met: Christiane Hörbiger, Matthieu Carrière, Sabine Sinjen e.a. 22.30 heute. 22.40 Sport am Sonntag. 22.45 Das Geheimnis. Tv-film van Michael Schottenberg. Met: Bernhard Will, Hans Peter Hallwachs, Maria Bill e.a. 00.10 heute. 00.15 Licht und Schatten. Portret van de componist Joaquín Rodrigo. 01.25-03.00 Die Freundinnen. Italiaanse speelfilm uit 1955 van Michelangelo Antonioni. Met: Eleanora Rossi-Drago, Gabriele Ferzetti, Franco Fabrizi e.a. De eierzuchtige Clelia uit Rome krijgt de opdracht een filiaal van een modehuis te openen.

Duitsland 3 West

06.15 Cursus natuurkunde. 08.45 Cursus biochemie. 09.15 Cursusinformatie. 09.45 Cursus Engels. 10.15 Jetzt reden Kinder. 10.30 Familienszenen. 11.00 Babylon - spricht viele Sprachen. 12.00 Do Tarap - Vergessenes Tal. 12.45 Sonntagsgespräch. 13.00 Medien in Europa. 14.15 Superman schlägt zurück. 14.45 Das war die DDR - Eine Geschichte des anderen Deutschland. 15.30 Eddie, wenn das dein Müti wüßte. 17.00 Die Schlagerparade der Volksmusik. 17.45 Die Di-nos. 18.15 Zeit für Tiere. 18.45 Aktuell. 19.15 Damals. 19.45 Traumziele. 20.15 Steinerne Jahre. 22.25 West 3 aktuell. 22.35 Vom Zucker und anderen Bitterkeiten. 23.35 TV. 23.50 Nachrichten. 00.00 Presseclub. 00.45 Tagesschau vor 20 Jahren. 01.00 Tagesschau. 01.15 Babylon - spricht viele Sprachen. 02.15 Medien in Europa. 03.30 Aktuell. 04.30 Cursus natuurkunde. 05.00 Cursus biochemie. 05.30 Telekolleg aktuell. 06.00 Jetzt reden Kinder. 06.15 Familienszenen. 06.45 Z A K. 07.15 Sonntagsgespräch. 07.30 Die Schlagerparade der Volksmusik.

Duitsland 3 SWF

08.10 Denkanstöße. 08.15 Cursus natuurkunde. 08.45 Cursus biochemie. 09.15 Cursusinformatie. 09.45 Babylon. 10.45 New York Trilogie. 11.15 Der unbekannte Ort. 11.30 Claudio Monteverdi. 12.30 Tele-Akademie. 13.15 Magische Namen. 14.00 Käpt'n Blaubär Club. 15.00 Dornroschen. 16.00 Frauen im Hause Württemberg. 16.09 Heute Abend in Südwest. 16.10 Eisenbahnromantik. 16.40 Fängt ja gut an. 17.10 ZeitRäume. 17.55 Leute. 18.25 Die Schlagerparade der Volksmusik. 19.09 Heute Abend in Südwest. 19.10 Sauhätz. 20.00 Sport. 20.15 Die vergessenen Schätze von Angkor Wat. 21.00 Abenteuer Wissenschaft. 21.45 Flucht. 22.30 Politik Aktuell. 22.40 Südwest aktuell. 22.45 Wortwechsel. 23.30 ZeitRäume. 00.15 Schlussnachrichten. 00.30 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00 Tekenfilm. 06.20 Scooby-Doo. 06.45 Die Sechsmillionen-Dollar-Familie. 07.10 Die Jetsons. 07.35 Die Jetsons. 08.00 Li-La-Launebr. 08.30 Feuersteins Lachparade. 08.55 Hanna Barbera Party. 09.25 Fred and Barney Show. 09.55 Guten Morgen Sonntag. 10.00 Wonder Woman. 11.00 Zurück in die Vergangenheit. 12.00 Tropical heat. 13.00 Operation Peticoat. 14.40 Disney Filmprobe: Herbie dreht durch. 16.45 Vier Fäuste gegen Rio. 18.45 RTL aktuell. 19.10 Mini Playback Show. 20.15 Traumhochzeit. 21.50 Spiegel TV. 22.35 Prime Time - Spätausgabe. 22.55 Happy Playboy Hour. 23.55 Playboy late night. 23.55 Kanal 4 - Wort am Sonntag. 01.40 Eine erschrecklich nette Familie. 02.10 Wer ist hier der Boss? Amerikaanse comedyserie. (herh.). 02.45 227. Amerikaanse serie. Afl.: Auf Ganoenjagd. 03.15 Familienbande. Amerikaanse comedyserie. 03.50 Explosiv - Das Magazin. Magazine. (herh.). 04.20 Hans Meiser. Talkshow. (herh.). 05.30 Reich und Schön. Amerikaanse soapserie.

SAT 1

05.15 ran. 05.40 Hochzeitsnacht im Geisterschloss. Amerikaanse komedie. 07.05 Raumschiff Enterprise - Das nächste Jahrhundert. 07.55 Eselsohr und Teufelschwanz. 08.00 Silverhawks - Die Retter des Universums. 08.30 Peter Pan und die Piraten. 09.00 Die Astro-Dinos. 09.30 Feivel der Mauswunder und seine Freunde. 10.00 Black - Der schwarze Blitz. 10.30 Zoff. 11.00 alSo. 12.00 jump ran. 13.00 Zorro - Der schwarze Rächer. 13.25 Tarzan. Amerikaanse avonturenserie. 13.55 Hercules-cyclus: Hercules erobert Atlantis. 15.40 Karl May-cyclus: Winnetou III. 17.25 Baywatch - Die Rettungsschwimmer von Malibu. 18.20 Wunder Wildlife. 19.15 Sat.1 Newsmagazin. 19.25 täglich ran. 19.30 Glücksrad. 20.15 Wunder dauern etwas länger. 22.05 Talk im Turm. 23.30 24 Stunden. 00.00 So gesehen. 00.10 C.R.A.S.H. 01.55 Hercules-cyclus: Hercules erobert Atlantis. 03.40 Wunder dauern etwas länger. 05.10 Tarzan.

België/TV 1

09.00 Samson. Gevarieerd kinderprogramma. 10.00 Eucharistieviering. Vanuit de Onze Heide Vrouw-Hemelvaartparochie te Ninove. 11.00 De zevende dag. Nieuwsmagazine. 12.30 Sportmiddag. 13.15 Basile en Adriaan en het geheim van de sleutel. Jeugdspectacle. 13.45 Stars in der Manege. Benefietgala. 15.25 Zondagsvriend. Magazine. 16.00 1 voor iedereen. Gevarieerd zondagnamiddagmagazine. 17.00 Nieuw 4: Decors. 17.30 Mijn Idee. Serie verhalen voor kinderen. 17.55 Tik tak. Animatieserie. 18.00 Journaal. 18.10 De avonturen van Kuitje. Tekenfilmserie. 18.35 De Cosby show. Amerikaanse comedyserie. 19.00 Zonder voorschrift. Magazine over medische en psycho-sociale problemen. 19.25 Mededelingen en programma-overzicht. 19.30 Journaal en sport. 19.50 Sportweekend. 20.35 Uit het oog. Praatprogramma. 21.20 Dens. Belgische serie. 22.15 N.V. De wereld. Magazine met verhalen over mensen en emoties. 22.45 Vandaag en sport. 23.10-23.50 Ziggurat. Kunstmagazine.

België/TV 2

13.15 Sport extra. Met: IJshockey, samenvatting van de finale om de Belgische beker. 14.00 Bijlatten. WK driebanden, samenvatting vanuit Gent. Commentaar: Jan Noppe. 14.40 Voetbal. Competitiewedstrijd Anderlecht - Waregem, samenvatting. 15.00 Wielrennen. Open des Nations, live vanuit Antwerpen. Commentaar: Louis de Pelsmaeker. 17.00-19.30 Bijlatten. WK driebanden vanuit Gent.

Duitsland 2
 0.30 uur - Ein Dicker Hund - 1982-D) Klucht van Franz Marischka over een rijkdaar die met zijn beste vriend een weddenschap afsluit. Hun kinderen moeten gekoppeld worden. Met: Tommi Ohmer en Willy Millowitsch.

RTL4
 14.35 uur - Apple Dumping Gang Rides Again - (1979-USA) Western waarin de twee onhandige boeven Don Knotts en Tim Conway hun leven willen verbeteren, wat maar niet lukken wil. Regie: Vincent McEveety.

RTL Television
 14.40 uur - Herbie Goes Bananas - (1980-USA) Comedy van Vincent McEveety uit de 'Herbie'-reeks over het eigenzinnige Volkswagen-je. Deze keer rijdt hij de Grand Prix van Brazilië. Met: Cloris Leachman.

Duitsland 3 West
 15.30 uur - Laissez Tirer les Tireurs - (1963-I/F) Whiskey, blondines, seks auto's, bad guys: Eddie Con-

● Charles Vanel, Stefanie Sandrelli en Jean-Paul Belmondo in 'L'aine des Ferchaux'. (Duitsland 1 - 00.05 uur)

stantie in een oubollige, op James Bond geïnspireerde, oorlogsfilm van Guy Lefranc.
Duitsland 2
 15.35 uur - C'est Pas Moi, C'est Lui - (1979-F) Acteur zit achter de vrouwen aan in Tunesië, waardoor zijn tektschrijver in de problemen komt. Regie, scenario en hoofdrol zijn voor rekening van Pierre Richard.
RTL Television
 16.45 uur - Double Trouble -

(1984-USA) Het duo Hill & Spencer in uitgekauwde formule. Criminele saxofonist en een stuntvlieger figuren als dubbelgangers van twee rijken die vreezen voor hun leven. Regie: E.B. Clucher.

Duitsland 3 West
 20.15 uur - Petrina Chronica - (1985-GR) Drama van Pantelis Voulgaris waarin een beeld geschilderd wordt van Griekenland in 1954. Twee geliefden moeten twin-

tig jaar wachten voor ze samen kunnen leven.

Nederland 3
 22.22 uur - L'Arbre, le Maire et la Mediathèque - (1993-F) Politieke comedy van Eric Rohmer met Pascal Gregory. Scherpe en hilarische analyse van de hedendaagse progressieve politiek. Socialistisch burgemeester in actie.

Duitsland 1
 00.05 uur - L'Ainé des Ferchaux - (1962-F) Misdaadfilm van Jean-Pierre Melville met Charles Vanel en Jean-Paul Belmondo. Parijse bankier met crimineel verleden vlucht met zijn nieuwe lijfwacht naar Amerika.

Duitsland 2
 01.25 uur - Le Amiche - (1955-I) Schitterende verfilming van Pavese's 'Tre Donne Sole' door M. Antonioni. Vrouw in haar Turijnse modezaak en het leven van haar vrienden. Met: Eleanora Rossi-Drago.

Super Channel
 02.00 uur - The Hoodlum - (1951-USA) Comedy van Max Nosseck over de capriolen van een man die al eens gezeten heeft, maar toch weer een bankoverval aan het beramen is. Met: Lawrence Tierney.

Radio 1

Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 en 6.30 Nieuws 7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 9.10 Vroegvogels. 10.05 O.V.T. 12.07 AVRO Radiojournaal. 14.05 Langa de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuelle zaken. 19.04 Onder woorden: 06-30/078. 20.04 Appels en peren. 21.04 30, drie generaties in debat. 22.04 Het hek van de dam. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Volgspot. 1.02-7.00 Tussen gisteren en morgen.

Radio 2

7.04 Gebied in het hondsdaal. 10.04 Muziekmozaiek. 11.04 Sunday morning comin' down. 12.04-14.00 VPRO a/d Amstel, met om 12.04 Muziek Hall. 13.04 Kuitbrouwer & Kroonenberg. 14.04 VPRO op zondag. 16.04 M.C. zondagseur. 17.04 Van 0 tot 90. 18.

Pickée, van huis uit actief!

EYGLSHOVEN: Ouder gerenov. woonh. met c.v.-gas, berging en zijtuin. Geh. dub. begl., ged. roll. Ind. o.a. woonk., eetk., keuken met app. 1e Verd.: 4 slaapk., ged. bad, badk. met douche, v.w. en toilet. 2e Verd.: vaste trap, zolderberging, 2 zolderk. Prijs: f 158.000,- k.k.

SCHAEBSBERG: Halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, gar., berging en grote tuin. Rolluiken. Ind. o.a. ruime prov.-kelder woonk., eetkeuken met keukeninstall. en app., bijkeuken, 3 slaapk., badk., zolder. Prijs: f 168.000,- k.k.

HEERLEN: Ruim herenhuis gel. aan rand centr. m.c.v.-gas, gar. en tuin. Goed onderh. Ind. o.a.: div. kelder-ruimten, royale hal, woonk. ensuite (ca. 63 m²) met parket, eetkeuken m. install. en app., bijkeuken. 1e Verd.: 3 grote slaapk., 2 bads. 2e Verd.: 4 kamers en berging. Koopprijs: f 395.000,- k.k.

HEERLEN CENTRUM: Ruime woning m.c.v.-gas en tuin. Ged. dub. begl., ind. o.a.: prov. kelder, ruime woonk. m. parket en open haard, keuken, bijkeuken, 3 slaapk., badk., grote zolder (vaste trap) zolderkamer. Prijs: f 178.000,- k.k.

HEERLEN NABU CENTRUM: Woonh. met kantoor-praktijk-ruimte (ca. 40 m²), c.v.-gas 3 gar., berging. Ind. o.a.: 800t. geh. onderk. Part.: Woonk., keuken, bijkeuken. 1e Verd.: 3 slaapk., badk. 2e Verd.: Vaste trap. Zolderberging. Prijs: f 185.000,- k.k.

HEERLEN-ZUID: Modern halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, gar./berging en tuin. (ca. 400 m²) op het zuiden. Rustig en blijvend goed gel. Geh. gesol. Ged. dub. begl. Uits. onderhouden. Ind. o.a.: woonk. m. plat. vloer. Moderne keukeninstall. m. app. 3 slaapk., badk. en zolder. Prijs: f 217.000,- k.k.

HEERLEN: Vrijst. woonh. met c.v.-gas, grote gar. en goed aangelegde tuin m. veel privacy. Goed onderh. Ind. o.a.: provisie- en winkelder, royale hal, ruime L-vormige woonk. (ca. 50 m²) m. openhaard. Keuken m. install. Bijkeuken. Ruime TV-kamer-werkruimte (ca. 40 m²) m. zolder en openhaard. Soms, 3 slaapk., 2 badkamers. Vraagprijs: f 325.000,- k.k.

HOENSBROEK: Halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, grote gar. en tuin. Rustig gel. Uits. onderh. Muren en dak zijn gesol. Ged. dub. begl., rolluiken. Ind. o.a.: L-vormige woonk., keuken m. moderne install. en app. 2 slaapk. (voorheen 3) Goed uitgev. badk., grote zolder. Prijs: f 208.000,- k.k.

KERKRADE - CENTRUM: Hoekwoning met c.v.-gas en tuin. Grotenoeds gerenov. Dak gesol. Ged. dub. begl., rolluiken. Ind. o.a.: prov. kelder, woonk. met parket, bijkeuken, berging, 2 slaapk., badk. Vaste trap naar zolder. Grote slaapk. of hobbykamer. Prijs: f 178.000,- k.k.

KERKRADE - CENTRUM: Hoekwoning met c.v.-gas en tuin. Grotenoeds gerenov. Dak gesol. Ged. dub. begl., rolluiken. Ind. o.a.: prov. kelder, woonk. met parket, bijkeuken, berging, 2 slaapk., badk. Vaste trap naar zolder. Grote slaapk. of hobbykamer. Prijs: f 178.000,- k.k.

WALKENBURG-BROEKHEM f 220.000,- k.k.
Woonwoning met tuin en garage. Woonkamer, keuken, 3 slaapkamers, badkamer, grote zolder met veel licht.
SPAUBEEK f 330.000,- k.k.
Karakteristiek vrijst. dorpswoning met garage en tuin (2.802 m²). Woonkamer, keuken, kelder, badkamer en 4 slaapkamers.
LANDGRAAF f 475.000,- k.k.
Lindhuis op 2.600 m² met blijvend vrij uitzicht. Zeer royale indeling met o.a. woonkamer (70 m²), studeerkamer, eetkamer, 5 slaapkamers en 2 garages.
AMSTENRADE f 550.000,- k.k.
Vrijstaand, zeer ruim herenhuis met kantoor, atelier, werkplaats en bergingen. Perceel 2.050 m² met parkeergelegenheden.

U WILT TOCH DE MAXIMALE PRIJS VOOR UW WONING?
Wegens onze snelle verkoop zoeken wij woningen in de prijsklasse tussen f 100.000,- en f 425.000,-.

SIMPELVELD: Vrijst. bungalow met c.v.-gas, inp. gar. (2 auto's) en rondom tuin. Rustig en blijvend goed gelegen. Ind. o.a.: Prov.- en bergingruimte; grote hobby-ruimte. Part.: royale hal, woonk. met parket en open haard, ruime eetkeuken, studeerk., 4 slaapk., badk. Prijs: f 475.000,- k.k.

VOERENDAAL: Type vrijst. woonh. met c.v.-gas, gar. en mooie tuin. (tot. 650 m²). Uits. gel. aan de buiten-rand v.d. dorpskern. Dak gesol. dub. begl. Ind. o.a.: ruime woonk. met parket, eetkeuken met marmervl., moderne keukeninstall. met app., 2 grote slaapk. (voorheen 3) Badk. met modern sanitair met o.a. ligb. en douche. Koopprijs: f 248.500,- k.k.

NEUWBOLW
Vrijstaande villa met kleine bedrijfsruimte op ruim perceel ca. 1400 m². Grote living, woonkeuken, studeerkamer, zes slaapkamers, badkamer. Perfect onderhouden. Vraagprijs: f 425.000,- k.k.

HEERLEN: Vrijst. semi bung. in landhuisstijl met c.v.-gas, inp. gar. en mooie tuin. Ind. o.a.: Beg. grond: L-vormige woonk., keuken, slpk. bad. 1e Verd.: 2 slaapk., badk., bergingruimte. Prijs vanaf f 317.820,- v.o.n.

REDRIJS/WINKELPANDEN
HEERLEN: TE HUUR. Kantoorruimte (deel uitmakend van een bedrijventerrein) gelegen op het industrie- en handelsgebied in de Cranier, nabij goede uitvalswegen. Totale oppervlakte ca. 160 m². Huurprijs: f 2.000,- per mnd. excl. BTW.

KERKRADE - NULAND: Bedrijfsgebouw, bestaande uit kantoren ca. 110 m² en magazijnruimte ca. 2.100 m². Prijs: f 475.000,- k.k.

KERKRADE: Grenzend aan het winkelcentrum. Vrijstaand winkel-kantoor-pand (ca. 85 m²) met bovenwoning (verhuurd). Recentelijk geh. gerenoveerd. Ged. kunststof kozijnen met dub. begl. c.v.-gas, patio-tuin en werkplaats. Prijs: f 179.000,- k.k.

SCHAEBSBERG - STRIJTHAGEN: Bedrijfsstal met kantoor-, werk- en magazijn. Tot. opp. kantoor. e.d. ca. 150 m²; werkruimte ca. 695 m². Uitbreiding mogelijk. Tot. opp. 2.840 m². Prijs: f 488.000,- k.k.

SPAUBEEK, DORPSTRAAT 2a/b/c.
Excl. wonen in dit sfeervolle, uitermate degel. en uits. onderh. app.-complex (3 app.). dat optimaal wooncom-fort biedt.
App. 1: beg. grond: woonk., open haard, eetkeuk., aanbouw, 2 slaapk., riante badk., 3 bergingen, c.v., garage, apart verhuurd kantoor en 2 kelders. Huurprijs: f 14.400,- p.j. Koopprijs: f 159.000,-.
App. 2 en 3: woonk., open haard, keuken, aanbouw, 3 slaapk., riante badk., gr. berging, eigen parkeerpl. Huurprijs: f 9.480,- p.j. per app. Koopprijs: f 135.000,-.
Koop nu reeds, dan verzekert u zich van de lage rente. De app. komen mogelijk op redelijke termijn vrij.

N.M.W. QUADEN & ZN.
MAKELAARDIJ ONR. GOED
Gelrestraat 4, Munstergeleen, Lid NVM
046-519844 (zaterdag geopend van 10.00-13.00 u.)

Notaris Groutars te Maastricht
zal op donderdag 27 januari 1994 's morgens om 11.00 uur in De Grote Sociëteit aan het Vrijthof 36 te Maastricht ex artikel 502 e.v. van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bij opbod en afslag in één zitting verkopen:
DE SCHEEPSWERF gelegen aan de Klipperweg 10 te Maastricht, kadester Maastricht sectie I nr. 3848, groot 1.26.80 hectare, bestaande uit: vier dokplaatsen, werkplaats, terrein, portierswoning en garage. De dokplaatsen zijn verhuurd.
Betalingskoop: uiterlijk op 11 maart 1994.
Aanbod: met inschrijving van de huurovereenkomsten, na betaling van de koopprijs en kosten en eventueel met behulp van de groene van de akte van veiling.
Van toepassing zijn de Algemene Verkoopvoorwaarden van de Koninklijke Notariële Broederschap, voorzover daarvan in de veilingakte niet anders is vermeld.
Nadere inlichtingen bij notariële kantoor Groutars te Maastricht, Henrik van Veldekelaan 19 (tel. 043-214946).

TE KOOP
HOENSBROEK
SLOT HARENLAAN
Vrijstaande villa met perfect aangelegde tuin.

Notaris Groutars te Maastricht
zal op donderdag 27 januari 1994 's morgens om 11.00 uur in De Grote Sociëteit aan het Vrijthof 36 te Maastricht ex artikel 502 e.v. van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bij opbod en afslag in één zitting verkopen:
DE SCHEEPSWERF gelegen aan de Klipperweg 10 te Maastricht, kadester Maastricht sectie I nr. 3848, groot 1.26.80 hectare, bestaande uit: vier dokplaatsen, werkplaats, terrein, portierswoning en garage. De dokplaatsen zijn verhuurd.
Betalingskoop: uiterlijk op 11 maart 1994.
Aanbod: met inschrijving van de huurovereenkomsten, na betaling van de koopprijs en kosten en eventueel met behulp van de groene van de akte van veiling.
Van toepassing zijn de Algemene Verkoopvoorwaarden van de Koninklijke Notariële Broederschap, voorzover daarvan in de veilingakte niet anders is vermeld.
Nadere inlichtingen bij notariële kantoor Groutars te Maastricht, Henrik van Veldekelaan 19 (tel. 043-214946).

Verkoopplannen?
Maak met ons kantoor eens een afspraak om geheel gratis, vrijblijvend en vertrouwelijk de verkoopmogelijkheden van uw pand te bespreken.
Troost Onroerend Goed Heerlen
TELEFON 045-717976

HYPOTHEKEN
v.a. 6,3%
BRUNSSUM
Op gen Hoes

Royal halfvrijstaand woonhuis met ruime tuin. Woonkamer/keuken ca. 51 m² met plavuizen, vier slaapkamers en badkamer met ligbad. Bij voldoende inkomen en 100% financiering zijn de netto-lasten ca. f 950,- per maand.

HEERLEN-WELTEN
Tussengelegen woonhuis (bwr. '83) met berging en voortuin. Ind. b.g.: gang, woonkamer met open keuken, berging. Verd.: 2 slaapk., badkamer, toilet, berging, c.v. Prijs f 124.000,-.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

HEERLEN
Op misschien wel de beste ligging van Heerlen een halfvrijstaand sfeervol (split-level) herenhuis (bwr. '70) met garage en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, woonkamer, studeerkamer, eetkamer met halfoopen keuken, kelder. Verd.: badkamer, 5 slaapk., c.v. Prijs f 339.000,- k.k.

In het voorjaar van 1994 start de bouw v. 32 woningen in Heerlenheide, op de hoek Varenbeukerweg/P. Nuytsstraat. De prijzen van deze halfvrijst., karakteristieke vrijsektor-woningen variëren vanaf f 172.000,- v.o.n. Verdere info op aanvraag.

Tussengelegen woonhuis (bwr. '83) met berging en voortuin. Ind. b.g.: gang, woonkamer met open keuken, berging. Verd.: 2 slaapk., badkamer, toilet, berging, c.v. Prijs f 124.000,-.

HOENSBROEK
Winkel/woonhuis met garage en tuin (achterom bereikbaar). Ind. b.g.: winkel (80 m²), (mooie etalage) 2 magazijnruimten, keuken, toilet, kelder. Verd.: woonkamer, eetkeuken, badkamer, 2 slk., c.v. Prijs n.o.t.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

VERKOCHT
St. Jansstr. 79: Halfvrijst. woonhuis met 3 slaapk., badkamer, toilet, bad, berging. Verd.: 2 slaapk., vaste trap zolder, alwaar 3e slaapk. Prijs f 119.000,- k.k.

COMMERCIEEL VASTGOED

WINKELS
AMSTENRADE, Hoofdstraat
Winkelruimte ca. 80m² met toilet en pantry. Op uitstekende locatie langs prov. weg. Ook geschikt voor kantoor. Compleet afwerkingsniveau. Huurprijs f 1.150,- p/mnd

BRUNSSUM, Kerkstraat
Winkel/kantoorruimte ca. 200m² in het centrum, met magazijn en garage ca. 100 m². Uitstekend opleveringsniveau met o.a. kantoor, kitchentafel, toilet. Hoekfront (etalage) ca. 27 m². Huurprijs f 1.150,- p/mnd

BRUNSSUM, Jellensstraat
Bedrijfsruimte ca. 500m² bestaande uit winkel, magazijn, werkplaats en div. nevenruimten aan de ruime bovenwoning en ruime park-pl. (welke ook als kantoorruimte kan worden gebruikt). Huurprijs op aanvraag.

BRUNSSUM, Dorpsstraat
Diverse kantoren op diverse locaties in centrum van Maastricht. Maastricht 1500 m² met diverse afwerkingsniveaus. Huurprijs op aanvraag.

HEERLEN, Parallelweg
Representatieve kantoorruimte 383m² op centrumlocatie. Hoogwaardig opleveringsniveau met verlichting, plafonds, pantry en lift. 8 Parkplaatsen. Huurprijs f 1.150,- p/mnd

HEERLEN, O. Nassaustra
Winkelruimte ca. 175 m² met twee bovenverdiepingen ca. 155 m². Op uitstekende locatie in centrum Heerlen, goed bereikbaar, geschikt voor diverse doeleinden. Huurprijs f 3.750,- p/mnd

HEERLEN, Oranje Nassastraat
Winkelruimte ca. 2000 m² bestaande uit beg. gr. 1.025 m², twee verdiepingen resp. 415 en 155 m², souterrain 400 m². Gelegen in centrum aan voetgangersgebied. Voor vele doeleinden geschikt. Front ca. 24 meter! Huurprijs op aanvraag

HEERLEN, O. Nassaustra
Winkelruimte ca. 115m² met pantry en toilet, gelegen aan voetgangersdomein op goede locatie. Compleet opleveringsniveau. Huurprijs f 4.000,- p/mnd

HOENSBROEK, Gebroedersplein
Winkelunits v.a. 60 m² voorzien van pantry en toilet. Huren, kopen of lease behoren tot de mogelijkheden. Interessante condities. Gelegen aan voetgangersgebied, ideaal voor dagwinkels. Verdere informatie op aanvraag.

HOENSBROEK, Hoofdstraat
Bedrijfsruimte ca. 80m² met diverse nevenruimten en royale bovenwoning. Indeling: winkel, keuken, werkruimte, garage. Op verd. woning: woonkamer, keuken, badkamer, toilet, 4 slaapkamers. Goed bereikbaar, voedselruimte achterzijde, front ca. 9 meter. Vraagprijs f 275.000,- k.k.

HOENSBROEK, Kruisweg
Winkelruimten ca. 75m² alsmede 120m² voorzien van kantoor, pantry en toilet. Gelegen aan voetgangersdomein. Goed opleveringsniveau. Huurprijs f 2.500,- p/mnd

HOENSBROEK, Dorpsstraat
Winkelruimte (nieuw) ca. 60m² met te realiseren bovenwoning. Op goede locatie gelegen en uitstekend bereikbaar, met parkeervoorzieningen, representatief pand. Uitstekend opleveringsniveau! Woning voorzien van o.a. woonkamer, keuken, badkamer, en twee slaapkamers. Huurprijs f 1.750,- p/mnd

HOENSBROEK, Torenstraat
Bedrijfsruimte met showroom ca. 360m² op goede locatie en uitstekend bereikbaar. O.a. werkplaatsen met overheadcrane, keuken en verhard buiten-terrein (350m²). Voor vele doeleinden geschikt. Huurprijs f 3.333,- p/mnd

HOENSBROEK, Torenstraat
Bedrijfsruimte ca. 500m² met op verdieping ca. 300m². Groot buitenterrein (parkeren), compleet opleveringsniveau in uits. st. v. onderh. Evt. ook te huur. Vraagprijs f 480.000,- k.k.

HOENSBROEK, Torenstraat
Bedrijfsruimte met showroom ca. 360m² op goede locatie en uitstekend bereikbaar. O.a. werkplaatsen met overheadcrane, keuken en verhard buiten-terrein (350m²). Voor vele doeleinden geschikt. Huurprijs f 3.333,- p/mnd

HOENSBROEK, Torenstraat
Bedrijfsruimte met showroom ca. 360m² op goede locatie en uitstekend bereikbaar. O.a. werkplaatsen met overheadcrane, keuken en verhard buiten-terrein (35

Te koop in AMSTENRADE

Indeling: Souterrain: kelder 8,00 x 2,00. Parterre: entree naar gang met meterkast en ruim toilet. Gezellige woonkamer 8,50 x 3,40 / 3,25 met laminaatvloer, wanden deels in steenstrips en schouw met houtkachel. Halfoven keuken 4,50 x 2,30 met beige kunststof keukeninstallatie incl. koelkast. Badkamer 2,40 x 1,60. Zonrijke binnenplaats.

1e verdieping: overloop naar drie slaapkamers respectievelijk groot: 3,50 x 3,40, 4,90 x 3,20 en 3,50 x 2,00.

2e verdieping: vaste trap naar zolder alwaar c.v.-installatie.

N.B.: Het pand is geheel gerenoveerd en voorzien van hardhouten kozijnen met dubbele beglazing.

Bouwjaar: 1938.

Verkoopprijs: f 139.000,- k.k.

Bel nu voor informatie 04754-85999.
(Ook op zaterdag geopend van 10.00-13.00 uur)

Kerkveldsweg-West 29A
Postbus 76, 6100 AB Echt
Tel. 04754-85999
b.g.g. 043-646313
Akerstraat 96A
6411 HD Heerlen
Tel. 045-711960
b.g.g. 043-646313

OPENBARE VERKOOP

Ten overstaan van notaris mr. J.L.M. Schutgens te Hoensbroek, gemeente Heerlen, zal namens de erven Van Ham-Ruijters in café Amicitia, Markt 9-10 te Hoensbroek, op **MAANDAG 14 JANUARI 1994 om 14.00 uur** door gerechtsdeurwaarder J.L. Dohmen te Heerlen, in samenwerking met de heer C. Rodolf, taxateur te Brunssum, in het openbaar worden verkocht diverse roerende zaken aan de meest biedende:

inzake de nalatenschap Van Ham-Ruijters o.a. de volgende roerende zaken:

notehouten vitrinekast, worteltoorn eettafel met zes stoelen, staand horige, antiek koperwerk, notehouten barokkast, diverse schilderijen, diverse kachels, TV, radio, gietijzeren tuinstoelen, auto Opel Blitz '67, marmeren tafeltje, notehouten salontafel, kristallen lusters, eiken fauteuil, wasmachine.

Verder worden openbaar verkocht de volgende roerende zaken:

diverse Perzische en Oosterse tapijten, o.a. Heris, Afghaan, Afshar, Konja, Belouch, Bochara tafelkleden, Meshkin loper, Hamadan, antieke bronzen Louis XVI tafellok, antieke tafellok, antieke gestoken Luikse eiken commode 18e-19e eeuw, grote spiegel, schilderij, eiken dekenkast, zwart-marmeren tafelpendule, kristal-look kroonluchter, dienblad met Hindeloopen schilderij, art deco radio en platenspeler, houten bank, 1-deurs spiegelkast, eiken Engels sideboard, biedermeier bank, 3-deurs Louis XVI vitrinekast, hangvitrine, 2-deurs grenen kastje, art deco tafeltje, rompoepstoel, art deco haardje.

KUKDAG: zondag 16 januari 14.00 tot 17.00 uur in café Amicitia, Markt 9-10 te Hoensbroek.

VEILING: maandag 17 januari 14.00 tot 18.00 uur in café Amicitia, Markt 9-10 te Hoensbroek.

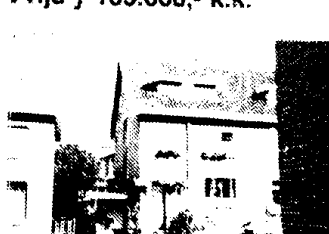
De goederen moeten uiterlijk maandag 17 januari om 19.00 uur worden afgehaald.

TE KOOP

HOENSBROEK
Mijnbouwstraat 20
Vrijstaand woonhuis met garage en geheel omsloten tuin. Indeling: entree met gastentoilet, m.k., woonkamer met schuifpui naar tuin, open keuken met gascomfort, 1e verdieping: drie slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w., (mog.h. voor 2e toilet). 2e verdieping: vierde slaapkamer en c.v.-ruimte.

Prijs f 185.000,- k.k.

KERKRADE
(Holz)
Grootlaan 34
Groot halfvrijstaand woonhuis met diverse kelders, ruime entree en woonkamer met parketvloer. Dichte keuken met moderne eiken keukeninstallatie. Omsloten tuin met fietsenberging. Totaal vijf slaapkamers, zolder en een schitterend uitgevoerde badkamer. Dit huis is van kwalitatief hoogwaardige materialen voorzien en moet echt van binnen gezien worden.

Prijs f 295.000,- k.k.

KERKRADE
Smedenstraat 16
Vrijstaand woonhuis met garage, tuin en overdekt zwembad. Indeling: ruime provisiekelder, entree met hal met gastentoilet, woonkamer met parketvloer en terrasdeuren naar tuin. Dichte eelkeuken met kunststof aanrechtblok voorzien van div. apparatuur. Middels portaal toegang tot garage en geheel omsloten achtertuin, alwaar overdekt zwembad met sauna-ruimte en douche. Drie slaapkamers, badkamer met douche, v.w. en 2e toilet. Het dak is geheel vernieuwd en geïsoleerd.

Prijs f 325.000,- k.k.

KERKRADE
(Egelsheven)
Portbeemden 17
In het centrum gelegen vrijstaand woonhuis met ruime garage en royale tuin. Indeling: twee kelders, hal met ontvangstkantoorruimte en gastentoilet. Grote woonkamer met parketvloer en schuifpui naar het terras. Dichte keuken met installatie. Werkkamer met toegang naar de garage. Op de verdieping zijn vier slaapkamers en een badkamer met o.a. ligbad.

Prijs f 285.000,- k.k.

HEERLEN
(Douve Weien)
v. W. Poelmanstraat 235
Bungalow met losstaande garage. Ruime entree hal met m.k. en c.v.-ruimte. Riant woonkamer ca. 65 m² met openhaardpartij en schuifpui naar patio 90 m² op zuidwesten gelegen. Ged. open keuken met div. apparatuur. Ouderlaapkamer met aansluitend betegelde badkamer met ligbad en dubb. v.w. Middels ruime hal toegang tot overige twee slaapvertrekken, 2e badkamer met douche en v.w., separaat gastentoilet, wasruimte met toegang tot patio.

Prijs f 375.000,- k.k.

SIMPELVELD

Laurenthof 5
Rustig gelegen vrijstaande bungalow met patio's op diverse niveaus en garage op loopafstand. Ruime entree met gastentoilet en m.k. Woonkamer ca. 56 m² met marmeren vloer, vrijhangende moderne open haard en schuifpui naar tuin. Dichte eelkeuken met div. apparatuur. Slaapkamer met garderobekast, badkamer met ligbad, dubb. v.w. In souterrain drie slaapkamers, badkamer met douche, v.w. en 2e toilet. Separate wasruimte. Dak is geheel vernieuwd.

Prijs f 310.000,- k.k.

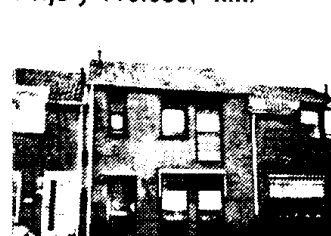
LANDGRAAF
Aalbeersstraat 9
Vrijstaand woonhuis met tuin en inpandige garage. Indeling: provisiekelder, c.v. berging. Entree hal aan zijkant, doorloop met gastentoilet en m.k. naar woonkamer met parketvloer, ingebouwde haard en schuif-keppui naar terras en tuin. Dichte keuken met L-vormige installatie voorzien van div. apparatuur. Twee (voormalig drie) slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en tweede toilet. Vliering.

Prijs f 285.000,- k.k.

HEERLEN
(Spoorsingel)
Pr. Marijkestraat 5
Appartement op 1e verdieping met uitzicht op Schandelerboord. Indeling: ruime entree met muurkachel, grote doorzonwoonkamer met aansluitmogelijkheid voor kachel en tuindeuren naar balkon. Dichte keuken met kunststof aanrechtblok voorzien van afzuigkap en toegang tot balkon. Een slaapkamer met vaste muurkast en balkon aan achterzijde en een slaapkamer aan voorzijde. Betegelde badkamer met douche, v.w. en toilet in souterrain is ruime berging aanwezig. N.B. gehele voorzijde is voorzien van kunststof kozijnen met dubbel glas. Gehele achterzijde is voorzien van rolluiken.

Prijs f 110.000,- k.k.

LANDGRAAF
Neerbaak 19
In woonerf gelegen woonhuis met tuin. Entree hal met gastentoilet en m.k. Woonkamer met parketvloer en dichte trap naar verdieping. Berging onder trap. Open keuken met eiken keukeninrichting voorzien van div. apparatuur, aansluitend ruime bijkeuken c.q. waskeuken met aansluiting wasmachine en toegang tot overdekt terras en tuin met optimale privacy. De tuin is geheel betegeld en voorzien van vijver, fietsenberging en ruim tuinhuisje en is achterom bereikbaar. Drie slaapkamers, geheel vernieuwde luxe badkamer met ligbad, douche, vrijhangend toilet en dubb. v.w. met ombouw en spiegels, designradiator. Bergzolder met combi-ketel. N.B. gehele pand voorzien van rolluiken.

Prijs f 179.000,- k.k.

HEERLEN
Vergiluststraat 3c
Split-levelwoning met garage en tuin. Indeling: provisiekelder, entree hal met m.k., gastentoilet en toegang tot inpandige garage. Niveau 1: overloop met marmerbreuktegels en toegang tot terras en tuin, studeer- en werkruimte met diepe muurkast. Niveau 2: woonkamer met balkon aan voorzijde. Niveau 3: ruime eelkeuken met U-vormig keukenblok voorzien van div. apparatuur, balkon aan achterzijde. Niveau 4: overloop met toegang tot twee slaapkamers, separaat 2e toilet. Niveau 5: ouderlaapkamer, badkamer met ligbad en v.w., c.v.-ruimte.

Prijs f 209.000,- k.k.

TE HUUR

KERKRADE-WEST
(Eikerplein)
Winkelruimte t.b.v. een supermarkt ca. 400 m².

HEERLEN-CENTRUM
Raadhuisstraat 48
Winkelruimte op goede locatie nabij Stadsplein en Promenade. Oppervlakte circa 100 m² betegene grond en heid voor kantoorje.

Koopprijs f 325.000,- k.k. (inclusief inventaris)
en huurprijs f 4.250,- per mnd. excl. BTW.

HEERLEN
(Ten Eschen)
f 225.000,- k.k.
Halfvrijstaand woonhuis met blijvend vrij uitzicht en een schitterende tuin, grondopp. ca. 592 m². Ind. sout.: provisiekelder, hobbykelder 6,70x3,75; beg.gr.: hal, toilet, woonkamer met parketvloer, half open keuken incl. app., balkon + terras, garage voor 2 auto's, hobbyruimte 8,00x5,00; 1e verd.: 3 slaapkamers + badkamer. Aanvaarding februari '94.

VALKENBURG-SIBBE
f 225.000,- k.k.
Vrijstaande bungalow met inpandig zwembad en sauna. Ind. sout.: zwembad met sauna 13,00x5,50; provisiekelder; 2 slaapkamers en dubbele garage ca. 47 m², beg.gr.: hal, living ca. 70 m² met balkon en vrij uitzicht; keuken 12,50 m² met moderne inrichting; mooie badkamer; 2 slaapkamers resp. 33 en 21 m²; goed aangelegde tuin; totale opp. 1130 m².

BEDRIJFSPANDEN

HEERLEN
CENTRUM
koopsoom
f 250.000,- k.k.
Winkelwoonhuis aan Dr. Poelsstraat geschikt voor wonen met detailhandel c.q. dienstverlening. Ind. sout.: kelder; beg.gr.: winkel ca. 60 m², toilet en tuin. 1e verd.: woonhuis c.q. kantoor via eigen entree te bereiken; woonkamer-keuken; slaapkamer en badkamer. 2e verd.: 2 kamers en berging. Grondopp. ca. 155 m². Aanvaarding vrijwel direct.

LANDGRAAF
f 425.000,- k.k.
Royaal woonhuis met bedrijfsruimte. Woonhuis sout.: ca. 30 m². Beg.gr.: hal, living 55 m², keuken, 2 slaapkamers, badkamer, terras en tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers. Bedrijfsruimte ca. 310 m² bruikbaar opp., kantoren ca. 130 m², drukkerij 130 m², 50 m² overige ruimten. Grondopp. 1300 m². Aanvaarding: in overleg.

• Makelaar o.g. • Taxaties
• Bedrijfsobjecten • Hypotheken
• Woningen • Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS

Hoolstraat 42. Voerendaal
Tel.: 045-752142

Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

NVM
MAKELAAR

EEN HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN!

St. Franciscusweg 16

Heerlen

Tel.: 045-711617

Vaak verkopen wij huizen die de krant niet halen. Zoekt u een huis, laat u vrijblijvend inschrijven. Zie ook onze etalage St. Franciscusweg 16, Oliemolenstr. 3 te Heerlen en Roermonderstrasse 21 in Aken.

ONROERENDE ZAKEN

BEEK
Hoolstr. 83. Grotendeels gerenoveerd vrijstaand boerenwoonhuis op totaal 1830 m² grond, 3 paardestallen, hooizolder, 5 slaapk., woon-eetk., ligging op z.w.

BRUNSSUM
Vr.pr. f 309.000,- k.k.

NOZARTSTR. 15. Vrijstaand woonhuis, garage, tuin, bwj. '63, perc.opp. 600 m². Ind.: geheel onderkelderd, L-woonk., eetk., 43 m², gesl. Sietatic keuken, 3 slpk., balkon, 2 badk., ligbad, douche, v.w., toilet. Mogelijkh. voor kantoor/praktijkruimte.

Vr.pr. f 359.000,- k.k.

Wij zoeken voor diverse relaties woonhuizen in de prijsklasse van f 300.000 tot f 600.000 k.k.

4. Haydnstr. 1. Halfvrijst. woonhuis, garage en tuin. Ind.: kelder, woonk. 55 m², gesl. keuken, 12 m², 3 slk., 10, 15 en 12 m², badk., ligbad, zolder 40 m², vlieztrap.

Vr.pr. f 179.000,- k.k.

Passage 46. Royaal luxe appartement in centrum van Brunssum. Twee ruime balkons. Woonk. 40 m², eiken open keuken, 2 ruime slk., badk., ligbad. Dubbel glas, slaapk., rolluiken.

Vr.pr. f 209.000,- k.k.

Rumpenerstr. 149. te koop/te huur. Winkel 16 m², bedrijfsruimte 30 m², woonk. 32 m², keuken, 6 slpk. van 10 m².

Int. op aanvraag.

Pr. Hendriklaan 98. Goed onderh. halfvrijst. type woonhuis, grote tuin 735 m², 3 ruime slaapk., 2 badk., grote garage voor 2 auto's.

Vr.pr. f 235.000,- k.k.

EYGLSHOVEN

Molenweg 13. Vrijst. woonhuis. Bj. 1900, perc.opp. 428 m². Ind.: kelder 48 m², woon-eetk., gesl. keuken, 4 slpk., badk., ligbad, zolder, vaste trap. Tuin op z.w., mogelijkheid garage. Gedeelt. kunststof kozijnen en dub. glas.

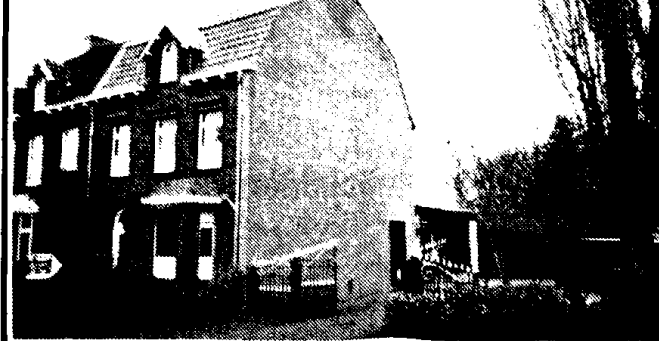
Vr.pr. f 229.000,- k.k.

Molenweg 99. Halfvrijst. woonhuis, garage, tuin op z.w. Ind.: woonk. 36 m², playruimte, keuken 16 m², 4 ruime slpk., badk., ligbad, zolder, vaste trap.

Vr.pr. f 189.000,- k.k.

EYS
Hoeligerweg 10. Fraai geleend vrijst. landhuis op 1600 m² grond in gezellig dorpje. Bj. '74. Ind.: kelder, L-woonk. 60 m², travertinvloer, gesl. eiken aanb. keuken 24 m² met luxe ruimte, werkk. 15 m², garage, tuin op z.w. 2 ruime slk., badk., ligbad, douche 2 v. wastafels en toilet, extra douche en toilet. Weiland achter huis 625 m².

Vr.pr. f 529.000,- k.k.

GELEEN
Borrekulstr. 35. Halfvrijst. woonhuis, garage en tuin. Bj. '20. Ind.: kelder, L-woonk. 36 m², hallofen eiken aanb. keuken, 4 slk., 2 badk., serre, vaste trap zolder. Parketvloeren, rolluiken, gedeelt. dub. glas, nieuw dak. Dit pand moet u van binnen zien.

Vr.pr. f 249.000,- k.k.

Spaubeeklaan 36. Vrijstaand woonhuis, garage en tuin op z.w. Bjw. ± '60, perceelopp. 520 m². Ind.: kelder, L-woonk. 34 m², keuken, 4 slk., badk., ligbad. Nieuw dak.

Vr.pr. f 310.000,- k.k.

GULPEN

Dr. Schepelstraat 4. Goed onderh. tussengel. woonhuis, grote garage en tuin. Ind.: L-woonk. 38 m², hallofen keuken, 3 slk., 10, 10 en 13 m², badk., ligb. en 2e toilet. Incl. nieuwe stoffering.

Vr.pr. f 214.000,- k.k.

HEERLEN

Geleenstraat 96. Appartement in perfecte staat, uitzicht op Promenade en Schouwburgplein. Woonk. 33 m², gesl. keuken, 2 bergingen, balkon, parkeerpl. mogelijk.

Vr.pr. f 183.000,- k.k.

Heerenweg 287 + 289. Vrijstaand dubbel woonhuis, loods en dubbele garage. Perceelopp. 2032 m², bwj. '32. Ind.: souterrain 16 m². Parterre: woonk. 32 m², gesl. keuken 16 m², kantoorje 16 m², 3 slk., badk. met ligbad, tuin op z.w. Gedeeltelijk rolluiken. Geschikt voor vele doeleinden, naastliggende grond geschikt voor bouw woonhuis.

Vr.pr. f 479.000,- k.k.

Landvoogdstr. 13. Goed onderh. tussengel. woonhuis, tuin, tuinhuisje. Woonk. 30 m², keuken, 1e verd.: één grote ruimte, sauna, Turks stoombad, bubbelbad, douche, toilet en slaapkamer. Voorzien van rolluiken.

Vr.pr. f 142.000,- k.k.

Ons kantoor in Aken
Roermonderstraße 21
0949-241873066

Permsst. 7. Tussengel. woonhuis, leuken tuin, garage, berging. Woonk. 30 m², parketvloer, 3 slpk., badk., ligbad, zolder, vaste trap.

Vr.pr. f 152.000,- k.k.

V.V. Poelmanstr. 219. Patibungalow nabij winkelcentrum geleg. Bj. '77. Perc.opp. 290 + 30 m². Ind.: woonk. 11,10x4,50, open haard, schuifpui, open keuken, 2 slk., ouderlijk, badk., ligbad, leuk aangel. patio, vlijer, garage. Aluminium kozijnen en dub. glas.

Vr.pr. f 374.000,- k.k.

HOENSBROEK

Dr. A. Schweitzerstr. 43. Royaal perfect onderh. halfvrijst. woonhuis met garage/hobbyruimte, tuin op z.w. 3 slk., kelder, grote badk., L-woonk. 32², eiken aanb. keuken, rondom rolluiken.

Vr.pr. f 224.000,- k.k.

Paadweg 52. Tussengel. woonhuis, bwj. '52, perc.opp. 135 m². Ind.: kelder, woonk. 22 m², gesl. keuken, tuin 11 m diep, 3 ruime slpk., badk., zolder, vlieztrap. Vr.pr. f 131.000,- k.k.

KERKRADE

Barbarastr. 8. Halfvrijst. woonhuis, garage, tuin. Perc.opp. 353 m². Ind.: geheel onderkelderd, woonk. 33 m², gesl. witte aanb. keuken 10 m², hobbyk., bar 54 m², 4 slpk., badk., ligbad en 2e toilet. Zolder, vaste trap, dub. glas en rolluiken.

Vr.pr. f 389.000,- k.k.

Pr. Hendrikstr. 2. Vrijstaand woonhuis, garage en tuin op z.w. Woonk. 53 m², eetkamer, eiken aanb. keuken, badk. met ligbad, 3 slk. met parketvloer, 2e badk. met ligbad en toilet, zolder, 4 slk.

Vr.pr. f 359.000,- k.k.

LANDGRAAF

Cluysenaerstr. 28. Goed onderh. halfvrijst. woonhuis in kindervriendelijke buurt. Bj. '66, perc.opp. 338 m². Ind.: ruime woonk., hallofen keuken, provisieruimte, diverse muurkasten, garage, tuin, veel privacy, 3 slaapk., badk., ligbad, vliering.

Vr.pr. f 239.000,- k.k.

Uw huis verkopen? Vijgen vragen!!!
't Loont zich!!!

045-711617

Leemkoel 12. Goed onderh. tussengel. woonhuis. Ind.: woonk. 30 m², hallofen keuken, tuin op z.w., berging, 3 slk., badk., ligbad. Vliering. Dak- en spouwmuurisolatie.

Vr.pr. f 169.000,- k.k.

Moltbos 9. Goed gesitueerd en representatief onderhouden vrijst. landhuis, panoramisch uitzicht. Bj. '91, perc.opp. 684 m². Ind.: ruime hal, marmeren vloer, woonk. 50 m², parket, open haard, wintertuin, atelier met zolder, hallofen aanb. keuken, dubb. garage, mooi aangel. tuin, 3 ruime slk., compleet sanitair, zolder 20 m², vlieztrap. Dubbel glas en rolluiken. Dit moet u zien!

Prijs op aanvraag

OBBICT
Past. Soonsstraat 2. Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin op z.w. Bjw. '78, perceelopp. 332 m². Ind.: L-woonk., parketvloer, gesl. lichtrijke aanb. keuken, 3 slk., badkamer met ligbad, zolder met 2 slk. te ber. via vaste trap.

Vr.pr. f 269.000,- k.k.

PUTH-SCHINNEN

Woonboerderij op 4585 m² grond, bwj. ± 1900. Ind.: gewellde kelder 10 m², woonk. 35 m², eetk. 20 m², keuken 10 m², waskeuken, binnenpl., mog. garage en schuur, douche en toilet. 1e verd.: 5 slk., 8, 10, 10, 12 en 14 m², badk., ligbad, 2 v.w. en toilet.

Vr.pr. f 369.000,- k.k.

SITTARD

Wielderslaan 2. Vrijstaande semi-bungalow, garage en tuin. Bjw. '71, perceelopp. 840 m². Ind.: kelder, woonk. 45 m², open haard, hallofen eiken aanb. keuken, praktijkruimte 20 m², 3 slpk., badk., ligbad, zolder 50 m².

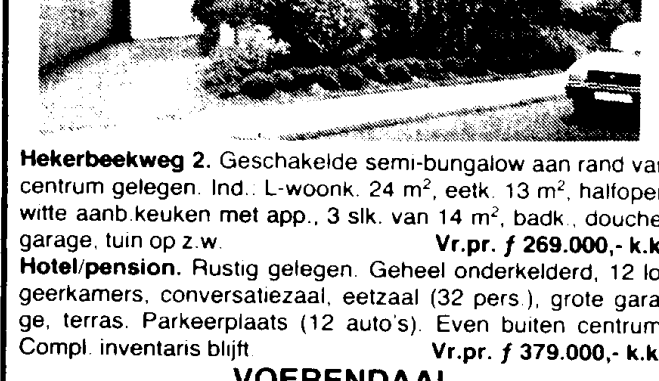
Vr.pr. f 510.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS

Tichel 61. Halfvrijst. landhuis, garage en mooi aangel. tuin. Bj. '89, perc.opp. 250 m². Ind.: L-woonk. 42 m², hallofen eiken aanb. keuken, berging, 3 ruime slk., badk., ligbad en 2e toilet, zolder 35 m², vlieztrap. Voerw. fraaie architectuur.

Vr.pr. f 239.000,- k.k.

VALKENBURG

Hekerbeekweg 2. Geschakelde semi-bungalow aan rand van centrum gelegen. Ind.: L

BRUNSSUM, BACHSTRAAT 9
Uitermate degel. geb. halfvrijst. woonh., c.v., garage, div. kelders, woonk.-open keuken (43 m²), aanbouw, 4 slk., badk., ligbad, 2e toilet, besl. tuin. Bijz. sfeervolle woonomgeving (uitt. locatie) Bwj.: 76. Inh.: 500 m³. Opp.: 317 m². Vraagprijs f 249.000,-.

BINGELRADE, DORPSTRAAT 105

Steevol woonh., c.v., garage, gr. tuin, kelder, woonk., gr. eet-keuken, toilet, douche, binnenpl., garage-berging, 1e verd.: 3 slk., 2e verd.: zolder-berging, vaste trap. Vrije ligging achterzijde. Opp.: 510 m². Aanv. direct. Vraagprijs f 179.000,-.

GEZIEN DE KORTE AFSTAND ZIJN WIJ ALS HET WARE OOK IN HOENSBROEK EN IN BRUNSSUM GEVESTIGD. DAAROM Kiest U NATUURLIJK OOK HIER HET FAMILIEBEDRIJF GESPECIALISEERD IN BESTAANDE BOUW VOOR UW BEMIDDELING!!!

OIRSBEK, IN DEN DAAL 13

Halfvrijst. woonh., c.v., garage, goed gel. Vraagprijs f 189.000,-.

MERKELBEEK, WILMENWEG 31B

Zeer goed gelegen halfvrijst. landh., gr. tuin. Prima ind. Vraagprijs f 359.000,-.

SCHINVELD, AAN 'T KAPELKE 3

Rustig gel. woonh., c.v., carport, woonk., keuken (30 m²), aanbouw, 3 slk., badk., douche, 2e toilet, zolder-berging (hobbyruimte), vaste trap. Vraagprijs f 169.000,-.

GELEEN, H. HERMANSLAAN 448

Direct te aanv. app., woonk., keuken, aanbouw, 2 slk., badk. Vraagprijs f 89.000,-.

GELEEN (OUD-GELEEN)

Uitt. gel. nabij hartje centrum halfvrijst. woonh., c.v., garage, kelder, woonk., keuken, 1e verd.: 2 slk., badk., ligbad, 2e verd.: gr. zolder-berging, mansardekamer, vaste trap, gr. zonnige tuin. Opp.: 455 m². Aanv. direct. Vraagprijs f 165.000,-.

GELEEN, MARISSTRAAT 43

Voor de starters! Keurig onderh. woonh., c.v., kelder, woonk., eetkeuk., 3 slk., badk., douche, logeerkamer, tje, dak en goten onlangs vernieuwd. U kunt zo intrekken! Vraagprijs f 152.500,-.

GELEEN, ELISABETHSTRAAT 38

Degel. winkel-woonh., nabij hartje Centrum (verhuurd), wettige huurprijsaanpassing (verhoging) op korte termijn mogelijk. H.H. Ondernemers de vraagprijs voor dit pand op uitermate markante ligging bedraagt slechts f 295.000,-.

Voor snelle betaler interessante eindprijs!!

GUTTECOVEN, DORPSTRAAT 19

Uitt. gel. en gerenov. woonh. (boerderijtype), c.v., zonnige tuin, op uitmuntende locatie (vrije ligging achterzijde), woonk. (60 m²), woonkeuk. (21 m²), aanbouw, berging, toilet, carport, 4 slk., badk., ligb., 2e toilet. Inh.: ca. 650 m³. Opp.: 610 m². Vraagprijs f 295.000,-. Deze woning moet u van binnen gezien hebben!!!

MUNSTERGELEEN, GILDENSTRAAT 42

Uitt. onderh. zeer goed gel. halfvrijst. woonh. (hoek), c.v., garage, besl. tuin, L-woonk. (38 m²), aanbouw, 3 slk., badk., ligbad, v.w. (wit), zolder-berging, vaste trap. Bwj. '87. Geisol. Vraagprijs f 215.000,-.

MUNSTERGELEEN, SCHOUTENSTRAAT 8

Luxe, vrijst. herenh., garage, carport, c.v., provisiekelder, L-woonk. (57 m²), open haard, eetkeuk., aanbouw, 1e verd.: 3 slk., badk., ligbad, douche, 2e toilet, 2e verd.: 4e zitvlak, zolder-berging, vaste trap. Allerbeste ligging, bwj.: 69. Inh.: 550 m³. Opp.: 431 m², tuin (zuid), geen bebouwing achterzijde. Vraagprijs f 359.000,-.

SITTARD, DAGOBERSTRAAT 35

Courant woonh., c.v., carport, gr. tuin (zuid), woonk.-keuken (33 m²), bijkeuk., 3 slk., badk., ligbad, douche, 2e toilet, zolder, vlieztrap, bwj.: '83. Koopprijs f 149.500,-.

SITTARD, W. GOOSSENSSTRAAT 10

Rustig gel. halfvrijst. woonhuis, c.v., garage, kelder, L-woonk., open keuken, parket, aanbouw, 1e verd.: 3 slk., badk., ligbad, douche, portaal apart toilet, vliering. Voll. nieuwe hardh. koz. Aanv. direct. Opp.: 320 m². Vraagprijs f 205.000,-.

SITTARD, BATTASTRAAT 9

Halfvrijst. woonh., c.v., garage, zonnige tuin, gr. berging, kelder, woonk. (35 m²), open keuken, aanbouw, 3 slk., badk., ligbad, overloop, douche, zolder, vlieztrap. Aanv., in overleg. Vraagprijs f 198.000,-.

STEIN, KEERENDERKERKWEK 17

Direct te aanv. vrijst. bungalow, allerbeste ligging, uitt. onderh. Zeer geschikt voor ouder echtp. of kl. gezin. Ind. en overige geg. op aanv. Opp.: 484 m². Vraagprijs f 325.000,-.

N.M.W. QUADEN & ZN.

MAKELAARDIJ ONR. GOED

Geleestraat 4, Munstergeleen, Lid NVM

046-519644 (zaterdags geopend van 10.00-13.00 u.)

Te koop • Te huur

bedrijfsruimten

Te huur op industrieterrein Bosscherveld bedrijfshallen o.a. geschikt voor opslag, totaal ca. 2500 m². Huurprijs fl. 55,- per m² per jaar excl. BTW.

Te koop bedrijfspand met kantoorruimte op industrieterrein De Beitel. Perceelsoppervlakte ca. 5755 m². Opp. bedrijfshal ca. 2615 m². Kantoren/archief-ruimte totaal ca. 900 m².

Voor nadere bijzonderheden en/of bezichtigingen gelieve u in contact op te nemen met ons kantoor.

j.w. offermans
makelaardij o.g.

Telefoon: 043-217500 of 04405-3333

Kantooradres: Vissermaas 1c, 6211 EV Maastricht
Korrespondentieadres: postbus 22.6336 ZG Hulsberg

TE HUUR

GOED MIDDENKLASSE RESTAURANT IN CENTRUM HEERLEN

Het betreft een restaurant dat vanaf lunchtijd tot in de avonduren geopend is.

De goede middenklasse keuken geniet grote bekendheid in de regio. Daarnaast vormen de centrale ligging en uitstekende parkeermogelijkheden een pré. De enthousiaste horeca-ondernemer(s) die beschikt over kapitaal en de vereiste vestigingsdiploma's kan voor nadere informatie schrijven onder nr. HK 018 Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Kramer
Makelaardij o.g.
Verzekeringen

ELSTRAAT 1, 6191 JW BEEK-L., 046-373636

EYGELSHOVEN, WACKERSTRAAT
Mod. goed onderh. halfvrijst. woonh. m. gar. en c.v. Ind. o.m.: entree, toil. m. font., L-woonk. ± 32 m², open keuk. m. mod. inr. 1e verd.: overloop, 3 slks., badk. m. douche, toil. en v.w. 2e verd.: ruime zold. bereikb. via v. trap. Goed geïsol., geh. voorz. v. roll., ged. dubb. begl.
Prijs f 199.000,- k.k.

BRUNSSUM, SCHOUTSTRAAT
Tussengel. woonh. m. gar., berg. en c.v. Ind.: prov. keld.; beg. gr.: toil. m. font., woonk., eetk., keuk.; 1e verd.: overloop, 3 slks., badk. m. ligb., v.w. en toil., aparte douche en v.w. 2e verd.: zold. bereikb. via vl. trap. Aanv. direct.
Prijs f 148.000,- k.k.

DE NVM HYPOTHEEKSHOP.
OOK VERSTAND VAN HET PAND

Bel voor gratis hypotheekadvies

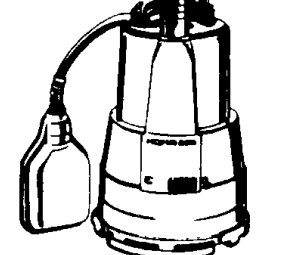
ELSTRAAT 1, 6191 JW BEEK, 046-373636

's Zaterdags geopend van 10.00-13.00 uur

Limburgs
WOODS BLAD

HOMA

dompelpompen

- een universele dompelpomp voor het verpompen van schoon en licht verontreinigd water
- de pomp is uitgevoerd met een open waaijer en mechanical seal
- type W zonder / WA met niveau schakelaar

Type	Max cap.	Netto prijs
225 W	5,4 m³/uur	238,35
225 WA	5,4 m³/uur	265,45

Franco v.a. f 300,-

Prijzen excl. BTW.

Bel voor gratis catalogus.

KUNSTSTOFLEIDINGSTEMEN

SUSTEREN 04499-2760

BERINGEN 04760-72296

LUTTEN 05231-2099

(HOOFDKANTOOR)

PARKET KURK KUNSTSTOF

Kurk vanaf FL 19,-
Kunststof vanaf FL 49,-
Parket 22 mm vanaf FL 59,-

NPS Vloeren Studio
Willemstr. 72
Heerlen
045-720010

STICHTING KINDERPOSTZEGELS NEDERLAND

Kimba is vier.

In de burgeroorlog die door haar land raast, is niemand veilig. Kimba's vader is

gesneveld. Kimba en haar moeder zijn gevlucht en

proberen - iedere dag opnieuw - de eindjes aan

elkaar te knopen.

Kimba heeft geleerd om niet te huilen. Ze moet stil zijn.

Voor de soldaten.

De Stichting Kinderpostzegels Nederland betaalt mee aan de opvang van oorlogskinderen.

GIRO 1122 LEIDEN

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

VERKOCHT

Schilder- en afwerkingsbedrijf J.H. Dahlmans

Pr. Mauritslaan 66, tel. 046-372474, fax 046-378810

Schildersbedrijf A. Nijsten

Voor al uw schilder-, behang- en spuitwerk Irenestraat 41, tel. 046-372954

Schildersbedrijf Heffels

Molenstraat 47a, tel. 04498-53427

Schildersbedrijf Geert Krist

Verf- en behangspecialist Schildstraat 8, tel. 045-214784

Schildersbedrijf Tillmanns

Pr. Hendriklaan 124 tel. 045-251818, fax 045-273727 Voor professioneel schilderwerk!

Schildersbedrijf Math Voots B.V.

Haefland 9, tel. 045-253783

Schilderwerken Camp B.V. ISO-9002

Voltaweg 9, tel. 04754-81358

Veegtesstraat 35, Venlo, tel. 077-546373

Sorneweg 41, Maastricht, tel. 043-255878

Jac Ruijters Schildersbedrijf B.V.

Pastoor Cramersstraat 2 tel. 04754-83400, fax 04754-87055

Schildersbedrijf Fa. Theo Mertens

Wilhelminastraat 7, tel. 04409-1610

Schildersbedrijf Will Geurts

Otterdissestraat 25, tel. 046-752484, fax 046-757366

Schildersbedrijf Jetten B.V.

Waterstraat 7, tel. 046-742036, fax 046-755690

Schildersbedrijf L.J. van Oppen

H. de Grootstraat 12, tel. 046-740693

Schilderwerken Pros de Baere

Beekhoeverstraat 36, tel. 046-747899

Schildersbedrijf Klinkers en Zn.

Spoorstraat 65, tel. 046-746258

Schildersbedrijf L.F. Wagemans B.V.

Napoleonbaan Noord 10 tel. 046-749127, fax 046-756151

Schilders- en stucadoorsbedrijf Kremers B.V.

Oude Maastrichtseweg 7 tel. 046-743761, fax 046-754972

Schildersbedrijf Bert Smoorenburg & Zn.

Moerveld 20A, tel. 043-645243

Schildersbedrijf Pepels

Broekhoven 3a, tel. 043-648891

Stein, Heerstraat-C 133, tel. 046-338143

Van Loo Schilderwerken behangers - schilders - glaszettters

Rijksweg 58, tel. 04450-3070/1214

Schilderwerken Bijsmans Heerlen B.V.

Heerlerbaan 134, tel. 045-425550, fax 045-424876

Schilders- en behangersbedrijf W.J. Derks

Goed vakmanschap tegen scherpe prijzen Leenkampsweg 1, tel. 045-724131

Schildersbedrijf P.M.E. Ernst

Speciaal voor particulieren Schandelerstraat 44, tel. 045-722140

Schildersbedrijf J.W. Jussen

Heerenweg 248A, tel. 045-210020, fax 045-230768

Schildersbedrijf v.d. Laar Heerlen B.V.

Joh. de XXIIIe singel 83, tel. 045-410238, fax 045-427316

Schildersbedrijf W.J.J. Paffen

J.F. Kennedylaan 17, tel. 045-716485, fax 045-741917

Schilder-, glaswerken Wensink-Leuven B.V.

Kissel 60, tel. 045-724276, fax 045-721791

Richard Heilman v.o.f.

Kastanjelaan 48, tel. 045-215515

Schildersbedrijf Debeye & Zn.

Juliana Bernhardenlaan 89, tel. 045-223286

Schilders- en isolatiebedrijf Botterweck B.V.

Tunnelweg 110, tel. 045-457818, fax 045-460416

Schildersbedrijf Sevenich en Zn. v.o.f.

Specialist in behang en wandafwerking Willemstraat 13, tel. 045-413251, fax 045-423456

Schildersbedrijf John Steijven

Bleijerheiderstraat 156, tel. 045-462887, fax 045-353131

Schildersbedrijf N. Noorbeek v.o.f.

Venusstraat 64, tel. 04750-29231

v.d. Aker Schilderwerken

Kasteel Malborghstraat 39, tel. 04750-40346/36196

Schildersbedrijf Beckers

Langstraat 10, tel. 04404-1641

Schilder-, behang- en spuitwerk Jan Heuts

St. Remigiusstraat 39, tel. 045-441915, fax 443006

Schildersbedrijf Jo Loozen & Zn.

Dr. Poelsplein 8a, tel. 045-441591, fax 045-445591

Schilder-, behang, spuitwerk, sierpleister en vloerbedekking Leo Meures v.o.f.

Tudderenderweg 89, tel. 046-524658, fax 046-529658

Schildersbedrijf Ad Pfennings B.

Rijksweg Noord 188, tel. 046-512434, fax 046-580606

Waarborg voor kwaliteit

Schildersbedrijf A. Vernooij

Ceciliastraat 2, tel. 046-518174

Schildersbedrijf Hub Wessels B.

Baardert 14, tel. 046-519393, fax 046-528606

Schildersbedrijf Boonen

Tudderenderweg 175, tel. 046-516896

Schildersbedrijf Pepels

Heerstraat C 133, tel. 046-338143

Geulle, Broekhoven 3a, 043-648891

Schilders- en behangbedrijf F. Pittie

Gespec. in het Italiaanse Stucco Antico Julianaweg 23, tel. 04408-1736, fax 04408-2883

Schildersbedrijf en inlijsterij Jo Luijten

Peter Schoenmakerstraat 7, tel. 043-643372

Schildersbedrijf Verhaeg en Zn.

Heirstraat 30, tel. 046-332553, fax 046-336344

Schilderwerken J. Cohist

Bloemendaalstraat 25, tel. 04454-62130, fax 04454-62130

Schildersbedrijf Ernes en Zn.

Sneeuwberglaan 6, tel. 04454-62161

Thien Vastgoed bv

Peldenstraat 6 Stein
☎ 046-336369

Te koop Narcissensingel 9 Geleen, halfv. st. woonhuis met tuin en garage. **VERKOCHT!** gehele pand dubb. glas, perc. opp. 1200 m². vr.pr. f